

فیکتور هوگو

بني نه وایان شاکاری

فیکتور هوگو

محمدی شلماشی

کردو به تی به کوردی

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

بی نہ وایان شاکاری

فیکٹور ہو گو

مجدی شلماشی

له عہدہ بیہوہ کردوہ تی بہ کوردی

چانچانی۔ الحوادث۔

بمقداد - ۱۹۸۸

« وتەيەك »

لە دوا وەرگىرانى بى سەرپەرستان چەند دۆستو برادەرىك داوايان
لى كىردىم كە « البۇسا » ش كە شاكارى قىكتۆر ھۆڭۈيە بىكەم بە كوردى .

لە وەلامدا ووتىم : ئەو كەرى نووسەرىكى كوردى زانى باشى
بەلىمەتە ، بەلام لەلەيەك وەك دەلىن : كەكەس ديار نەبوو رەجسەب
سەرپالەيەو لەلەيەكى تىشەو ئەوئەندە بەرپوان تەسكىم بىدلى وانم پىن
نەكراو دەستىم كىرد بە وەرگىرانى .

بەلام وەنەبى پىت بەپىتىم گۆرىيى ؟ بەلكو بوختەگەم وەرگرتوۋە .
تەنەت لەبەر ئەۋەى كە ناۋى «كوزىت» بە كوردى جوان نەبوو ، كىردىم
بە «كەزىە» . جا تگايە لەولەيەنەۋە رەخنەم لى نەگىرنو تايەكى تر جوانترى
وەرەگىرى خوتانى پىتو بەخافلىنن :

مەھمەدى شىلماشى

« پېشەنى دانه »

تازەمانىك لەسەر بناغەى رەسم و ياسا تاوانىكى كۆمەلەيتى . وا
بەردەوام بى ، كەلەوپەرى پېشكەوتندا چەند دۆزەختىكى دەستگرد
لەزەويدا پىك بېنى و سەر نوشتى فرىشتەيى مرؤف بگۆرى .

تا كاتىك سىتى مەسئەلەى گەورەى رۆژ . . نزم بوونەوەى پلەى
پياو بەھوى دەست كورتىەو ، بىنرخى ئافرەت لەبەر برسەيتى ، بى
بەرگى و بەرھەلدايى منداى بىچارەسەر وەمىن . . .

تا لە دورترىن ولاتى دنياىا دەنگى ھاوارى كۆمەلانى خەلك
خەفە بگرى ، يان نەزانىن و زەلىلى لەسەر لاپەرەى زيان باقى بى .
كتىبىكى وەك ئەو كىتەبە بى بەھرە نابى .

كانونى دووى ۱۸۶۲ فيكتور ھۆكۆ

« پیاویکی پاست »

شارل فرانسو امیریل و اعیزو خه تیپی شادی (دینی) عایدی سکی
پیر بوو لهو کاته دا که قه زاو قه دهر دهستی کرد به چینی ئه و چیرۆکه
له سالی ۱۸۱۵ دا ههر به گه نجی باوکی ژنی بو هیناو زۆر به خۆشی پای
ده بوارد ، تا ئاگری شۆرشی فهره نسا هه لایسا ، له گه ل ژنه که ی جوو
بو « ئیطالیا » و له وی ژنه که ی تووشی نه خۆشی بوو مرد به وه جاخ
کوژی . کاتی ئه و هه موو به لاو نه گ به تیپی دی که به سه ر خه لکدا
غانن پرووی کرده گو شه گیری و عیاده ت ، زۆری نه خایاند کرا به
کاهینی « برینول » و خه ریکی نوژیرو پۆژو بوو ، ته مه نی وه ناو که وت و
سه رو پشی سپی بوو . له سالی ۱۸۰۶ دا بوو به خه تیپی شاری
(دینی) و له گه ل خوشک و کاره که ره که یان چوون بووی و دهستی کرد
به ئامۆزگاری خه لک . پۆژیک جوو سه ری له نه خۆشخانه دا ژوره کانی
زۆر بچووک بوون ، خانوه که ی خۆی کرده نه خۆشخانه و خۆی هاته
ناو نه خۆشخانه که وه . عه ره بانیکی . تایبه تی بوو ئه ویشی کرده وه قف .
مه عاشی سالانه ی بازده هه زار فرانک بوو ، چواردی بو فقهیرو
هه ژاران خه رج ده کرد . یاره ی له ده وه له مه ندان ده ستاندو به یارمه تی

دهی دا به لئی قهوماوان • سه‌ری له‌نه‌خۆشان ده‌دا • دڵ خۆشی خه‌لکی
 ده‌دایه‌وه ، باسی پاپردوی بۆده‌گێڕانه‌وه • موژده‌ی ده‌دا به‌و که‌سانه
 که تۆبه‌یان له‌خه‌راپه‌ ده‌کردو نه‌وانه‌ی ده‌ترساند که خه‌راپه‌یان ده‌کرد •
 چرای تاریکی بوو ، نه‌وه‌ی نه‌و ده‌یزانی و ده‌ی دی و ده‌ی بیست که‌س
 نه‌ی ده‌زانی ، ته‌ماعی نه‌بوو ، خه‌لکی شاری (دینی) به‌هۆی خواپه‌رستی
 نه‌وه‌وه زۆر گه‌پابوونه‌وه‌و کاری کرد بۆ سه‌ر دڵ و ده‌رونی خه‌لک و
 هه‌ستی خواپه‌رستی بوژاند بوونه‌وه • زۆریان خۆش ده‌ویست ، زۆر
 ده‌چوونه‌ خزمه‌تی • خۆزگه‌ به‌و که‌سه عه‌یبی خۆی ده‌بینی و نایان
 هه‌لتی و عه‌یبی خه‌لک داده‌بۆشی • ئا نه‌وه بوو شارل میریل و اعیسزو
 خه‌تیبی شاره‌ بچکۆله‌ که‌ی (دینی) ...

« شه‌ویکی درێژ »

پۆژ خه‌ریکی ئاوا بوون بوو ، سه‌روه‌ی با شاری (دینی) فێنک دا
 دینا ، نه‌وه‌ی مانگی ته‌شرینی یه‌که‌می ساڵی (١٨١٥) بوو ، سه‌عاتیک
 به‌ر له‌ پۆژ ئاوا بوون پیاویک به‌ پێ‌خواسی هه‌اته‌ شاره‌ بچکۆله‌ که‌ی
 (دینی) • ته‌مه‌نی له‌ ده‌ورو به‌ری چل و شه‌ش و چل و سه‌وتدا بوو ،
 کلاویکی چه‌رمی کۆنی له‌سه‌ر بوو ، نیوه‌ی ناو چاوانی که‌ به‌ گه‌رماو
 هه‌تاو سوتا بوو کلاوه‌ که‌ دای بۆشی بوو ، زۆر ماندو دیار بوو ، ئاره‌قی
 ده‌ر دا بوو ، سینگه‌ توکاویه‌ که‌ی له‌بن کراسه‌ کۆنه‌ زه‌رده‌ که‌یدا که‌ به‌
 دوگمه‌ی سه‌ی به‌خه‌ که‌ی داخرا بوو ده‌ بینرا • پیاویکی مام‌ناوندی بوو ،
 به‌لام به‌تاقه‌ت • گه‌راوایکی لوولی له‌ ملدا بوو ، شه‌لواریکی په‌نک ئاوی
 درپای کۆنی سه‌ی بۆوه‌ی له‌ پێدا بوو ، سه‌ر نه‌زنۆیه‌کی درپا بوو •
 کۆتیکێ په‌نک خۆله‌مبشی له‌ به‌ر دا بوو ، لایه‌کی به‌ پارچیکێ سه‌ه‌وز

بینه کرابوو ، کۆله پشتیکی به کۆله وه بوو ، عهصایه کی به دهسته وه بوو ،
 بئێ گۆره وی که وشه کۆنی له پێدا بوون ، مووی لهشی کورت و ، پێشی
 درێژ بوو ، کهرماو خۆل و توژی پێنگا بئێ ئه ندازه شه پر زه بیان کرد بوو
 سه ری تاشی بوو ، تازه دهاته وه . له و کاته دا چه ند که سیك له
 بهر په نچه ره و بهر ده رگا پا وه ستا بووو ، بئێ موبالاتانه و به گرژی به وه
 ته ماشایان ده کرد . تا ئه و کاته غه ری به یه ک به و حاله پوری نه کرد بۆ ئه و
 شاره . کهس نه ی ناسی ، به لām زانیان که پێ بواره . ده یانگوت : ده بئێ
 له کوێ وه هاتبی ؟ له با کوره وه . . . له واته یه له ده ریاه وه هاتبی ، چونکه
 له پێسگایه که وه هاته ناو شار که (نابلتون) ههوت مانگ له مه و بهر به ویدا
 چوو بوو بۆ پاريس .

به هه ر حال ، کاتێ گه یشته ناو شار به ولای ئه ولای خۆیدا پروانی و
 به کسه ره چۆ شاره وانی ، له پاش چه ند ده قیقه هاته ده ره وه ، بۆلیسی بهر
 ده رگا به چاو یکی زۆر سه یر ته ماشای ده کرد ، بۆ سه لام و پێژ لێ گرتن له
 بۆلیسه که کلا وه که ی نه سه ر سه ر بهر ز کرده وه ، به لām نه و بئێ ئه وه ی
 وه لāmی سه لامه که ی به داته وه تا له بهر چاوانی ئاوابوو هه ر ته ماشای کرد .
 کابرای غه رب چوو بۆ میوانخانه و له ده رگای دا ، خاوه نه که ی زانی که
 موشته ری تازه ی بۆ هات بئێ ئه وه ی سه ری بهر ز بکاته وه گوتی : فه رموو :
 ده فه رموو ی چی ؟ ووتی : خواردن و زوړیکم ده وئێ ، خاوه ن ئوتله که
 سه ری بهر ز کرده وه ، که چاوی به قیافه ی کابرا که وتی : به لām
 به پاره ، کابرا کیسه باخه ئیکی چه رمی له باخه ل ده ره ئناو گوتی : ئه وه
 پاره ، کیسه باخه له که ی ده باخه ل نایه وه و کۆله یشته که ی دانا ، به لām
 عه صاکه ی هه ر به ده سه وه بوو چوو له سه ر کورسی به ک له لای ئاگره که
 دانیشته . کابرای میوانخانه زۆری سه رنج ده دا ، غه ربه که ووتی :

ٺهري نان حازره ؟ ووتی : حازر دهبی . کابرای غه ریب پشتی کردبو
 دهر کاو خوی گهرم ده کرده وه ، خاوهن ئوتیله که قه له میکی له گیران
 دهر هیناو له پارچه کاغه زیك شتیکی نووسی و دای به کوریک و به گویشیدا
 چپاند ، کوره که سهری پاوه شاندر بهر و شاره وانی پویشست . کابرای
 غه ریه ئاکای له وه نه بوو ، دوباره بانگی کرد ئاغا نان حازره ؟ ووتی :
 بهئی تا چند دقیقه ی تر حازر دهبی . زوری بی نه چوو کوره که
 کاغه زیکی به دهسته وه بوو هاته وه . خاوهن ئوتیله که وه کو شهومی
 جاوه روانی وه لام بوو بی گورج له دهستی وهر گرت و بهوردی خویندیه وه .
 له یاشان سهری بهردایه وه ماوه یک بی دهنگ بوو ، نجا ههستا چوو
 بهلای کابرای میوانه وه ووتی : ئاغا ناتوانم تو پاگرم . کابرا نه کاتیکی
 داو ووتی : بچی له وه دترسی پاره نه بی ؟ که یفت لی به له پشه وه
 پاره که وهر گره .

ووتی : نا بابه زورم نیه به کرئی بدم : میوانه که له سه رخو
 گوتی : باشه له ته ویله ی وه لاغه کاند دهنوم . - ناکرئی . - ئاخیر
 بو ؟ - چونکه پره له ههسپ . کوره قورنیک ههر دهبی لی بنووم .
 له چیی خوی ههستا وه ناسیکی هه لکیشاو گوتی : ئاخیر نهوا له برسان
 دهرم ، له به یانیه وه تا ئیستا به پیاده به پیدئا هاتووم ، دوازه فرسه خم
 پینگا بریوه . پاره نه دهم و شتیک دهخوم . خاوهن ئوتیل ووتی : برۆ
 نانو جی نیه . کابرا سهری بهردا بووه ، ئاگره که ی تیک وهر دها ،
 خاوهن میوانخانه خپسه نیکی لی کردوو گوتی : ئیتر بهسه . دهر ههوی
 ناوت بهرم ؟ دهزانم تو کبی ؟ ههسته برۆ ، تو ناوت (زان و الزان) .
 ههر که هاتیه ئیره لیت که وتمه شکوه ، نه فهریکم نارد بو شاره وانی ،
 نه وهش وه لامی شاره وانی . ده توانی وهی خوینی . ههر کاغهزه که ی

ئىك كرده وەلەپش چاۋى كابرلى پاگرت • تەماشايەكى كىردو سەرى
بەردايە وەو كۆلە پشەكەى ھەلگرت و چۆ دەرە وە • كە ئاۋى دايە وە
ئەو ەى لە وتىلە كەدا بوون ھەمويان لە خاۋەن وتىل كۆ • بېۋە وەو
تەماشاي ئەمىان دەرە كىردو بەيەكترىان نىشان دەدا •

زۆر لە سەرخۆ دەپۇبى ، ھەۋلى وتىلىكى تىرى دەدا • چاۋى
بەچرايەك كەوت لە ئاخىرى كۆلانىكدا تروسكەى دەرەت • تابلۇيەكى
ئاسن بە لەخە دار سەۋبەرىكە وە ھەلاۋە سىرا بوو ، پوى كىردە وى ،
كەچوو (وتىل) بوو ، نەۋىرا بىچتە زورە وە ، خۆى گە ياندە ھەۋشە و ،
لە دەرگى دواۋە چۆ زورە وە • خاۋەن ئوتىل ھەسنى پى كىرد ووتى :
ئەو كىنە ؟ كابرلى خۆى گە ياندە سالۆنەكە و گوتى : كاكە مېۋانىكە
پىۋىستى بەخواردن و جىنى ئوستن ھەيە •

- زۆر باشە ، تۆ دەتوانى ئىسرە نانىش بىخۆيت و بىشخەۋى •
مېۋانەكە لە پىش زورەكە دانىشت و دەستى كىرد بە خۆگەرم كىردە وە •
بۆنىكى زۆر خۆش لەمەنجەلى سەر ئاگرەكە دەرەتە بىن لووتى ، زۆرى
پى خۆش بوو •

لە سالۆنى ئوتىلەكە كۆمەلىك دانىشتىۋون • يەكەن ماسى گىرىك
بوو كە لەپىشدا ئەسپەكەى بىردېۋ (وتىلى) (لابار) و ئەو پۆزە بە
پىكەوت توۋشى ئەو پىۋە غەرىبە بېۋ ، داۋاى لى كىرد بوو لەپاشكۆى
خۆيە وە سۋارى كا ، بەلام وەلامى نەداپۆۋە پى پىۋە نابو •

كەچاۋى بەكابرلى غەرىبە كەوت ناسىۋەكە ئەۋە كابرلى
پىگايە و نىو سەعات لەمەۋبەر لە وتىلى (لابار) دەرەت كىرد •
بەنەھىنى ئىشارەى بۆ خاۋەن ئوتىل كىردو چوۋ بۆلاى و چەند قىسكى

بەگويدا چركاند • خاۋەن (ووتىل) ھەستا چوۋ دەستىكى لەشنى داۋ
بەتوپرەيەۋە گوتى : ھەستە بېرۇ دەرەۋە •

ميوان بەھىۋاشى تەماشاي كىردۈ نەسەرخۇ گوتى : ئاخ وادىازە
تۇش دەزانى ؟ - بەلى لە وىتلەكەى تىرىش مېنان دەر كىرد • - تېمەش
لىرەت دەر دەكەين • كەۋانە بۆكۈى بېچم ؟ - جىگايەك پەيدا بىكە •
عەساۋ كۆلە پىشتەكەى ھەلگىرتۈ چۆ دەرەۋە ، ئەۋ مىدالانەى كە لە
ئوتىلى لابلارەۋە دۋابى كەۋ تېۋوز چاۋە پروانىان دەر كىرد دەستىان كىرد بە
بەرد بارانى ، بەتوپرەيەۋە بۆيان گەپرايەۋە بەعەساكەى بەرتۈ بىلۋى
كىردن • پۆيى گەپىشتە بەر دەرگاي بەندىخانە • زەنگۈلىك
بەزنجىرىكى ئاسن ھەلاۋەسرا بوۋ ، زىنجىرەكەى گىرتۈ پايى
ۋەشانە • كۈنىك لە دەرۋازەكە كرايەۋە • بەندىۋان سەرى ھىنايە
دەرەۋە ، بۆ رىزگىرتن لەبەندىيەۋانەكە كىلاۋەكەى بەرز كىردەۋەۋە
ووتى : دېلى شەۋ لىرە بىنوم ؟ كاپرا گوتى : بەندىخانە كارۋان سەرانە ،
بېچۆ جورمىك بىكە تا دەرگات لى بىكەينەۋە • كۈنەكە پىۋە درايەۋەۋە بە
نائومىدى پۈى كىردە خىابانىكى بېچۈكى تر • ھەر چۈار دەۋرەى باغ
بوۋ ، پەرزىن كرا بوۋ • لەناۋ باغەكاندا خانۋىكى بېچۈكى يەك قاتى
چاۋ يىكەۋت ، لە بەنجەرىكىيەۋە پوناكى ديار بوۋ • چوۋ لەپىشت
شوشەى بەنجەرەكەۋە تەماشاي كىرد ، زورىكى پانۋ پاكۋ خاۋىن ،
قەرەۋىلەيەك سەر چەفكى بەسەردا درا بوۋ ، لانكىك لەگۈشەيەكەۋە
دانرا بوۋ ، چەند كورسى دارۋ تەنگىكى دو لۈۋنە بە دىۋارەۋە ھەلپەستىرا
بوۋ ، مېزىك لە ناۋەپاستى دانرا بوۋ ، چىرايىكى لەسەر بوۋ • دىزەيەك
ھەلى لى بەرز دەۋۋە • پىۋىكى تەمەن چىل سالە لە پىشتى مېزەكەۋە
دانىشتىۋو ، مىدالىكى شىرە خۆرەى لەسەر باۋەش بوۋ ھەلى

دەبەپانە • ئافرىدىكى جوان لەتريكەو شىرى ئەدا بەمنداڭىكى
بجوكتى : باۋكەكە پىدەكەنى ، منداڭكە پىدەكەنى ، داڭكەكە زەردە
خەندەى دەكردن •

بەسپاۋى لەشوشەى بەنجهرەكەى پاكىشا • دويارە لىدايەو •
گوتى لە دەنگى ئافرىتەكەبوو بەمىردەكەى گوت : گونىم لەدەنگىك
بوو • گوتى : باۋەپناكەم • بوجارى سىيەم لەبەنجهرەكەى داۋ
پاۋەكە لە جىنى خۆى ەمىتاۋ جىراكەى بەدەستەو گرتو دەرگىساي
كردەو • پاۋە غەربەكە گوتى : ئاغى زۆر داۋاى لىن بوردن دەكەم ،
دەتوانى بە پارە جامىك جىستو جىگىنى نوستم بىكەنەو ؟

خساۋەن مالى پىسى : تۆكىنى ؟ لەۋەلامىدا ۋوتى : ئەۋە دوازە
فرسەخە بەپىنگادا دىم : خاۋەن مالى ۋوتى : خەركەس پارە بدا جىگىنى
دەكەمەۋە ، بەلام تۆ بۇ ئاچى (ئوتىل) ؟ - تاخر زورىان نى • - جۆن
زورىان نى ؟ خىۋەن جەزىۋە ، نە پۆزى بازاپە ؟ ئەى چۈپتە
مىۋانخانەى (لابار) ؟ - بەلى • - باشە ؟ گورجىك ۋوتى : ئازانم پايان
نەگرتىم : ئەى نەچۈپتە مىۋانخانەى خىيابانى (شافوت) ؟ ئەۋانىش دەريان
كردىم • خاۋەن مالى زۆر بى مىۋالانە سەرنجى كاپراى داۋ لە نكاۋ بە
تۈۋندى گوتى : كەۋاتە ئەۋ كەسە تۆى ؟ دويارە تەماشى كىردو
تۈپاشەۋە گەپايەۋە ، چىراكەى لەسەر مېزەكە داناۋ تاپىرەكەى ھەنگرت •
زەكەى كە ئەۋەى بىست لەترسان ەمىتاۋ دوو منداڭكەى لەپاۋەش
گرتىۋ لەبىست مېردەكەى پاۋەستاۋ لەبن لىۋانەۋە ھەر دەيگوتو
تۆلەى دەھات :

خاۋەن مالى ھەت بە تۈپەيەۋە گوتى : بېرۆ دەردەۋە • كاپرا
ھاۋارى كىردو گوتى : بۇ خاتىرى خوا بەرداخىكم ئاۋ بەدەنى • - ۋوتى :

فېشەكك باشترە • ئەۋەدى ووت توۋىد دەرگاگەي پۈۋە داۋەۋە • شەۋ
 دىيەي داگرتبۇۋ ، بايىكى ساردى دەھات ، پۈۋى كىردە باغىكى تر پەرژىن
 كرابوۋ تەماشاي كىرد لە ئاۋباغەكەدالاي دەروازەي باغەكە زورىكى چوۋك
 ديار بوۋ ، چوۋ بۆلەي زۆر تارىك بوۋ ، خۆي دانەۋاندو چۆر زورەۋە •
 زۆر گەرم بوۋ ، ھىندىك كاي لى پۆ كرابوۋ ، زۆر مەندوۋ ھىلاك بوۋ ،
 چوۋ لەسەر كايەكە پاكشا ، بەلام زۆرى نەخاباندەنگىكى سامناكى
 ھاتە بەر گۆي • سەرى بەرز كىردەۋە جاۋى بەسەنگىكى گەۋرە كەۋت
 سەرى ھىنابۇ ئاۋ زورەكە • لەبەر خۆۋەۋە گۆتى : ديارە تېرەش لاندەي
 سەگە • بەگورجى كۆلە ېشتەكەي ۋەكە سېر لەپىش خۆ پاكىرتو
 عاصاكەي بەدەستەۋە گىرتو دەر پەرى • كاتى بەزەخمەتەي زۆر
 لەۋى زىگارى بوۋ دوۋر كەۋتەۋە ، دوۋارە خۆي بەتاك ۋ تەنىساۋ
 دەر كراۋ ، تەننەت لەسەر كاي لاندە سەگەكەش لە خىيال چاۋ
 بى كەۋتەۋە • لەسەر بەردىك پاكشا بەگريانەۋە دەيگوت : تەننەت
 ۋەك سەگىكىش نىم ، لەۋىش كەمىرم • ئىنجا ھەستەۋ دەستى كىرد
 بەرۋىن • پۈۋى كىردە دەرى شار • بەۋ ھىۋايە دارىك ، خەرماتىك ،
 بەنايەكى دەست كەۋى لاي بىخەۋى • ماۋەيىكى زۆر بەخەسارى
 پۈشت • كاتىك لاي ۋا بوۋ لەھەمۋ ئىنسانىك دور كەۋ تۆتەۋە ،
 سەرى بەرز كىردەۋە تەماشاي دەۋرۋ بەرى خۆي كىرد چۆتە ئاۋ
 مەزەغەيەكەۋە ، ھىچ شىك نەبوۋ پەناي بۇ بەرى • دوۋارە بەرەۋ
 شار گەپايەۋە ، دەروازەكەنى شار داخىرا بوۋن • بەخەۋ چۆنى بوۋ
 چۆۋە ئاۋ شار ، سەعات ھەشتى شەۋ بوۋ ، چوۋكە خىيالەكەنى نە
 دەناسىن بى مەقسەد دەگەپا • ھەروەھا لە كاتىكدا بە مەيدانى
 نوۋىرخانەدا دەپۋىي لە گۆشەيىكى مەيدانەكە جاۋى بەچاۋخانەيەك
 كەۋت • زۆر مەندوۋ مردو بوۋ ، بەناۋمىندى چوۋ لە سەر بەردىك لە

پیش چاپخانه که درپیش بود . لهو کاتهدا ئافره تیک له کلیسا که هاته
 ده ری ، چاوی بدو پیاوه کهوت که له تاریکی دا پاکشاده ، گوتی : کاکه
 نهوه بۆ لهسەر نهو بهرده رده پاکشادی ؟ کابرا به ئوره پیه وه ووتی :
 خایمی میهره بان نابینی چهته ماندوم ؟ ئافره ته که گوتی : جا لهسەر نهو
 بهرده خهوتووی ؟ کابرا ووتی : من نۆزده سال لهسەر تهخته دار
 خهوتووم ، با نهو شو لهسەر دۆشه کی بهرد بنوم . بۆ سه رباز بووی ؟
 - بهائی خانم سه رباز بووم . - نهی بۆ نه چویه کاروان سهرا - ئوتیل ؟ -
 چونکه یارم نه بوو . ژنه که ووتی : نه ؟ حیف ! من هه ره نهو چوار
 سکهم پیه . کابرا دهستی درپیش کردو گوتی : پینه . ژنه که یاره کهی
 دایه و گوتی : بهو یاره کهمه جینگات ناکه نهوه ، بهلام هه ولت داوه ؟ خو
 ناتوانی شه و ئاوا بژی سه رمات ده بی و دیاره برسیشته ، ده بی جینگابه کت
 به ده بی . له هه موو ده رگایه کم داوه . - باشه چیان وت ؟ هه موو کهس
 ده ری کردم . ژنه میهره بانه که دهستی له شانیداو ئیشاره ی بۆ لایه کی
 تری مهیدانه که کردو مالی واعیزو خه تیبی نیشاندا گوتی : چویه نهو
 مالهش ؟ گوتی : نه خهیر . که وانه بجۆ له ده رگای وانیش بده .

« عه قیل له دهست نه دان »

نهو شه وه واعیزو قه شه ی شاری (دینی) له پاش گه پان له ناو
 شارد ، تا دره نگ له زوره کهی خۆیدا خه ریکی دانانی کتیی بوو به ناوی
 (وه ظیفه) سه عات هه شت کاره که ره که یان وه کو شه وان هات قسایه
 ئالتونه کانی لهسەر تاقه که هه لگرت . قه شه زانی که نان حازره و سفره
 راخراوه و خوشکه کهی چاوه روانیه تی . کتیه کهی ویک ئاو چۆ زوری
 نان خواردن . کاره که ره که به گه رمی له گه ل خوشکی قه شه قسه ی

ده كړد ، به نايه تي باسي دهر گاو په نجره داخستيان بوو . كارم كهره كه
 نهو شه وه له خه لكی بېستبوو كه پياوړيكي سيري دهر به دهر و
 سره گردان هاوونه ناو شار ، ده يگوت . . نه وهی ټېشه و ناگای له خوی
 نه يی تووشی به لایهك ده یی ، دهر گاو به نجره زو داخن . خوشكي
 قه شه گوتي : كاكه گوت نه قسه كانيه تي ؟ ووتي : به یی :

پوي كسره كاره كهره كدو گوتي : تووشی به لایهك ده یی ؟
 كارم كهره كه ووتي : به یی ناغا ټېشه و به سره هايتك له شاردا پرو نه دا .
 هه موو كهس واده یی : گوتي : قوربان خانوه كه مان قايم نه ، نه گهر
 بهرمووی : ده چم وه ستای قفل ساز بانگ ده كه م كيلونه كانمان بوچاك
 بسكا ، با يو شه و ټكيش یی . خو جه نايشت هه رچی له دهر گای دا ده یی .
 بهرموو : له و كاته دا به تووندي له دهر گایان دا . قه شه گوتي : بهرموو :
 وهره ژور وه .

« كرده و ټيكي قاره مانانه »

دهر گا به تووندي كرايه وه ، پياوړيكي غه ربه وه ژور كهوت .
 هينديك چو ټېشه وه وړاوه ستا ، كوله ېشه كهی له پشته بوو ، عه صاكي
 به دده سته وه بوو ، زور توپه ديار بوو . كارم كهره كه كه چوي ېنكهوت
 نه و نه د ترسا ، زاری دا پچري بوو به لدرزینه وه ده كابرای پامابوو ،
 خوشكي قه شه ش ده كابرای ده فكري و ته ماشای كاكي ده كرده یی ده نك
 وړاوه ستا . قه شه زور به مېهره بانيه وه پوي كرده كابر او خه رېك بوو
 پرسياری لی بسكا داخوا كيه ؟ كابر ا له كا تيكا خوی هاوېشتبو سهر
 عه صاكي ، هاته ټېشه وه وړه كه ته ماشای كردنو یی نه وهی گوي

بداته قەسە قەشە ، بەدەنگی بەرز گوتی : گۆتان لی یی ! مەن ناوم
(زان و آلزان) حوکم دراوم و نۆزدە سأل له بەندیخانەدا بووم . چوار
پۆژ لەمەوبەر ئازادیان کردم و بەرد و ئەو شارە کە وتە پێی . دوازدە
فەرسەخ بە پێیدا هاتووم ، ئێشە و گەیمە ئەو شارە . چوو مە کاروان سەرا
لە بەر ئەوێ پەسپۆرتە کەم زەرد بوو پایان نە گرتەم . چومە کاروان
سەرایەکی تر دەریان کردم ، چوو مە بەندیخانە پۆلیس گوتی : بەندیخانە
کاروان سەرا نیە ، خۆم خزانە ناو لانە ی سەگیکەووە دەری پەپاندم .
پروم کردە ناو مەزرەیکە لە ترسی باران دوبارە هاتەووە ناو شار . لە ئێش
مەیدانی شار لە سەر بەردێک پالم دایەووە ، ئافرەتێکی پوخواش ئالی ئێوێ
نیشان دام و هاتم .

هەر خێرا پەسپۆرتە زەردە کە ی لە باخداڵ دەرهێناو گوتی : ئەو
پەسپۆرتە زەردە کە مە . لە بەر ئەو لە هەموو جێگایە کە دەرم دە کەن .

قەشە پوی تی کردو گوتی : ئاغا فەرموو : دانیشەو خۆت گەرم
کەو . تا نان دەخۆین جێگای خەویشت پچادە کرێ . کابرا لە خوێشان
گەش بۆووە ئاھێکی هاتەووە بەرو گوتی : ئەو بەراستە ؟

پام دە گرن ؟ وە ک ئەواتی تر دەرم ناکەن ؟ قەشە گوتی : مانی
خۆتە . کابرا خێرا کۆلە پشە کە ی داناو عەساکە ی بەدیواریوە
هەلەساردو دانیشت . قەشە ووتی : شەو کە ی ساردە تۆش سەرماتە
وێرە لای ئاگرە کە ، دوبارە گوتی : ئاغا مانی خۆتە ، تۆ بۆرای منی ،
شەرم مە کە . وادیارە زۆرت پەنج کیشاو ! هەناسە یکی هەلکیشاو
گوتی : ئاخ تۆ نازانی زنجیری ئاسن و کە لە پچەو لێدان و پۆلیسی
بەندیخانە و ئەشکنجەو لە سەر دارو بەرد نووستن و سەرماتو گەرم ،

همه‌مویان هوئی ناپره‌ه‌تین • ته‌نانه‌ت سه‌گیش له‌به‌عزه که‌سینک خوش به‌خت‌تره •

نان حازر بوو ، قه‌شه زوور به‌پوخووشی پساوه غه‌ریبه‌که‌ی له‌لای راستی و خوشکه‌که‌ی له‌لای جه‌یی دانیش‌ت و ده‌ستیان به‌نان خواردن کرد •

« بی‌ده‌نگی »

له‌دوا ئه‌ودی که قه‌شه شه‌و باشی له‌گه‌ل خوشکه‌که‌ی کرد ، یه‌کینک له شه‌معدانه ته‌لاکانی به‌ده‌سته‌وه گرت و یه‌کی‌تری دا به‌میوانه‌که‌و گوتی : ئاغا وه‌ره با ژوری خه‌وتنت نیشان بده‌م • کابرا هه‌ستا وه‌دوای که‌وت • خانوه‌که‌ وادروست کرابوو له‌ژوری نوستی قه‌شه‌وه ده‌چوو بۆ نوێژ که‌که • له‌و کاته‌دا که‌ئهووان ده‌پویشتن کاره‌که‌ره‌که‌ زه‌رفه ته‌لاکانی ده‌خسته‌وه ناو گه‌نجینه‌وه • قه‌شه میوانه‌که‌ی برده ژوری نوستن و میوان شه‌معدانه‌که‌ی له‌سه‌ر میزه‌که‌ دانا • قه‌شه گوتی : ئومێد ئه‌که‌م شه‌و به‌ئاسوده‌یی بخه‌وی و به‌یانیش له‌پیش پویشتن فنجانیک شیري گهرم بخۆوه جا برۆ •

تیس‌تا قه‌شه قسه‌کانی ته‌واو نه‌کردبوو که میوان له‌نکاو پوی کرده قه‌شه‌و به‌تورپه‌یه‌وه به‌هه‌ر دو ده‌ستان کیشای به‌سنگی قه‌شه‌داو به‌تووندی گوتی : ئاخ پاسته‌ تۆ ئه‌وه‌نده‌م له‌خۆت نزیک ده‌که‌یه‌وه ؟ هه‌ر له‌دیا ئه‌و قسه‌ زوور به‌عه‌جایی ده‌ستی کرد به‌یکه‌نین و ووتی : تۆ چو‌زانی من بیاو کوژ نیم ؟

قەشە لەسەر خۆ گوتی : خوا ھەموو شتێک دەزانێ ، چەند دوعای
 بە سەر مێواندا خویندو چۆ ژوری نوستی خۆی . کابرا بە بای کوونە
 لووتانی شەمەکانی کوژاندەووە بەلیاسەووە چۆ ناو جیگاوە و خەوی
 لێ کەوت . لەپاش ماوەیەک ھەموانیان خەویان لێ کەوت و دنیا ئارام
 بوو . بێ دەنگی حوکماتی دەکرد .

« ژان وائژان »

ژان وائژان لەنیوێ شەودا وەخەبەر ھات . ئەو لەخانەوادێکی ھەزار
 لە دایک ببوو . بەمنداڵی نەخۆیندبوو ، چونکە ھەر منداڵبوو باوک و
 دایکی مردبوون ، تەنیا خوشکیکی بوو . بەجەوت منداڵەووە ،
 (ژان وائژان) ی بردە لای خۆی و ئاگاداری دەکرد . خوشکەکەشی منداڵی
 گەورەیی تەمەنی ھەشت سەل بوو کەمێردەکەی مرد . (ژان وائژان)
 تەمەنی گەییە بیست و پێنج سەل و ھەموو کاریکی دەکرد ، بەتایبەتی لە کاتی
 گۆلچینیووەدا رۆژی ھەشت (سوی) بەیدا دەکرد . زور بەباشی خەرجی
 خوشکەکەی و منداڵەکانی ئەداو چا و دێری دەکردن . خوشکەکەی لەبەر
 منداڵەکانی ھێچی بۆنەدەکرا ، زۆر دەست کورت و ھەزار بوو . ئەو
 سەلە سەلەکەی زۆر سەقەت بوو . (ژان وائژان) یس بێ کار بوو . مایلی
 خوشکی نایان نەبوو ، شەوی یەک شەممە تازە نانەوای گەرەکە کەیان
 چاوی چو بۆ خەو گۆیێ لەشەقەیی شوشەیی موغازەکەی بوو شکندیان ،
 گۆرج ھەستا تەماشای کرد دەستێک لەکونی شوشەکەووە ھات و چەند
 نایتیکی ھەلگرت و پۆشت ، نانەوا وەدوای کەوت زۆری نەخایاند گرتی .
 دزەکە نانەکەی فرێدا ، بەلام دەستی بەشوشەیی موغازەکە بریندار بوو ،
 ھەر خۆینی لێ دەتکا .

ئەو دزە (زان و الزان) بوو . ئەو کارەساتە لەسالی ١٧٩٥ دا
 پوی دا . بردیان بۆ دادگاو بە پینج سال مەحکومیان کردو ناردیان بۆ شاری
 (تولون) و لەپاش بیست و حەوت پۆز گەشتە بەندیخانەیی ئەو شارە .
 لیباسی زیندانیان لەبەر کردو کە لە پینجەیان کردو ناویان نا بەندی ژمارە
 (١٤٦٥١) و ناوی لەبەر خەڵک چۆو ، بەلام ئەو ھەمیشە لەیادی خوشکە
 ھەزارە کەیی و حەوت منداڵە کەیدا بوو . نزیك سالی چواری بەندیخانە ،
 ھاوآلەکانی یارمەتیان داو شەو لە زیندان پای کردو سببی و شەش سەعات
 نە نانی بۆخورا ، نە ئاوی خواردەووە . ئاخیری گرتیانەووە ، دادگا سببی
 سالی تری حوکم داو حوکمە کەیی بوو بە ھەشت سال . لەسالی شەشەمدا
 دوبارە فیراری کردەووە ، بەلام دوبارە پۆلیس گرتیانەووە و پینج سالی
 تریان بەندی بۆ زیاد کرد . دووسال بە زنجیری دوو دەیان بەستەووە و
 بەندی بە کەیی بوو بە سێزدە سال . ئەو سالتەدا دوبارە لە زیندان
 پای کردەووە . ئەو جارەش گرتیانەووە سببی سالی تریان بۆ زیاد کردو
 ماوە کەیی بوو بە شانزە سال . لەسالی سێزدەدا دوبارە پای کردەووە
 لەپاش چوار سەعات گرتیانەووە ، سببی سالی تریان حوکم داو بوو بە نۆزدە
 سال . لەسالی ١٧٩٦ دا بەھۆی نان دزینەووە گیراو لەسالی ١٨١٥ دا
 ئازاد کرا .

« غەمبەکی تازە »

کاتیک دەنگی تۆ ئازادی لە بەندیخانەیی ھاو بەرگۆی ، باوە پوی
 نەدە کرد . تروسکەیی نووری حەیات ، تروسکەیی نوری ژبانی
 مرقایەتی لە نکاو پوچی پوڤناک کردەووە ، بەلام زۆری نەخایاند
 خامۆش بۆووە . ئەو بە ئازادی بەرپێشان و ناپەحەت بوو ، خوی بە ژبانی

به نديخانه وه گرتبوو ، زۆرى پى نه چو بۆى ده ركهوت كه نازادى بۆ
به كيك كه په ساپورته كهى زهرد بۆ چ مه عاينه كى ههيه ؟

پوژنيك دوا نازادى له شارى (گواس) چۆ كارخانهى شهربه تى
پرته قال و دهستى كرد به كار كردن ، زۆر به تاقهت و نازاو په شيد بوو ،
خاوهن كار كه وه بهر دلى كهوت . به لام له كاتيكدا خهريكى ئيش بوو ،
پوليستىك هات داواى وه دهقهى لى كرد ، ئويش وه دهقه زهرده كهى
نیشانداو ناچار بوو دهست له كار هه لگري . شهو چوو بۆلاى خاوهن كار
پوژانه كهى وه رگرئ ، يازده (سوى) دايه و گوتى : برۆ كارىكى تر بۆ
خۆت بدۆزه وه . به وجۆره بوو كه شارى (گواس)ى به جى هيشته و
له شارى (دينى) تووشى بوين .

« مروقيك وه خه بهر دى »

هه ر كه زهنگى كليسا سه عات دوى دوا نيوه شهوى ئيعلام كرد
(زان و الزان) وه خه بهر هات . نه وهى كه بوو به هۆى وه خه بهر هاتى
پراحتى ناو ليغه و دۆشه كه كه بوو ، چونكه نزىكهى بيست سال بوو له
ليغه و دۆشه كدا نه نوستبوو . هه رچه ند به ليايسيشه وه نوستبوو ، به لام
خهوى هه ر خۆش بوو . كه وه خه بهر هات دهستى كرد به بير كردنه وه ،
به تابه تى زۆر بيرى له و شهش قاپه زير و شه معدانه ده كرده وه كه چاوى
لى بوو كار كه ره كه له كوئى داي نان .

سه عاتىكى ته واو له به حرى خه يالدا مه نهى كرد . زهنگى كليسا
سه عات سى لىدا ، چاوى گوشين و دهستى بۆ كو له بشته كهى بردوو
قاچى له سه ر قهره و ئيله كه بهردانه وه و دانىشت . دوباره خه يالى چۆ وه

سەر قابە زیرەکان ، ئەگەر زەنگی سەعاتە کە سێ و نیوی لێ نەدايە ،
 نا بە یانی هەر بەو خەیاڵەو دادەنیش ، بەلام سەعاتە کە وەك پێی
 بێت : زوکه ، خێرا بە ! ئە جێی خۆی هەستاو گۆئی هەلخست ، بێ دەنگی
 حاکم بوو لەمالە کەدا ، بەسپاوی چوو بۆلای پەنجەرە کە دنیا زۆر تاریک
 نەبوو ، مانگ بەئاسمانەو دیار بوو ، هەو بەهۆی باوە بەپیش ناوچاوانی
 مانگدا تێدەپەڕین و سێهرو پروناکیان لەزەوی دەکرد . ئەو پروناکیە بو
 بەهۆی ئەو رێگا بدۆزیتەو . چوو پەنجەرە کە تاقی کردەو ،
 دانەخراوو ، بۆ ناو باغە کە دەکرایەو ، بەلام پای دەهات زوپیەو
 دایەو .

چوو بەلای دۆلابە کەو ، کۆلە پشته کە هیناو شتیکی لەدۆلابە کە
 دەرهیناو خستیه ناوی و لەسەر قەرەوێلە کە دانا ، لەپاشان کەوشەکانی
 لە باخەل ناو کۆلە پشته کە بەشانداداو کلاو کە لە سەر ناو، عەصاکە و
 میلیکی ئاسنی بەدەستەو گرت و هەناسە لێخۆی بێ و بەرەو زوری
 قەشە کەوتە پێ ، کە تەماشای کرد زوری قەشە دانە خرابوو ، هەرپێو
 درابوو .

گۆئی هەلخست هەناسە کەس نەدەهات ، دەرگاکی کردەو
 وەکو پشیلە یەك کە بە پێ هەست دەرگایەك دەکاتەو ، دەرگا کە کرایەو .
 دوبارە دەستیکی بەدەرگا کەو نا بۆ ئەوێ زیاتر بکریتەو ، بەلام
 ئالقەپێزی دەرگا کە زینگیە کە وای لێ هات ، تەواوی زورە کان
 دەنگیان دایەو . زان و الزان ئەو نە ترسا دەتگوت : نەفخی سوری
 پۆزی قیامەتی لەبن گۆی لێ درا .

چەند دەقیقە وەك بەردیکی بێ دەنگ لەجێی خۆی پەق بوو ،
 لەپاشان گۆئی هەلخست کەس وەخە بەر نەهاتبوو ، ئاسمان ساوێ

نیو سعات له ژیر هه‌وری پ‌شدابوو • له‌نکاویك هه‌وره‌كان وه‌ك به‌ده‌ست
 لایان به‌ی مانگیان به‌رداو تیشكی له‌په‌نجه‌ره‌كه‌وه ژوره‌كه‌ی پ‌وناك
 كرده‌وه‌و (زان‌وانزان) چاوی به‌جه‌سته‌ی قه‌شه كه‌وت له‌سه‌ر ته‌خته‌كه‌ی
 به‌ ئارامی نووستبوو ، ناوچاوانی زۆر نوورانی و له‌خه‌ودا زه‌رده خه‌نده‌ی
 له‌سه‌ر لیوان بوو ، له‌ته‌مه‌نی خوێیدا چاوی به‌پیاوی وا نه‌كه‌وتبوو •
 خوێیكی زۆری پ‌ی ن‌یشت • چاوی له‌جه‌سته‌ی قه‌شه‌وه ب‌پ‌ی‌بوو
 نه‌یده‌گواسته‌وه • له‌باشی به‌ینیك له‌نكاو به‌لای قه‌شه‌دا پ‌و‌یشت و چۆ
 لای گه‌نجینه‌كه ، ته‌ماشای كرد دانه‌خرا‌بوو ، ده‌رگای گه‌نجینه‌كه‌ی
 كرده‌وه‌و هه‌رزیریک‌ی ت‌یدا‌بوو هه‌لی‌گرت و خسته‌ ناو كۆله‌پشته‌كه‌ی و
 سه‌به‌ته‌ی ئاتۆنه‌كه‌ی برد ف‌رپ‌نی دایه‌ ناو باغه‌كه‌وه‌و له‌په‌نجه‌ره‌وه خ‌و‌ی
 ف‌رپ‌یدا‌یه‌ ناو باغه‌كه‌وه‌و وه‌ك پ‌ل‌ینك ب‌وی‌ده‌رجوو • كا‌ت‌يك رۆژ هه‌ل‌ات‌و
 هه‌تاو كه‌وت ، قه‌شه چۆ ناو‌باغه‌كه‌و ده‌ستی كرد به‌پ‌یاسه • له‌نكاو خ‌زمه‌ت
 كا‌ره‌كه‌یان هات هاواری كرد : قوربان ده‌زانی سه‌به‌ته‌ی زی‌ره‌كان
 له‌كوێه ؟ خۆ له‌جینی خ‌و‌ی نه‌ماوه •

قه‌شه گوتی : به‌ل‌ی ! - گوتی : سپاس بۆ خوا من نه‌مه‌د‌ه‌زانی چ‌ی
 ل‌ی‌هات‌وو • قه‌شه ئه‌وكاته سه‌به‌ته‌كه‌ی به‌خ‌ال‌ی له‌ناو باغه‌كه‌دا چ‌او
 پ‌ی‌كه‌ت‌بوو ، هه‌لی‌گرت و گوتی : ب‌ی‌گره ئه‌وه‌تا ، به‌لام ه‌ی‌چی ت‌یدا‌یه •

كا‌ره‌كه‌ره‌كه‌یان پ‌ای‌كرده‌وه ژورو به‌هاوار ك‌ردن هات‌وه‌و گوتی :
 كا‌برا له‌ج‌ی‌كا‌كه‌یدا نه‌ماوه ، ئه‌و بردونی •

قه‌شه تۆزێك ب‌ی‌ده‌نگ‌بوو له‌پاشان گوتی : زۆر له‌م‌ێ‌ربوو به‌سه‌هو
 ئه‌و زی‌پ‌انه‌م پا‌گ‌رت‌بون ، ئه‌و زی‌پ‌انه‌ م‌ال‌ی هه‌زاران بوون ، می‌وانه‌كه‌شمان
 به‌ك‌یك‌ بوو له‌هه‌زاران • قه‌شه په‌رو‌شی ئه‌و گول‌انه‌ی بوو كه‌ به‌ه‌و‌ی
 سه‌به‌ته‌كه‌وه شك‌ابوو‌نه‌وه ، پ‌استی ده‌ك‌رد‌نه‌وه • قه‌شه بۆ به‌رچایی خ‌واردن

زور به پوخوشتی چوو له سهر ته و میزه دانیشیت که شهو نه گهل
میوانه دزه کهئی نانیاں له سهر خوارد بوو له چایی خواردن بوونه ووه یه کیک
له درگای دا ، نه گوتی :

فهرموو : دهرگا کرایه ووه ، سئی کهس دیار بوو پوئیس بوون ،
یه کیکیاں گرتبوو وه زور کهوتن . گهوردی پوئیسه کان چو پیشه ووه
سهلامی کردو قهشه وه لایمی دایه ووه ، که زانی گرتووه که (زان وائزان) .
گوتی : ئهئى شه ووه توی ؟ به پیاویکه ووتنت زور بچ خوشحال بووم ، ئهئى
ئه ووه بو شه معدانه کانت نه یرد بوو ؟ خو ئه ویشم پوتو دانا بوون .
(زان وائزان) زور سه یری له قهشه ده پروانی . گهوردی پوئیسه کان ووتی :
قوربان که واته ئه و پیاوه راستی ده کرد که ده یگوت : ئه و ئالتونا نه قهشه
داونی به من ؟ ئه گهر وای ئازادی ده کهین . قهشه گوتی : به لئی :
پوئیسه کان خواحافیزیاں کردو پویشتن . قهشه شه معدانه کانی هه لگرت و
دانی به (زان وائزان) . زان وائزان له خه جاله تیان وهک میژوکی ده لهرزی .
قهشه گوتی : برۆ خوا ئاگادارت بچ ، مالی خوته ، ههر کاتی
بیته ووه دهرگا له سه رېشته ، تو تازه برای منی .

«بیتی ژروه»

زان وائزان به خه جاله تیه ووه وه در کهوت لهو کوچه بو ئه و کوچه و لهو
گه رپه که بو ئه و گه رپه که و لهو شه قامه بو ئه و شه قامه ده پر پیه ووه تهیده زانی
بو کوئی ده جی . ئه و پوژره تاتوار به و حاله سهر گهردان بوو ، هیچی
نه خوارد بوو هه سیشی به برسی به تی نه ده کرد . خه یالکی تازه ی هاتبو
میسه که ووه . کاتیک روژ هاتبو ئاوا بوون گه یشته لای بیسه لانیك ، له وانسه

بوو چهند فرسه خ له شاری (دیني) دور بی . له نکاونک گونی له دهنکی
 یه کیک بوو ، که پوانی مندالیک بوو یاری به پاره ده کرد ، چهند دراوینکی
 بی بوو . هه لی داویشن و دهی گرتنه و ده له هه لاویشن ته که دا دراوینک به پری ،
 به تاز تازیله هاته بهر پتی (ژان والزان و) گورج پتی له سهر داناو له سهری
 پاره وستا . منداله که بی ترس هات گوتی : ئاغاکوا پاره کهم ؟ ژان والزان
 لیتی پرسی ناوت چیه ؟ گوتی : ناوم (بتی ژروه) یه . ژان والزان به تورپییه و
 ووتی : برۆ . کوپه که ههر ده یگوت : پاره کهم - پاره کهم ، نهویش سهری
 بهردابوو دهنگی نهنه کردو چاوی ده عارزیوه بری بوو .

منداله که کۆته کهی گرت و پای و هه شاندو داهاته و ده بو قاجی که له سهر
 پاره یی مندا له کهی داناوو بهرزی کاته و ده دهستی کرد به گریان .
 ژان والزان به تورپییه و ده دهستی بو عه صاکه ی بردو گوتی : کوپه کوپری
 کینی ؟ کوپه به گریان و ده ووتی : (بتی ژروه) م قاجت بهرزه که و ده پاره کهم
 هه لگر مه و . ژان والزان توپه بوو گوتی : ئای نه و ده توپی ؟ داپاره وسته ،
 کوپه که له ترسان دهستی کرد به له رزین و پای کرد .

برۆژ ئاوابوو ، ژان والزان ههر له جیگای خۆی پاره وستا بوو ، له نکاونک
 موچر کینکی ساردی به له شیدا هات ، سهرمای بوو ، دوگمه ی کۆته که ی
 داخستن و داهاته و ده عه صاکه ی هه لگری ، چاوی به پاره ی کوپه که کهوت
 که نیوه ی به هۆی قورسای قاجی چو بوو ده قوپه و ده ، وه کو هه و ده
 تریشه یه ک لیدا ئاوا ناره حهت بوو ، گوتی : دیسان نه و ده چیه ؟

له پاشان پاره که ی هه لگر ته و ده ته ماشایکی ده ورو بهری کرد
 که سی نه دی .

هه و ده نه و ده تریشان شه و تاریک کر دبوو ، وه لات ساردو

پوت بوو ، هه ناسیځی هه لکینشو پوی کرده ئه ولایه که کوپه کهی پییدا
 پرووی بوو . قهشه یه که به سواری به ویدا هات ، (زان و آلزان) چو بهر
 دهمی و گوتی : ئاغا مندا لیکت نه دی بیردا پوی ؟ ووتی : نه خهیر .
 زان و آلزان دو پینج (فرانکی) دهره ئیاو دای به قهشه ووتی : قوربان ئه
 یاره بگره ، ئه وه مالی هه ژاپانه . دوباره زور به عه جولانه پینج
 (فرانکی) تری دایه و گوتی : ئه وهش بو فقیران و له پاشان گوتی : جه نابی
 قهشه من دزم ، وابکه بگرن . قهشه گوتی نه دایه پی به ئه سپه که یه وه
 ناو بوی دهرچوو . ئه ویش هه پوی هه پوی تا گه شته سنی
 پنی یانیک زور ماندوو هیلاک بوو ، چوو له سه ر به ردیکه گه وره دانیشته و
 گوتی : ئای چه ند به دبه ختم ! دهستی کرد به گریان ئه وه یه که م جار بوو
 که له پاش نۆزده سال بگری . له کاتی گریانه که دا نوریک هاته
 خه یالیه وه ، نوریکه و تا ده هات پوناک تر ده بوو ، زیاتر به رهی ده ستانده ،
 نوریکه عه جایب بوو ، ژیاپی پابر دووی ، خه راهی یه که می ، په نجی
 دهرونی ، ئازاد بوونی له به ندیخانه ، ئه وه ی له مالی قهشه به سه ری هات ،
 دزی یاره ی کوپه که ، هه مووی هاتنه وه خه یال . به لام دلی واپوناک ببوو
 که وای ده زانی له نووری به هه شته تهماشا شه یتان ده کا .

چه ند ئاوا گریاو ؟ له پاش گریانه که ی چی کردو ؟ چو کوی ؟ کهس

نه یزانی .

« چاو پیك كه ووتنی دو دایك »

له ئه وه لی ئهم چه رখে دا له شاری (مونت فرمیل)ی نزیك شاری
 (باریس) له گه رپه کی (پولانز) قاومه خانه یه که بوو ، ئیستا نه ماوه ، ئی ژنو
 نیواپیک بوو به ناوی عائیلهی (تارادیه) . له سه ر ده رگا که ی وینه ی مرو فیک

کیشرا بوو مروئیککی له کۆل بوو ، دهره جهی نهفسه ری لهسر شان بوو ،
 باقی تابلوکه بهشکلکی دوکهل و ناگر پي کرابووه ، وهك وینهی شهپ
 دهچوو . دهورو بهری ههموو داری گهوره بوو ، زنجیریک له داریکیان
 قایم کرابوو ناوه پاسته کهی شوپ بپووه . دو کچ که گهوره کهیان تهمنی
 دو سال و نیو بوو ، نهوی تریشیان ههژده مانگ بوو له ناو نهو جۆلانه دا
 بوون که به ناوه پاستی زنجیره کهوم بوو . دایکه کهیان لهسر سه کۆی
 قاومه خانه که دانیشتبوو ، پهتیککی دریزی له جۆلانه کهی خستبو لهو پرا
 پای دهژاند . کچه کان لهخۆشیان ههراواریان بوو ، لهم لاشه وه
 ئافره تیک مندالیککی به باوه شهوه بوو ، کۆلیکیشت له کۆل بوو ،
 منداله کهی نهو نهده جوان بوو دلت نهده هات تهماشای کهی . پارچیککی
 حهریری پيدا دابوو ، پيشوه کانی بهسر شانایدا پهخشان بپوون ، وهك
 په لکی گول ناسک بوو . کهچاوت پنده کهوت خهریک ده بووی گازیک
 لهسر کولمه سوره کانی بگری . بهو حاله وه خهوی لی کهوتبوو .

نهو دو ئافره ته دهستان کرد به قسانو دایکی دو کچه که ووتی : من
 ناوم خانمی (ناردیه) یه و نهو قاومه خانه به دهست تیمه وه یه .

نهوی تریان گوتی : منیش زنی کریکاریک بووم ، میرده کهم مردو
 هاتم بو شاری (پاریس) کارم دهست نه کهوت ، ئیستا بهدوا کاردا
 ده گه پیم : تا نزیک شاری (ویلومبل) به سواری عه ره بانه هاتم و لهو یوه
 به پیمان هاتوومه ئیره . لهدوا نهو قسانه تووند پومه تی کچه کهی ماچ کردو
 وه خه بهری هینا . کچه که به دهورو پشته خویدا پرواتی چاوی بهدو
 کچه که کهوت دهستی کرد به پیکه نین و چوو بۆلایان . دایکی دوو
 کچه که گوتی : کچه کهوت ناوی چیه ؟ لهوه لامدا ووتی : ناوی
 (کهزیه) یه . گوتی : تهمنی چهنده ؟ ووتی : تازه پتی ناوه ته سیی

سال • گوئی : وه کچه گه ووه که ی من وایه ..

منداله کان ییکه وه یاریان ده کرد ، دایکی دو کچه گوئی :
تەماشای چەند زوو خویان ییکه وه گرت • ئەوێ چاوی یی بکهون
وهدەزانی هەر سێکیان خوشکن •

دایکی کچه که زۆری یی خوش بوو ، دەستی دایکی دو کچه که ی
گرت و گوئی : ئەوێ ئەو کچه م بو بهختو ناکه ی ؟ چونکه ناتوانم بهو
کچه وه درێژه به سه فه ره که م بدم ، ئیستاش ناهێلن منداڵ بهر نه سه
کار ، ئەو خوار کردی هاتم بو تیره • دایکی دو کچه که له وه لāmدا
گوئی : ده بی پیری لێ بکه مه جا بریاری له سه ر بدم • دایکی (که زیه)
گوئی : مانگی شەش (فرانک) ئەدمم بۆم بهختو که ی • له نکاو پیاویک
له زوره وه به دهنگی بهرز گوئی : ده بی چهوت (فرانک) بده ی و پاره ی
شەش مانگیش له پێشه وه بده ی •

دایکی (که زیه) گوئی : زۆر باشه ! دایکی (که زیه) چۆوه
شاری (سورمر) و دەستی کرد به کار کردن ، هه موو مانگیک یان خۆی
ده چوو ، یان نامه یه کی بو ده ناردن • ئەوانیش له ولāmیدا ده یانگوت :
(که زیه) زۆر باشه ، به لām ئەمان زۆر نانه جیب بوون ، کاتی پاره که یان
پرا ، دایکی دوو کچه که جل و لیا سی (که زیه) ی برده شاری (باریس) و
دای به شه صت (فرانک) و خه رجی کرد • لیا سه کو ئنی کچه کانی خۆی
له سه ر ده کردو ، بهرماوی مندا له کانی بو تیده کرد بیخوا • به کورتی
وه کو سه گ و پێشله نازو ئاویان ده دایه •

له پاش شەش مانگ نامه یه کیان بو دایکی ناردو داوای مانگی
دوا زده (فرانک) یان لێ کرد ، ئەویش لای وابوو زۆر باش خزمه نی

کچه که ی ده کهن ، پازی بوو . به لآم به بیچه وانه ی بیرو پای ئهم ،
 نه وان زوری له گه ئی خه راپ بوون ، دو مندال له کانیش چاویان له دایکیان
 ده کرد ، چونکه مندال لهو ته مه نه دا نوسخه به مدلی دایکیه تی و جشاو
 لهو ده کا .

خه ئک ده یگوت : ته ماشا مالی (تاردیه) چهنه باشن ؟ بهو فه قیرییه
 خزمه تی مندالی خه ئک ده کهن ، لایان وابوو دایکی (که زیه) (که زیه) ی
 له بیر چۆته وه . له باش به ئیتک نامه یه کی تریان بو نووسی و نووسیان
 کچه که گه ووه بووه و خواردن و لیلی زیاتر ده وی ، ده بی مانگی
 یازده (فرانک) مان بو بئیری ، ئه گینا ده ری ده کهن : دو باره پازی بوو
 به لآم نهو به سه زمانه تا گه ووه تر ده بوو ده که وته زیانی ناخۆشترده وه .
 به مندالی به هه موان لیان ده دا ، که گه ووه ش بوو کردیان به کاره که ووه ،
 هه موو به یانیان به سه رمای زستان به رده گایان بی ده مالی .

« پێشکه و تن »

دایکی خه ئکی شاری (هونت مرمیل) بوو ، خه ئک لای وابوو نهو
 دایکه به سه زمانه کچه که ی به ره ه لدا کردوه . دایکی (که زیه)
 دوازه سال بوو نه چوو بووه شاره که ی خۆی ، کاتی له سالی (۱۸۱۸) ی
 زاینیدا پوی کرده وه شاری (سورمر) ی جینگای له دایک بوونی ، شار
 به ته وای گوپابوو ، زوری فه رق کردبوو ، له ماوه ی دو سالدا
 له یه کیک له یشه سازیه کانیدا که له لایه ن کۆمه لی ده ست کورته وه زۆر
 گرنگه پێشکه و تنکی زۆر گه ووه پوی دابوو .

زۆر له میتر بوو خه ئکی شاری (سورمر) له دروست کردنی

جەواھىرات و بلورىياتدا جاويان لەئىنگىلىسەكان و ، لەشوشە جاتىشىدا
 وەدوا ئەلمانىيەكان دەكەوتن . لەئاخرى سالى (١٨١٥)دا بياوينكى غەربىيە
 ھاتبوو ، كارخانىسكى ئالقەو بازنەو زنجىرى ھىتابوو ، زۆر بەھەرزانى
 دروستى دەکردن . لەماوەى سىنى سالىدا زۆر دەولەتمەند بىوو ، بە
 دەست ماىبەيتكى كەمسەو ھاتبوو ، بەلام بەھۆى لى ھاتوبىەو زۆر
 سوودى بە خۆى و خەلك گەيانند بوو .

بەكەم جار كەھاتبوو بەلىياسى كۆنەو وەك كرىكارىكى سادە
 دەچوو ، لەبەيك كە لەشەو كانى ئەووەلى مانگى كانوونى بەكەمدا بەخۆى و
 عەصايەكەو كۆلەپشتىكەو ھاتە شارى (سورمر) . لەو كاتەدا ئاگر لە
 مالىك بەربوو ، چوبوو خۆى خستبو ھىلاكەتەو مەندالەكانى رزگار
 كەردبوو . دو مەندالەكە دو كوپى پەئىسى شارەوانى بوون . لەبەر
 خۆشى و شادى كەس وەسەر نەپرزا داواى پەساپۆرتى لى بكا . زۆربان
 رىز لى گەرت و ناويان نا باوكە (مادلن) .

باوكە (مادلن) تەمەنى لەدەورو بەرى بەنجادا بوو ، زۆر پوخۆش و
 دل پاك بوو ، ھەو و كەسى بوكار كردن پا دەگەرت ، تەنيا شەرتى ئەو
 بوو دەيگوت : مەوۆفكى پاستبە ، يان بەئافرەيتكى دەگوت : ئافرەيتكى
 پاستبە . ھەميشە لەبىرى خەلكدا بوو .

لە سالى (١٨٢٠)دا ، بو بەقاو كە ئەوئەندە دەولەتمەند بوو ، شەش
 سەت و سىي ھەزار (فرائك)ى لەبانقدا دانائو .

بەلام زياتر لەيەك ملۆينىشى بۆ فەقير و ھەزاران خەرج كەردوو .
 لە ئەووەئەو ھەر يەكە بەجۆرى باسيان دەكەرد ، زور بەى دەى گوت :
 سەوداى دەولەتمەندى لەسەردايە ، بەلام كەزانيان بەزۆرى خەرىسكى

ئاۋەدان كۆرۈنۈشى شارەكەيە دەيانگوت : نەخەير : ديارە پياۋىكى خۇ
بەزىل زانۇ بەرزە فېرە .

بەلام نەپاستىدا پياۋىكى ئايىنى بوو ، ھەموو پۇۋزانى يەكشەممە
بۇ دوعا دەچۇ كلىسا . لە ۱۸۱۹ دا دەنگى بلالو بۆۈە گوتيان : بەھۇى
ئەو خزمەتە كۆمەلەيتەنەو وەتەن دۇستیانەيەوۈ پاشا كۆرۈيەتتى
بەسەرۋكى شارەوانى شارو لەپاش چەند رۆز ئەو ھەۋالە لە رۆژنامەكاندا
بلالو كرايەۈۈ ، بەلام قېۋىلى نەكرد .

ھەر لەو سالەدا خەلانى يەكەمىى نەمايشگاي پىشە سازى لەلەيەن
شاۋە بۇ ھات ، ئەۋىشى ۋەر نەگرت :

زۇرى يارمەتتى ھەزاران دەداۋ خەللك زۇريان خۇش دەۋىست .
بەتايەتتى كرىكارەكانى شەرىكەكەى ھەر دەيان پەرست . لاي خەللك
لە باۋكە (مادلن)نىيەۈۈ بوو بە جەنابى (مادلن)ۋ كە تۈۋشى دەۋوون
سەرى بچوۋكيان بۇ دا دەنەۋاند . تا دەۋلەمەندتر دەۋو لاي خەللك
خۇشەۋىستر دەۋو . خوا خۋايان بوو بىچىتە مالىان . لەماۋەى پىتىج
سالدا ئەۋەندەى خزمەتتى شارو خەللكەكە كۆرد ، داۋايان لىن كۆرد بىتتە
سەرۋكى شارەۋانى ، بەتايەتتى قەسەى پىرتىزنىكى ھەزار زۇرى كار
تې كۆرد كەبەسەرىدا نەپاندو گوتى : سەرۋكايەتتى شارەۋانى كارىكى
زۇر پىرۋزە ، تۇ كارى پىرۋز ناكەى ؟

باۋكە (مادلن) بەقەسەى كۆردو بوو بەئاغاي سەرۋكى شارەۋانىۋ
زۇر بە بانى ۋەزىفەى خۇى بەپىۋە دەبرد . بەلام بەزۇرى بەتەنىسا
دەژيا ، لەگەل كەم كەس گەتۈ گوتى دەكۆرد . بانگ ھىشتىتى زۇر بى
با خۇش بوو ، زۇر بى دەنگى بوو ، ژان ناۋايان نابوۋ بەرازى چاك ، بۇ

پیاسه به زووری ده چۆ ناو شیناورد ، مونا لای کیتی زور ده کرد ، له سه
نان خواردنیش کیتی له بهر ده م بوو .

هه ر چهند گه نچ نه بوو ، به لام زور به تاقهت بوو ، یارمه نی
داماوانی زور ده نا ، نه سبی عه رابانه جیانی له قور رزگار ده کرد . که
ده چۆ بازار گیرانی پر ده کرد نه باره ، به لام به گیرانی خالیه وه
ده گه پرایه وه . چۆن خه لک خه رابه به دزیه وه ده که ن نه و ناوای چاکه
به دزیه وه ده کرد . شه وانه ده چۆ مالی فه قیران و ده رگای ده کرده وه و
پاره ی بو له سه ر مژو قادر مه و دالاندا ده نان . کاتیک یتیمان ده زانی لایان
وابوو دزه ، به لام که جاویان به یاره که ده که وت واقیان و پر ده ما . نه و
ینی خو ش بوو به ئان سکر یارمه نی به عزه که سیک نه دا ، بو نه وه ی
خه جاله ت نه بچ . خه لک ده یگوت : پیاویکی ده و له مه ند له شار دایه و
به دزی یارمه نی خه لک نه دا . هه ریه که قسه به کی لی ده کرد . هیندیک
ده میان گوت : عه نیکه فرو شه ، تا یتسا کهس نه چۆ ته ماله که ی .

جاریک کۆمه لیک ئافه رت ده چن ده لین : هاتوین ماله که تمان یتیمان
بدی ! زه رده خه ندیه ک ده کاو ده لی : فه رموون : که ده چن ته ماشا
ده که ن زوویکی ناخو ش ، کاغه زی په نگاو په نگی له دیواره کان
دراوو ، دو شه معدان نه بی هچی لی نه بوو ، وه ک گوپ وا بوو ، به په له
هاته وه ده ره وه . واتش خه لک ده یگوت : نه وه ند ده و له مه ند .
ده توانی به چه کیک دو سینی ملوین (فرانک) له بانک (لافیت) پراکتی .

« تازی به باری »

له نه وه لی سالی ۱۸۲۱ دا له پوزنامه کاندایلاو کرایه وه که قه شه ی
شاری (دینی) له ته مه نی هه شتاو دو سالی دا عومری دریشی نا

بەھازريان • روژى دوايى سەرۆكى شارەوانى لىياسى تازىيە بارى پۆشى،
خەلك لايان وابوو خرمى قەشەيە بۆيە تازىيە بۇ داگرتوۋە • تەننەت
ئافرىتىك چوو بەتايىبەتى لىيى پرىسى ووتى : جەنابت خرمى قەشەيى ؟
- ووتى : نە • گوتى : - ئەي بۆلىياسى تازىيەت بۇ پۆشىۋە ؟ لەۋەلامدا
گوتى : ئاخىر چەند سالى خىزمەت كارىيان بووم •

« نورىك لە ھەلاتىدا »

روژ لەدوا روژ لاي خەلك خۆشەويستر دەبوو ، تا وای لىھات
كە چۆن لەدەورو بەرى سالى ۱۸۱۵ دا خەلك بۇ ھەموو كارو فەرمانىك
دەچوو نەلای قەشەيى شارى (دىنى) لە سالى ۱۸۲۱ يەكشىدا خەلك
لەدەيان فرسەخەۋە دەھات بۆلای ئىمەو كرى كۆپرەي دلى خۆيان لا
دەكردەۋەۋە بەقەزاۋەتى پازى بوون • وايان دەزانى تەواۋى ياساي
لەبەرە • زۆر جاز كەبەخىاباندا دەپۆيى چەند كەس لە لايەنگرمەكانى
لەپاشىۋە بە ئەدەب دە روشتن •

بەلام زۆر جاز پياۋىكى بالابەرز كۆلۆيىكى پانى لەسەربوو ،
كۆيتىكى خۆلە مىنى لەبەردا بوو ، لەسۈچىكەۋە پەيدا دەبوو ، زۆرى
تەھاشا دەكردو سەرى پادەۋەشاندو لەبەر خۆيەۋە دەيگوت : ئەۋە كىيە ؟
ن جارىكى ترىش دىومە •

ئەۋ پىاۋە ناۋى (زاۋر) و بولسى نەھىتى ئەمەن بوو • ئەۋ كاتە كە
باۋكە (مادلن) ھانبۇ شار ، ئىم لەۋى ئەبوو • (زاۋر) ھەمىشە ۋەدوا
باۋكە (مادلن) دەكەۋتو زۆر سەيرى سەرنج دەدايە ، باۋكە (مادلن)
زانى بوۋى ، بەلام موبالاتى پى نەدەكردو ۋەك خەلكى ترى تەھاشا

دە کرد • (زاور) زۆرى پى ناخۆش بوو • روژنىك بە كرده وەيك باوكە
(مادلن)ى زۆر ناپەحەت كرد ، كەبەوجۆرە بوو •

« بابا فوشلونى »

ئاغاي (مادلن) بەيانى پوژنىك لەيەكك ئەگەرەكەكانى شاردا
دەگەرپا ، لەنگاو گوتى لەدەنگىك بوو هاوارى دەکردو كۆمەنىك خەلك
ديار بوو • چوو بەلایانەو ، تەماشای كرد پىرە مەردنىك بەناوى بابا
(فوشلونى) ئەسپەكەى كەوتۆتە ژىر عەرەبانەكەيەو •

بابا (فوشلونى) (مادلن)ى زۆر ناخۆش دەويست ، چونكە بەهۆى
كارخانەكەى ئەووەو ، كارى ئەو جۆرە كەسانە كەم بۆو • لەمالى
دنيا تەنيا ئەسپو عەرەبانەكەى هەبوو پىبىزى ، ئە دەرفەتىك دەگەرپا كە
كولى دلى خۆى بە ئاغاي (مادلن) برىزى •

(مادلن) تەماشای كرد هەر دو پى ئەسپەكەى شكابوو ، ئەسپەكە
نەى دەتوانى لەجىبى خۆى تەكان بخواو عەرەبانە چيش لەبىدا كەوتووو
گرانى ئەسپەكەو گرانى بارەقورسەكەى لەسەر سىنگە • هاوار دەكاو
دەلى : فېرام كەون • خەلك دەورەيان گرتوو ناتوان رزگارى بكەن ،
چونكە دەبوو عەرەبانەكەى لەسەر سىنگ لایەن • خۆ ئەگەر تۆزىكيان
بىزاوتايە دەبوو بەهۆى لەبەين بردنى • (زاور) بۆلىسى نەهينى ئەمىش
زو چوو بوو ناردبووى نوپلىك پىن عەرەبانەكەى پى بەرزكەنەو •
خەلك كەجايى بە (مادلن) كەوت زۆريان رىز لى گرت • پوووى كسردە
خەلكەو گوتى : ئەو نوپلىك نە پى بەرز كەينەو ؟ يەكك گوتى :
چوون پەيداي كەن ، بەلام بە چارەكە سەعاتىك دپنەو •

نهوى پيشوو باران بارى بوو ، تا دهات عمره بانه زياتر به قوردا
 ده چو خوارده وه و گرانايى ده خسته سهر سينگى كابر ايريه و تا پينج
 ده قيفه تر به ته واوى پو ده چوو . باوكه (مادلن) گوتى : چار چيه ؟
 چو پيشه وه ته ماشاى كردو گوتى : خه لكينه نه ري له بن عمره بانه كه دا
 جتي نه فريك ده بيته وه كه بجي شاني وه بهرداو پاستى بكاته وه و
 رزگارى بكه ين ؟ ههر كه سيك نه وه بكا خه لاني ده كه م . هه موان
 سهر يان بهردايه وه ده نكيان نه كرد ، يه كيك نه بي له بهر خويه وه گوتى :
 كهس ده سنى له گيانى خو هه ل نه گرتوه ؟

ئاغاي (مادلن) پرووى وه رگير او چاوى به (زاور) كهوت كه تا نه و
 كاته نه ي دى بوو . (زاور) دوباره گوتى : نه وه ي بتوانى نه و كاره بكا
 ده بي زور به تاقهت بي . گوتى : ئاغاي (مادلن) من له دنيا دا يه كيك ده تاسم
 كه ههر نه و ده توانى نه و كاره بكا . كه نه ويش زيندانى بوو . (مادلن)
 به وقسه ي (زاور) په نكي سبي بوو .

له و كاته دا بيره هاواري كرد گوتى : فريام كه ون سينگم شكا !
 ئاغاي (مادلن) سهرى به رز كرده وه ته ماشايه كي (زاور) ي كردو
 له خه لكه كه ي پرواني و به چوكدا هات و چوو ده بن عمره بانه كه وه و نيني
 دايه خو و تا نيوه ي تايه ي عمره بانه كه ي به رز كرده وه و له قور هلاته
 دهر ، هاواري كرد - خه لكينه يارمه تيم بدن . خه لكه كه غيره تيان بزوت و
 په لاما ريان دا ، عمره بانه يان به رز كرده وه و عمره بانه چيان له بن هينايه دهر .

« فوشلوننت ده بيته باغه وان »

له كهوتنه كهيدا سهر نه ژنو ي ده شكې و (مادلن) ده ي بانه
 نه خو شخانه ي كارخانه كه ي . روژى دوايي ته ماشا ده كا وه ره قيه كي

ھزار فرانسىيىلىك لەسەر جىڭياھ كەيەتتى و نامە يەكشى لەگەلە بەدەست خەتتى
(مادلن) نووسرا بوو ، نووسى بووى من ئەسپ و ەره بانە كەتم كړيوه . -
ەره بانە كە شكابوو ، ئەسپ كەش تۆبى بوو . (فوشلوننت) چاك بووه ، بەلام
تۆزىك دەشەلى .

ئاغا (مادلن) ھەولئى بۇدا لە كلىساي پارسىدا كړدى بە باغەوان . زۆر
لە مېتر نەبوو (مادلن) ببوو بەسەرۆكى شارەوانى كە ئەو كارەساتە
پرووى دا . يەكەم جار كە (زاوړ) (مادلن)ى لە بەرگى سەرۆكى
شارەوانيدا دى تەزوئىكى پىداھات ، وەك سەگىك گورگىك لە لىباسى
خاوەنە كيدا بىنى . لەو رۆژە بەدواو ە زۆر دورى لە (مادلن) دەكرد .
كاتى ناچارىش دەبوو بەخوى شوغله كەيهو ە بچيئە لای سەرۆكى
شارەوانى زۆر بەئەدەب دەچۆ پيشەو ە قسەى لەگەل دەكرد .

« ژان چۆن بوو بە شامپ »

رۆژىك (مادلن) لەشارەوانى خەريكى كارى خۆى بوو ،
فاپاشەكەى چو گوتى : (زاوړ) دەى ھەيئى يتە لات . ھەر چەند
يى ناخۆش بوو ، بەلام ەوتى : با بئى . (زاوړ) چو زورەو ە زۆر
بەئەدەب سەلامى كړد ، بەلام سەرۆكى شارەوانى گوتى نەدايه و ھەر
خەريكى نامەكانى بەردەستى بوو .

(زاوړ) چو پيشتر ەو ە پراو ەستا . (مادلن) قەلەمەكەى داناو پروى كړد
(زاوړ) و گوتى : چ بوو ؟ چ كارىكت ھەيه ؟ بۆ ەتووى ؟ (زاوړ) بەكرى ەو ە
گوتى : كارىكى خەراب پرووى داو ە . - گوتى : چ كارىك ؟

- ووتى : يەككە لەكار بەدەستان بۆتە ھۆى خەتابار كەردنى كار بەدەستىكى دەولەتتى و من بەيى وەزىفەم ھاتم ەرزت بكم • (مادلن) گوتى : كامە بۆتە ھۆى خەتابار كەردنى كسى ؟ (زاور) لە وەلامدا گوتى : من بوومە ھۆى خەتابار كەردنى تۆ • (مادلن) لەسەر كورسى يەكە ھەستاو (زاور) گوتى : دەيى من لە وەزىفەم دەر كەيى و سزام بەدى • - جەنابى سەرۆكى شارەوانى تۆ رۆژىك عادلانە لە گەل من رەفەسات كەردوو دەيى ئىستاش عادل بى • سەرۆكى شارەوانى ئاخىكى ھەل كىشاو گوتى : مەبەست چىە ؟ تۆ بەرامبەر بە من چىت كەردوو ؟ زۆرم لاسەيرە ؟ (زاور) ھەناسىكى قوولى ھەل كىشاو گوتى : بەر زووانە دەزانى •

ئاغاي سەرۆكى شارەوانى شەش ھەوت ھەفتە لە مەوبەر قىنم ھەستا تۆم تازان بار كەرد • - لە كوئى ؟ - لە دايرەى پوليسى (پارىس) • (مادلن) بى كەنى و گوتى : ھەر لە بەر ئەو شكاىەت لى كەردم كە سەرۆكى شارەوانىم و دەخالەت لە كارى بۆلىسدا دەكەم ؟ - نەخەير بە ناوى بەندى يەكى پىشوو وە خەبەرم لى داوى • بە بە ئاقەت يەكەت و بە كارەساتى ەرمەنە چىەكەو بەوەى كە ئازا ئەو شارە بە باشى بەرپاوە دەبەى دەمزانى (زان و آلزان) ى بە ئاوبانگى •

(مادلن) پەنگى گۆپا و گوتى : چى ؟ بە ئاوبانگ ؟ بە لى (زان و آلزان) زىندانى بوو ، گۆيا لە باش ئازاد بوونى چووە ماى قەشەى تالان كەردوو و كاروانىكىشى روت كەردۆتەو ، ھەشت سال بوو نەدەزانرا لە كوئىە • ئاخىرى من تۆم بە (زان و آلزان) زانى و چووم خەبەرم لى داى • (مادلن) لەسەر خۆ گوتى : ئەى جيان وەلام داىو ؟ لە وەلامدا نووسى بويان ئەو شىتى ؟ باوەرپان بى نەكەردم • ھەقىشان بوو ، چونكە

زان و آلزان گيرابوو • (مادلن) به سه رسوپمانه وه گوتی : چۆن ؟ -
 قوربان له نزیک (آیلی لوهوت کلوت) پیاوێک ده ژیا ناوی (شامپاتیو)
 بوو ، زۆر فقیر بوو ، کهس موبالاتی پێ نه ده کرد • نهو زستانه له سه
 میو دزین گیرا ، له بهر نه وهی وه زعی به نندیخانهی ئێره خهراپ بوو ،
 بردیان بۆ به نندیخانهی (آراس) •

له وێ به نندی یهك به ناوی (بهروه) که چاوی پێ ده کهوێ
 دهی ناسیته وه ده ئی : نه وه (زان و آلزان) وه بیست سāl له مه و بهر پێکه وه
 له به نندیخانهی (تولون) دا گيرابوین • خولاسه پۆلیس پونی ده که نه وه
 که نهو (شامپاتیو) یه سبی سāl له مه و بهر گۆل هه لگروه وه بووه باشه
 نهی چۆن بوو به (شامپاتیو) ؟ که له به نندیخانه رزگاری ده پێ ناوی
 خۆی ده ئی (زان) دایکینی ناوی (ماتیو) بووه له گه ل ناوه کهی خۆی
 نیکه لی ده کا ده بیته (زان ماتیو) • ده چیه پۆز ناوای شاری (ادرون) •
 دایستوانی نهو شاره زان به شان ده خویننه وه ده بیته (شان ماتیو) ئیستاش
 ناوی خۆی ناوه (شامپاتیو) بێجگه له وهش دو گرتووی دیکهش
 ناسیویهته وه و به ره و پوی خۆی گوتویهته : تو (زان و آلزان) ی • له و
 کاته دا بوو که چوم تۆم به ناوی (زان و آلزان) به پۆلیس ناساند • به لām
 ووتیان : نه وه تو شیت بووی ؟ (زان و آلزان) گیرا وه ، نه وه تا
 له به نندیخانهی (آراس) دایه وه سه روکی پۆلیس خانهش ئیستا داوای منی
 کردووه ، چونکه به یانی پۆزی دادگایی کردیه تی ، ده پێ به ناوی
 شاهید له وێ حازر بم • ده پێ ئیمشه و بروم •

(مادلن) به ناره حه تیه وه گوتی : باشه مه حکه مه کهی چه نه
 ده خایه نی ؟ - به لای زۆره وه وۆزیک ، به لām من که شاهیده که مه دا
 ده گه پیمه وه • (زاور) خوا حافیزی کردو هاته ده ره وه •

« تۆفانىڭ لەمىشكىدا »

بى شىك خويىنەرە بەرىزە كان تى گەي ون كە مادلىن (زان والزان) ى
 پاستى يەو ئىمە نامان ھەوى لىرەدا لەوۈ زياتر پىونى كەينەوۈ ، بەلام
 (زان والزان) كاتى يارەى مندالە كەي كەناۋى (پى زروە) بوو ،
 ھەلگرتەوۈ ، بە تەواۋى گۆپراۋ بوو بەپىاۋىكى ترو ئارەزوى قەشەى
 (دىنى) ھاتەدى ، (زان والزان) بەنەھىنى ئالتونەكانى مالى قەشەى
 فرۆشتو ھەموو شارەكانى (فەرەسا) گەپا تا ئاخىرى چۆ شارى
 (سورمر) ۋ بەئارەزوى خۆي گەيى • زۆرى خزمەتى خەلك دەكرد •
 ئەو ھەدەفى سەرەكى بەلاۋە دو شت بوو - يەكەم ناۋى نەزانرى ۋ
 گىنانى يارىزراۋى ، دوۋەم خوا بەرستى • لەدوا پۆيشتى (زاۋر)
 كەوتە گۆمى خەيالەوۈ زانى كرد ، خۆي بە تاۋانبار دەزانى • ھىچ
 چارەى نەبوو ئەوۈ نەبى بېچىنە بەندىخانەى (آراس) ۋ ئەوۈى بەناۋى
 ئەوۈۈ گىراۋە رزگار بكا • بەپەلە رۆيشتو نامەيەكى ناردە ژورەوۈ
 بۆ رەيسى دادگا ، نوۋسى بوۋى ، سەرۆكى شارەوانى شارى (سورمر)
 دەى ھەوى بى بۆ تەماشاكردنى ئەو دادگا كىردنە ئەگەر بفرەموون :
 رەيسى دادگا ناۋبانگى پىاۋچاكى ۋ ئازابى ۋ بەدىنى ئاغى (مادلىن) ى
 سەرۆكى شارەوانى بىستبوو ، لە پىشتى كاغەزەكەى نوۋسى با تەشرىف
 بىنى ۋ زۆرى بەخىرھاتن دەكەين • لەترسى ئەوۈى نەى ناسنەوۈ ، چۆ
 شۆيىنكى تارىك ۋ رۆز نامىكى بەدەستەوۈ گرت ۋ دەستى كىرد بەخۆ پىۋە
 خافلاندى •

لەو كاتەدا قازى تەحقىق دەيگوت : ئىمە دزىك ، ياخىك ،
 خەتەرنايك ، بەلايەك • زىندانىەكى كۆن بەناۋى (زان والزان) دادگاى

ده کهین • ده ولت چند سال بوو بهدوایدا ده گهړا ، هشت ســال
لهمهوبه دوا تازاد بوونی له بهندیخانه چند جار دزی کردووه • کاروانی
پوت کردونهوه ، پاره ی (پتی ژروه) ی دزی ، قازی زوړ به گهرمی یهک
لهدوای یهک تاوانه کانی ده گوت : کابرای ههزاریش وهک له بانیکې بهر
وهی نهی ده زانی چوڼ وده لای بداتهوه •

« ریځای سزا »

کاتی مورکردنی نامه ی سزادان هاتبوو • قازی گهوره گوتی : با
تاوانبار له جیځای خوی هسته سهری و قازی دهستی کرد بهر سیارو
گوتی : کابرا هیچ به لگهی تر ت هیه بو بهرگری له خوت ؟ تاوانبار که
کلاوه که ی به دهستهوه گرتبوو هیلده سوړاند دهنگی نه ده کردو وای
نشان نه دا ده تگوت : له گهل نهویشیان نه • قازی دوباره پرسپاری
کردهوه • تاوانبار حالی بوو ، سهری بهر زکردهوه و پوی کرده قسازي و
چاوی تیوه پری و له پاشان ته ماشای ته ماشچه کان و پولیسه کان و وه کیله کانی
کردو دهستی کرد به قسه کردن ، گوتی : ههر نهوه ده زانم له شاری
(باریس) نالبه ندبووم ، به لایم جیځای تایه تیم نه بوو ، ده ولمه منده کانش
زستانان نه یان ده هیشت خوځم گهرم وه کهم • خهک له ته مه نی چل سالیډا
ته قاعوود ده کری • من په نجاو سئ سالیشم • بیاو که پیر بوو گالته ی
پنده کهن • کچیکم هه بوو له من کلول تربوو ، جل شوری خه لکی
ده کرد • نهویش مردووه • له شاری (باریس) ههر (بالوب) من ده ناسی ،
بچن پرسپاری لی بکهن • نهو قسانه ی کردو له سهر جیځای خوی
دانشتهوه • خه لکه که ده ستیان کرد به یکه نین • نهویش له قاقای
یکه نینی دا • قازی گوتی : (بالوب) ی ماموستاشی بانگ کرابوو ، به لایم

خۆی شار دۆتەووە نەهاتوووە • ئنجاقازی پوی کردە تاوانبار و گوتی : دو
 پرسیری زۆر گرنگم ماوە بەوردی وەلامیان بدەووە • یەكەم ئایا تۆ
 بەدیواری باغی (بیرون) دا سەرکەوتووێ و لەخە سیوت شکاندوووە
 سیوت دزیووە ؟ دوووەم ئایا تۆ (زان و الزان) ی یانتا ؟

تاوانبار سەری بەرز کردەووە و گوتی : لەینش هەموو شتێکداو ،
 بێ دەنگ بوو • قازی تەحقیق گوتی : باش تێفکرە وەلامی پرسیارە کەت
 نەدایەووە ، بێ دەنگی دەبێتە هۆی تاوانباریت ، ئاشکرایە تۆ ناوت
 (شامبەتیو) نیە ؟ ناوت (زان و الزان) • گوتی : ئاغا یانی قازی
 بەمەزووعە کە پادە گەن و ئینکاری فائیدەمی نیە •

تاوانبار لەجیگای خۆی هەستاو بەتوندی گوتی : ئاغا ، تۆ ، بەآی
 تۆ ، زۆر خەراپی • من قەت هیچم نەدزیووە • من پۆژی تا ئیسوارە
 شتێکم بوو خواردن پەیدا دەکرد • روژێک لە خیابان پیاسەم دەکرد لەخە
 سیوێکم چاوی بێکەوت کەوتبوو چەند سیوی پیووە بوو ، هەلەمگرتەووە
 نەمزانی تووشی ئەو دەردە سەریە دەبم • ئیساش تۆ دزی من قسە
 دەکەیی ، دەش ئێی وەلام بدەووە ؟ زاندارمەش سیخوڕم تێ دەگوتی و
 دە ئێی : وەلام بدەووە • تۆ زۆر لەسەهو دای من دزیم ، تەنیا لەخە
 سیوێکم هەلەمگرتەووە ، ئەوێش جورم نیە • قازی تەحقیق
 پوی کردە رەئەسی دادگا و گوتی : ئاغا ی رەئەس تاوانبار
 ئەحمەقی نیشان دەدا ، داوا لە بەپێژتان دەکەم دوبارە
 شاھیدەکان بانگ بکە تا بەحزوری خۆی شاھیدی لەسەر بدن •
 قازی ئەمری کرد بیان هێن • زۆری نەخایاند ئەفسەریک و زاندارمێک
 بەندی یەکی پیریان بە ناوی (برو) هینا • تەماشای چیهکان هەستیان
 لەخۆیان بری ، سەر تاپا بوونە گوێ • قازی پوی کردە (برو) و گوتی :

ئاڭگات لەخۆت بێ ، وەلامی پرسیاره کانی من لەوانەن بێنە هۆی لەناو
 بردنی مرقۆڤیک ، راست وەلام بەدووە جوان تەماشاکەو بزانه ئەو
 تاوانبارە ئەو کەسە یە کە لەمەوبەر بێکەووە زیندانی بوون و ژان و آلزان .
 (برۆه) دە کابرای فکری و گوتی : بەلێ جەنابی قازی ئەو . یە کەم
 کەس بوو کە لە ساڵی ۱۷۹۶ دا هێنایان بۆ بەندیخانە (تولون) و لەساڵی
 ۱۸۱۵ دەشدا ئازاد کرا . من سائیک لەدوا وی ئازاد کرام ، دیارە
 تۆزیک پەنگی گۆپاوە ، بەلام هۆی پیری یەتی ، من زۆرباشی
 دەنام .

قازی گوتی : زۆرباشە دانیشە . ئنجا شاهییدیکی ترایان بەناوی .
 (شینلیدیو) هێنا کە بەحەبسی ئەبەد حوکم درابوو ، کراسیکی سورو
 کلایوکی سەوزی لەسەر بوو کە عەلامەتی حەبسی ئەبەد بوون . قازی
 هەمان پرسیاری لەویش کردن . کابرا بەیکەنینەووە گوتی : بەلێ دە
 نام ، من و ئەو پێنج سأل بەیەك زنجیر بەسترا بوونەووە . ئنجا یەکی
 ترایان بەناوی (گوش نیل) هێنا ، ئەویش حەبسی ئەبەد بوو . شاهییدی
 دا گوتی : جەنابی قازی . ئەو (ژان و آلزان) . بە شاهییدی ئەو
 شاهیدانە خەڵکە کە ئاوروزا . تاوانباریش بەسەر سامیەووە گۆیی پاگرتبوو .
 قازی پوی تی کردو گوتی : گوێت لەشاهییدیەکیان بوو ؟ ئایا قسەت ماوە ؟
 تاوانبار گوتی : دەلیم زۆر باشە .

غەزبە غەزب لەناو تەماشایەکیان پەیدا بوو ، بەلام دیار بوو
 تاوانبار ئاڭای لەخۆی نەبوو ، نە ی دەزانی دەلێ جی .

لەو کاتە ناسکەدا ، یەکیک بەدەنگیکی زۆر بلند لەگۆشە یە کەووە
 گوتی : ئەنی شاهیەکان . ئەو دەنگە ئەووەندە لەکاتی حەسەدا هاتو
 ئەووەندە بەسامبوو ، خەڵک خۆینی لەلەشدا وشک بوو .

تیکرا پرویان کرده لای دمنگه که • تماشایان کرد پیاوینک له
ریزی تماشا چیه تایه تیه کانی پشت سهری قازی یه کان ههستایه سهر
پیی و هات له ناوه پراستی سألونه که دا پراوه ستا •

(شامپ ماتبو) هیندهی دیش سهرسام بوو • نهو پیاوه ئاغای
(مادلن) بوو • کلاوه که ی به دهسته وه گرتبوو ، دوگمهی بآلتوکه ی
داخستبوون • هه موو خه لکه که چاوی تیوه پری ، هاته لای شاهیده کان و
گوتی : تیوه من ده ناسن ؟ به چاو پیکه وتنی ههر سینکیان مسات و
سهرگردان له شوینی خویان وشک بوون و به سهر پراوه شاندن وه لآمی
مه نغیان دایه وه • (مادلن) پوی کرده قازیه کان و گوتی : ئاغایان ،
تاوانبار ئازاد بکه ن و من بگرن ، چونکه تاوانباری پراسته قینه منم و
(زان و الزان) م •

هه ناسه له هه موو سینگی که دا خه قه بوو ، حاله تیکی پری له ترس و
وه حشه ت سألونه که ی پری کرد ، ته نانه ت قازیه کانیش به ژاره دای گرتن
قازی ته حقیق به سهر سوپرمانه وه پوی کرده قازیه کان و گوتی :
ئاغایان نه وه کاره ساتیکی چاوه پروان نه کراو بوو ، بو به هۆی ناپه حه تی
دلی ئیمه من و ته ماشا چیانیش • ههستیکی وای له دل و دهر و نماندا بزواند
باسی ناکرئی - تیوه هه موو تان سهرۆکی شاره وانی شاری (سورمر)
ده ناسن - یا ناو بانگنان بیستوو • نه گهر دوکوژور له ناودایه زۆر سپاسی
ده که ی ن ئاغای (مادلن) ئارام بکاته وه • (مادلن) قسه کانی قازی پری و
گوتی : جه نابی قازی زۆرت سپاس ده که م ، من شیت نیم • تیوه خهریک
بوون خه تاو تاوانیکی گه وره بکه ن • نهو پیاوه تا زوو ئازاد بکه ن ،
چونکه نهو تاوانبار و نهو به ندی یه به دبه خته منم • نه وه ی که من
ده ی ئیم : خواش پیی خو شه •

گوتى : تا ئېرەم دەتوانىم بىگرن • مەن بەناۋى نەھىنى ئىلەيم دەۋلەتمەند بولۇپ بوۋمە سەرۋىكى شەرەۋانى • مەن نام ھەۋى داستانى زىيانى خۇم بۇ ئىۋە ۋە گېرەم ، چۈنكە رۇزىك خۇتان پەي پىدەبەن • ئەۋە مەن بولۇپ كە دەستىم گەياندە مالى جەنابى قەشەى شارى (دېنى) ، ئەۋە مەن بولۇپ پارەى پىتى ژورەم دزى • ئەۋەى بەئىۋەى گوتۇۋە : (زان ۋالزان) مۇۋىكى بىن نىرخە پاستى كىردۈۋە • مەن لە ئەۋۋەلەۋە دېھانەكى ھەزار بولۇپ ، بەلام ئەخمەقەن كىردىم ، بوۋمە شەرەپانى ، بەندىخانە قىرى ھەزار شى كىردىم • لەپاشان گۇپام بەياۋىكى تر ، ئىۋە ئەۋە مەۋزۋە نازان ؟ جەنابى قازى تەحقىق سەر پادەداۋ دەلى : شىت بولۇپ • (مادلىن) دەلى جارى ھىچ نەبى ئىككەبرا يە ھوكم مەدەن ؟ ئىجا پۇي كىردە شاھىدەكان ۋە گوتى : مەن ئىۋەباش دەنام ، پۇي كىردە (برۋە) ۋە گوتى : لەبىرت ماۋە لەبەندىخانەدا دۇخىنى شەلۋازە كەت ھەموۋ گىرىۋۇ ؟ (برۋە) ۋەك بىكەۋىتە گۇمىكەۋە ۋاقى ۋىپاۋ چاۋى تىۋە پىرى • ئىجا پۇي كىردە (شىنلدىۋ) گوتى : تۇ ئەۋە نەۋۋى ؟ كە سەرشانى خۇت ھەموۋ سوتاند بۇ ئەۋەى كوتانەكەى سەرشانى نەھىلى كە بەھەرفى ت ف ، پ كوتراۋۇ ؟ ۋەرە پىشەۋە بزانم ۋانىپ ؟ (شىنلدىۋ) گوتى : بەلى ۋاۋۇ • پۇي كىردە (گوش پىل) ۋە گوتى : ئەى تۇ باسكى چەپتە ئىۋروۋى پىپادە بولۇپ ئىمپراطور (دركان) ى لە سەر ھەلنەكەندراۋۇ كە سالى ۱۸۱۵ دەپ ؟ داۋەرە پىشەۋە بزانم ۋانىپ ؟ (گوش پىل) فەقەنەكەى ھەلداپەۋە تەۋاۋى خەللكە تەماشايان كىرد ۋاۋۇ •

(زان ۋالزان) بەپىكەنەۋە پۇي كىردە دانىشتان ۋە قازىبەكان ۋە گوتى : ئەۋە پىكەنەنى سەر كەۋتسە ، پىكەنەنى ئاۋمىدى ۋە پىبەشە •

گوتی : خو ئیستا دەزانن که من (زان و الزان) م ؟

ئەو سائۆنە بێ دەنگ بوو ، دەتگوت : نە قازی و نە تاوانبارو نە زاندارم و نە بینەری ئێ نەماوە ، هەر دڵ بوو ئێی دەداو هەر چا و بوو لە گەلێتە چا و هاتبۆ دەرەووە بە مۆلەق وەستا بوو . رەئیی دادگا لەبیری چۆرە کە بۆ سەر پەرشتی دادگا هاتوووە بە ئێندەر ئاگای لەخۆی نەماو دەتگوت : (مادلن) سێحری ئێی کردوون . ئێجا پوی تیکردن و گوتی : ئاغانان لەو زیاتر ناپەرەخت و ناکەم . ئەگەر ناشم گرن ئەوا پۆشتم ، چونکە کارم زۆرە ، هەرکاتێ قازی تەحقیق ویستی دەتوانی بمگرێ ، چونکە دەزانی دەجمە کوێ .

ئەوێ گوت و هاتە دەرەووە . قازیە کانیشت تاوانباریان بەردا ، وەک مەری گێزو مەراسیمە دادگای بەجێ هێشت .

« نەخۆشی دایکی گەزیه »

بچینەووە سەر بای دایکی (گەزیه) . دایکی (گەزیه) کە بۆکار کردن هاتبۆ شاری (سورمر) چەند مانگ بوو لە نەخۆشخانە کەوتبوو . پەرستاریک و دوکتۆریک چاودێریان دەکرد شەویەک تایی هاتبۆیە خەوی ئێ نە کەوت تابه‌ری به‌یانی . کە روژ بوو (مادلن) چوو بۆ ئەحوال پرسی ، لەو کاتەدا دوکتۆر لەزوری تاقی کردنەویدا خەریکی تیکەڵکردنی دەرمانان بوو ، ئاگای لەخۆی نەبوو دەرگا کرایەووە ، کەسەری بەرز کردەووە پوانی ئاغانی (مادلن) لەبەر مەبەری وەستاو ، بە ترسەووە هاواری کرد - تۆ (مادلن) ی ؟ لەو ئەمدا گوتی : ئەو ژنە بەدبەختە چۆنە ؟ باشتربوو ؟ ووتی : قوربان

شەوئى دى زۆر نەخۇش بوو ، بەلام ئىستا باشتىرە • لاي واىە سەرۆكى
شارەوانى چوۋە كىچەكەى بۇ بىئى • گوتى : بەلام ئەگەر وەخسەبەر
ھات و چاۋى بە تۆ كەوت كىچەكەت نەھىئاۋە دەبى چىكا ؟

(مادلن) گوتى : خوا يارمەتىمان بدا ، ئىستا دەتوانم چىاۋم بى
بىكەۋى ؟ دوكتۆرە گوتى : بەلىئى فرموۋ ئەۋە زورە كەيتى • (مادلن)
بەھىئاۋى دەركاكەى كىردەۋە ، چۆ لاي سەرى خەۋى لىئ كەۋتېۋ ،
پەنگى زەرد بېۋ ، زۆر كىرېۋېۋ ، دەتگوت : گىانى لەبەردا
نەماۋە • لەپاش بەيتىك چاۋى ھەيتان و چاۋى بە (مادلن) كەوت ،
بەزەردە خەندەۋە گوتى : ئەى كۋا (كەزىيە) ؟

« فانتىن خۆشحال دەبى »

پروى كىردە (مادلن) و گوتى : خۆ دەمزانى لەسەفەرە كە گەپاۋىەۋە
ھەر جەندەن نوۋستېۋوم ، بەلام چاۋم ھەر لەتۋ بوو • ئەى يىم ئالىئى
(كەزىيە) لەكۆيە ؟ بۇ نەت ھىئاىە ناۋ جىگا كەمەۋە تازو چاۋم بى
بىكەۋتايە • (مادلن) نەيزانى چۆن ۋەلامى بداتەۋە ، لەۋ كاتەدا دوكتۆر
ھاتە زورەۋە گوتى : بىئەنگ بە كىچەكەت لىرەيە • لەخۇشى ئەۋ
موزدەيە چاۋى پون بوۋنەۋە ناۋچاۋانى گەشايەۋە گوتى : ئوخەى
دەبى ھىتن بۆلام ! لە ئاۋىئەى زىھنى ئەۋدا (كەزىيە) ئىستا ھەر
ئەۋمنداۋە بوو كە كاتى خۆى دەباۋەشنى دەگرت • دوكتۆرە گوتى :
ئاخر تۆ تات ھاتۆتتى ، بەجاۋ بىئەكەۋتتى ئاپرەھەت دەبى ، با چاك ۋەبى
جا دېتە لات •

(فانتىن) قسەى دوكتۆرەى پرى و گوتى : دوكتۆر چاك بوۋمەۋە ،

گوته : دوکتور نهوه شیت بووی ؟ من ده بی چاوم بی بکهوی . دوکتور به هیواشی ووتی : پروانه چند گهرمی ، تا تاوایی پیگا نادم . که جاک بویهوه بو دینین .

ووتی : باشه دوکتور توپه مهبه خوم پاده گرم . به لام ده زانم چاو بی که ووتی ناپه حاتم ناکا ، له دویتیی وه له بهر چاوم لانه چووه ، ههر چاوم لی به . (مادلن) لای قهره وینله که ی دانیشبوو ، (فانتین) پوی تیکردو گوته : جه نایی سهروکی شاره وانی سه فدره کهت خوش بوو ؟ چندت بی چوو ؟ چندم بی خوش بوو چووی بۆ کهجه کم ؟ ئه ری حالی چونه ؟ لهو سه فدره دا ناپه حاتم نه بوو ؟ فقیره په نگه بیستا من نه ناسیته وه . (مادلن) له سه رخو گوته : (که زیه) کیچیکی زورجوانه و حالی زورچاکه ، بهو زووانه ده یینی ، خرت ناپه حاتم مه که . (مادلن) چوو بوو چند قسه یی تری بی بلتی : له وکاته دا دوکتور چو دهره وه ههر (مادلن) و بهرستاره که له لای بوون . له نکاویت هاواری کرد - ناخ گویم له ده نگه بوو . مندالی ژنه کریکاریت له حهوشی نه خوشخانه که دا یاری ده کرد ، وهی زانی ده نگه (که زیه) کیچیه تی . له بهر خویه وه ههر دهی بزپکاند . (مادلن) گوپی لی گرتبوو ، له پر له قسه که وت و سهری بهر زکرده وه گورج به باند که وت وه و چاوی نه ده رگا که وه بری . (مادلن) به سهر سوپمانه وه گوته : ئه ی خوی گهره نه وه چی بوو ؟ - فانتین - فانتین ؟ هیچ وه لامی نه دایه وه و ههر چاوی زهق له ده رگا وه بری بوون و به ده مست ئیشاره ی بۆ (مادلن) کرد که پروانیه پاش خویه وه . (مادلن) که بۆ دواوه ئارپوی دایه وه چاوی به (زاور) که وت وه ستا بوو .

« دادگهري دهوړي ځوی دهبیني »

(فانتین) توانای تماشاکردنی ناوجاوانی سامناکی (زاور) ی نه‌بوو ،
دهستی به‌چاوانه‌وه گرتو گوتی : جه‌نابی (مادلن) رزگارم که .

(مادلن) که‌لیره به‌دواوه به (زان‌والزان) ناوی ده‌بین به هڅواشی
گوتی : نارام‌بگره ، ښو پیاوه کاری به‌توښه ، پوی کرده (زاور) و گوتی :
ده‌زانم چ کارنکت هه‌به . (زاور) گوتی : که‌وانه په‌له‌بکه .

(فانتین) به‌بیستی ښو قسانه سهری به‌رزکرده‌وو چاوی هه‌لټا ،
سهرؤکی شاره‌وانی پاوه‌ستاوو . (زاور) هاتېو ناوه‌پاستی زوره‌که‌و
گوتی : ښو نات‌ه‌ه‌وئ وپړئ که‌ه‌وی ؟ (فانتین) ی به‌دبه‌خت
تماشایه‌کی کرد له‌ده‌ورو به‌ری (مادلن) و پرستاره‌که نه‌بئ ، که‌سی‌تری
لټی نه‌بوو گوتی : ده‌بج ښو پیاوه له‌گه‌ل کټی ټاوا بئ ښه‌دنه‌بانه بدوئ ؟

وهی زانی له‌گه‌ل‌وییه‌تی ، له‌ترسان له‌رزی ، به‌لام له‌پړ شټیکي
وای دی ، که له‌خه‌ویشدا نه‌ی‌دی‌بوو ، به‌خه‌یالدا نه‌هات‌وو ، تماشای
کرد کابرای پولیس به‌خه‌ی سهرؤکی شاره‌وانی گرت‌وو و ښویش
ده‌نگ ناکا سهری به‌رداوه‌ته‌وه . دنیای له‌پیش چاوان تاریک بوو .

(زاور) به‌خه‌و گراواتی (زان‌والزان) ی گرت‌وو له‌تافای پټکه‌نینی
داو گوتی : ښتر ټاغای سهرؤکی شاره‌وانی نامټی .

زان‌والزان گوتی : (زاور) سټ پوژ مؤل‌تم بده تا بچم کچی ښو
ژنه هه‌زاره بټمه‌وه ، چیشت ده‌وئ ښه‌دم ، یان وهره له‌گه‌لم .

(زاور) ته‌پاندی و گوتی : نه‌مزانی ښه‌نده بټی‌عقلی ، به‌و ناوه‌وه
دم‌ته‌ه‌وئ سټ پوژ ټازادبی ؟ (فانتین) که گوتی له‌و ده‌نگ و باسه‌بوو ،

له‌رزى و گوتى : كچه‌كه‌ى من ؟ بچى به‌دواى كچه‌كه‌ى مندا ؟ كه‌واته
 لئره‌نيه ؟ پوى كرده به‌رستاره‌كه‌و گوتى : خوشكم پيم بلئ : (كه‌زیه)
 له‌كۆيه ؟ جه‌نابى سه‌رووكى شاره‌واتى ، ئاغساي (مادلن) كچه‌كه‌م
 ده‌وته‌وه . (زاور) نه‌پاندی و پى به‌عه‌رزدا‌او گوتى : ئىتر (مادلن) و
 سه‌رووكى شاره‌واتى نه‌مان . (مادلن) دزه ، زوو له‌ به‌نديخانه‌دا بوو ،
 ناوى (زان‌والتران) . تازه‌گرتومه . (فاتىن) سه‌رى به‌رزكرده‌وو
 به‌ده‌سته له‌رزوكه‌كانى خوى هه‌لكيشايه سه‌ر قه‌ره‌ويله‌كه‌و دانىشت .
 ته‌ماشايه‌كى (زان‌والتران) و (زاور) و به‌رستاره‌كه‌ى كردو خه‌رىك بوو
 قسه‌ بكا . له‌سكاو نوژه‌يىكى لى‌هاته‌و به‌باشدا كه‌وت . ده‌مى داچچراو
 جاوى ده‌ريه‌پىن و مرد .

(زان‌والتران) زوور نا‌په‌حه‌ت بوو به‌ (زاورى) گوت : تو كوشت .
 له‌وه‌لامدا ووتى : من نه‌هاتووم گوى له‌ئامۆزگارى بگرم ، پۆليسه‌كان
 له‌خواپىن ، ته‌گه‌ر نايى ؟ با بانگيان كه‌م ؟

(زان‌والتران) چوو شيشه‌ ئاستىكى هتتاو چاوى ده‌ (زاور) ده‌وه
 بپى . خه‌رىك بوو پاك ، پۆليسه‌كان بانگ كا ، به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ى
 مه‌بادا له‌و كاته‌دا (زان‌والتران) به‌فرسه‌تى بزاني و پاك ، چوو بالى به‌
 ده‌رگاكه‌وه‌ ناو پاره‌ستا .

(زان‌والتران) ته‌نیشكى خسته‌ سه‌ر ميله‌ ئاسنه‌كه‌و سه‌رى كرده
 سه‌ر بشته‌ ده‌ستى و ده‌ (فاتىن) ده‌وه‌ پاما .

سىماى فاتىن نوورانى ده‌هاته به‌رچاو به‌ پاستى مردن ده‌روازىكه
 بو‌روناكاىيى گه‌وره‌ ده‌كرته‌وه . له‌باشان (زان) پوى كرده (زاور) و
 گوتى : ئىتر له‌ ئىختيارى تۆدام !

« گۆرستانىكى گونجاو »

ئەو شەھەر گىرا ، پىرىژنە خىزمەتكارە كەي لەژورى خۇي دانىشتىبو ، بىرى دە كىردەۋە ، خەيالى پۇي بوو ، چونكە كارخانىە داخرا بوو ، دەرگاكانى قىل درابوون . شار مات و بى دەنگ بوو . دو راھىيە نەبى كەس لەو بىناگەۋرەدەدا نەما بوو . ئەو دو فەقىرانەش چاۋيان دە تەرمى (فانتىن) دە برى بوو . ئىۋارە كە وەختى گەپانەۋەي (مادلن) ھات ، وەك جازان خىزمەت چىكەي ھەستا كىلى ژورە كەي لەجەكەجەكە دەرھىتاۋ شەمەدائىكى ھەلگرت و چو بو لاي بلىكانەكان . شەمەدائەكەي لەۋى دانائو كىلەكەي بەزمارىكدا كىرد . چونكە (مادلن) عادەتى وابو كەتۋاران دەھاتەۋە كىلى ۋەدە گرت و شەمەيكى ھەلدەگرت و دەچۆ ژورەكەي خۇي . پىرىژن وەك چاۋەپروانى ئاغاكەي بىكا چۆۋە لەسەر جىڭاي خۇي دانىشتەۋە . يەك دو سەعات تىپەپىن . لەنكاۋىك پىرىژن ھەستايە سەرىپ و گوتى : ئاخ ، خوايە ! كىلىلى ژورەكەم بەزمارىكەۋە ھەلۋاسىۋە ؟ لەو كاتەدا يەككە ۋەژورەكەوت و كىلەكەي لى كىردەۋە شەمەكەي ھەلگرت . پىرىژن لەترسان قوپگى گىرا ، نەي توانى ھاۋاركا ، چونكە دەست و پەنجەۋ لىياسەكەي ناسىۋەۋە ۋاي زانى ئاڭاي (مادلن) . ماۋەيەك بى دەنگ بوو ، ئاخىرى ھەستا گوتى : ئۆخەي ، خوايە ! ئاڭاي (مادلن) . خۇ ۋاۋمزانى تۆلە . .

چونكە لاي وابو تىستا ئەو ھەر سەرۋكى شارەۋانە . ئاخىرى قەسكەي بەباش نەزانى و بەنيۋەچلى بەجىتى ھىشت . (زانۋالۋان) بۆي تەۋاۋ كىردو گوتى : لەبەندىخانەداي ؟ بەئى لەۋى بووم ، بەلام

شیشینی به نجره کهم هه‌ل که‌ندو خۆم که‌یاندوه تیره .

گوتی : ده‌چمه ژوره‌که‌ی خۆم ، بچۆ خوشکه پراهیبه
بۆبانگ که ، ده‌زانم هه‌ر به‌دیاز ته‌و جه‌نازده‌وه دانیشته‌وه ؟

(زان‌والزان) چۆ ژوره‌که‌ی خۆی و به‌نجره‌که‌ی داخستن و
پارچه‌که‌ی هینا ، نووسی ته‌وه ته‌و پاره‌یه که له (بتی ژوره‌م)
دزی‌وه و ته‌و شه‌معدانه‌ش جه‌نابی قه‌شه‌ دايمی . کراسه‌ که‌ی
هینا و کردیه دو پارچه‌و پارده‌ شه‌معدانه‌کانی تپوه پینان ، به‌لام زور
سه‌یر بوو ، نه‌ به‌له‌ی ده‌کردو نه‌دیاریبوو بترسی . له‌نکاو دوو پشه‌یان
له‌ده‌رگادا ، گوتی : فهرموو پراهیبه‌ بوو ، په‌نگی پروانی په‌پری بوو ،
چاوی سور ببوو ، شه‌مه‌که‌ی به‌ ده‌سته‌وه ده‌له‌رزی . که‌غه‌زه‌که‌ی دایه
ده‌ست پراهیبه‌و گوتی : خوشکه‌ گیان ته‌و که‌غه‌زه‌ بده‌ به‌ قه‌شه‌ی شارو
ته‌گه‌ر جه‌زیش ده‌که‌ی وه‌ی خۆینه . که‌ ته‌ماشای کرد نووسرا‌بوو
له‌باوکی پوهانی داوا ده‌که‌م بینه‌ خاوه‌نی ماله‌که‌م و خه‌رجی دادگا کردنی
من و پاره‌ی کفن و دفنی ته‌و ئافره‌ته‌ی لی‌بده‌و باقیه‌که‌ی بده‌ به‌فه‌قیران .
پراهیبه‌ گوتی : بۆخه‌یالت وایه‌ به‌جیمان پێتی ؟ گوتی : به‌لی ، چونکه
به‌دوامدا ده‌گه‌پێن . قسه‌که‌ی ته‌واو نه‌کره‌ له‌نکاو گوتی لی‌بوو یه‌کیک
ده‌یگوت : ئاغا به‌خوا که‌سم نه‌دیوه ، له‌و ده‌رگایه‌ دور نه‌که‌وتومه‌وه .
گوتی له‌ده‌نگی پیاویکیش بوو گوتی : له‌و ژوره‌دا پروناکی دیاره ،
زانی که‌ ده‌نگی (زاور) . خێرا شه‌مه‌که‌ی کوژاندوه خۆی که‌یاند
فۆزبێک . راهیبه‌ به‌چۆکه‌داها‌نبوو ، (زاور) وه‌ژور که‌وت . ده‌نگی
چه‌ند که‌سی‌ترو خه‌زمت کاره‌که‌ش لای پلیکانه‌کان ده‌هات . (زاور)
که‌چاوی به‌ (پراهیبه‌) که‌وت له‌جیی خۆی پاره‌مستاو خه‌جالت بۆوه ،
چونکه‌ (زاور) پیاویکی دین‌دۆست بوو ، زۆری ریز له‌قه‌شه‌و

كەشپىش و راهبىيە دەگرت .

(ژاور) لای واپوو كە ئەو (پراھىيە) قەت درۆ ئاكا . گوتى : خوشكە
ھەر خۆت لەو زورە داى ؟ گوتى : بەلى . (ژاور) گوتى : عەفوومان كە
پياوئىك بە ناوى (ژان وائژان) لەزىندان پاى كردوو . ئەتان ديوە ؟ گوتى :
نەخەير . (ژاور) خواحافىزى كردو روشت .

لەباش سەعاتىك (ژان وائژان) لە تاريكايى شەوداو بەناو دارەكانى
شارى (سورم) دا بەرەو (بارىس) روشت .

دايكى (كەزىيە) ش وەكو ھەموو ئادەمىزادىك دايكىكى ھەبوو كە
خاك و زەوى بوو ، دەباوھى خۆى گرتوو .

« كەشمى اوريون »

(ژان وائژان) قاتىلى موجرىم ئەمن گرتى ، تەواوى رۆژ نامەكان
لاپەرەى بەكەمیان بەو دەنگ و باسە پر كردهو ، لەرۆژى (۲۵) ى مانگى
ژوئەى سالى ۱۸۲۳ دا لە پۆژناھى (داپولانك) دا بلاو كرايەو
كەشارى (سورم) كارەساتىكى غەرىبى بەخۆيەو . دى . پياوئىكى
نەناسراو بەناوى موستەغارەو . (مادلان) - ناو چەند سال لەمەوبەر
چوو بۆ ئەوشارەو كارخانەى بازە سازى و شوشەو كارەباى داناو بە
ھۆى و ربابى و زانابى و لى ھاتوو پەريان پەرسى . ئاخىرى كرديان بە
سەرۆكى شارەوانى شارى (سورم) . بەلام لەو ئاخريانەدا پولىس
پونى كردهو . كە ئەوپاوە زوو گىراوەو نۆزدە سال لەبەندىخانەدا
بوو و پاى كردوو و ناوى (ژان وائژان) . لەپيش گرتەو مەيدا نيو
مەبون فرانكى لەبانقى (لافىت) دابوو . ھەرى گرتۆتەو ، بەلام

كەس نازانچى چى لىڭ كىردۈۋە ؟ گىرتىان ۋى بىردىيانەۋە بۇ بەندىخانەى
(تولون) •

دوبارە لەرۋۇز نامەى (ژورنال دوپارى) دا نووسراۋو ، ھەپسىڭى
بەسلىدا چوۋ بەناۋى زان ۋالزان گىراۋەتەۋە ، لەھەموۋ كۆپۈ
كۈمەنلىكدا باسى دەكەن • پياۋىڭى زۆر شەپانى ۋى عەپيارو بىلالكەۋو •
چاۋ بەستى لەكاربەدەستانى دەۋلەت كىردۈۋە ، لەبەر چاڭى ۋى زىنگىيانى
خەلىك دەى بەرست ، ئاخىرى كىردىيان بەسەرۋكى شارەۋانى بەناۋى
(مادلن) بەلام لەۋماۋەيەدا ناسرايەۋەدو گىرا • دىسان لەزىنسەدان پاى
كىردۈتەۋە • دەللىن : پارەشى زۆرە ، بەلام كەس نازانچى لەكۈيە ؟
بىردىيان دوبارە بۆدادگا لەبەر ئەۋەى ھەشت سالى لەمەۋبەر بەھۋى كارى
خەراپەۋە ھۆكم دىراۋو ، ئەۋجارە ھۆكىمى ئىعدامياندا ، بەلام پاشا
بۈى كىرد بەھەپسى ئەبەد لەكەل ئەعمالى شائەدا • بىردىيان بۇ بەندىخانەى
شارى (تولون) •

« زىنجىرلىك پىچرا »

لەئاخىرى مانىڭى تىرىشىپەكەمى ھەمان سالى ۱۸۲۳ دا
بەھۋى ئالۋىزى ۋەزەى ھەۋاۋە كەشتىيەكى گەۋرە بەناۋى اوريون
لەكار كەۋتو بۆچاك كىردەۋەى لەبەندەرى (تولون) دا لەنگەرى گىرت •
خەلىكى شار زۆرىيان بۇ تەماشاكىردى دەچوۋن پادەۋەستان • رۇژلىك
كارەساتىكى سەپىريان چاۋ پىكەۋت ، كەشتىيە ۋانەكانى خەرىكى
تەعمىراتى بۈۋن • يەكەيان چوۋ بۆسەر كۆلەكە بەرزەكەى سەرەۋە كە
بۇ ئاڭادارى دەچنە سەرى تاجاڭىكا ، ئاڭاى لەخۋى نەۋاۋە تەقلە

لیدان سەرەو بن کەوتە خوارەو • لەبەر بوونە وە کەیدا دەستیکی
 لە تەنایەت دراو گرتی ، دەستە کە ی تریشی بردو تووند خۆی وێ
 هەلاوەسی • بەلام کە دە ی وێست هەلکشیتەو ، پەتکە کە باوی
 دەخواردو زیاتر دە کەوتە مەترسی یەو • خەلکە کە هاواری دە کرد ،
 کەس نە دەوێرا یارمەتی بدا • تەنەت کەشتی وانە کانیش نەوێران خۆی
 لەقەرە بدن • لە نکاو یەکیک وەک یشیلە ی کیوی بەعەموودە کەدا
 سەرکەوت ، لیباسی سوری لە بەردابوو ، کلاوی سەوزی بەسەرەو
 بوو ، وەک لیباسی حوکم دراویک دەجوو • خەلک لایان وابوو کوپیک
 زۆر گەنجە ، بەلام کاتێ گەیشتە سەرەو ، بایەکی تووندی هەلکردو
 کلاو کە ی لەسەر فراندو مووە سیپەکانی دەرکەوتن ؟ زانیان زۆر
 پیرە ، واقیان وێما ، بە سەر دارێکدا پۆیی تا گەیشتە ئەو جێگایە
 کە تەنەفە کە ی پێو بەسترا بوو ، یەکیک لەو پەتکەنە ی کە بە دەستی یەو
 بوون لە دارە کە ی بەستو پێی دا چۆ خوارەو • خەلکە کە بە تەماشای
 کردنی لێو لەرزەیان ها بۆیە ، چونکە تائێستا یەکیک بوو ، ئەوا بوون
 بەدوان ، کە لەبەینی ئەرزو ئاسماندا هەلاوەسراون • بەهەر جۆریک
 بوو خۆی گەیانە لای کابراو سەریکی یەکیک لە پەتکەکانی لەناو
 قەدی کابرا قایم کردو سەرە کە ی تری لە مەجەکی خۆی بەستو
 بە پەتکە کە ی تر دا خۆی و کابراشی و سەر خستەو و کابرای لە مەرگ
 رزگار کردو چۆو سەر ئیشە کە ی خۆی • لە تۆقە سەری کەشتی بە کە
 ئیشی دە کرد ، چونکە هەموو حەپسە کانیاو هێنا بوو کاریان پێ دە کردن •
 زۆر بە ی تەماشای چەکان هەر تەماشای ئەویان دە کرد • لە نکاوێک
 هاواریان لێ هەستا ، چونکە بەهۆی ماندو بوونەو سەرە گێژە ی گرتو
 بەلادا هاتو سەرەو بن کەوتە ناو دەریاوە • کەشتی یەکی تریش لە تەنە نیش
 ئەو کشتی یەو لە نگەری گرتبوو ، کەوتە ناو هەر دوکیانەو ، چاو لێ

بوونى زۆر وەخشەت ئالدىم ، دەيەنگوت : بىي گومان دەكەيتە زىر
يە كيەنەو دەخنىكى .

چوار كەس چوونە ئاۋ بەلەمىكەو ۋە خۇيان بۇ تى ھاويشت ،
بەلام تاشەو گەپان نەدۇزپايەو . بەيەنى رۇزى داۋىي رۇزنامە
بلاۋى كىردەو كە دۈيىنى ۱۷ دەى تىرىنى دۈۋەمى سالى (۱۸۲۳)
حوكم دراۋىك بەخەسى ئەبەدى بەئەملى شاقەو دوا ئەۋەى
كەشتى يەۋانىكى لەمەرگ رزگار كىرد ، خۇى كەۋتۈنە ئاۋ بەخرو
خكاۋە تەرمەكەشى نەدۇزراۋەتەو . زمارەى بەندىخانەى
(۱۹۴۰) يەۋ ئاۋى (زان ۋالزان) .

« ۋەفابە بەئىن »

لەسالى (۱۸۲۳) دا ئاۋىي (مونتەرمى) دىيىكى مام ئاۋندى بوو ،
دانىشتۈەكانى زۆر بەئارامى دەزىان ، رىنگاى بۇشارە گەۋرەكاندا يىدا
نەدەچوۋ ، بەلام كەم ئاۋ بوو ، كانىۋىكى دور لەئاۋىي نەبى ئاۋى لى
نەبوو . دەۋلەمەندەكان ، ھەروەھا ئائىلەى (تەناردىە) پىاۋىكى پىريان
بۇئاۋكىشان پاگرتبوو بەپارە ئاۋى بۇ دىنان ، بەلام ئەۋىش لەسەتات
پىنج دا دەستى لەئاۋ كىشان ھەلدەگرت . ئەگەر يەكك لەدوا سەعات
پىنج ئاۋى بوىستايە دەبوو بۇخۇى بىچى بۇئاۋ ، ئەۋە بىوۋ بەھۋى ئەۋە
كە (كەزىە) مىدال كە ئىۋارە دادەھات لەترسى ئاۋ ھىنان بۇمالى
(تەناردىە) لىۋە لەرزەى دە ھاتى (كەزىە) دو دەۋرى گىرنگى دەدى دو
فائىدەى بۇ مالى (تەناردىە) ھەبوو ، بۇبەخىۋ كىردەكەى پارەشيان
ۋەردەگرت ۋە كارىشيان بى دەكرد . بۇيە كاتى پارەيان بۇ نەھات
(كەزىە) يان دەر نەكرد .

(زان والزان) نەمرد بوو ، كاتتى كەوتە دەرياۋە ، يان بلىن : خۆى خستە دەرياۋە بەمەلە خۆى گەيانە ئەو بەلمەى بەكەشتى يەكەۋە بەسترا بۆۋە . تاشە داھات خۆى تىدا ھەشاردا ، كە شەو تارىك بوو بەمەلە خۆى گەيانە وشكانى و دوركەوتەۋە . لىياسىكى مونسىبى كپى لەبەرى كردو ، مىلى پىنگاى گرتو بەناپەھەتى خۆى گەيانە شىارى پارس . چوو كراسىكى پەشى تازىيەى كپى كە بۆ كچىكى ھەوت سالى دەستەدا . ئىجا بەرەو شارى (مونت فرمىل) كەوتە پى و شەو گەشتەۋى . چوو بەھەر جۆرىك بوو (كەزىيەى كچى فالتىن)ى لەمالى (تارديە) دزىۋەو گەپايەۋە (پارس) ، بەيانى ئەو شەۋە گەينەۋە (پارس) . سوارى عەپەباتىك بوون تاگەينە خىابانى (اورسن) لەۋى دابەزىن پارەى كابراى داۋ بەرەو فولكەى (ودھوبى تال) كەوتە پى . رۆشت تاگەشتە لای ئەۋخانۋەى كە پىيان دەگوت : خانۋوى (گورپوى) پىر .

« خانۋوى غور بوو »

لە ماۋەى چل سالدا ئەگەر بەجادەكانى (پارس)دا برۆشتىايەى بۆ گەپرە كە ئاۋەدانەكانى ، لەپاش ماۋەيدەك دەگەشتى يە خانۋىكى كۆن دەرو دىۋارەكەى پوخابوو ، لە ئاۋەدانى دور كەوتبۆۋە ئەو خانۋە يەكقات بوو ، دەرگاكانى رزى بوون ، كىلونەكانى مۇرانە خۋاردبوۋنى ئە ئاۋەپاستى ژورە بچوگەكانىدا قاعدە يەكى سەر بەخۆ بوو . ئەو خانۋە مەشھور بوو بە خانۋوى شىخ غوور بوو .

(زان والزان) چوو لەبەرامبەر ئەو خانۋەدا پراۋەستاۋ لەئاخرىدا چۆ ناۋى و كردى بەسوكناى خۆى . بەكىلىل دەرگاى دەرەۋەى كردەۋە .

له گسل (كهزیه) چوونه ناوی ، بهلای پاستدا ئاوپوی دایهوه
 دەرگایه کی تریشی کردووه ، نهو زورمی چوونه ناوی گهوره بوو ،
 قهره ووتلیك و جهند کورسی تیدا بوو . نه گۆشهیه كهوه دەرگایهك ده چۆ
 زوریکى چووه كه لهوه کورسیکی لی بوو ، چو وشته کانی داناو هاتهوه
 زوره كهی تر . شه میکی داگیرساندو گه پایه وه بۆلای (كهزیه) ویسنی
 وه كه هه وو تهیرو باندیهك هیلانهیهك پهیدا بكا . بههەر جۆریك بوو
 دەرگای دهرهومی کرده وه و (كهزیه) ی برده زوره وه و دای خسته وه .
 به پلێكاته كاندا سهركهوتن و دەرگای زوریکى کرده وه ، هسیریک و
 دوو سێ کورسی به شکاوی تیدا بوو ، چوونه زورو دەرگاکیه
 داخسته وه . زوریکى تر جینگای نهفهریکى لی پاخرا بوو (كهزیه) ی
 برده وئو نواندی و به دیاریه وه دانیشته .

به یانی تیشکی رۆژ له په نجه ره وه پا هاته زوره وه ، له نکاو پر مهو
 دهنگی عه ره بانیکى جوت ئه سبى خانوه كهی له رزاندو (كهزیه) له
 خه و پایه پری و هاواری کرد - دایه گیان ئه واهاتم ، له باشان چاوی
 هه لێنان و چاوی به (زان و الزان) كهوت یی ده كه نی ، گوته : ئای
 له بیرم چو و ئاغا به یانیت باش .

« دوو بهد بهخت به یه کتر دلشاد ده بن »

(زان و الزان) له دنیا دا کسهی خو ش نه ده ویست ، یست و یینج
 سأل به ته نیا زیا ، نه بوو به باوک ، نه بوو به میرد ، نه عاشق بوو ، نه
 خاوه ن دۆست . خوشک و خوشکه زا کانی شی له بیر چو و بوونه وه . کاتی
 (كهزیه) ی هتایه وه و رزگاری کرد ، بیر بوو ، گیانی ده له رزی ، به لام

بەدەيدارى ئەو كىچە ھەستى خۆشەويستى بزوت • كاتى (كەزىيە)
دەنووست دەچۆ لاي و دەنگوت : باو كىكى جگەرسۆزە تەماشاي
جگەرگۆشەكەي دەكا ؟ لەخۆشەويستيانى مووچركى يىدا دەھات و
گيانى دەلەرزى •

(قەشەي) ي شارى (دىنى) ھەستى تەقواو بەرھيزكارى ئەدلىدا
بووزاندەو و (كەزىيە) ش ھەستى خۆشەويستى • ئافەرىن بۆ ئەو مروفە
كەبوو بەواستەي ئازادى ئەو كىچە بى ئەوايەو سىياسىش بۆ ئەو كىچە
كە بو بەھۆي ئەو ، ئەو لەخەراپە بگەرپتەو و شەيتان دوبارە
بەسەھوي نەبا •

(كەزىيە) بى ئەو ھەست بەخۆي بكا زۆر گۆرپابو ، بەمندالى
لەدايكى جىبابۆو ، لەخۆشەويستى دايك بى بەش ببو ، ناخۆشى و
لەدان و جەزەبەي دى بو ، لەھەوت ئاسماندا ئەستىرەيەكى نەبو •
بۆيە ئەو پياو پىرەي خۆش دەويست •

(زان و آلزان) زۆر زىرەكانە ئەو شوپتەي دۆزىو ، زۆر ئەمن و
ئەمان بو ، خۆي بەبازرگانى لى قەوماو لەقەلەم دابو • خواو
خانوەكەيان پىرپىرەنكى ھەزار بو ، لە خانويكى بەرامبەريدا بو ،
بەپوژ دەھات مائەكەي بۆياك دەكردنەو و خزمەتي دەكردن • كەزىيە
(زان و آلزان) بەباوك ناودەبردو ئەويش (كەزىيە) ي زۆرخۆش
دەويست •

زان و آلزان بەپروناكى نەدەچۆ دەروە ، بەلام كەشەو تاريك دەبو
يا بەتەنيا ، يان لەگەل (كەزىيە) يەك دوو سەعات ياسەي دەكرد •
بەزۆرى بەكۆلانى تەنگ و تاريكدا دەپۆي • يان دەچۆ (كلىسا)

زۆریان خوش دەگوزەرانە ، بەلام خۆی نەگۆپی بوو ، هەر کۆتە زەردە کە و کراسە پەشەکەو کلاوہ کۆنەکە ی لەسەر بوو . خەلک وە ی دەزانی گەدایە .

تەنانەت جاری وابوو ئافرەتی دڵ نەرم کە بەلایدا پادەبردن بارەیان دەخستە مستەوہ ، ئەویش وەری دەگرت . جاری واش بوو یەکیکی لەخۆی بەداماوتر دەزانی تەماشای ئەملاو ئەولای خۆی دەکرد ، ئەگەر کەس دیار نەبوا یە بارە ی دەدایەو بەتووندی دور دەکەوتەوہ ئەو کردەوہ ی وا لەشاردا بلاو بۆوہ خەلک ناویان نابوو گەدای خێرکەر .

پیریزن وەکو زۆربە ی خەلکی گەرەک لە ژان و آلزان کەوتبو گومانەوہ بێ ئەوہ ی ژان و آلزان بزانی تاقیی دەکرد . رۆژانە زۆری پرسیار لە (کەزێ) دەکرد ، ئەو لەوہ لāmدا هەر دەیگوت : لەمونت فرمیل هاتووین . تا بەیانێک چاوی لێ بوو (ژان و آلزان) بە پەلە چۆ کەلاویکەوہو پشتمی کردە لای دەروہ ، پیریزن وەک بشیلە بێ هەست وەدوای کەوت بێ ئەوہ ی ئەو هەستی بێ بکا . پوانی ژان و آلزان دەستی دەباخە لێ نا . سوژنو مەقاست و دەرزنی هێنانە دەری و شاقەلی کۆتەکە ی هەل دپی و وەر قەییکی هەزار فرانکی لێ هێنا یە دەروہ . پیریزن بێ هەست بەسەر سوپماتەوہ گەپایەوہ . (ژان و آلزان) کە هاتەوہ بارەکە ی دا بە پیریزن گوئی : ئەو بارە ئی شتە ، بۆیان فروشتوو بچۆ وردی وە کە . پیریزن چوو وردی کردەوہ ، بەلام زیاتر بوو بەهۆی سەر سوپمانی .

سوال کەرێک هەمیشە لەسەر جادە ی گشتی گەپە کە کە بۆ سوال دادەنیشت ژان و آلزان بارە ی دەدایەو زۆر جارێش قەسە ی لەگەل

ده کرد . شه ویک له گهال (کهزیه) بهویدا پوښتن له بهر پروناکی
 گلوپی خیابان دانشتبوو ، سهری بهردابوو ، له بهر خوځیوه دوعای
 ده کرد . (زان و الزان) پاره ی دایه ، گه دا که سهری بهر زکرده .
 ته ماشایه کی کردو گورج سهری بهردایه وه . (زان و الزان) لپی
 که ونه شکه وه و گوتی : نه وه . گه دا که ی شه وان نیه ؟ وه که بیناسم وایه ؟
 به لام وه له نکاو تووشی پلینگیک پی تاوا په شوکا . نه دی توانی
 هه ناسه بدا ، نه له جینگای خو ی بجوئی ، نه له وئی پاره ستی ، نه
 پاکا . ههر شه ونده ی پی ما چاوی تپوه بری ، ته ناهت نه ی توانی دوو
 که نیمه قهش بکا .

گه دا هه مان گه دابوو ، هدر لیباسی جارانی له بهر دابوو . له بهر
 خوځیوه گوتی : نه وه من شیت بووم ؟ خه ونم دیوه ؟ - نه - وایه ؟
 به په ریشانی هاتنه وه ماله وه . له پاش چهند روژ لای ساعات هه شتی
 شه له ژوره که ی خو ی دانشتبوو ، دهرسی به (کهزیه) ده گوت :
 له نکاو دهرگا که لپی کرایه وه و پیوه درایه وه ، زور سهر بوو ؟ خو ی
 مات کرد ، له پاشان چوو له کوونی ئاقه پیزی دهرگا که وه ته ماشای کرد
 یه کیک مویکی به دهرسته ویه له دهره وه پاره ستاوه گویی گرتووه .
 له پاش چهند ده قیقه پروناکی نه ما ، به لام له بهر شه وی زه لامه که
 پیلاوه کانی داناوو ، هه ستی نه هات . زان و الزان به جله وه چو ناز
 جینگه وه و تا لای به یانی خه وی لپی نه کهوت ، بهری به یانی تازه خه وی
 لپی کهوتبوو به دهرنگی دهرگای دالانه که وه خه بهر هات ، گویی
 له دهرنگی پی یه کیک بوو به قادرمه کانداسهر کهوت و نریک تر بوو .
 هه ستا چوو له قه نشتی دهرگا که وه پروانی به لکو بیناسی ، کابرا
 به تووندی به لای ژوره کهیدا پوښت ، به لام له بهر شه وی دالانه که

تاریک بوو نهی ناسی . ژان والترن له بشتی یوه پړا نده ماشای کرد زای که
 نهو زه لاهه (زاور) . ساعات حهوتی به یانی بیرنژون هات زوره کھی
 بمانی ، ژان والترن خستیکې لی کردو بی دهنک بوو ، به لام نهو به کسک
 لی دانهوه گوتی : دوی شهو فانکات له هانسی کابرا بوو ؟

گوتی : به لی - به لام نده زانی کیی بوو ؟ بیرنژون گوتی : کری
 چی به کی تازه بوو هات . گوتی ناوی چییه ؟ ووتی : نه جیب زادیکی وده
 تویه لام وایه ناوی (دوسونت) . پرسی چ کاره یه ؟ گوتی : به مالی
 خوی ده زی . که روز ژوابوو ژان والترن چو خیابان و چاویکی پیدا گیرا
 کدی نه دی ، چول بوو ، مه کهر یه کیک له لورینیک خوی گرتی ؟ به
 به له هانهوه ، دهستی (که زیه) ی گرتو و رویشتن .

ژان والترن رویشتن ههستی پراگرتیوو ، گوتی هه له خستبوو ، چاوی
 ده گیرا ، رویشتنو (که زیه) ی له گهل خوی برد (که زیه) ناگسای
 له هیچ نه بوو . ده چو زور کولان و ده ته پرایه وه ، خوی ده په نا دیواران
 ده گرت ، تا خه لک نه یان پینی .

مانک له بن مهوور وده در کهوت نه دور ووه پیش و دواوه ی چاو
 لی بوو . نه (که زیه) ده زانی بو کوئی دمچو ، به ژان والترن . خویان
 ته سلیمی خوی گه ووه کردبوو .

لهو پری شمار چوونه گه پره کی فقیران به ناوی (درویت مور) و
 که پان تا چوونه بن دیواری خانوکی چول ، به لام داحسرا بوو .
 نه گهر بویان بکرایه بیچه ناوی زور شوتیکې نه من دیار بوو .
 به لام له نکاو لک له نریکه وه دهنیک هات . (ژان والترن) گه پرایه وه
 له سبله ی دیواری خانوه که وه ته ماشا خیابانی کرد ، جهوت ، هه هشت

سەرباز بەرەو لای وان دەهاتن و زانی که گەورەکیان (ژاور) و زۆر
 بەوردی هەموو کون و قوژبێک دەگەڕێن . بەقەرینە دیار بوو لەمەوپێش
 (ژاور) ئەمانی دی بوو ، تووشی ئەو قەرەولانە ببوو ، لەگەڵ خۆی
 هینابوون ، بیان گرن . گرتنی ئەو کەرەتە (زان و آلزان) وەک گرتنی
 جارانی نەبوو ، ئەو جازە بگێرایە (کەزیه) بێ کەس دەماپەو ،
 ناچاربوو بەهەر فێلێک بێ خۆی وزگار کا . بەچاو بێندی دیوارەکی
 پێوا ، حەقدە پێ دەبوو . قوژبێی دیوارەکی پێبوو لەخستە شکاوی
 بەرد . گری کوێرمی گەورە (کەزیه) بوو ، چونکە ئەو نە ی دەتوانی
 بەدیوارەکی سەر کەوێت و بەجێ هێشتیشی نەدەکرا ؟ ئەگەر لەو
 کاتەدا گوری سێک ، تەنایێک ، بەهەر نرخێک بوابە لای هەرزان بوو .
 لەنکاو لەو پەری ناو مییدا سەری بەرزکردەو و چساوی بەچرای
 خیابان کەوت . چراکاتی فەرەنسا لەوکاتەدا بە پێو دایسان و بۆ ئەو دی
 باوو باران نیان کوژیستەو ، لەناو شوشەدا دایان دەنان . بۆ زیادو کەمیش
 پەتکیکی دو لایان دەخستە پێچ فێلەو و سەرەکی تریان بەردەداپەو
 (زان و آلزان) کە ئەو دی ، جوو بەجەقو هەلی پێی و هینای ،
 گراو تەکی لەمەل دەر هیناو خستی یە بن هەر دوو بایی (کەزیه) و
 پێلاو کانی توو پ دایە ئەو دی وو ، سەری تەنەفەکی لەهەر دوو لای
 گراو تەکی قایم کردو بەدەدان تەنەفەکی گرت و وەدیوارەکی هەلگەوا ،
 نیو دەقیقە نەخایاند چۆ سەر دیوارەکی . پوی کردە (کەزیه) و
 گوتی : پشت بکە دیوارەکی مەترسە و دەنگ مەکە . (کەزیه)شی
 هەلکشوو بردی یە سەر دیوارەکی لەکوێی کردو بەو دیوای خۆی
 خزانە خوارەو . لەوکاتەدا گوێی لەدەنگی (ژاور) بوو دەبگوت
 کوچەکی بگەڕێن . سەربازەکان بەگورجی هاتن بۆ گەپان .
 (زان و آلزان) لەوێستەو بەو دیوای یەست چۆ خوارەو .

« سه‌ره‌تای مه‌ته‌ئێك »

چوونه ئاو باغێکی گه‌وره‌ی پر درمخت. له‌ئاو باغه‌که‌دا خانوێکی کۆن دیاربوو، بۆ په‌ناگا ده‌بوو. هه‌ر چه‌ند پیاوی پا‌کردو قه‌ت له‌خۆی نه‌مین‌یه. پێلاوه‌کانی دۆزیه‌وه‌و ده‌ینی کردنه‌وه‌و چوونه چێسته‌خانه‌ی خانوه‌که‌وه، (که‌زیه) هه‌نده له‌رزى و خۆی به‌باوه‌شی (زان‌وال‌زان) وه‌ نووساندبوو. له‌وکاته‌دا ده‌نگی (زاو‌ر) هات که به‌سه‌ربازه‌کانی ده‌گوت: باش بگه‌ڕێن. ما‌وه‌ی چاره‌گه‌ سه‌عاتێک بێ ده‌نگ خۆیان مات کرد، تاهه‌ستی (زاو‌ر) و وان پرا. له‌و ماوه‌دا ده‌ستی له‌سه‌ر ده‌می (که‌زیه) دانا‌بوو هه‌ستی لێوه نه‌ده‌هات. دنیا ئه‌ودنده کس و مات بوو، ده‌نگوت: دیواره‌کان له‌به‌ردی مات و بێ ده‌نگ تاشراون.

له‌و بێ ده‌نگیه‌دا له‌نکاوه‌نگی خۆشی فریسته‌یی هاته به‌ر گوتی، له‌دای تاریکی شه‌ودا ترسی له‌بیر ئێسان ده‌برده‌وه، هه‌ر چه‌ند ده‌نگی که‌چان‌بوو، به‌لام ده‌نگوت: ده‌نگی فریسته‌ی ئاسمانه‌کانه.

دیاربوو له‌و خانوه‌ نیوه تاریکه‌وه ده‌هات که له به‌رامبه‌ر باغه‌که‌وه بوو، به‌لام نه‌یان ده‌زانی ئه‌و ده‌نگه‌ ئی کیه‌و؟ به‌پاستی له‌چیه‌وه دێ؟ دوباره‌ بێ ده‌نگی با‌ی په‌شی به‌سه‌ر وه‌لاتا مایه‌به‌وه، نه‌ له‌خیا‌بان، نه‌ له‌ ناو‌باغدا ده‌نگی گیان نه‌به‌رێک نه‌ده‌هات و کس دیار نه‌بوو، پووش به‌هۆی باوه به‌سه‌ر دیواره‌کاندا هه‌ر فرم‌ی بوو. شه‌و‌با تووند بوو، دیار‌بوو سه‌عات په‌ک‌و دوی نیوه شه‌وه، (که‌زیه) هه‌نده له‌رزى، لێ پرسی خه‌وت نایه؟ گوتی: زۆرم سه‌رمایه. کۆته‌که‌ی خۆی بۆ دا‌که‌ند و به‌شانانی داداوه‌ گوتی: ئاوا گه‌رم ده‌یته‌وه؟
— به‌ئێ: باوکه‌ گیان.

« مه ته له كه زياد ده بڼې »

(كهزيه) سهرى وده پردېك كړدو خهوى لږى كډوت .
 زان وائزان) به دياريه وه دانېشت ، ههر چمنه كوټه كهى خوى به
 (كهزيه) دادابوو ، به لام له خوښى (كهزيه) هستى به سهرمانه دم كړد .
 له وگانه ناسكه دا گوښى له ددنگيك بوو وركه دهنكى زهنگو ليكي چووك
 دم چوو ، دم تگوت : به ملي گايه كه وه له ناو له وده پگادا . هستى پښ كړه
 كه به كيك له باغه كه دايه و ورده ورده به ناوباغه كه دا دم گهرځى ، ههر
 دادينه وه پراست ددپته وه . دم تگوت : له شريك دم گه پښ . (زان وائزان)
 له ترسان ليوه له رزمى هاتى ، چونكه له هه مووشتى سلې دم كړده وه ، له
 پوناكى خور دم ترسا له وهى ناشكرايان بكا ، له تاريخى شه دم ترسا
 دم يگوت : له وانه به غافل گرمان كه .

تا تېستا له چوښى ناوباغه كه دم ترسا ، تېستا له زه لامى ناوباغه كه
 دم ترسى . دم ستى كړد به سهرنج دانې كړده ودى سهرى كبرا ، كبرا
 له ناو بېستانى كاله كدا دم گه پرا ، به جولانه وهى دهنكى زهنگوله دم هات ،
 به نريك بوونه وهى دهنكه كه زياتر ددبوو ، ديارو ناشكرايو كه
 زهنگوله كه به كبرا وده ، به لام كيه ؟ چ كه سه ؟ بده بڼى وركه گاوو
 گوږه كه زهنگوله وده خو خستې ؟ كهس نازانې .

له كاتېكدا نهو لهو خه يالانه دا بوو ، هات دم ستى (كهزيه) ي گرت
 زور ساردو سپ بوون ، گوتى : نهى خواى گه وړه غريام كه وه - (كهزيه) ؟
 (كهزيه) ؟ . (كهزيه) چاوى هه له نه هينانو ولامى نه دايه وده وده خه بهر
 نه هات . (زان وائزان) له تاوانى دم ستى كړد به له رزېنو هه موو گيانى
 دهنه وړى ، دم يگوت : دهبى (كهزيه) مردبڼى تاوا بڼى خه وه كهو تارامه وه

جولە ناکا ؟ چوو گوئی بەھەناسەى داگرت لىي دەدا • بەلام ھەناسەى
ئەوئەندە زەعیف و لەسەرخۆ بوو دەتگوت : ئىستا نا ئىستا ھەناسەى لى
دەپرى • لەتاوانى ھىچى لەبىر نەما ، نەیدەزانى چۆنى گەرم بکاتەو ؟
چۆنى ھەستىي ؟ دەبوو ئاچارەگە سەعاتىكى تر بى باتە شۆينىك گەرم
داى پۆنى •

« کابراى زەنگولە دار »

(زان و الزان) پىو پاست چوو بۆلاى کابراى ناوباغەگە ، سەت
فپانكى بەدەستەو گرتو بە کابراى گوت : ئەگەر ئەوشۆ بەنامان بەدى
ئەو سەت فپانکەت دەدەمى ؟ پوناكى مانگەشەو لەناوچاوانى
(زان و الزان) ى دابوو ، کابرا تەماشای کردو گوتى : ئەى ئەو تۆى ؟
باوکە (مادلىن) ؟ زان و الزان بۆ پاشەو گەپایەو ، چونکە لەو کساتەدا
چاوەپوانى ھەموو شتىكى دەکرد ئى ئەو نەبى کەلەو جىگایە بەو
جۆرە باسرىئەو •

کابرا پىرە بشتى جەمى بۆو دەشەلى ، جل و بەرگى دىھاتىيانى
لەبەردا بوو ، پارچە جەرمىكى لەئەژنۆى خۆى درو بوو ، زەنگولنىكى
وئى ھەلاوەسى بوو ، لەبەر ئەو ى پوى لەسىيەر بوو دەپىنرا ، بەلام
کابرا بەچاوپىکەوتن (زان و الزان) ى ناسیو ، زۆر بەرئەو دەو بۆ
ئىختىرام کلاو ەگەى لەسەر سەر بەرز کردەو گوتى : ئەى بۆختەرى
خوا باوکە (مادلىن) ئەو چۆن تەشرىفت ھات بۆ ئىرە ؟ چۆن ھاتىيە
زورەو ؟ ئەوانە شىت بوون ئاگایان لەتو نەبوو ؟ ئەو لەئاسمان
ھاتەخواردەو ؟ چىت لى قەوماو ؟ نەگراوات لە ملدايە ؟ نەکلاوت

لەسەرە ؟ نە گۆت لەبەردایە • خۆت والێ کردوو ، ئەوەی نەت ناسی
لێت دەترسی • (زان والزان) نەیی و یست درێژە بەقسە بەدا گۆتی : ئەی
تۆکیست و ئێرە کوێیە ؟

پیرە گۆتی : من بەهۆی بیادەتی تۆو سەدە قەسەری تۆو هاتوووە
ئێرە ، بۆ تۆ نام ناسیەووە ؟ گۆتی : نەخەیر لەیادام نیسەو نات ناسیەووە •
ئەي تۆ چۆن من دەناسیەووە ؟ پیرە گۆتی : ئاخەر تۆ گیانی منت کەریەووە
پیرە تۆزێک کەشیەووە چۆ بەر پوناکی مانگەشەووە کە ، (زان والزان)
ئەنجا ناسیەووە کە ئەو (فوشلون) و لە کاتی خۆیدا عەرەبانە کەي لەسەر
لابردوووە لە مردن رزگاری کردوووە • بەسەر سوپماندووە گۆتی : ئای
ئەو تۆي ؟ ئیستا هاتەووە یادام • بەپاستی زۆرم پێخۆش بوو تۆ بویت •
پیرە گۆتی : بەلێ تۆ سەرەپای ئەووش پازەي عەرەبانە شکارە کەو
ئەسپە تۆپیوە کەشت دامی و لەوباغەشدا دات مەزراندەم • (زان والزان)
گۆتی : زۆر باشە ئەي بەو شەووە لەوباغەدا چ دەکەي ؟ گۆتی : نەو
کالەکانە وەزیر گل ددەم ، چونکە ئێمەو سایقەيە ، ئەگەر نەیان
شارمەووە سەرما دەیان با • گۆتی : ئەي باشە ئەو زەنگوڵە چيە ؟
گۆتی : ئەو بۆيە لەخۆم بەستوووە تا ئەوانە لە من و تۆ دور کەونەووە •
ووتی : کەوانە ؟

(فوشلون) تەماشایەکی کردو گۆتی : ئوخ ! نەوخانووەدا چەند
کچی جوان نەبی ، لەمن بدولاوە یاری تێدانیە ، منیش وەك مەحرەمیان
وام • ئەو زەنگوڵەم لەئەژنۆم بەستوووە تا ئەگەر لێیان نزیک بوومەووە
روی خۆیان داووسن ، یان دور کەونەووە •

- باشە ئێرە کوێیە ؟

- خۆت باشتەر دەزانی •

- نه خهیر من نازانم •

- ئاخو جهنايت بوو كه منت به باغه وانى ليرم دامه زرانده •

- باشه ، به لام وه لامم هه بره وه •

- زور باشه تيرم كليساى (بتي يكيوس) • له نكاو (زان والزان)

هه موو شتيكى هاته وه ياد ، وه كه له گه ل خوى قسه بكا ، له بهر خويه وه

هه دو پاتى ده كرده وه دهى ووت : كليساى (بتي يكيوس) !

(فوشلون) گوتى : باشه باوكه (مادلن) ييت نه ووتم : چوون

هاتيه تيرم ؟ تو وه كه فريشتهى ليرم پهيدا بووى ، به لام چ فائيده نه گهر

پيغه مبهريش بى ؟ چونكه كهس بى نايته تيره وه ، من نه بى كهس نايى

ليرم بى • (زان والزان) گوتى : به لام من ده بى ليرم • پيرم گوتى :

ئاخ خواى گه وره • (زان والزان) له پيرم نزيك بووه به نه ده ب گوتى :

باوكه (فوشلون) من گيانى تو منجات دا • - منيش له نه وه وه وه وام

وت :- زور باشه • ئيستا تو ده توانى نهو قهر زم بدهيه وه • - من چيم

له ده ست دى ؟

- گوتى : له پاشان ييت ده ليم : • ئايا زور يكت ههيه ؟ - له پشتى

كه لاوهى كليسا كه وه خانويكم ههيه له قور نهى باغه كه وه قهت

نابندرى ، سى زوره • - زور باشه ئيستا وهره له گه لم تا نهو

مندا له بهرين • (فوشلون) به سهر سوپرمانه وه گوتى : كه واته مندا ليكيشت

پيه ؟ نهو پياوه قسه تى نه كردو وه كه سه گيك كه وه دوا خاوه نه كهى

ده كهوى وه دوا (زان والزان) كهوت •

له پاش نيو سهعات دوياره (كه زيه) كه له جيگاي باغه وانه كه دا

نووستبوو په ننگى سور بووه • دوا نووستى (كه زيه) هه دو كيان

له بهر ئاگره که دایشتن ، نان و بهیریان خوارد ، له بهر نهووی نوینی
 تری لږ نه بوو له بهر کومه له کا پوکراوه که پاکشان ، به لام هیچیان
 تا به یانی له بهر خه یال و بیر کردنه وه خه ویان لږ نه کهوت .
 (زان والزان) دهی زانی تازه ناسراوه و (زاور) به دوایدا ده گه پږی ،
 نه گه دله شارد ا بن زوو ده سگیر دهن . به لام نهو کلیسایه شوینیکي
 نه مینه له لایه که و له لایه کی تریشه وه خه نهو ناکه ، چونکه هیچ یسویک
 حقه نیه بجته وی و نه گه د بږینن به جینایه تی له قه له م دده نه و دهی
 به نه به ندیخانه . ده یگوت : نه گه د بکری لیره وه مینن کس نازانی و
 خه یال م زور په حوت ده پږ ، به لام ده پږی ناوی خوم بکه موه (مادلن) .
 له تیوه شه ودا نهو دوو پایو و مندا له چوونه بهر دهر گای خانوی په قه م
 شه صت و دوو ، له خیا بانی (بی یکوس) . له بهر نهووی مسهر
 په رشتی که ری کلیسا که ئافره تکی راهیبه بوو ، که چوونه زووره وه
 زور به وودی ته ماشای (زان والزان) ی کردو له بهاشان دهستی کرد
 به پرسیار لږ کردنو گونی : تو برای باغ وانه کی تیمی ؟

- به لږ : دایکی به ریز .

- ناوت چیه ؟

- (اولیموس فوشلونت) .

- خه لکی کونی ؟ خه لکی (یکویکتی) . - ته مانت جهنده ؟

به نجاسات . - چ کاره ی ؟ - باغ ووان - به پاستی مسیچی ؟

- خانه واده ی تیمه هه مووی مسیچی به . - نهو کجته ؟ - به لږ

دایکی به ریز . - تو باوکی نهووی ؟ نه خه یر با پیری . راهیبه

سه به رشت پرووی کرده راهیبه که ووتی : وه لامه کانی جینی باوه پږ .

لهو ماوه دا باغه وانه که دهنگی نه ده کرد ، پراهیه که تماشایه کی
(که زیه) ی کردو به سهر به رشتی که ره که ی گوت : (که زیه) پراهیه یکی
باش ده بی .

نغمه و ناوازه ی به یانی بهرز بووه و دهنگی ده دایه وه
له هه موولایه که وه ، (زان و الزان) و (فوشلونت) بو و زانه وه ، زوری
نه خایاند ههستان چوون له سه کومه له کایه ک نووستن . ئیستا خهوی
لی نه که و تپوو له بهر خویه وه ده یگوت : تیره بو هه زور جیگایه کی
ئه مین و سهلامه ته . ههروه ها له میشکی (فوشلونت) تیشدا ئه و خه یالانا
نه هاتوو چو یان ده کرد ، تا لای به یانی خهویان لی نه که گوت !

هیچ گومان له وه دانه که له و شه وه دا هیجیان ئارامیان نه گرت .
(زان و الزان) هه ریری له و هه موو کاره ساته ی خوی و (که زیه) و
(زاور) ده کرده وه و ، نیازی وابوو تا بوی بلوئی له و جیگا ئه مینه
وه مینی ، به لام (فوشلونت) بیر کردنه وه ماندوی کردبوو ، به تابه نه ی
ده یگوت : ده بی (مادلن) چوون هاتیته تیره ؟ چوون به سه ره ئه و دیوارو
شوره دا سه ره که و تپی ؟ ئه و کچه جیه ؟ له کوپوه هاتی ؟ ئه و ئه و
به سه رهات و کاره ساته ی (مادلن) نه بیستبوو . دوو پراهیه که ینکه وه
هیندیکیان سه ره که کردو گه وره که یان روی کرده باغه وان و گوتی :
زه نگوئیکی دی بهیدا بکه . پوژی دوا یی دهنگی دوو زه نگوله له ناو باغه که
دهات . پراهیه کان به سه رسامیه وه چارشو یان له سه رپوو لاداو تماشایان کرد
دوو کهس شان به شانی به کتر له ناو باغه داو کار ده کهن ، به کیان ئه وه ی
جارانه ، به لام ئه وه ی تریان ناسن ! به گوئی به کتر یاندا ده سه رکانه ،
ده یانگوت : ئه وه ش باغه وانه ؟ (که زیه) شیان به ئه ندایه کلیسا وه رگرت و
بردیان بو نوێرگه تا یاسای ئه وان فیری و بیته پراهیه . (که زیه)

کلیسادا دەنگی نەدەکرد ، ئەو وای دەزانی کچی (زان و آلزان) .
 وەکو ووتمان : هیچ شتێک وەک فەقیری و بەدبەختی سەر بەمنداڵ شوێ
 ناکەن . (کەزێه) ش ئەوەندە پەنج بردبوو کە لەهەموو شتێک ،
 تەنانت لەقسە کردنیش دەترسا . (کەزێه) ببوو بەقوتابی کلیسا .
 کراسی تاییبەتی قوتابیانی زانیاری دینی لەبەردا بوو ، (زان و آلزان)
 کراسە پەشەکەیی کە بۆ تازیه باری دایکی بۆی کچی بوو ، بۆی
 هەڵگرتبوو . کلیسا بۆ (زان و آلزان) ببو بەجەزیریکی پان و پڕ
 ئاو ، ناو ئەو جوار دیواری بۆ بوو بە ئیقامەتگا . لەناو ئەو باغو
 کلیسایەدا بەشی خۆی ئاسمان چارەیی دەکەوت . لە (کەزێه) ش نزیک بوو
 بۆ دڵی خوش کردن . ژیاڵکی زۆر خوشیان لە کلیسادا دەست پێ کرد .

(زان و آلزان) هەموو پۆژی کاری دەکردو خزمەتی زۆری
 ئەنجام دا . ئەو زوو گۆل هەلگرەووە قەلەم لێدەرو ئەمام پراڤەندەر بوو ،
 ئیشی باغەوانی باش دەزانی ، باغەکەیی باش پازاندبوو ، زوربەیی
 دارەکانی لێک پەیوەند کردبوو ، ئەمامی تازەیی پێگەیاندا ، مێسەیی
 زۆرو باشیان دەگرت . (کەزێه) مافی ئەوەی هەبوو رۆژی سەعاتێک
 بچی بۆلای بابەگەورەیی . هەموو پۆژی ئەکاتی دیاری کراودا دەچۆ
 خانووی باغەوانەکە . ئەو خانو باغە لەبەر چاری (زان و آلزان) وەک
 قەسرو باغی بەهەشتی لێ هاتبوو .

کۆمەڵێک ئافەت تەڕکی دنیایان کردبوو بۆخزمەتی دین لەو
 کلیسایەدا بوون . (زان و آلزان) یان بەبرای باغەوان دەزانی و (کەزێه)
 شیان بە ئەوەی (زان و آلزان) دا دەنا . زۆر سەیر ؟ بەسەرھات پێگای
 حۆی دەپری و ئەوەی کەقەشەو واعیزی شاری (دینی) بۆ
 (زان و آلزان) ی ئارەزو کردبوو پوی داوو ، دەستی قەزاو قەدەر

پایان کیشا بۆ خزمهتی دین •

همموو شتیک ، ئەو باغە ئارامە ، ئەو گۆلە جوانانە ، ئەو منداڵانە ،
کە تەڕکی دنیایان کردووە ، ئەو خوشکە پاهییە بەرپزانە ، ئەو پێکەنین و
شادی یە خۆشە ، ئەو کچە سادانە ، ئەو نوێژگە بێ دەنگ و ئارامە ،
همموویان دەستی یە کتریان گرتوو و ردە و ردە دەچوونە ناو پووحی
(زان و اثران) دەو • پووحی وەک ئەو نوێژگە ئارام و ، وەک ئەو گۆلانە
گەشو ، وەک ئەو باغە خاوێن بەروو ، وەک ئەو پاهییانە پاکو ، وەک
ئەو منداڵانە ساف و بێ گەرد ببوو ، دلی بپ بوو لە ئۆمێدو عیشق و
خۆشەویستی • سألەها بەو جۆرە تێپەڕین و پۆشتن و (کەزیە) گەورە
بوو ، لە گەل ئەو خوشکە پاهییانە و لە ناو ئەو کۆمەڵە پاک
داوێنانەدا !

لە پاش تێپەڕبوونی هەشت ، نۆ سأل بەسەر کارەساتی بەشی
دوووەم لەو چیرۆکە ، لە خیابانی (تەسبەل) دا کوپێک دەبینرا لە تەمەنی
یازدە سألدا دەم بە پێکەنین و روخۆش ، دەری پێکی نشی لە پێدا بوو ،
باوکی بۆی نە کړی بوو ، کراسیکی ژنانە ی لە بەردا بوو ئی دایکی نە بوو ،
بە لکو خێریان پێ کرد بوو • هەر چەند دایک و باوکی هەبوو ، بەلام
بەخەیاڵیشاندا نە دەهات • لەو منداڵانە بوو کە شیاوی خۆشەویستین ،
چونکە باوک و دایکی هەبوو ، لە گەل ئەو شدا دەتگوت : هەتیو و
دایک و بابی نیە ! ئەو کاتە ی خۆش بوو کە لەسەر شوێستە ی جادە کان
پێ ، چونکە بۆ ی لە دلی دایکی نەرم تر بوو • یاری دە کردو
پێدە کەنی ، دلی ئاسودە بوو ، هەر چەند دایک و باوک و جیگا و
پێگایەکی نەبوو • بیر ی لە بەیان ی نە دە کردووە ، وەک خەلک دە ژیا ،
لە بردە کە دە بەریەووە دە چۆ خانووی پەقەم ٥٠ ، ٥٢ دوو کە مەنزلی

(ژان و آلزان) و (کەزىه) بوو ماوه يەك و کە (ژاور) زانى چۆليان کرد .
 له دوا ئەوان عائىلىکى فەقير کەژن و پياويک و دوکچ بوون
 چوو بوونه ناوى ، کابرا ناوى (ژوندريت) بوو . ئا ئه و عائيله عائيله
 ئه و کوره بچ نهوايه بوو . قەت پوى خوڤى لى نه ده دين . ئه و کوره
 ده تگوت : گيايه له ئىنجانه دا بچ کەسو بچ ده د پەرورده بووه ،
 ته يده زانى باوک چۆنه دايک چيه . ئه و کورپه ناوى (غافرونى)
 بچووک بوو .

له ژورىکى نزىک مه نزلئى ئه و عائيله دا کورپىکى گەنج ده ژيا ،
 ئه و يش له وان تيرتر نه بوو . ئه و کورپه ناوى (ماريوس) بوو . جا بزانه
 کە (ماريوس) کيه ؟

« دەرە بە گى گەورە »

له گەرەكى (به اشارات) و (نورماندى) و (سين تونژ) دا ، ئىستاش
 پياوى پىرى وا ماون کە (ژيل نورماند) پىريان له بهر چاوه و باسى
 ده کەن . (ژيل نورماند) له سالئى (١٨٣١) دا له و کەسانه له قەلەم ده درا کە
 به هوى ته مەنى دريژه وه زۆر دڵ ساف و سادەن . ئه و جۆره کەسانه
 زۆر غەرى بن ، چونکە زوو وهك خەلک بوون و ئىستا وهك خەلک نين ،
 به تايبه تى ئه و پياوه زۆر عەجايب بوو ، مروڤىکى سه رمايه دارى قەپرئى
 هەژده بوو ، ته مەنى پيئى نابۆ نه وهت سال زياتره وه ، دهنگى باش
 ده هات ، چاوى بۆ ته اشائى کيئب نه بچ پيويستى به چاويلکە نه بوو ،
 به ئاره زوى خوى دهى خواردو دهى خواردو وه ، دوکچى بوو ، يەکیان
 ته مەنى يەنجا سال بوو شوى نه کرد بوو ، کە توپه ده بوو ، ئه و کچه

گه وره ی دارکاری ده کرد ، ده تگوت : کچی ههشت سآله یه ، وای
 پهفتار له گهل ده کرد . بهینی ته مهنی نهو دوو کچانه ده سال بوو ،
 له گه نجیدا که میک و مکیک ده جوون ، له پره وشتدا وهک یهک بوون .
 بچوکه که یان پوخیکی زیندوی بوو ، پوی ده کرده شوین و جیگای
 خووش ، له گهل گولاندا پازو نیازی ده کرد ، عه لاقهی له گهل شیعو
 موسیقادا زوړبوو ، خوشکی گه وره له عالمی خه یال و خه وندا ، له
 میردینکی ده وله مهنی خاوهن هه سبب و نه سبب ده گه پرا .

هه ر دوکیان باندار بوون ، به لآم یه کیان وهک فریشته و نهوی دی
 وهک مراوی . بچووکه که یان به ئاره زوی خو ی میردی کرد ، به لآم
 ته مهنی دریز نه بوو ، مردو کوپینکی له پاش به جی ما ، گه وره که شیان
 به کچی مایه وه . کاتې نهو کچه له داستانه که ی مه دا ده ور ده بینې بیر
 ده بی . نهو کچه زوړ شهرمینون بوو ، مروری زوژگارو ته مهن دریزی
 شهرمه که یان زیاتر کردبوو . زوړ به دین بوو ، زوړ ده چوو بو کلساو
 دوعای ده کردو هه موو کاروباری مالی باوکیشی ده کرد ، کوپی
 خوشکه که شی به خپو ده کرد .

« باب به گه وره و نه وه »

له وکاته دا هه ر که سچ به شمار به چکو له که ی (ورنون) تیره ریساو
 به سهر نه و پرده جوانه دا پر ویشتایه و ته ماشا خواره وه ی بکر دایه ،
 بیاوینکی په نجا سآله ی ده دی . که کلاوینکی گه پگه پی چهرمی
 له سهر بوو . پیلایوی داری له پيدا بوو . لیاسینکی خو له میشی له بهردا بوو
 بینه ی سوری لیدا بوو ، ناوچاوانی به (تاو) په ش بوو سوتا بوو ، تووکی

سەر و پىشى سىيى بوو ، بىرىنكى بەناز چاوانمە بوو تا سەر پومەنى
 ھاتبۇ خوارەو ، وەك يەنكى سىيى دەجوو ، تۆزىك كۆمبۆو ، لەتەمەنى
 خۆى پىرتىر ديار بوو ، ھەموو رۆژىك يىلىك و چەقۇيەكى تىزى
 بەدەستەو دەكرت و لەقەراغى لای جەپى جۆمى (سىن) دا خەرىكى
 كارى باغەوانى دەبوو . لەلای جەپى جۆمەكەو ھەسارو ھەوشەى
 زۆر بوون ، پىبوون لەكول و گىاى بۆنخۆش ، لایەكیان چۆمەكەبوو ،
 لایەكەى تریان خانووبەرە بوو . ئەو پیاوەى باسماں كىرد لەسالى
 (۱۸۱۷) دا خانووىكى بىچوك و باغىكى ئىجارە كىرد بوو زۆر دەست كورت
 بوو ، لەۆيدا زيانى دەبردە سەر . ئافرەت كىش لەوئى دەژيانە كەنج
 بوو ؟ نە پىر ، نە جوان بوو ، نە ناشىرىن ، نە پەغىتەت بوو ، نە
 سەرمايەدار . ئەو پیاوە چۆنكە شوغلى باغەوانى بوو گۆلى جوانى
 پەرور دە دەكرد ، خەلك زۆریان باس دەكرد .

ھەر كەس لەوزەمانەدا بەسەرھاتى سەربازانى لشكرى گەورەى
 لە كۆفاروو رۆژ نامەى (موتى نوز) دا وەخوئىدايەو چاوى بەناوى
 (زۆربونت مەرسى) بکەوتايە كە بە زۆرى لەواندا دەنوسرا ، سەرسام
 دەبوو . ئەو پیاوە لەكاتى لاويدا لە رژىمى (ستىن تونز) دا سەرباز بوو ،
 نا شۆرش پەرى ستاندو لەدوا دامر كاندەوەى شۆرش تەقاعوود كراو
 ئىستا بەپارەى ئەو تەقاعودىە دەزى . ئەو پیاوە لەپاش دوو سال كچە
 چوو كەكەى (ژىل نورماند) ى مارە كىردو مندائىكى لى بوو
 دايكەكەى مرد .

باوكى ئافرەتەكە گوتى : نەو كەم بەدەنەو ، خۆم بەخۆبوى
 دەكەم . باوكى كۆپەكە بەناچارى بەلئىدا ، چۆنكە باپىرى كۆپەكە
 گوتبۆوى . ئەگەر لای خۆم نەبى لەمىرات بى بەشى دەكەم : (بونت مەرسى)

كوپەكەي بۇتار دەۋە (زىل نورماند) تەمەنى نەۋەت سالىپ ،
 (پونى مەرسى) خۇش نەۋەۋىست ، چۈنكى ئۇ سەلتەنەت تەلەپ بوۋ ،
 (پونى مەرسى) جەمھۇرى خۋازبوۋ ، لەگەل (نابلتون) خەزەتى كەردبوۋ .
 پىي خۇش نەبوۋ كوپەكەي لاي بايىرى پى . ئۇ كوپە ناۋى
 (ماريوس) بوۋ ، ھەر ئەۋەندە دەزانى باۋكىكى ھەيە ھىچى تر . بەرە
 بەرە كوپە گەۋرە بوۋ ، لەقسە ئىسەم ئەۋەۋە بۇ دەركەز
 كەباۋكى خەيەنەتى بەفەرماندەي خۇي كەردوۋە و تەنەت لەكەتى
 لاۋشىدا خەيەنەتى بەۋەتەنىش كەردوۋە ، لەۋەۋە لاي نەنگ بوۋ كە
 باۋكىكى ۋاي ھەيە زۆرى پى ناخۇش بوۋ .

پوورى كەخوشكى گەۋرە دايكى بوۋ ، جەر جەر دەۋى برد بۇ
 كلىسا زۆرى خۇش دەۋىست ، چۈنكى خۇشكەزاي بوۋ .

باۋكى (ماريوس) بەچەند مانگ جارىك دەچۇ (پارىس) بەدزى
 دەچۇ (كلىسا) بەلەرزىنەۋە لەپشتى كۆلەكەيەكدا خۇي دەشاردەۋە
 بە ئارەزۋى خۇي تەماشا (ماريوس) دەكرد ، لەۋەۋە بوۋ كەلەگەل
 باۋكە (دەۋى) دابوۋ بە ئاشنا .

چەندسال تىپەپىن . (ماريوس) ھەر لەلای باۋكە گەۋرە بوۋ .
 ھەرۋەك ووتەن : ھەر ئەۋەندە دەزانى كە باۋكىكى ھەيە ، باغەۋانە
 لەشارى (ۋورنۇن) دا زىيان دەباتەسەر . سالى دوۋ جەر لە دىكەي پوورى پە
 نامەي بۇباۋكى دەنارد ، بەلام لەبەر ئەۋەي ۋەلامەكە دەكەۋتە دەست
 بايىرى بەۋى نىشان نەدەدا .

« كۆتايى چاۋە پوانى »

خوتىندى (ماريوس) بەچاۋ دۆرى بابەگەۋرى بەرەۋ تەۋابوون
مەچۈ ، لە سالى (۱۸۲۷) دا ، تازە تەمەنى يېنى تابۇ ھەزدەسالىۋە
تىۋارە يەك ھاتەۋە مال ، بايىرى نامەيىكى دايە دەستو گوتى :
(ماريوس) بەيانى زوۋ بېچۇ بۇشارى (ورنون) • كۆتى : باۋكە بۇچى
بېچم ؟ - بۇ چاۋ پى كەۋتى باۋكت • (ماريوس) موچر كىكى پىداھات ،
چونكە بىرى لە ھەموو شىك دەكردە ۋە لەۋە نەبى كەرۋىك بى ، چاۋى
يە باۋكى بىكەۋى ، لاي زۇر غەجايىب بوۋ • ئەۋ ۋاي دەزانى كەئەۋ
باۋكەى كەزەمانىك پىاز كوزىبوۋە نەمى خۇش ناۋى ، چونكە
ئەگەر خۇشى بويسىتايە بەخىۋى دەكرد • بەۋھۇيەشەۋە كەفت باۋكى
نەدى بوۋ نىشانەى خۇشەۋىستى پىۋە ديار نەبوۋ • بەۋ ھەۋالە ئەۋەندە
پەشۇكا ، ۋە لآمى بۇ نەدرايەۋە • بايىرى درىزەى پىداۋ گوتى : باۋكت
نەخۇشە داۋاي تۆى كرددۋە ، دەبى بەيانى زوۋ پىۋى • سەعات
شەش غەربانەى جووت ئەسپى دەپوا بۇ شارى (ورنون) ۋ شەۋ
دەگاتەۋى ، تۆ بەسۋارى ئەۋپىرۆ ، باۋكت چاۋە پوانە • بايىرى لەپاش
ئەۋقسانە كاغەزە كەى لىۋە رگرتەۋە دەباخەلى نايەۋە • ئەگەر
(ماريوس) ئەۋشەۋە پىرۇشتايە ؟ فرىا باۋكى دەكەۋت ، بەلام بايىرى
گوتى : دەبى بەيانى بېچى • خولاسە غەسرى رۆزى دۋايى (ماريوس)
گەيشە شارى (ورنون) • چراكانى ناۋ شار تازە ھەلدەكران • نوۋشى
پاۋىك بوۋ لەمەلى (بونت مرسى) پىرسىزى لىۋ كىرد • كىابرا چوۋ
نىشانى دا • چوۋ لە دەرگەى دا ئافرەتلىك ھات دەرگەى كرددۋە ،
(ماريوس) لە (بونت مرسى) پىرسى ئافرەتەكە لەشۋىتى خۇى بى دەنگ
پاۋەستا قەسەى نەكرد • (ماريوس) گوتى : ئىرە مالى (بونت مرسى) يە ؟

- سەرىكى بەلاۋەت ، يەنى - نەخەير • (ماريوس) بە پەشۋكاۋى يەۋە
 كۈتى : ئاخىر مەن كۆپى ئەۋمۇ چاۋە پروانىم دەكا • ئافرىقە كە كۈتى :
 تازە چاۋە پروانىت ئاكا • ئەۋكەتەدا چاۋى لە ئافرىقە كەۋە بوۋ فرىتسكى
 بەرپومەتەندە دەھانتە خوارەۋە • ئافرىقە كە بەسەر ئىشارەى بۆكرد چۆ
 ژوۋرەۋە • كەچۈۋ سى كەس لە ژوۋرە كەدا بوۋ • يەكياڭ پراۋەستابوۋ
 يەكياڭ بەچۆكدا ھاتبوۋ ، يەكياڭ بەرۋى لەسەر ەرز پاكشا بوۋ ،
 ئەۋەى پاكشا بوۋ ، سەربازى پىر باۋكى (ماريوس) بوۋ • دۋۋە كاتى تر،
 يەكياڭ دۈكۈۋو ئەۋى تىريان قەشە بوۋ • (بونت مرمى) سى رۇژ بوۋ
 توۋىنى نەزىفى دەماغ ببوۋ ، ھەر كەنارە ھەت ببوۋ ، نامەئىكى بۇ
 خەزۋرى نوۋسى بوۋ (ماريوس) كۆپى بۇ بىزىتەۋە ، پۇژى دۋابى
 ۋەزىى بەردو خەرابى پۇى بوۋ ، لە شەۋى ھاتنى (ماريوس) دا توۋىنى
 قەشە بىزىپ كاندەن بوۋ • ھەستابوۋ دەستى كىردى بوۋ بەھاۋار ھاۋارى
 - كۆپە كەم - كۆپە كەم نەھات ؟ دەپ خۇم بچم بۇلاى • لەزور ھاتە
 دەردەۋە لە پىرەۋە كە بەلاد ھاۋات وەرد • دۈكۈۋو قەشەيان بانگ
 كىردى ، بەلام دۈكۈۋو بىرلىك دىرەنگ ھاتوۋ • (ماريوس) كە يەكەم چارو
 ئاخىر چاروۋو ئەۋپاۋە بىنى ، بەۋ سەرو سىما مەردانە يەۋە ، بەۋ
 چاۋە كەشەنەۋە كەتتەر ھىچيان بى تايىنى ، بەۋ موۋە سىنەۋە ، بەۋ سەرو
 سىنگەۋە كە پىر بوۋ نە شوۋىنى شىرو گۈللە ، بەۋ بىرەنە كەتەۋاۋى
 پۈمەتى داگرتبوۋ ، زانى كەتەۋە باۋكىەتى مردوۋە • لەۋى پەق
 پراۋەستا ، لەھەمان كاتىشدا ھەستى بەپى كەسىۋ يەزارەبى دەكىرد •
 دەستى كىرد بەلۋمە كىردى خۇى ، بەلام ئايا تاۋانى ئەۋ بوۋ ؟ لەپاستىدا
 باۋكى خۇش نەدەۋىست •

سەربازى پىر ھىچى لەياش بەچى نەماۋو ، كەلۋ پەلەكەى

بەحالو بآل بەشی ھەقی کفن و دفن کرد . خزمەت کارە کہ پارچە
 کاغەزیکی ھیناو دای بە (ماربوس) . بەختی باوکی نووسرا بوو - بو
 کوپی خۆم لەشەپی (واترلو) وەووە من لەلایەن ئیمپراتۆرەووە ناز ناوی
 (بارون) م دراودەتی ، تێستاش ئەو ناز ناوہ دەبەخشم بە کوپە کہم ، چونکہ
 ناز ناویکە بەخۆینی خۆم وەدەستم ھیناوہ . ھەوچنی بە گوتیش نیہ
 بلێم : چونکہ کوپە کہم شایانی ئەو ناز ناوہیہ ، لەھەمان شەپی
 (واترلو) دا سەر پەلیک بە ناوی (تەاردیہ) منی لەمردن رزگار کرد ،
 دەتێن : لەو دوایانەدا لەشاری (مونٹ فرمیل) قاوہخانەیی داناوہ ، ئەگەر
 کوپە کہم ئەو پیاوہی دی ھەر خزمەتکی لە دەست ھات پێی بکا .

(ماربوس) ئەک لەبەر ئەوہی واجبی سەرستانی لەبەرانبەر باوکید
 ئەنجام بدا ؟ بەلکو بەھۆی ئەو ئیحتیرامەوہ کہ لە دلی ھەموو
 ئینسانیکدا بەرامبەر بەمردوو پەیدا دەبێ نامە کہی نوشتاندەووە دەبا
 خەلی نا . (ماربوس) ھەر چل و ھەشت سەعات لەشاری (ورنون) مایەوہ
 لەپاش کفن و دفن باوکی گەراپەوہ بو (پاریس) . تەنانەت یادی باوکی
 لە خەیاڵیدا نەما .

سەربازی پێنەوا لەماوہی دوو رۆژدا کفن و دفن کراو لەسەری
 سێ رۆژەدا لەبیرچۆوہ . (ماربوس) بو تازیە کہی تەنیا ھەر فەیتائیکی
 پەشی لە کلاوہ کەیدا بوو ھیچی تر .

« چۆن ئینسان دەبێتە شۆرشگێر »

(ماربوس) عادەتی دینی خۆی تەرک نەکردبوو ، ھەموو رۆژی
 بەک شەممە دەچۆ کلیساو دوعای دەخوێند . ئەو کلیسیایە کہ لە گەل

بووری به مندالی ده جوونه ویی •

ئەو پۆژە یەكشەممە بوو ، هەستا چوو بۆ کلیساو لەبەرانبەر
میحراپەكە لەسەر سەكۆیەك بە جۆكدا هات ، بەلام پیرە مەردێك هات و
گوتی : ئاغا ئەوە جینگای منە • (ماربوس) بێ دەنگ هەستاو چوو لەولا
بەجۆك داهاات • دوا دوعا خۆیندن بەدەریای بیرکردنەودا جۆ
خواری • کابرا پیرە هات گوتی : ئاغا داواى لێ بوردنت لێ دەكەم
كەدلى تۆم هێشانەو ئیستاش هاتووم كات دەگرم ؟ دیارە لەوانەیه تۆ من
بەمروقتىكى خودپەسند بزانی ، بەلام باخۆمت بێ بناسنیم • (ماربوس)
سەرى پراوەشاندو گوتی : ئاغا پيوست ناکا • پیرە گوتی : ئاخى نام
هەوى گومانى خەراپم لێ بكەى ؟ بزانه من زۆر موبالات بەو شوێنە
دەكەم ، هەر لەبەر ئەوەش بوو كە داوام لەتۆ كرد جینگاكەت بگۆپى ،
من لامواپە لەسەر ئەو سەكۆیە دوعا باشتر گیرا دەبێ ، ماوەى دەساڵ
ئاگادارى بەسەرھاتو كارەساتى ئەو سەكۆیە بووم • هەر بەدوو سنى
مانگ جارىك پیاویكى ھەزارى ئازا ، كە لە كۆپەكەى دوور كەوتبۆرەو
لەبەر ئەوەى ناكۆكى لەگەڵ مالى خەزورىدا بوو نەى دەتوانى بپینى ،
دەهاتە ئەو کلیسایە ، دەهات لەبەشت ئەو كۆلەكە دادەنیشت و تیر
دەكۆپەكەى دەفكرى و دەگرایا • ئەو پیاو بەدەبەختە كۆپەكەى
دەپەرست ھەموو یەكشەممەمان لەو جینگایە لەگەڵى دەدوام بووبنە ئاشنا
من دەرکەوتانى کلیسا بووم ، تەواوى بەسەرھاتى خۆى بۆ گێڕاومەووە ،
دەيگوت : ھەر خەزورىك و زن خوشكێكم ھەبەو زنەكەم لەسەر مندال
مردووە و كۆپەكەم لەلای ئەوانە ، لەبەر ئەوەى كۆپەكەى
خۆش بەخست و دەولەمەند بێ پازى ببوو لای ئەوان بێ •

ئەو خەزورى لەسەر ئەسائیلی سیاسى لەگەڵى نارێك بوو ، بەلام

باشه نهو قه قیره چ گوناجیکي کردبوو ؟ له بهر نهو می جه زوره کی
 ناخوئی دویست ، چونکه له شه ری (واترلو) دا به شداری کردبوو ،
 به کیل بوو له نه فسه ره کانی (نابلتون) . به به حال . وادیاره نهو باو که
 بیچاره مردوو ، ناخر نهو له شاری (ورنون) دا ده زیا که باو کم قه شه ی
 نهوئی بوو ، گویا نهو به دبه خته ناوی (یونت مرسی) بووو بریتسکی
 دریژی به پومه تهو بوو نه کاتی خوندی شیریان لی دابوو . (ماربوس)
 گویی بو شل کردبوو ، پهنگی به پی بوو گوتی : به لی ناوی
 (یونت مرسی) بوو ، کابرا گوتی : جاتو جوزانی ؟ گوتی : ناخر نهو پیاره
 باو کی من بوو . دهر که وانی پیر دهستی دهر یه که نان و به په شوکاویه و
 گوتی : ناخ که واته توهو می ؟ ده بوو دهر زوو به زانیایی که نهو
 کوپه گه وره بوو . گوتی : به پاستی باوکت توی ده به رست .

(ماربوس) دوعا خوازی کردو هاتهووه مالهووه . پوژی دواپی به
 بابیری گوت : هاواله کانم خویان ناماده کردووو به چن بو پار ، ئیجازم
 ده دهی سی پوژ له گه لیان به چم ؟ - گوتی : که یفت لی به چوار روژ
 مه پیوه ؟ بابیری له پاشان پوی کرده که چه گه وره کی گوتی :
 به سه رهاتیکی عاشقی .

(ماربوس) ماوهی سی روژ له مال دور که وتهووه هتیدسکی
 له به سه رهاتی بابی بو پون بوو ، له پاش سی روژ هاتهووه (پاریس) و
 به کسه ره چو کتیخانه ی داشنگای حقوق و داوای روژنامه ی
 (مونی تور) ی کردو دهستی کرد به خویندنه و می میرووی شوپش و
 به به کهم جار ناوی باوکی دوزیه ووه ، به نایبه تی که مه قاله میرویه کانی
 سه بارهت به جمهوری و یاد داشته کانی (سنت هلن) و (زورلها) و (بولتن) و
 (نابلتون) ی خویندنه ووه ، زیاتر به ی به نازی و فیداکاری باوکی برده

خۆشەويىستى باوكى لەدل چەقى • وەك كىلىتىكى بدەننى ھەموو دەرگاي
 بۇكرانەو دە زانى كە دوورى لەچى دەكاو رىزى چى دەگرى ، ھەموو
 شتىكى بۇ پون بۆۈ ، زانى كەفیركراۋە كام پياۋى گەورە كام
 كەردەۋە چاكەى ناخۇش بۆى • زانى كە لە جىگاي ئەو پقو نەفرىنە
 دەئى تۆۋى چ عىشقو چ خۆشەويىستى يەك بىچىنى ؟

كاتى بىرى لەو بىرو باۋەپە گەندەلە كەردەۋە ، كە تا دوئى
 لەمىشكىدا بوو ، لۆمەى خۆى كەردو زەردە خەندىكى ھاتى • كە
 بلىسەو شوعەلى ئازادى و شۆپش لەدەرونىدا زامانى كىشا ، لە
 كىتخانىۋە چوو بۇ چاپخانىۋە سەت كارتى بەناۋى (بارون ماريوس
 بونت مرسى) لەچاپدا • كە جار جار لەمال غايب دەبوو پورە پىرەكەى
 ناپەھەت دەبوو دەيگوت : دەئى بۇ كۆى چوۋبى ؟ جارلىك جىسو بۇ
 شارى (مونت فرمىل) تا ۋەسىيەتەكەى باوكى سەبارەت بە (تارديە) جى
 بەجى بكا • دەستى كەرد بە پىرسىار لەخەلك تا (تارديە)ى پى بلىن :
 بۇ ئەۋەى پاداشتى ئەۋەى بدانەۋە كە لە شەپدا باوكى لەمەرگك رزگار
 كەردوۋە ، بەلام (تارديە) شكىتى خواردبوو ، كەس نەى دەزانى پوى
 لەكۆى كەردوۋە ، لەو سەفەردەدا چوار پۆژى پى چوو بوورو باپىرى
 زۆر ناپەھەت بوون ، ئەۋان دەيانگوت : (ماريوس) شتىكى بەقەيتانىكى
 پەشەۋە لەملى خۆى كەردوۋە لەبن كراسەكەيدا ھاتۆتە سەر سىنگى ،
 نازانن چيە ؟ لەباسەكانى پىشموودا باسى ئەفسەرىكمان كەرد كە
 خوشكەزاي (زىل نورماند)بوو • ئەو كوپرە گەنجە لەسپادا خزمەتى
 دەكەردو دوور لەدارو ديارى خۆى دەژياۋ ناۋى (تودول) بوو • ئەۋەى
 پىۋىستى ئەفسەرىكى شاپستەبايە تىدا بەدى دەكرا • زۆر كەم دەچۆ
 (پارىس) و (ماريوس) قەتى نەدى بوو • بوورى ئەو خوشكەزا

باوکی یەى زۆر خۆش دەویست . بەیانیک تازە لە گەسکدان بۆووە
ماندوو بوو پالێ بە کورسی یەکەووە دابوو ، زۆریش تێنە پەپى بوو کە
(ماربوس) بۆ قوڵە سەفەرێک پوخسەتێ لەباییری وەرگر تێو ئیجازەى
دابوو ، بەلام گوتبووی : ئاخىرى ئەو کۆپە دەپتە هۆى دەردى
سەرى بۆ ئیمە .

لەپاشان ئافەرەتەکە بۆ کات بەسەر بردن چۆ ژورو دەستی کرد
سەگۆل چینی و نەخشکردن ، دواى جەند سەعات لەنکاوتک
دەرگا کرایەووە ، کە سەرى هەلبێرى چاوى بەکۆپە پوورەکەى کەوت
هات ، سەلامیکى گەرمى لێ کرد . لە خۆشیان هاوارى کردو گوتى :
ئەى ئەو تۆى ؟ (ئودول) ؟ گوتى : بەئێ ئامۆزا گبان . چاکو چۆنیان
کردو پێى گوت : حەتمى حەفتەى کەمان لا دەبى ؟ ووتى : بە داخەووە
بۆم ناکرێ ، دەبى ئەوشەو بگەپیمەووە . ئامۆزای هەناسیکى هەلکشەو
گوتى : چۆن دەبى ؟ نابێ بپۆى ؟ (ئودول) گوتى : ناکرێ هەر دەبى
بپۆم ، بەدڵ پیم خۆشە ، بەلام لەبەر ئەوەى پادگانە کەمان لە (ملون)ەووە
نەقل بوووە بۆ (گیلوان) پێگام کەوتە (باریس) و بەفرسەتم زانى لامدا
بۆ لانان .

پوورى پرسیارى کرد گوتى : بەسوارى ئەسپ دەچىەووە ؟
لەو ئەمدا ووتى : لەبەر ئەوەى چاوم بەئێوە بکەوتى ئیجازەم وەرگرتو
ئەسپەکم بەبەردەستە کەمدا بەپێى کردەووە خۆم بەسوارى گارى بە
دەچمە پادگان . گوتى : ئەرێ ئامۆزا ئەووە (ماربوس) ی ئامۆزاشم
بۆسەفەر دەچى ؟ لەو ئەمدا ووتى : بۆوادەئێى ؟ چوزانى دەچى
بۆسەفەر ؟ ووتى : ئاخىر کاتێ گەشتە (باریس) جووم جیگا بگرم ،
کۆرێک جیگای گرتوو ، ناوى خۆى نووسى بوو ، ناوى (ماربوس

پونت مرسى) بوو . ئافرەتەكە ھەناسەيەكى ھەلکىشاو گوتى : ئەي كوپى
ئەحمەق ، شەو لەگارىيەدا دەپتۆ دەچىتە سەفەر ؟ (ئودول) گوتى :
جاچىيە ، ئەويش وەك من ؟ گوتى : وانىيە ؟ سەفەرى تۆ بەھۆي
وەزىفەومىيە . بەلام سەفەرى ئەو بىي ھودەيە . (ئودول) گوتى : بۆچى
بوو ؟ چ باسە ؟ پويى كرده (ئودول) و گوتى : تۆ لات وايە كە (ماريوس)
نات ناسى و نازانى كە تۆ كوپى خوشكى بايىرى ؟ گوتى : من ئەو
دەناسم ، بەلام ئەو من ناناسى . ووتى : كەواتە زۆر باشە تىو
ھەردوكتان بەگارىيەك دەپۆن و دەزانى ئەو گارىيە بۆكوتى دەچى . -
دەچى بۆ (لەندىس) . (ماريوس) يش دى بۆ وى ؟ ئەگەر وەك من
لەپىنگا دا نەبەزى بەلى . من لە (ورنون) دادەبەزم و دەچىم بۆ
(گىلوان) ، بەلام نازانم (ماريوس) بۆ كوتى دەچى ؟ ووتى : گوتى بىرە
(ئودول) (ماريوس) لەو دوايەدا بەتەواوى گۆپاوەو كەم وەمەلى
دەكەوتەو . ئاخ بىزانىيا بۆچى ئەوئەندە دەچىتە سەفەر و لەمال
ناخەوتى ؟ (ئودول) گوتى : منىش زۆرم بىي خۆشە بزانم ، دەپى عاشق
بووبى ؟ ديارە ئەو ماستە بىي موو نىيە ؟ گوتى : ئەو ئەشكرايە ، بەلام
تۆ دواى كەو و ھەول بەدە دەسگىرانەكەى بىنى ، ئەو پياوئەتەمان لەگەل
بىكەو لەپاشان بە نامە بۆمان بنووسە ، بايىرى زۆرى بىي خۆش دەپى !
ووتى : بەدلى تىو دەكەم ، ھەستا مال ئاوايى كردو پۆشت !

(ماريوس) شەوى دوايى بىي ئەوئەي بزانى كە كەس تاقىيى دەكا ،
سوارى گارىيە بوو . (ئودول) چو لەبەرەمبەرى وى سوار بوو ، وەك
ھەموو جاسوسىك بەقەستى خەوى لەخۆ خست . كە پۆز بۆو
گارىيەچى ھاواری كرد (ورنون) - (ورنون) كى لە (ورنون) دا
دەبەزى ؟

(شودول) وهخه بهر هات و بهخه والوهه گوتی : کاکه من دادمه زم • که دابهزی هاته وه سه رخۆ وه ته ماشایه کی دهورو بهری خۆی کردوو له بهرخۆیه وه گوتی : له وانه یه (ماريوس) له گاریه که دابهزی بێ ؟ له پاستیدا گاریه که ماویهك بوو پاره ستابوو • له وکاته دا چاوی به دوو نهفه ره کهوت له لای ته سپه کانی گاریه که پاره ستا بوون و کچیکی گۆل فروش گۆلی نشان ده دان •

لهو دوو کهسه یه کیان (ماريوس) بوو چاوی لێ بوو که کچه که نزیك بۆ وهو جواترین دهسته گۆلی لێی کړی • که وای چاو پینکه دت ، بهخاترجه می له گاریه که دور کهوته وهو له دلی خۆیدا گوتی : چاکي بۆچووم ، ده بێ تهو ژنه کتې بێ که تهو گولانه ی بۆ ده با ؟ حه تمی ئافره تیکی زۆر جوانه ، ده بێ هه ره چۆنیک بێ بیسم : قانون وه زیفه ی له بیر چۆ وه ده یگوت : ده بێ هه ره بزانه داخوا (ماريوس) بۆچی له (ورنون) دابهزی و تهو گولانه بۆکتی ده با ؟ ئایا به پاستی عاشقه ؟

(شودول) چاوی لێ بوو (ماريوس) چوو بۆلای کلیسا ، بهلام لهباتی تهوه ی بچینه سألونی کلیسا که وه ، چوو بۆ بشتی بینای کلیسا که وه له گۆشه یه کدا وون بوو • له بهرخۆیه وه گوتی : وادیاره وه عده که یان بۆ ژوان بشتی تهو بینایه یه ، بابجم بزانه تهو کچه چۆنه ؟

به سپاوی بێ خشبه چوو که پروانی تهوا (ماريوس) دهستی به چاوانه وه گرتوه وه له بهر امبه ره قه بریک له سه ره سه وزه گیا به چۆکدا هاتوه وه دهسته گوله که ی له سه ره گۆپه که بلاو کردۆته وه •

له سه ره گۆپه که سه لییک له داری پهش بوو ، چه قیه وه بهییتی سپی له سه ره ی نوسرا بوو - (کلل بارون پونت مرسی) • (ماريوس)

لەسەری دەگریا ، ئاشکرا بوو کە خۆشەویستەکەى ئەو گۆپەیه . .
 دەرکەوت کە (ماربوس) ھەر شەویک لەمال نەبووی ، چۆنە وئ ،
 (تۆدول) کە ئەو دیمەنەى دى دلى داچەنى و بەپەشۆکاوى و بى دەنگ
 تاماوەیەك تەماشایە کتریان کردو لەپاشان ھەریەکیان بەلایە کدا
 پۆیشن . بەیانى پۆزى سى یەم (ماربوس) گەپایەوہ بو (باریس) و
 چۆوہ مالى بايرى و یە کسەرە چۆ زورە کەى خۆى و کۆت و قەیتانە
 پەشەکەى مى دانا پۆشت بو حەمام . (زىل نورماندى بايرى وە کو
 ھەموو پیاوینكى پیر زوو وەخەبەر ھاتبوو گونى لەدەنگى پى
 (ماربوس) بو ، بەپەلە ھات تا نەوہ کەى بىنى و ماچى کاو پرسيارى
 لى بکو بزانی بۆ کوئ چووہ و لە کوپوہ ھاتۆتەوہ ؟ بەلام فریای نە کەوت
 تەماشای کرد کۆت و قەیتانە پەشەکەى مى لە جىگا کەنى ، کۆتەکەى
 بەدەستىک و قەیتانە کەى بەدەستە کەى ترەوہ بوو چۆ زورى کچەکەى و
 گوتى : وردە وردە گرى کوپرە کە دە کریتەوہ ، ئیستا ئاشکرا دە بى کە
 (ماربوس) چىکردووە و بۆ کوئ چوہ ؟ گوتى : گرى کوپرە کەم
 حەل کرد ، چونکە قوتولىكى بچوک بە قەیتانە کەوہ ھەلاوہ سەرا بو .
 دەتگوت : ھەنگى لە داردا دیوہ تەوہ ، قوتووہ کەى بەدەستەوہ گرتبوو ،
 بى ئەوہى بزانی چى تىدايە وای تەماشادە کرد دەتگوت : ئىنسانىكى برسى
 فەقیرە ، چاوى لەخواردىكى خۆشە ، بەلام ناتوانى دەستى بۆبەرى .
 کچەکەى ووتى : باوکە بىنە بزانی ئەوہ چە ؟ دوگمىكى پۆوہ بو دەستى
 پىدا ھىناو کرایەوہ ، پارچە کاغەزىكى تىدا بو . (زىل نورماندى پىر
 لە قاقای بىکەنىنى داو گوتى : بەلى ئەوہ یە کە دەمگوت : نامەى عاشقانە ئەو
 کوپە عاشقە ؟ کچە کە گوتى : بىنە باوہى خۆنىم : عەینە کى کردە چاوى
 باوکە کەى کاغەزە کەى ھەلچىرى خۆنىدىانەوہ نووسرا بو ، بۆ کوپى
 خۆم . - لەشەرى (واترلو) دا لەلایەن ئىمپراتۆرەوہ لەقەبى (بارون) م

درايه ، ئىستاش ئو لەقەبە دەبەخشم بەكۆپەكەم ، چونكە بەخوینی خۆم دەستم - كەونوو و كۆپەكەشم شایانی ئو لەقەبەیه • لەو شەپەشدا ئەفسەریك بە ناوی ئاغای (تاردیە) منی لەمردن رزگار کرد ، ئەگەر تووشی بوو هەرچی لە دەستی دئی کۆرەكەم چاكەى لەگەڵ بكا •

ئو حالەتەى بەخویندەنوو ئو دەسیەت نامەیه بەسەر ئو باوك و كچه داخات یاخوا بەسەر كەسدا نەیه ، تاماومەك زامانیان لال بوو ، قەسەیان نەكرد ، لەئاخریدا (ژیل نورماند) وەك لەگەڵ خۆى بدوئ ، لەبەر خۆیەو گوتی : ئو دەست خەتی بابە پیاو كۆژەكەیتى • كچهكە بئى دەنگ كاغەزو كۆت و قەیتانەكەى هەلگرت و چوو بئى هەست لەسەر جینگاكەى داى نەو • لەو كاتەدا بەستەئىكى بچوك لە كاغەزئىكى پۆرەو پێچرا بوو ، لەگێرفانى كۆتەكەى بەربۆو ، هەلى گرتەو و هەلى پێچى سەت كارتى بە ناوی (ماريوس) تیدا بوو ، یەكئى هیناو داى بە باوكى • بەدەنگى بەرز خۆیندیو ، نووسرا بوو - (بارون ماريوس پونت مرسى) • لەو كاتەدا (ماريوس) لەحەمام ھاتەو ، تەماشای كرد كارتێك بەدەست باپیریو بوو • باپیری بەگائەو گوتی : پاوەستە ! پاوەستە ! ئىستا تۆ (بارون) ی ؟ پیرۆز بايت لى دەكەم ، بەلام بلى بزانم ئو مەعناى چیه ؟

(ماريوس) سوور هەلگەپاو گوتی : مەعناى واىە من كۆپى باوكى خۆم • (ژیل نورماند) بەرقەو گوتی : باوكت ؟ من باوكم :

ئىجا (ماريوس) لەسەر خۆ گوتی : باوكى من پالەوانئىكى ئازاو پەشید بوو • خزمەتى وەتەن و خەلك و جەمهورى فەپەنسەى كردوو ، گەورەترینى پیاو گەورەكانى مێژوبوو ، كەسێ یەكە قەپێك لەجەشدا بوو • بەرۆز لە ژێر پەحمى گوللە تۆپداو ، بەشەو لەبەر

بەفرۇ باراندا زىاۋە ، پياۋىك بوو نىشانەى بىست برىنى پىۋە بوو ، بەلام
زۆر بە داخەۋە بەيى ناۋى لەدنيا دەرچوو ، لەبىرچۆۋە ، ئەۋ ھەر ئەۋ
گوناخەى بوو كەۋتەنۈ مەنى خۆش دەۋىست *

(زىل نورداند) خۆى بۆ پانەگىراۋ ھەستايە سەرپى ، چۈنكە
ھەرىكە لەۋ قسانە ۋەك پىشكۆيەك سەرو سىماى ئەۋ سەلتەنەت تەلەبەى
دەسوۋتاند * پەنگى پەشى سور ھەلگەپراۋ گۆپا بەئەرخەۋانى ، ۋەك
پىشكۆ سوربۆۋە گوتى : كوپم ئەۋانە لەۋكانەدا خزمەتى (روبىسىر)يان
دەكرد ، ھەموۋيان دزو خاين بوون * لەترسى ئىنگلىسەكان ھەلەن بۆ
(ۋاترلو) ۋ بوۋنە ھۆى شكانى فەپەسە *

ئىجا نۆرەى (ماريوس) ھات ، ۋەك ئاگر گىپى گىرت ، چۈنكە پاۋى
نەبوۋ ئەۋ تەۋھىنە بەۋاكى بىرى * ماۋەيەك پەشۋكاۋ لەپاشان ۋەك
شېر نەپاندى گوتى : بىرن (دىون)ەكان ۋ (لوتى) ھەژدەھەم !
(زىل نورماند) پەنگ ۋ پروۋى ۋەك موۋەكانى سېى بوو پەشۋكاۋ گوتى :
(بارون)ىكى ۋەك تۆۋ بورزوۋازىكى ۋەك مەن ناتۋان لەخانۋىك دا بىرىن *
دەمارى مىلى ھەستان ۋ لەرزى ۋ بەتۈپەيەۋە دەستى بۆلاى (ماريوس)
دريژكردو بەتۈندى گوتى : بېرۆ دەرەۋە ، (ماريوس) بېى دەنگ
ھەستەدەرەۋە * رۆزى دۋايى (زىل نورماند) بەكچەكەى ۋوت : ھەر
مەشەش ۋانگ جارېك پارە بۆ ئەۋ خۋىن مەزە بىرەۋ جارېكى تر لاي مەن
ناۋى مەبە * (ماريوس) بەئاشكرا بېى دەنگ بوو ، بەلام لەلدە بەكۆلىك
پرو كىنەۋە پۆيشت ۋ ئەۋەى لىرە بەدۋاۋە باسى دەكەين لەجاران زياتر
نارمەحتى دەكا * خزمەت كارەكەيان بەئەمرى (زىل نورماند) شتەكانى
بۆ دەبىردە زورېك بىاندا بە (ماريوس) * لەسەر قادىرمەكان ھەمايەلەكەى
بەقەيتانە پەشەكەۋە لى كەۋتەخۋارەۋە دۆزىدەۋە ، (ماريوس) لاي ۋابوۋ

بايیری فرییداوه یان سوتاندویه تی ! له داخان عه ره بایتیکی به کری گرت و
چوو بو گه په کی (لانی) •

« ههزاری ماریوس »

ژیان تینی بوهینا ، پوژ له دوا روژ ناپه حهت ترده بوو ، - فروشتنی
کوټ و سه عات بوپاروه نایتک ، به پاستی تالی ژیان به زحمهت هه زه
ده کری ! پوژانی بی نانو ، شهوانی بی خه وو بی چراو ، ناگردانی
بی ناگروو ، دوا پوژی تاریک و ، کوټی بی ئه نیشک و کلاوی که
کچانی جوان پیکه نینیان پی ده هاتی ، ده رگا له سه ر پیوه دان و ، له بهر کری
نه دان له خانوو ده رکردن و ، گالته بی کردنی دراوسپی و ، غم و په زاره ،
به نوره سلایان ای ده کرد ، روژی وابوو بو پاروه نایتک ولانی ده مالی ،
له ژوریکو تاریک و بچوکدا زور ناخوشتی لی ده گوزه را •

له بازاری گوشت فروشان روژیک گه نجیکی شیواو دوو کییی
به ده سه وه بوو ، ئاره قی به ناوچاواندا ده هاته خوار ، له بهر ده می شاگرده
قه ساییک پاره ستاو داوای گوشتی قیبه ی کرد • قه سابه که به خیراخوی
پینج شش کوټی دایه ، له سه ر پشستی کتیه کانی داناو پوشت • مه و
گه نهجه (ماریوس) بوو سی شه و به و کوټه گوشتانه ی پابوارد • بووری
جارجار پاره ی بوده نارد ، به لام بو ی ده نارد وه ، وه ری نه ده گرت •
تازیبه ی باوکی نه شکاند بوو ، زور ده ست کورت بوو ، (کورفی راکي)
دوستی کوټه کوټیکی بوهینا ، بردی له لای خه یات ئاوه ژوی کرده وه ،
به لام له بهر ئه وه په نگي سه وز بوو ، به روژ له بهری نه ده کرد بوده ره وه ،
هه ره شه و پی به وه ده گه پا •

ئاخىرى خواكردى ئىجازەت شەھادەتى خويندىنى لەزىستانى حقوقدا
تەۋاۋ كىردۈ چۈۋ لەگەل (كورفنى راک) لە زورەكەى دا بوۋ بەھاورى •

(كورفنى راک) كىتى حقوقى زۆر بوۋ • (ماريوس) دەستى كىرد
بەموتالايان • كاتى شەھادەتى وەرگرت لەنامىكى زۆر خواندا بۇ بايىرى
نوۋسى كە بۆتە مەھامى بايىرى بەدەستە لەرزۈكەكانى نامەكەى
خويندەۋەۋ وردى كىردۈ خىستى نەۋ تەنەكەى خۆلەۋە •

« ماريوسى بىنەۋا »

بەدبەختى ۋەھزەرى ۋەك ھەموو شىكى تىر سنورىكىان ھەبە •
روژىك دى بەپەلى دۋايى بگەن • (ماريوس) دەۋرائىكى پىر لەپەنجۈ
مەينەتى گۈزەراندىۋ پىي نايە پىنگايەكى پاترەۋە • بەھۋى كار كىردى
بىۋچانپەۋە دەرامەدى سالانە گەيشتە ھەۋ سەت فرانىك • ئافەرىن بۇ
(كورفنى راک) كە بوۋ بەھۋى پىشكەۋىنى ئەۋ كوپە گەنجەۋ بەدۋىستىكى
خۋى ناساندۋ لاي دامەزراند • (ماريوس) زمانى ئەلمانىۋ ئىنگلىسى
بەباشى دەزانىۋ روژنامەۋ داستانۋ زيان نوۋسى بۇكەبرا تەپچەمە دەكىردن

زورىكى بچۈۋكى لەگەپەكى فەقىران لە (پارىس) بەكىرى گرت
مانىكى بەسى (فرانىك) مانىكى سى فرانىكىشى دەدا بەئافرەتىك زورەكەى
بۇ خاۋىن بىكەتەۋە • خولاسە ، سالانە بەخواردنۋ كىرى خانۋو بەرگۈ
لىياسۋ ھەموو شىكەۋە شەش سەتۋ پەنجا فرانىكى خەرج دەكىردۈ
پەنجا فرانىكىشى بۇ دەمايەۋە • لەۋانەيە بلىن : خويندەۋەۋ نوۋسىنى
ئەۋ مەبەستانە كەلكى چى ھەبە ؟ (ماريوس) پاشى چەند سال
كوپرەۋەرى گەيشتە ئەۋ تۈزەزىانە خۆشە • كار نەمانەى كا ؟ بۇ ئەۋەى
چاۋ لەدەستۋ قەرزدارى خەلک نەبى ، لەبەر فەقىرى بە زۆرى

بەرۆزوو دەبوو ، لەگەڵ ئەوەشدا وری بەر ئەداو پۆز لەدوای رۆژ
 هیوای بەسەرکەوتن زیاتر دەبوو . باوکی و (تاردیە)ی قەت لەبەر ئە
 دەچوونەوه هەوڵی چاوپێشکەوتنی (تاردیە)ی زۆر داووبو نە
 دۆزی.بۆوه ، زۆری پێ ناخۆش بوو ، لەبەر خۆیەوه دەیگوت : ئە
 باوکی منی لەئێوە ئاگرو دوکەلی شەپدا لەکۆڵ کردو رزگاری کرد
 لەمرن ، بەلام من بەووسپەتی باوکم قەرزداریشمی ناتوانم قەرزەکی
 بدمەوه . دەبێ هەر وەی دۆزم !

« دەبی بە پیاویك »

ئەمەنی بوو بەیست سالی سێ سال بوو باپیری نەدی بوو ، هەر
 دوکیان وەك خسۆیان مابوونەوه ، مەیلی ئاشتیان نەبوو . (ماریوس)
 بەغەلەت لەباپیری گەیی بوو ، وای دەزانی قەتی خۆش نەویستوو ؟
 پاستە باوکی وا هەیه کوپی خۆش ناوی ، بەلام هیچ باپیریك نە
 خۆش نەوی .

ناوه پاستی سالی ۱۸۳۱ بوو ، رۆژێك ئافەرەته خزمەتکارەكە
 ووتی : فەقیرمەو ماله دراوسێ فەقیرمان دەر دەكەن . . (ماریوس)
 برسی بۆچی دەریان دەكەن ؟ گوتی : كرتی دوو مانگ خانوو قەرز
 دارن . گوتی : چەندە ؟ پیریزن گوتی : بیست (فرانكە) . (ماریوس)
 دەستی برد بیست و پنج فرانکی دایەو گوتی : بۆیان بەره ، بیستی
 بۆ قەرزەكەو ، ئەوی تری خەرج كەن .

« پىك تەيشتى دوو تەستىرە »

(ماريوس) بۆتە گەنجىكى بالامام ناوندى ، نەدرىزە ، نەكورت ، مووى پەشوو ، برۆى جوانو ، لووتى پاكشاوو ، كوپتىكى نەسەرخوو پاكداوينو ، ھەمىشە دەم بەينىكەنين •

كە كىچ لەدانشگا دەگەپانەوو تەماشايان دەکرد ، ئەوئەندەى پىي ناخۆش بوو خۆى دەشاردەوو ، وەى دەزانى بەجلو بەرگە كۆنەكەى پىندەكەنن ؟ بەلام لەپاستىدا كىچەكان عاشقى وىنەى جوانو ، خوو پەوشتى بەرزو داوين پاكىكەكى بوونو ، خەويان پىو دەدى •

كەچى ئەو علاقەى بەكەسەو نەبوو ، بەكىيەو نەبى • زۆر جار (كورفى راك) ئامۇزگارى دەكردو دەىگوت : ئەوئەندە موناڵاى كىتب مەكە ، تەماشايەكى دنياش بكە ، جارى واشبوو بەتاتەو پىي دەگوت : سەلام ئاغاي قەشە • (ماريوس) لەداخانى حەفەيەك قەسەى لە گەل نەدەكردو كەسى نەدەدواند ، پىرىزە كارەكەرەكو كىچىكى بچوك نەبى • لەماووى سالىك زياتردا لەپاسە كردندا ، پياوو كىچىكى دەدى كەھەمىشە لەتەنىشتى يەكتردا لەسەر كورسى يەك دادەنىشتن ، لەنزىك خىابانى (اورست) • پياو كە تەمەنى شىصت سال دەبوو ، دەتگوت : ئەفسەرى مەتەقەيدە ، بەلام زۆرمىھەربان دەھاتە بەرچاوو زۆر بەكەمى لەخەلكى دەپروانى ، كۆتىكى ئاوى پەنگى لەبەردا بوو ، شەپكەيەكى پانى لەسەر بوو ، گراواتىكى پەشى لەمەلداوو • مووى سىپى بوون • كىچەكەش تەمەنى سىزدە ، چواردە سال دەبوو • چاوى گەشو جوان بوون ، لىياسى قووتابى ئاينى لەبەردا بوو ، لىي نەدەھاتن ، وادىار بوو بلكو كىچ بوون • ھەموو تىوارەيەك بەلاياندا دەگەپايەو ،

بئى ئەۋەدى خۇ بەيەكتر بىناستىن ، ۋا ديار بوو ئەۋ باۋكۈ كچە نەيان دەۋىست كەس بىيان بىنى ، قوۋتابى داشگا ، كە بەۋىدا دەھاتىن ۋ تەماشايان دەكردن ، كابرا زۆرى بئى ناخۇش بوو . (كورفى راك) يەككە بوو لەۋ قوۋتابىانە . جارىك وىستى چاۋ بېركك لەگەل كچەكە بىكا ، بەلام لەبەرئەۋەى بەرگى قوۋتابى ئايىنى لەبەردا بوو پۇشتى ۋ ناۋى كچەكەى نا . (لنورى) پەش ۋ پىاۋەكەشى نا - (لوبلانك) سې . جا لەبەر ئەۋەى كەس ناۋى نە دەزانىن ، ئەۋ ناۋەيان بەسەردا بىرا . ھەموو پۇژىك ئەۋ دىمەنەى دەدى ۋ (مازىوس) ھەستى بەعەلاقەيەك دەكرد لەگەل پىاۋەكەدا .

ۋاپىكەۋت تا نىزىكەى شەش مانگ (مازىوس) ئەۋ عادەتەى تەرك كردد بە ۋىدا نەدەچوۋ . تا رۇژىكى ھاۋىن بەۋىدا چوۋەۋ پىاۋەكەى ناسىۋە ، بەلام لاى ۋابوۋ كچەكەى جاران نىە زۇرجۋاتىر بوو ، پىرچى بەپۇ پەنگو ، گۇناى گولۋى سۈروۋ ، دانى مروارى ۋ ، دەنگى ۋەك نەغمەى مووسىقا بوو ، لوۋتى نە درىژ ، نە كورت بوو . نە ۋەك كىچى ئىتالى ، نە ۋەك يونانى بوو ، دەنگوت : لوۋتى كىچىكى (پارىس) يە ، ۋەك ئەۋ لوۋتە دەچوۋ كەۋىنە گروۋ شاعىر دەى كىشن ۋ ۋەسفى دەكەن .

لە ئەۋۋە ئەۋە ۋاى زانى ئەۋە كىچىكى ترەۋ بىشك خوشكى كچەكەيە ، بەلام كە بەلاياندا پۇشتەۋە ، تەماشاي كىرد ، زانى كەھەر خۇيەتى گەۋرەۋ جوان تر بوۋە ، ھەر ۋەك چۇن سى پۇژ بەھار بۇ بشكوتى گولۋى بەھار بەسە ؟ ھەرۋەھاش شەش مانگ بۇجوان بوۋن ۋ گۇپانى كىچىك زۆرە .

ئەۋ ۋەك كچە قوۋتابىە ئايىنەكەى جاران نە دەچوۋ ، كراسىكى

پەننى تەنكى لەبەردا بوو ، كالاۋىكى جوانى لەسەر بوو ، دەست
كېشى سېى لە دەستدا بوو ، چەترىكى دەسك عاجى بەدەستەو بوو ،
كەوشىكى پاژنە بلندى لەپىدا بوو ، بۆنى خۆشى كۈنە لووتى ئىنسانى
پېردە كرد ، بەلام پياو پىرە كە ھەر وەك خۆى بوو .

بۇجارى دووھ كەبەپىدا چو كچەكە سەرى بەرز كردهو زۆر ئارام
بوو . بەلام ئاسارى مندالى پىو ديار بوو . بەچاۋىكى وا تەماشىا
(ماريوس) ى كرد ، وەك لەو لائىك بېروانى . رۆزى دواى كە
(ماريوس) بەپىدا رۆزى ، زۆرى لى پوانى ، چونكە تازە ئەو كچەى
پۇژان نەبوو ، زۆر جواتر بېو ، زۆر پو بازپى بوو . جاران
لەكەسى نەدەپوانى ، ئىستا چاۋ دەگىرى . رۆزىك ھەوا زۆر خۆش و
مولايىم بوو . گەردىشگى (لوگزامبورك) بەھۆى تىشكى رۆژەو
شكۆيەكى تابەتى بەيدا كردهو ، ئاسمان ئەوئەندە ساف بوو ، دەتگوت :
بەيانى زوو فرىشتان شتوويانەو خاۋىنيان كردهوتەو . بآئندە لەناو گەلاو
لەخە داراندا ھىلانەيان كردهو . (ماريوس) پوھى خۆى دابۇ دەست
سروشت و بىرى لەھىچ نە دە كردهو . بەلاى كورسى يەكەيدا تى پەپى ،
كچەكە سەرى بەرز كردهو چاۋيان بەيەكتر كەوت . بەلام
تەماشىا كەردنى كچەكە چى لەژېردا بوو ؟ (ماريوس) ىش پەى پى نەبرد .
كچەكە سەرى بەرداپەو (ماريوس) دەستى كرد بەقەدەم لىدان .
تا شەو داھات و چۆو ژورەكەى خۆى . تەماشىا كەى سەرو پوى خۆى
كرد ، بۇ يەكەم جار ھەستى بەخەجالەتى كردد ناپەھەت بوو لەوەى
كە تا ئىستا بە لىياسى كۆنەو چۆتە گەردىشگى (لوگزامبورك) . چونكە
لېۋارەى كالاۋەكەى شكا بوو ، چەكەكانى دېابوون ، شالۋارەكەى سەر
ئەژنۆكەى پىنە كرابوون . رۆزى دواى ھەمووى گۆپىن و ئى تازەى

لەبەرکردو چوو بۆ گەپان • لەپێگادا لەدوورمەوە (کورفی راک) ی دی،
 بەلام خۆی لێ لادا، دەی زانی ئەو • نە ی دیو • (کورفی راک)
 بەهاوە لەکانی گوت : گۆپینە ، ئێستا (ماریوس) م دی خۆی گۆپی بوو
 دەتگوت : بۆ ئیتمیحان دەچی وەک شیتان دەچوو • (ماریوس) شالۆی
 برد بۆلای ئەو یاوو کچە دەتگوت : (آنیال) شالۆ بۆ پۆم دەبا ،
 بەلام کەنزیک بۆو شەرم گرتی و هیواش بۆو پاووستا • بێ ئەوەی
 ئاگای لەخۆ بێ گەپایەو دەتگوت : ئۆینەری مەجلیسە تەماشای
 پاست و لای چەبێ خۆی نەدەکردو لەشەرمان سور هەلگەپا بوو ،
 کچەکە کراسیکی جواتی لەبەرکردبوو ، کلاوی لەسەر بوو ،
 بەدەنگێکی ناسک قسە دەکردن • (ماریوس) هەر چەند سەری بەرز
 نەکردەو ، بەلام دەی زانی کچەکە زۆر جوان بوو •

نە چۆ لایان ، بەلام دور لەوان لەسەر تەختێک دانێشت و لەبەنەو
 تەماشای دەورو بەری خۆی کردو کەوتە گێژێ پیرکردنەو • لەپاشان
 هەستا بەلایەکی تردا چۆو مائەو ، ئەو رۆژە لەبیری چۆو بچی نانی
 بیو پۆ بخوا ؟ خۆی گۆپی و لێی نووست •

رۆژی دوا یی پیریزنە خزمەت کارە کە (ماریوس) ی دی خۆی
 گۆپی و پۆشت زۆری بێ سەیر بوو ، بە بەلە وەدوا ی کەوت ، بەلام
 لەپاش دوو دەقیقە لێی ون بوو ، بەهەناسە برکێ گەپایەو و گونی :
 سەیری چەند ئەحمەقە ، دەلێی مەجبورە لیاسی تازە نەبەر بکاو ئاوا
 خەلک ماندو بکا بە دواخۆیدا •

لە یەکیک لەرۆژەکانی ئاخیری هەفتەی دوو دەدا چوو لە
 گەردشگاکە دانێشت و کێشکی یاری بەدەستەو گرت • لەنکاو
 موچرکیکی پێداهات ، چونکە پو داوێکی گرنگ پوی دەدا •

(لوبلاڭ) و كچه كەي بەرەو ئەو دەھاتن • كىتەكەي لىك كىردەو •
 بەقەستى خەرىكى مۇتالا بوو ، بەلام سەرتا بەخوارى دەلسەرزى
 نەشەرمان ، لای وابوو قەرنىك دەخاينى تا دەگەنە لای • بەلام بەچەند
 سانیە نزیك بوونەو • لەشەرمان سەرى بەردایەو • گونى لەهەستى
 قاچیان بوو • وەى دەزانى باوكى كچه كە بەتوپەییەو تەماشای دەكا ؟
 لەدلى خۆیدا دەیگوت : دەبى قسەم نەگەل بكا ؟ كاتى بەسپاوى تۆزىك
 سەرى بەرزكردەو • زۆر نزیك بوونەو • كچه كە بەلای دا تى پەپى و
 تەماشایە كى كرد پر بوو لەخۆشەویمى و (ماربوس) ى ھىنايە لەرزىن •
 وەیزانى بەقەستى لای دا حات ، چونكە ئەو نەچۆتەلای وان بەزەمانى
 تەماشای دەلى : ئەو ەنم دىم بولات • (ماربوس) بەتیشكى چاوى ئاگرى
 لەجگەر بەر بوو • چ لەنزیك بوونەو • خۆشەویمى خۆشترە ؟ زۆر
 لەجاران جواتر بوو • دەتگوت : فریشتە • (ماربوس) ئەسیری داوى
 عیشق بوو • بەرەو دوا پۆژىكى نە زانداروو نا دیارى دەپۆشت •

« پوداوى پىتى ئەلف »

(ماربوس) يەك مانگ لەسەر يەك ھەموو رۆژى دەچۆ
 گەردشگا كە • رۆژ لەدواى رۆژ گەرم تر دەبوو ، وردە وردە
 لەسەندەلى بەكەيان نزیك تر دەبوو • بەلام ھەموو جارلىك بەپیشیاندا
 دەپۆبى • ئەو ەش يەكلىك بوو لە كەردەو جوانەكانى عاشقان • كە لە
 گەل ئەو ەشدا مەعشوقەكەيان نەناسىو • زیاتر شەرم دەكەن •
 (ماربوس) واى بەچاك دەزانى كەبرا پیرە نەى بىنى ، والەبشتى دارو
 ناو گادا پادەو ەستا كەھەر كچه كە چاوى پىكەوى • بەلام پیرە
 بەتەواوى زانى بووى و جىگای دانىشتى گۆپى • كات لە دوا كات

ئاگرى عىشق زامانى دە كىشاۋ بلىشىەى گپى لەدلى (ماريوس) بەردەدا .
 ھەموو شەۋىك لەخەودا كىچەكەى دەدى ، تا ھەلىك پوى دا كە ئىتر
 چاۋەپوانى نەبى . جارىك كاتى رۆژ ئاۋا بوون دەستە سىپىكى لەسەر
 كورسى يەكەيان دۆزىيەۋە سادەبوو ، بەلام بۆنى زۆر خوش بوو . فەورى
 ھەلى گرتەۋە تەماشاي كرد ئەو دوو (۱-ف) پىتەى لەسەر نووسرايوو ،
 ماچى كردو گوتى : ئەۋە مەئناى واىە ناۋى (اورسولا) يە . دەيگوت :
 بەپراستى ناۋىكى خوشە . بەپەلە چۆۋە مائەۋە دەسرەكەى ماچ كردو
 دەبۆنىۋە كردو لەسەر دلى داناۋ خەۋى لى كەوت . لەپاستىدا لەگىرفانى
 كابرايىرە كەۋتېۋ خوارى .

« رۆژ ئاۋا بوون »

زۆر سەيرە ؟ تىنۋايەتى ئارەزو لەگەل عىشق دەگەپئو رۆژ
 لەدۋاى رۆژ پەرە دەستىتى . ناۋەكەى دىارى كرد ، دەى وىست بزانئ
 لەكۆئ دەزىۋ لەكۆئىن . ئاخىرى پونى كردهۋە كە لە خىابانى
 (لۋاورست) لە خانۋىكى سى قاتى تازە دان . نەشەى بزوت و وىستى
 بزائى كىيەۋ چ كارەيە ؟ ئىۋارەيەك دۋايان كەۋت تاجۋونەۋە ناۋ
 خانۋەكەۋە . بەدۋاياندا چۆ زورەۋەۋ بەخاۋەن خانۋەكەى گوت :
 ئەرى كاكە ئەۋ ئاغايەى ئىستا چۆ زورەۋە لەقاتى يەكەم داىە ؟ -
 گوتى : نەخەير لەقاتى سى بەمە . گوتى : ئەى چ كارەيە ؟ گوتى :
 بەداهاتى خوت دەزى ، پياۋىكى زۆر مېھرەبانە ، ھەر چەند دەۋلەمەند
 نىە ، بەلام ھەمىشە دەستى فەقىرو ھەزاران دەگىرەۋە .

پرسى ئەى ناۋى چيە ؟ كابرا سەرى بەرز كردهۋەۋ گوتى : ئەرى
 جەنابت پۆلى ؟ ئەمنى ؟ (ماريوس) بى دەنگ چۆ دەرەۋەۋ لەبەر

خۆيمە گوتى : ھەرباش بوو ، خۆ زانيم كە كىچى پياۋىكى كارمەندى
مىرى تەقاعود كراۋە •

رۆزى دوايى چوونەۋە پىاسە ، بەلام ئىستا دىئا ھەر پوناك بوو كە
گەپانەۋە ، كىچەكە چۆ ژورەۋەۋە كابران ئورپوى دايەۋە بەچاۋىكى سەير
لە (ماريوس)ى پروانى و پۇشت • خولاسە تا يەك جەفتە لەو رۆزە
بەدواۋە (ماريوس) چاۋە پروانى دە كىردن نەھاتەۋە بۆ پىاسە • رۆزى
ھەشتەم چوۋ تەماشى كىرد چراكەشيان نەدايسا ، بەغەباريەۋە گوتى :
يەنى چى ؟ ئىستا چراكەشيان ھەلنە كىردوۋە ؟ خۆ تارىكە دەپى
نەچوۋىنەۋە دەر ؟ تا سەعات دە تا نيۋە شەۋ •• تا سەعات يەك
چاۋە پروانى كىرد ، بەلام چراكە ھەر ھەلنە كراۋ كەس نەھاتەۋە مەل •
زۆر بەناپەھەتى گەپايەۋە • رۆزى دوايى لە گەردىشكاكە ھەر نەي دىن ،
ئىۋارە بەكۆلىك خەفەتەۋە چوۋ لەدەرگاي خانوۋە كەيدا ، خاۋەن خانوۋ
ھاتو گوتى : ئەرئى كاكە ئەو ئاغايەي لەو خانوۋەدا بوو لەمالە ؟ گوتى :
كاكە ئىرە پۇشتوۋ • پىسى گوتى : كەي پۇشتوۋ ؟ ووتى :
دۇنئى • ووتى : بۆكۆى چوۋن ؟ گوتى : نازانم •

« ناخۆشى »

ھاۋىن و پاينز تى پەپىن و زىستان داھات ، لەو ماۋەدا نە ئاغاي
(لوبلانك) نە كىچەكەي پىيان نەنايە گەردىشكاكەي (لوكرامبورك) • ئىتر
تەنيا (ماريوس) ھەر ئەو خەيالىەي لەسەردا مابوۋ كە خۇشەۋىستەكەي
بىيىن و جارىكى تر بە دىدارى شاد بى و چاۋى پون وەبىن • زۆر گەپاۋ
ھەۋلى دا سودى نەبوۋ • دىيان جاز لەخۆى دىپىسى - دىگوت : دەپى
بۆ بەدوايدا بگەپىم ؟ تەنيا خۆ بەچاۋ يىكەۋتى شاد دەبوۋم ! ئەو

تەماشای دەکردم ، ئەوەندە بەس نە بوو ؟ خەتەر دياربوو منى خوش دەويست . ئىتر چى ؟ دەيگوت : بەراستى من زۆر ئەحمەقم ... لەجاران زياتر زيانى پىتال بوو ، وەى دەزانى نەو دىيا پان و بەرىنەدا تەنبايە . ئىتر ھەدەفكى نە بوو ، دەستى لەگەران بەدوا تەيرە ون بوو کەيدا ، بآئندە قەفەز شکاوە پا کردووە کەيدا ھەلگرت : وەك ھەيوانى ئەسیری ناو قەفەز دەچوو ، بەتۆپەيى و ئاپە ھەتى بەملاو ئەولادا دەچوو .

روژنىك بەرپىكەوت شىك پرويدا ، بوو بەھۆى گۆرپانى پىرو باوەپى . لەيەكك لەخىابانەكانى تەنىشت فولكەى (انوالىس) . پياوئىكى دى لىياسى كرىكارانى لەبەردابوو ، لەبن ئىوارى كالاو کەيەو مووہ سىيەكانى دەرکەو تېوون . (ماريوس) بەھۆى جوانى و گەشى ئەو مووہ سىيانەو ھەلوئىستىكى کردو وای ھاتە بەرجاوە کەئەو ھاغى (لوبلانك) . ھەمان موو ، ھەمان ئەندام ، وەكو ئەو ھەزۆن و غەمبار . بەلام بۆچى ئەو لىياسەى لەبەر کردووە ؟ يەنى چى ؟

« گولنىك لە شۆرە كاتا »

لەپاش جەند روژ كچىكى جوان ھاتە بن دەرگاى زورەكەى (ماريوس) لەبەنجەرە خپە بچو كەكەو پوناكى يەك ھاتە زورەو . ديار بوو كچەكە پەنگى بەپى بوو ، زۆر كز و زەعيف بوو . (ماريوس) لەجىگاى خۆى ھەستاو چوو بزانى ئەو، چىو كىيە ؟ لەئىشدا لای وابوو خەونى ديوە ، بەلام زوو ئەو ئىشكالەى نەما . وئەنى كچەكەى بە تاسراو ھاتە بەرجاوە گوتى : بلى : بزائىم بۆچى ھاتووى ؟

کچه که به ده نگیکی و دک دهنگی کاره که ری چاره پرهش وه لای
دایه وه گوتی : ئاغای (ماریوس) نامه بۆهیناوی • چونکه ناوی
(ماریوس) ی هینا زانی که کاری به خو بهتی ، به لام ووتی : ده بی شه
کچه کئی بی و چون ناوی من ده زانی ؟

کچه که بی نه وهی (ماریوس) فهرمووی بکا چو ژوره وه
نامه کهیدا به (ماریوس) • به سهر سامیه وه هه لی بچری ، نووسرا بوو •
دراوسینی میهره بانم ، جوانی پوخوش ! من لهو ییاوه تی ه کسه تو
سه بارهت به ئیمه کردوته ئاگا دارم و زانیومه که تو بووی کرئی خانووی
نهنش مانگت بۆ داوین • زۆرت لی مه منونم • کچه گه وه کهم بیت
ده لی : که چون دوو روژری پدهق ئیمه چوار سهر خیزان بی پاروه
نایک سهرمان نایه وه • میرده کهم زۆر نه خو شه ، به هیایی نه وه کهم
دووباره چاوت لیوه بین • به مرو فایه تیت سویتد ده ده م که بۆت ده کرئی
فریامان که وه ئیمزا (ژوندرت) له خواریشه وه نووسرا بوو - ئاغای
(ماریوس) ی خو شه ویست کچه کهم چاوه پروانی ده ستوری تو ده کا •

له کاتیکدا (ماریوس) زۆر به غه م و سهر سوپمانه وه بیری لهو کچه
ده کرده وه ، نهو به وردی له ژوره کهدا ده گه را • کراییکی کۆنی دپاوی
له بهردا بوو ، به بی ، بوبالانی کورسی به کانی نه م دی و نهو دی و ده کردو
دهستی له لیاسی (ماریوس) ده داو به سهر سوپمانه وه ده یگوت : ئای
ئاوینه شت ههیه ! ئهجا دهستی کرد به یاری کردن و دهنگی بهر زتر
کرده وه و چوو بۆلای میزه کهو گوتی : ئای کتب ! له پاشماز کتیب
له سهر میزه که بوو به ده ستیه وه گرت و زۆر به پروانی خویندیه وه -
(ژانرال) (بودن) نه مری بوهات که پشج بهل له شکره کهی خوئی ئاماده
بکاو بچی ئۆ (شانهو گوموت) که راست له ناوه راستی (واترلو) دایه •

کچه که تۆزېک بې دهنک بوو ، له پاشان گوتی : ئاخ • (واترلو)
 من باشی بې ده زانم : له زماني زوودا مهيدانی شه پ بووه • باو کم لهوی
 عهسکهری کردبوو ، ټيمه هدموومان له مالءه لايهن گری (نابلئون) ين •
 له پاشان پوی کرده (ماريوس) و گوتی : ئاغای (ماريوس) ده زانی زور
 جوانی ؟ له وکاته دا هر دوکیان خه يالئیکيان کرده وه ، کچه که زه رده
 خه نديکی کردو (ماريوس) سور هه ئگه پ • کچه که چوو دهستی
 له شانی داو گوتی : تۆ ته ماشا من ناکه ی ، من تۆ ده ناسم • يه کم جار
 تۆم له سه ر قادر مه کان دی و دوا جار که چووی بۆلای بابا (مابیرف) تۆم
 دی • (ماريوس) چۆ دوا وه دهستی ده باخه ئی ناو یتنج فرانک و شازده
 (سوی) تیدا بوو ، گوتی : نه و ورده بهشی نه و پۆم ده گار بۆ به یانیش
 خوا گه ورده به یتنج فرانکه که ی دا به کچه که و کچه که زور به خوشی به وه
 وه ری گرت • ټيجا کۆلوانه که ی به شان داداو خوا حافیزی کردو گوتی :
 ټیستا فریای باو کم ده که وم • له پریگادا تووشی پاروه نانه پرده ټک بوو
 گورچ هه لی گرتنه وه خستی به ناو ده می به وه گوتی : ئای چه ند
 جوانه ! له پاشان هه ناسیکی هه ئتاو گوتی : ئای چه ند پرده ، دانی
 شکاندم •

« دهست کورتی »

(ماريوس) ماوه ی یتنج سالی ته و او به دهست کورتی و فقیری و
 هه زاری زیا ، به لām هه رگیز ، به ته و او ی مه عنای پرسته قینه ی هه زاری
 نه ده زانی و تالی نه چه شتبوو ، ټیستا حالی ده بی • له واقعدا نه و نه بوونی
 به پیاووه دی بوو ، به لām نه ی ده زانی ئافرمه تی دهست کورت حالی
 چۆنه ؟ نه گه ر حالی نه ویشی بزانیایه ، نه وه هه ر به ته و او ی مه عنای
 هه زاری نه ده زانی تا حالی مندالی هه زاریشی نه زانیایه ••

وہا لہ عالہ می پیری خویدا غہرق ببوو ، ناگای لہ دراوسینکئی
 نہ بوو • تہ نیا ئیستا نالہ یان دہ بیہ و دہ نگیان دہ بیستی • زانی کہ دراوسینکائی
 چ ژیا تیکی ناخوشیان ہہ بیہ و چ پرنجیک دہ کیشن و دہ نگیان لیوہ نایہ •
 تہ واوی تہو خہ لکہ ، تہ وانہ ی کہ وحتاجی نانی شہون ، فہ قیری و بہد
 بہختی تہ وانہ ، نالہ و پارانہ وہ یان ، تہ واوی دہ ردی تہ وانہ لہ کہ لیمہ ی
 بی نہ وایاندا کوڈہ بیتہ وہ • تہ و رۆژہ تاریکہ خہ تائی کیہ ؟ عامیلی
 تہ سلی و بہدی ہتہ ری کیہ ؟ لہ و کاتہ دا دلی گہرم بوو ، تہ ماشایہ کی
 دیواری دراوسیتی ہزارہ کہ یانی کرد ، وای دہ نواند کہ تیشکی چساوی
 بہ دیوارہ کہ دا دہ پروا ، دہ چیتہ سہر تہ و ہزارانہ •

ہہ ستایہ سہر پی و تہ ماشایہ کی دیوارہ کہ ی کرد • لہ نکاو چاوی
 بہ کوئیکی سی گۆشہ کہوت ، تہ گہر بچو و بایہ سہر گہنجینہ کہو لہ و
 کونہ وہ دہ ی توانی بر وایتہ مالی (ژوندرت) ی دراوسیان • گوتی : وایا
 نہ ئیستا کہ پیچ فرانکم بو ناردوون بزائم چ دہ کہن •

چو سہر گہنجینہ کہو لہ کونہ کہوہ بہ نہ ہیتی دہستی کرد بہ تہ ماشا
 کردنی مالی دراوسیکہ یان •

« دانانی نہ خشمہ »

کہ (ماریوس) لہ کونہ کہوہ تہ ماشا مالی (ژوندرت) ی کرد ،
 بہ تووندی دہرگا کہ یان کرایہ وہ و کچہ گہورہ کہ وہ زور کہوت •
 (ماریوس) سہرنجی دا پیلاوی قورای پیوانہ ی لہ پیدا بوو ، کراسیکی
 کوئی لہ بہر دابوو ، سہ عاتیک لہ مہ و بہر تہ وانہ ی پیوہ نہدی بوو ، مہ گہر
 نہ بہر دہرگا دای نابن بو تہ وہ ی تہ و بہزمی پیدا بیتہ وہ و کہ چوہ بیتہ وہ

دەر لەبەری کردبەسەو ؟ کچە کە چۆ ژورەو هەناسیکی ھاتەو بەرو
دەرگاکی توند داخستەو و بەپوخۆشی ھاواری کرد گوتی : ئیستا دێ !

باوکە پیرە نەخۆشەکی سەرنجیداو ، بەبەشۆکاویەو گوتی :
کێی دێ ؟ - ئەو ئاغایە ! - ئاغایە مەرووف دۆستە کە ؟ - بەلێ : بۆ لای
ئیمە دێ ؟ - بەلێ بەعەرەبانە دێ .

باوکەکی ھەستایە سەریو دایکی خێسەیکە لێ کردو ، باوکی
پرسی چۆزانی بەعەرەبانە دێ ؟ ئەگەر وایە بۆ تۆ زوتر گەشتیە جێ ؟
مالی خۆمان نیشاندا ؟ پێت گوت : ژورە کەمان ئاخو ژورە لەدالانەکی
سەرەو ؟ لات وایە لێ ناگۆپی ؟ لە (کلیسا) چاوت پیکەوت ؟ نامەکەمی
خوێندەو ؟ چی وەلام دایەو ؟

کچە کە گوتی : باوکی باش سەبر بگرە ، ئیستا پێت دەلیم : چوومە
کلیسا ئەو ھەر لەجێگای رۆژان دانیشبوو ، سەلام کردو نامەکەم
دایە . خوێندەو گوتی : کچم لەکۆی دەزین ؟ گوتم : ئاغا خۆم
لەگەڵت دیم . ووتی : ھەر نازو نیشانی مەلەکم پێ بلێ : چونکە دەبێ
بچم نەختیک شت بکڕم و بەعەرەبانە بێم بۆمالی ئێوە .

کە ناو نیشانی مەلەوم بۆ ھەلدا ، زۆر عەجایب ھاتەبەر چاو ،
ماوەک پادار لەباشان گوتی : ئیشکائی نیە ھەر دیم . لە دوایدا دیم
لەگەڵ کچەکی لە (کلیسا) ھاتەدەرەو . باوکی لەسەر خۆ لێی پرسی
بەجیرا دەزانی ھەر دێ ؟ گوتی : چونکە ئیستا جاوم لێ بوو عەرەبانیک
ھاتە خیاوانی (پتی بانگری) ھەر بۆیەش بەغاردان ھاتەو . گوتی : جا
چۆزانی ئەو عەرەبانەکی ئەو ؟ گوتی : چونکە پەقمەکم دی .
گوتی : بۆ پەقمەکی چەندە ؟ ووتی : چوار سەت و جلە . گوتی : زۆر

باشه ، دياره كچيكي زيري • باوكه كهي پهنكي پون بووه پوي كرده
زنه كهي و گوتي : وادياره نهو پياوه به شهر دوسته دي ، زوو ئاگره كه
وه كوژينه • زنه كه ته كاني نه خوارد ، خوي گورج مه سينكي پر له تاوي
هه لكرت و چوو ئاگره كهي كوزانده وه •

له پانان پوي كرده كچه گه وره كهي و گوتي : زوو كه سنده ليه كه
بشكننه • كچه كه نه يراني بوچي وا ده لي ؟ هه لسته ، باوكي چوو
بينلاكي بيداد و شكاندي • له كچه كهي پرسي ، ئه ري هه وا سارده ؟
گوتي : به لي زور سارده ، به فر باربووه ده باري •

كچه چوو كه له كهي له نزيك به نجه ره كه پاره ستا بوو ، به سه ريده
نه پاندو گوتي : زوو به بچو شوشه ي به نجه ره كه بشكننه و زوو بخه وه •
كچه كه به سپاي چوو مستكي ليدو شوشه كهي هه لوم ريه خوار •
ئافره ته كه كه تا نه و كاته قسه ي ده كرد له سه رخو گوتي : ئه ري ئه وه
ده ت هه وي چي بكهي ؟ پياوه كه ووتي : ده نك مه كه ، توش بچو
بخه وه • بي ده نك به قسه ي كردو ئه ويش چوو نووست • له و كاته دا له
گوشكي زوره كه ده نكي گريان هات و پياوه كه هاواري كرد گوتي : ئه وه
چ بوو ؟ كچه چوو كه له كه ده سته خويناويه كهي ، كه به شوشه ي
به نجه ره كه برا بوو نيشاني باوكي داو پاي كرد بولاي دايكي و ده ستي كرد
به گريان • نه و جا نوره ي دايك بوو كه هاواربكا ، نه پاندي و گوتي :
چاوت ليه چ كاريكت كرد ؟ پيره مه رد نهو كار هه حمه تانه چ مه عنايه كيان
هه يه ؟ ته ماشا ده ستي نهو به سته زمانه بكه چون براوه ؟

كابرا له سه رخو گوتي : زور باشتر بوو كه ده ستي خوي پري ،
خوم ده مزاني ده ستي بريندار ده بي ، هه له بهر نه وش بوو گوتم :
شوشه كه بشكنيني • زنه كه گوتي : چون ؟ بوچي ؟ كابرا پيره گوتي :

بئى دەنگ بە ، كەس دەنگ نەگا . لەپاشان كراسەكەى خۆى دادپى و
 دەستى كچەكەى توند پى بەست . بايىكى زۆر سارد لەپەنجەرە
 شكاو كەو دەهاتە زورەو پياو پەق دەكرەو . كەلو بەفر دەفرىنە
 زورەو . پىرە تەماشايەكى دەورو بەرى كردو گوتى : زۆر باشە ،
 ئىستا دەتوانىن بەباشى پەزىرايى لەز پساو بەشەر دۆستە بكەين . پىرە
 گوتى : بەپاستى ئەو زورەى ئىمە وەك لانە سەگ ساردە . ئەگەر ئەو
 پساو نەيى ! هەناسىكى هەلكىشاو گوتى : تەمasha چوئى چاوەپروان
 كردوين ؟ خوايە ! چەندەم ئەو پوڵ دارانە دەدزىن . چەنديان لى
 بىزارم ؟ لەو كاتەدا لەدەرگاياندا . پىرە بەبەللى - بەللى پراى كرد دەركاى
 كردهو گوتى : ئاغافەرموون : پىلاوى تۆو ئەو كچە جوانە
 لەسەرچاومان . پىرىكى موو سبى و كچىكى جوان وەزور كەوتىن .

(ماريوس) لەوماو وەدا لەكونەكەو هەر تەماشاي دەكرد . بەپاستى
 ئەو ئەو چاوى پىكەوت و بەخەيلىدا سات بەقەلەم بەيان ناكردى .
 كچەكە هەمان كچ بوو ، تەنيا تۆزىك پەنگى گۆپا بوو . كالاو پىكى
 ونەوشى لەسەر بوو ، كراسىكى پەشى لەبەردا بوو . ئەو پىرەى لەگەلى
 بوو دەنگوت : (لوبلانك) كچە جوانەكە كەهاتە زورەو چوو بەستەيىكى
 گەورەى لەسەر مېزەكە دانا . (لوبلانك) چۆ پىشەو گوتى : ئەو بەستە
 لىياس و گۆرەوى و چەند شتى ترى تىدايە . (زوندەرت) مەكرىز خۆى
 كۆم كردهو بەبارانەو گوتى : زۆر سپاست دەكەين : قوربان تەداشا ،
 نە نانمان هەيە ، نە ئاگر . ئەو كچە بىچارەم نەخۆشە ، تەننەت
 كورسى بەكەشمان شكاو ! بەرنجەرەكەمان شوشەى تىدا نە لەو هەوا
 ساردەدا ! خىزانم كەو توو ! (لوبلانك) زۆرى بەزەيى پىداهاتنەو
 گوتى : ئەى زنى بىچارە ! (زوندەرت) گوتى : ئاغا كچە چوو كەشەم

برينداره ! كچه كه ، كه گوڼي له و قسه ي باوكي بوو ده ستي كرد به گريان
كچه جوانه كهي (لوبلانك) گورج چولاى و هه ناسيكي هه نكيشاو گوتي .
مه گري نهى كچي به سته زمان .

(ژوندرت) ي فيل باز ده تگوت : پاست ده كا گوتي : به لي پړوانه
چون خوښي لي ده تكئ ! فقيره دروماني ده كردو پوژي شش شايي
بو خوي پيدا ده كرد ، به لام تاواي به سهرهات ، لام وايه ده بي
ده سته كهي وه بري ، ده بي تاماوه به دبهخت بي . (لوبلانك) له ولالوه
گوتي : خوا نه خواسته . توخوا به راسته ؟ كچه كه وهى زاني باوكي
پاست ده كا به گريانه وه خوي ده بال دايكى هاويشت . (ژوندرت) زور
به وردى سهرنجي ده دايه - (لوبلانك) و لاي واوو دهى ناسي . چوو
بولاى ژنه كهي و گوتي : باشي تي فكره !

نجا هاته وه لاي كبرا پيره و به گريانه وه گوتي : ناغا پړوانه لياسم
له بهر دا نيه ، كراسي خيزانه كم له بهر كردو وه له و سهرمايه دا ، چونكه
كوټيشم نيه ناتوانم له مال بچمه دهر وه . گوتي : سهرباري ته وهش به ياني
چواري مانگي (فهوريه) يه و ده بي كرئ خانوو بدين ، نه گينا دهرمان
ده كه زو بي په ناو په سيو ده بي له بهر باوو باران و همين . گوتي : ناغا
ته وه يه ك سآله كرئ خانوومان نه داوه ، شيصت (فرانك) قهرز دارين .
به تاشكرا دروي ده كرد ، چونكه شش مانگ بوو هاتبوونه ته و
خانوه وه دو مانگه كهي ته ووهل (ماريوس) كريكهي بو دابوون .
(لوبلانك) پينچ فرانسكي له باخه ل دهره تاو له سهر ميژه كهي دان ،
بالتوكه شي داكه ندو له سهر كورسي يه شكاهه كهي داناو گوتي : (ژوندرت)
ميسا هه ره ته و پينچ فرانكهم . پين ، به لام له دوا ته وهى كچه كم برده وه
مالي ، دوباره شه و ديمه وه ، گوتي : بو ده بي ته و شو كرئ خانوه كه

بدمن ؟ (ژوندرت) گەش بۆۋە گوتى : بەللى قوربان دەبى سەعات ھەست
 بىدەين • (لوبلانك) گوتى : من سەعات شەش دېم و شىصت فپانكتان بۆ
 دېنم • دەشى كچەكەى گرت و خواخافىزى كرد • لەكانەدا كچەكەورە
 كەى (ژوندرت) چاوى بەبالتۆكە كەوت و گوتى : ئاغا بالتۆكەن
 لەبىر چوو • (لوبلانك) گەپايەو ، بەيىكەننەو گوتى : لەقەستى بۆ باوكم
 داناو ، لەبىر نەچوو • (ژوندرت) بە پارانەو گوتى : با تا لاى
 ەمرەبانەكە لە خزمەتدا بېم ؟ (لوبلانك) ووتى : ئەگەر ويست بچىە
 ەمرى ئەو بالتۆيە لە بەر كە ەوا زۆر سارد •• (ژوندرت) گورچىك
 بالتۆكەى لەبەر كردو ەرسىكيان چوونە ەمرەو •• ئىوارەى رۆزى
 دوايى (ماريوس) چۆ سەر دۆلابى حاجەت و لەكونەكەو دەستى كردەو
 بە پروانين لەمالى (ژوندرت) • وەزعى مالهەكيان زۆر ەزارانە دەساتە
 بەرچاو ، مۆمىك لە مۆم دايىكى تەنەكەدا دايسا • كورەخانەكەيان پى بوو
 لەخەلووزى سەنگ • ميلە ئاسنىك لەناو خەلووزى كورەخانەكەدا پاكشا
 بوو ، سور بۆۋە ، زوركەى پوناك كردبۆۋە • (ژوندرت) سەيلەكەى
 ئاگر دابوو بە تووندى مژى لى دەدان • ژنەكەى لەسەرخۆ دەى دواند ،
 لە نكاويك سەرى بەرزكردەو گوتى : دەزانى چى ؟ دەبى دوو كورسى
 پەيدا بىكەين بۆ لەسەر دانىشتن • (ماريوس) بەو لەمى ژنەكە پشتى شكا
 كە گوتى : دەچم لە زورى ئەو پياو دوو كورسى دېنم • پىرئون ەسەر
 ەستاو دەرگاي كردەو گورچ گەيە دالانەكە ، زورەكانيان ئەو ەندە
 نىك تىزىك بوون (ماريوس) فريا ئەو نەكەوت بىتە خوارەو و خۆى
 وەشارى • دەستگرمەى دەرگاي زورەكەى سوپاو دەرگا كرايەو •
 بەلام باش بوو زورەكەى تاريك بوو ، لەپاستى خۆى پشتى كردە
 ديوارەكەو ەستى لەخۆى پىرى • ژنە بى ئەو ەى سەر بەرزكەتەو دوو
 كورسى ەلگرت و چۆۋە • (ماريوس) گورچ سەرى بەكونەكەو

نایدوه * دیتی ژنه کورسی په کانی دابه (ژوندرت) و له تهنشت میزه که داینان و میله ناسنه که ی وەرگیراو هستا چوو بولای نهو تهنافه ی که له قورپنکی زوره که بوو ده تگوت : خه ریکنی تاقی کردنه و ی شتیکه . داهاندوه ته ماشایه کی نهو شتانه ی کرد که له پشته درگا که حازر کرابوون . له پاشان چوو سه بيله که ی فت کردو دانشت . چه کمه جی میزه که ی پراکشا چه قویه کی لی هیئایه ده ، مشمت و مالی کردو خسته وده شوینی خو ی .

(ماریوس) گه پرایه وده بو مه نوله که ی و چوو بی دهنک له سهر جینکا که ی دانشت ، کهس ههستی پی نه کرد . ساعات تریکه ی پیچ و بو بوو ، هه ریری له کرده وده جهریمه کانی نهو ماله ده کرده وده ، به لام نه ده ترسا . له نکاو یک گوئی له دهنگی گهوره ی ناخوئی (ژوندرت) بوو به کچه کانی ووت بچه خواره وده چاوه پروان بن . (ماریوس) که نه و ی دی زور ناپه حهت بوو ، دهستی برد ده ماچه که ی له باخه ل ده رختاوه هیئایه سهر پی . (ژوندرت) له و دیو گوئی له چرکه ی هیئانه سهر پی ده ماچه که بوو ، گورج پابه پی و هاواری کرد نه و کیه ؟ لیره ؟ (ماریوس) ههستی له خو ی بری . (ژوندرت) ماوه یه ک گوئی هه لخت و له پاشان له ققای یکه نینی داداو گوتی : ئای من چهند نه حه تم : نه وده دهنگی نهو تیغه دیواره بوو . له و کاته دا له دوره وده دهنگی ناقوسیک شهش جار لییدا ، ساعات شهشی پراگه یاند . هه موو جار یک (ژوندرت) سهری پاده وده شانده ، ئاخو جار هستا شه معه که ی کوژانده وده دهستی کرد به گه پان له ژوره که داو ، نه بن لیوه وده ده یگوت : هه ر دی .

له پاشان چوو له سهر کورسی دانشت . له نکاو درگا کرایه وده ، ژنه که ی درگا که ی کرده وده له سالونه که پاوه ستاو به نه هیئی ئیشماریک

بو میرده که ی کردو گوتی : فەرموو : وەرە ژورەووە • (ژوندەرت) فەوری
هەسناپە سەر پێ و گوتی : فەرموو ئاغا (لوبلانک) وەژور کەوت و پێ
ئەوێ دەنگ بەکا چوار سکه پاری لەسەر مێزە که داناو گوتی : ئاغای
(ژوندەرت) ئەووە بەشی کرێ خانووە که وێندێ شتی تریش دەکاو بو باقیش
فکریک دەکەین • لەکاتیکیدا (ژوندەرت) خۆی گەبانده لای ژنە که ی گوتی :
خوا پاداشتت بداتەووە • لەپاشان سەری برده بن گوتی ژنە که ی و بەدزی
پێ گوت : بچۆ کابرای عەرەبانەچی مەرەخەست که با پر و
پانەووەستی • لەپاش دوو دەقیقە هاتەووە سەری لەقاند وەک بلی پوشت
وابوو • لەبەر ئەوێ ئەو پۆژە بەفر زۆر باری بو ، دنیای پر کردبوو ،
دەنگی هات و چۆی عەرەبانە نه دەهات • (لوبلانک) لەسەر کورسی یەک
دانیشت و (ژوندەرت) تیش لەبەر امبەری دانیشت •

(لوبلانک) دوا ئەوێ لەسەر کورسی دانیشت سەری وەرگیراو
تەماشای جینگای کچه دەست بریندارە که ی کردو گوتی : کچه که چۆنە؟
(ژوندەرت) بەزەر دەخەندەووە گوتی : حالێ زۆر خەراپە ، خوشکی
بردوێه تی بو لای دوکتۆر دەستی دەرمان بەکا ، ئیستا دەگەڕێنەووە •

« قورپنە ی تاریک »

خانمی (ژوندەرت) لەبەر دەرگا پراوەستابوو ، ئاگاداری دەکردو
بەچاویکی ئاگرینەووە دە (لوبلانک) پادابوو (لوبلانک) پوی تیکردو
گوتی : وادیارە باشتر بووە ؟ (ژوندەرت) گۆرج وەلامی دایەووە ووتی :
قوربان زۆر بەشەهەمەتە ئەگینا ئەوا دەمرێ • لەوکاتەدا (ماریوس)
کەمێک پوی وەرگیرا ، پیاویک لەگۆشە ی ژورە که پراوەستابوو ، تازە
هاتبو ژورەووە ، وا بەسپاوی هاتبوو هەستیانی پێ نەکردبوو •

ئارەق گيرىكى كۆنى بى كراس لەبەردابوو ، دەستى پىر بوون لە
 خالى كوتراو ، وىنەى پەش بوو . بەهاتتە ژورەووى ، ھەر وەك
 (ماريوس) كەوتە دوو دليەو ؟ (لوبلانك) ىشى خستە مەترسى يەو .
 پىرسى ئەو پياوھ كىنە ؟ (ژوندەرت) لەسەرخۆ دوگمەى بالتۆكەى داخست و
 گوتى : گوتى مەدەيە ، ئەو دراو سيمانە . لەپاشان ھەستا ئەنشىكى خستە
 سەر مېزەكەو گوتى : وىندەك دەفرۆشم . لەو كاتەدا بەھيوانى
 دەرگا كرايەو زەلامىكى تر وەژور كەوت و لای كابرەى پيشوو دانىشت ،
 تولى پوت بوو ، بەمەپە كەپ پوى خۆى پەش كەرد بوو .

(ژوندەرت) وەدەنگ ھات - ووتى : موبالات بەوانە مەكە ، ئەوانە
 خىزمەن . ئەووى گوت و ھەستا تابلۆيەك بەديوارەو سەردەوین
 ھەلاوھ سەراپوو ھەلىكىرايەو . بەلام لەبەر ئەووى (ژوندەرت) لە پاستى
 كۆنەكە بوو (ماريوس) نەى زانى چى لى نووسرا بوو ؟ (لوبلانك)
 گوتى : ئەو جىيە ؟ ووتى : ئەو ئوستادىكى گەورە وىنەى گرتوو ،
 لەبەر ئەووى بەسەرھاتىك لەدلى مەندازىندو دەكاتەو ، وەك كچەكەم
 خۆش دەوئ ، بەلام لەبەر ھەژارى دەفرۆشم : كاتى (لوبلانك) ئاوروى
 دايەو چوار زەلام ئەژورەو بوون ، قۆن پوت و ئاوجاوان پەش ،
 لەعاستى خۆيان نەدەجوولان . (ژوندەرت) خالى بوو كە (لوبلانك)
 سەپريان دەكا گوتى : ئەوانە لەخۆمانن لەبەر ئەووى لە كارخانەى
 خەلوز كار دەكەن ئاوارەش بوون . (لوبلانك) وەك لە خالى دىفاعدا بى
 دە (ژوندەرت) پامبوو . گوتى : ئەو تابلۆيە ھەر سى (فرانك) دىتى .
 ئىجا ھەستا ىشتى بەديوارەكەو دا تەماشای دەورو بەرى خۆى كەرد .
 (ژوندەرت) لەلای چەپى و ژن و چوار زەلامەكەش لەلای پاستى بووزد
 رىنگى دەرگا بەنچەرەكەيان گرتبوو . (ژوندەرت) دەستى كەردەو .

بەشكەبەت لەو دەزغەي خۆي ، پیاو وەي دەزانی پاست دەكا ، خێری
 پێ دەشی و لەبەر هەزاری شێت بوو • (لوبلانك) چاوی تێو پێ بوو •
 (مارپوس) نەكە كەووە دانی بەخۆیدا گرتبوو ، سەیری دەکردن •
 لەسكو (ژوندەرت) هەتاه پێشەووە ، وەك هەور گەرمادی گوتی : ئێر
 پێوست ناكە ، تۆ من دەناسی •

دەرگای ژۆرەكە لەسكو گرایەووە ، سێ بەفەری چاكەت ناوی ،
 پێو پێو كێسەغەزی پەشیا پێشی بوو ، وەژۆر كەوتن و دەرناكە
 داخراپەووە • یەكەمیان شێشە ئاسنێكی بەدەستەووە بوو • دووهمیان ژۆر
 بەخۆووە بوو ، ساتۆرێكی بەدەستەووە بوو • سێیەمیان چوار
 شانەپەكی كۆرتە بالۆ بوو ، كلیكێ گەورە بەدەستەووە بوو • دیار
 بوو (ژوندەرت) دەمێك بوو چاوەروانی دەکردن ، چونكە لەگەڵ ئاسن
 بەدەستەكەیان ئیشاردەیان بۆ یەكتر كرد • لەپاشان پوی كێدە (لوبلانك)
 بەپێكەنێوە گوتی : مەنت ناسی ؟ (لوبلانك) یشتی بەدیواریوە ناو
 بەوردی نەماشای دەكرد گوتی : نەخەیر ؟ (ژوندەرت) چوو بۆلای
 مێزەكەو لەمۆمەكە تێك بۆووە دەتگوت : وەلاغە ئاوساریان لەسەر
 داڕپووە ، وەك ئێسنا ئێكی وەحشی نەپاندی گوتی : مەن ناوم (ژوندەرت)
 نێه ؟ ناوم (تەزەدیە) یە • چای چی شاری (مونت فرمیل) مە ! حالی
 بووی ؟ ئێستا دەم ناسی ؟ (لوبلانك) تۆزێك سور هەنگەپراو لەسەر خۆ
 گوتی : نەخەیر لەجاران زیاتر نات ناسم ؟ گوتی : بەئێ مەن ناوم
 (تەزەدیە) یە ، لەترسی خاوەن قەرزەن ناوی خۆم گۆڕپووە • ئێستا ناسی
 مە ؟ (مارپوس) بەگۆی ئێ بوونی ئەو كارەساتە دەستی كرد بەلەرزین و
 دەستی توند لەدیواریوە كە قایم كرد ، نا نەكەوێتە خوارەووە ، بەلام
 نەماچەكە لە دەست بەر بۆووە ، چونكە ئەو (تەزەدیە)ی كە (لوبلانك)

ئەي دەنەسى ھەمىشە لەدلى ئەودا بوو . ۋەسىيەت كەي باۋكى ھانەۋە ياز
 كە نووسى بوو مرقۇنك بەناۋى (تاردىيە) گىيانى مەي رزگار كرد .
 دەيىن كۆپەكەم ھەر چى ئەدەستى بىي بۆي بكا . ئەو پياۋەي كە زۇر
 لەمىز بوو (ماريوس) بۆي دەگەپا تەننەت نازەكەي زۇر لا يىرۇز بوو ،
 باۋكى لەشەرى (واترلو) نەجات دابو ، لەشەيتان چاكتىر نەبوو ،
 خەرىكى جىنەيت كردن بوو ! لەوكتەدا كۆنى لەدەنگى باۋكى بوو ،
 كە لە قولاي گۆرپدا دەيگوت : (ماريوس) چىت ئە دەست دى بۆو
 پياۋەيكە .

(ماريوس) جوار سالى تەۋا بوو بەدۋايدا دەگەپا بۆ ئەۋەي
 قەرزەكەي باۋكى بەدەۋە . لەو كاتە ناسكەدا كە ئەو دەيۋىست
 بەرگى لەو كەدەۋە ناسىرەنە بكا ، دلى دەيگوت : ئەۋە (تاردىيە) يە
 باۋكى تۆي لەمەرۇت رزگار كرد ، ئەو تا ئۇ كاتە ھەمىشە ئارەزۋى
 ئەۋە بوو (تاردىيە) بىيىۋ خۆي باۋتە بەر بىيان ! بەلام بەچاۋ بىكەۋتەي
 ئەۋە دىمەنە گۆپا ، دەيۋىست ئارەزۋەكەي لە بەر بىياندا وردو ھارپ
 بكاۋ (تاردىيە) لەبەين بەرى ! لە خەيپەتان دەلەرزى . ھەموو شىك
 پەيۋەندى بەۋەۋە بوو . گىيانى ئەۋ پياۋ خەراپانە لەدەستى ئەودا بوو .
 ئەگەر دەماجەي ۋەكار بىخستايە (لوبلانك)ى رزگار دەكرد ، بەلام
 (تاردىيە) لەبەين دەچوو . ئەگەر تەقەنى تەكردايە ، ئەۋە (لوبلانك)
 دەبوو بەقوربانى ھەۋەسى گلاۋى ئەۋان و لەۋانەش بوو تاۋان بار خۆي
 دەرباز بكا .

(تاردىيە) دەيگوت : ھەنگى لەداردا دىۋەتەۋە ، بەدەۋى
 مەزەكە دا ھەندەسپراۋ بە (لوبلانك)ى دەگوت : بزانە ئاغاي بەشەر
 دۆست ، ئاخىرى ۋەبەر دەستام كەۋتى : ئاغاي مىليونلەر ، ئاغاسى

مەخسۇس ! كەدەنگوت : تۆ نائاسم ؟ ئەو تۆ بووى بەيانان دەمەتايە
چاخانەكەمان لەشارى (مونت فرمىل) . ھەشت سالى لەمەوبەر ، لەسالى
۱۸۴۳ دا بوو . كەوتەووە يادت ؟

ئەو تۆ بووى كە (كەزىيە) كىچى (فاتىن) ت لەمالى ئىمە دزى .
بەلى بولبولت دزى ، تۆ دەست پرۆ غىل بازى . ھەر كە پىت نايە ئىمە
مالەووە تۆم ناسىدووە ، فىل بازى مىندال دز ! بەو وئە پاكەتەووە .

(لوبلانك) گونى بۆ قەسەكانى پراگرتبوو تا بى دەنگوت بوو ، گوتى :
مىن ئىت خالى بووم : تۆ مىن بەيەكى تر لى گۆپاوە ، مىن ئەو نىم ، زۆرم
لاسەيرە كەبەمىن دەلىلى : دەولەمەند ؟ مىن تۆ نائاسم . (تەئاردىيە)
بەتووندى نەپەندى و گوتى : ئاخ پىرى خەلەفاو ! ئىستاش دەست لەو
قۇمار بازىيە ھەلەگرتووە ؟ دەلىلى ھىچم لەياد نىمە نات ناسم ! (لوبلانك)
زۆر لەسەر خۆ گوتى : ئاغا داواى لى بوردن دەكەم : بەلام وادىارە تۆ
جەردەى . - رىنگرى ؟ بەلى دەزانم ئىمە بەرىنگرو جەردە ناو دەبەن ،
ئىوۋى دەولەمەند ! بەلى پاستە مىن قەرز دارم پام كەردووە ، نانى شەوۋىم
نىمە ، پارەم نىمە بۆيە جەردەو رىنگرم ، ئاغاي (مىليون) لەر مىن كاسب
بووم ، كارتى كەسابەتم ھەبوو ، مالىاتم دەدا ، بەلى . بەلام تۆچى ؟

(تەئاردىيە) چوو بۆلاى پىاوەكانى لاي دەرگاكو گوتى : ئەو
كەبراىە وە دەزانى نۆكەرى وىم ، وام قەسە لەگەل دەكا ! لەپاشان چاۋى
دە (لوبلانك) ەوۋە پرى و لەسەر خۆ گوتى : دەلىلى چى ؟ (لوبلانك)
وەلامى نەدايەووە .

(تەئاردىيە) چاۋى سۈر ھەلگەپرا بوون لە زۆرەكەدا ھاتو چۆى
دەكرد . بە ژنەكەيەووە (نۆ) كەس بوون . (تەئاردىيە) پىشتى كەردە

(لوبلانك) و پوى كرده پياوه كان • له و كاته دا (لوبلانك) به فرسه تى زانى فركه ي كرده سهر په نجه ره كه و خهريك بوو خوى فريدا ، له پاشه وه پرا تووند گرتيان و پرايان كيشايه وه ژوره وه • به هم موانيان تى بهر بوون ، چواري پويوشداريش له پاپه وه كه وه هاتن بو يارمه تيان • يه كيان تيلايه كي به ده سته وه بوو خهريك بوو له سهرى (لوبلانك) ي پراكيشى • (ماريوس) كه نه وه ي دى ، خوى بو پرايه گيراو گوتى : باو كه به به خشه ! ده ستي له سهر به له يتكه ي ده ماچه كه ي داناو خهريگ بوو ده ستي لى بكيشى (تنارديه) به ده ننگي بهر ز گوتى : وازى لى بين • به لام له و كاته دا (لوبلانك) كه وه هوش هاتبو وه ، به هم موو هيزى خوى مستيكى له سينگي يه كيان پراكيشاو به پشته خستى • ئنجا به هر دوو يشته ده ستاني دو كوله مستى نه دووي تر دا • هريه كه به لايه كدا كه وتن • چوارد كاني تر له پاشه وه پرا تووند ده ستيان گرت ، به لام پيره به پيله وه دوواني ترى له عهري زيداو دوو كاني دى تووند له ناو لاقان گرت و پراي گوشين ، واي تين بو هيتان هاواريان ده كرد • ده تگوت : له ناو دوو بهر داش دان • زوري نه خاياند به هم موانيان سواري سهرى بوون و گرتيان ده تگوت : به رازيان گرتو وه ، له عهري زيانداو ده ستيان كرد به باخه ل گه پراي ، كيسه باخه ليكي چدرم شمش (فرائكي) تيدا بوو له گه ل ده سريك ، له باخه ليان دهر هينا • (تنارديه) ده سره كه ي هه لگرت و چوو گوري سيكي هينا بو پياوه كاني هاويشت - گوتى : تووند وه ي به ستن • به ستiane وه • (تنارديه) چوو له بهرام بهري دانېشت گوتى : ئاغا ئاغا توو كار يكي زور خهرايت كرد كه دد ويست له په نجه ره كه وه پرا بكي ، چونكه له وانه بوو قاچت بشكي ، ئنجا گوتى : گوي بگره هه رچي گوتم : ده بي بنوسي • چوو قه له مو كاغه زى هيناو گوتى : هابووسه • (لوبلانك) وه ده ننگ هات گوتى : به ده ستي به ستر او چ بنووسم ؟

(تاردیه) ناخیکى هه لیکیشار گوتى : پاست ده کسى بیووره ، دا دهستی بکه نهوه . نیسلا به دهسته که هات دهستی پاستی کردهوه .
 (تاردیه) خیرا قه لمه کهى ده مه ره کهب هه لیکیشار گوتى : هه نهوهى ییت ده لیم بینووسه . (لوبلانک) قه لمه کهى لئ وهرگرت : گوتى : بنوسه کچم له کهل هه لگری نامه وهره . چونکه زورم کار بیهی چاوهر پاتم : (لوبلانک) به پشوکاریهوه به ناچارى چی بئ گوت : نووسی . (تاردیه) گوتى : زورباشه ئیمزای بکه ناوت جیه ؟ گوتى : ناوم (اورین فابر) . (تاردیه) وهك پشیلهى به هه لست ده سره کهى ده ره ئیناو گوتى : به لئ : (الف) پاسته کههوانه به یینی (الف) ئیمزای بکه . ناچار ئیمزای کرد . (تاردیه) گوتى : چونکه ده بئ به دوو ده ست وه نوشئ بیده به من . دای بهوى نوشتانده وه . ئنجیا گوتى : ها ها له بشتی پاکه ته که په قه م و ئادره سی مائى خوتان بنووسه . نووسی مادموازل فابر . مه نزلئ مسیو اورین فابر . خیابانى دومینک ژماره (۱۷) . (تاردیه) به ینکه نینه وه بانگی ژنه کهى کردو گوتى : نهو نامه بگره . خوت ده زانی چی لئ ده کسى ؟ به عهره بانه برپوو له گه ل نهو کچه زوو وهره وه .

ژنه که دوو نه فهرى له گه ل خوى بردوو پوشت . به (تاردیه) وه شهش کهس لهوئ مانه وه . بئ دهنگى بو ماوه یهک بالئ به سه ره ژوره که دا هئنا . (تاردیه) له فکراندا غه رق بیوو . (لوبلانک) جووله ی نه ده کرد . (ماربوس) له کونه که وه سه برى ده گرد . ژنه که هاته وه ، هه ناسه بر کهى رئ که وتبوو ، پهنگى سور هه لکه پابوو ، چساوی ده ره برى بوون . به ههر دوو ده ست به نه ژنوی خویدا دادا گوتى : نیشانه کهى به غه لته دابوو ! کهس لهوئ نه بوو ! ته ناته له خیابانى

سان دومینیکو لەژمارە حەفدەدا کەسیگ بەناوی میو (اورپین فابری) کەس نەبێ دەناسی . (ماریوس) لەخۆشیان گەشکەیی گرت ، چونکە (اورسولا)یان وەك ئەوان دەتوان : بۆلبول ، لەوێ نەبوو ، لەو خەتەرە زەنگاری بوو . (تاردیە) لە سەرئیزدە کە دانیشت ، ماوەیەك پێدەنگ بوو . بەچاویکی توپەرییەو دەکۆرەخانەکەووە فکری و ئاخیری پوی کردە (لوبلانگ) گوتی : ناو و یشانەیی پێچەوانە ! بەو پیلانە چیت لەبەن سەرییەو بوو ؟ (لوبلانگ) ووتی : دەمویست کاتیکی موانسیم دەست کەوی . تە کاتیکی توندی دایەخۆو کوریسی دەستەکانی پەچراندە تا ئەوان پێیان زانی خۆی گەیانندە ئاگر دانەکە . داها تەو دەسکی نیشە ئاسنە سور بۆو کەسێ گرت و راست بۆو ، ئاسنە کە ئەو دەندە سور بۆو تینە کەسێ ناوچاوانی پیاوی دەسوتاند . هەموویان لەجیگای خۆیان وشک بوون جوو ئەیان نەکرد . بەدەنگی بەرز وەك هەور گرماندی گوتی : ئێوە شایانی پەحم پێ کردن ، بەلام زبانی من ئازە ئەو ناهێنێ دیفاعی لێ بکەم . ئێوە لاتان وابوو من وەحشەت دەمگرێ ، دەتان وێست بەزۆر قسەم پێ بکەن و ئەو ی پێم خۆش نەبوو بەزۆر پێم بنوس ، زۆر پێ عەقل بوون . هەر فەقیانە کەسێ هەندایەووە گوتی : تەماشاکەن .

ئاسنە سور بۆو کەسێ بە باسکی چەپێ خۆیەو ناو قرچەیی سوتانی بێست و گوشتو ، بۆنی سوتانیان وولانی پێ کرد . (ماریوس) لەبەن کونە کە دەستی کرد بەلەرزین و لەترسان بەشوکا .

کابراکانیش ئێوە لەرزیان هاتی و مووی بەدەیان گرز بوون ، بەلام بۆ خۆی یەك مسقال تێك نەچوو . لەو کاتەدا کە ئاسنی سور بۆو بێست و گوشتی دەسوتاندو دوکەل بەرز دەبوووە برینە کەسێ قوڵتر

دەبوو ، بە پۈيەكى گەشەوۈ پۈي كرده (تاردىيە) و لەسەر خۇ گوتى :
 بەدبەختىنە ، وامەزانن من گىل ئۆم ! لەپاشان ئاسنەكەى لەبرىنەكە
 دەرھىناو لەپەنجەرم كەوۈ توۈپى ھەلدایە ناو بەفردوۈ • ئىنجا گوتى :
 باشە ئىستا چتان پى خۇشە نەگەلم بىكەن • (تاردىيە) گوتى : بىگرن •
 دویان چوون شانیاں گرت و ، يەكى تىلا بەدەستى دەم و چاو داپۇشراو
 ھات لە پشتىەوۈ پراوۈستا تائەگەر گوتیان لە سەرى پاكىشى و بىكوژى •
 (ماريوس) گوتى لە (تاردىيە) و ژنەكەى بوو بەسركەوۈ قسەيان دەكرە،
 دەيانگوت : ھەر رىگايەك ماوۈ • (تاردىيە) بەھىۋاشى چوۈ چەكمەجەى
 ھەلدایەوۈ كىردىكى تىزى دەرھىنا • (ماريوس) چاۋىكى بەدەورو
 بەرى خويدا گىرا • لەو كاتەدا كارەساتىكى زۆر سەير پويىدا • لەنكاۋىك
 دەنگىك لەلای دەرگای زورەكەوۈ ھات گوتى : شەوتان باش • ئاو
 پويان دايەوۈ ئامىر مەفرەزەى پۇلىس (زاور) بەزەردە خەندەوۈ
 وەژور كەوت •

« رزگار بوون »

(زاور) لە ئەنگۇرپرا پۇلىسەكانى دامەزراندبوو ، خۇشى لەناو
 دارەكانى قەراغ خىابانى (بارىەگوبلىن) دا ، كە لەبەرانبەرى عىمارەتى
 (گورىو) بوو ھەشاردا بوو ، سەرنجى دەدا • ئەو شەوۈ ئەھات و چۆى
 ەرمەبانەيك كەوتە شكەوۈ كە بە زۆرى دەچۆ ئەو بىنايە • بەتايەتى
 كە ماوۈيەك بوو لەو ناوۈ لە ون بووۈكەى خۇى دەگەپراو ئەو شەوۈ
 زانى ئەو چەند كەسە چوونە وى ، زياتر كەوتە گومانەوۈ گوتى :
 بابچم بزانم چ خەبەرە ؟ كاتى وەژور كەوت دار ھەيزەرانىكى دەبن
 ھەنگىلدا بوو ، شىرىكى بە بەرەوۈ بوو ، ھات پراوۈستا نەپاندى -

لەجی خۆتان نەزۆن ، پازدە پۆلیسم لەگەڵە بیناکەش چوار دەوری
گیراوه • چەند پۆلیسی شیر بەدەست و دوو سێ دەرەجەدار لە دوا
وی وەزور کەوتن و گورج بە ئەمری (زاور) ھەمویان پال بەست
کردن !

ژنەکی (تاردیە) خۆی لەخۆی وەرداوە بە گریانەو دەنگوت :
ئای کچەکانم ! کچە بیچارەکانم ! لەو کاتەدا (زاور) چاوی
بەئەسیرە کەیان کەوت ، بەلام لەبەر ئەوەی ژورە کە زۆر پوناک نەبوو
نەئاسی ، گوتی : دەستی ئەو ئاغا بەی بکەنەو ، بەلام نەهێلن کەس
بروا • لە پاشان (زاور) چوو لە بشت مێزە کە دانیشتی پۆلیسیک ھات
دەستی (لوبلانک) ی کردەو • (زاور) کاغەزیکی لەباخەڵ دەرھێناو
دەستی کرد بە تەحقیقات • لەپاش نووسینی چەند دێی سەری
بەرز کردەو • گوتی : ئەو ئاغا بەی ئەسیریان کردبوو بێ ھێنە پێشەو ،
گەرەکان و پۆلیسەکان تەماشایەکی ئەم لاو ئەولای خۆیان کرد •
(زاور) گوتی : باشە چ بوو ؟

پیرە مەردە موو سێھە کە ئەسیرە کە بوو ناوی (لوبلانک) مەسو
اورابین فابر • باوکی (اورسولا) ، یان باوکی بولبولی ون بوو •

« چاوپێک کەوتنی دوو خۆشەویست »

ماربوس ئاگای لە تەواوی ئەو کارەسات و پەلامار دانە بوو •
لەپاش ئەوەی (زاور) ھەمووی لەگەڵ خۆی بردن • (ماربوس) ھاتە
دەر و رۆشت سەعات نوێ شەو بوو ، یەکسەرە چۆ مائی (کورفی راک) ی
دوستی لە خیابانی (لاوریە) • بەیانی پوژی دواوی سەعات ھەوت

ھاتەمە ، كرئى خانوو ھەقى خانىمى (بورگن) ىداو شتەكانى خستە
 ھەرەباتىكەو ەو بارى كرد • (بورگن) ى خزمەت چى زۆرى لا سەير
 بوو ئوتى : ديارە لەگرتتى دزەكان ترساو • بەخوای گەنجىكى ترسە
 ئۆكە ؟ ئەى دىل بزى ، سىفەت كىچ ! ئەو لەبەر دوو شت پۆيى ،
 يەكەم ترسا ، دوو ەم لەترسى ئەو ى مەبادا بۆ شاھىدى لەكانى دادئا
 كردنياندا بانگى بكن • ھالەتتىكى وای بە سەردا ھاتبوو باس
 نەدەكرا • بۆ ماو ى چەند لەحزە چاوى بەخۆشەويستە كەى كەوتبوو ،
 باوكە پىرەكەى دىبوو • لەو دنيايانو بەرىندا كەسى لەوان خۆشتر
 نەدەويست • ھەولئى دەدا ياريزگاربان بكا • ئىستا وەك پەلەھەورىك
 لەئاسمانەو ە فكريسالى ، ئىستا بەتەواوئى گۆپاوە • تازە دەيزاتى ناوئى
 خۆشەويستەكەى (اورسولا) يە • زانى كە ئەو باوكە پىرە سەر سپەى
 دىل پوناكو سەخى و شەرىف بەشەھامەتە • (ماريوس) لە بىش ئەو ەدا
 بچىتە مالى (كورفى راك) لەباغى بولبولدا دەژيا • بە ئادرەسى (بولوارد)
 دولاساتتە ، درەختى ھەوتەم - خيابانى كرولبارب زوربەى كات لەوئى
 پراى دەوارد • ئەو رۆژە زوو لەوئى پۆشت ، چوو لەسەر جۆگە
 ئاويك دانىشت • تىشكى پۆژ لەسەر پەلكو گەلای دارەكان
 دەدرەوشايەو • (ماريوس) بىرى لئى دەكردەو • تازە توانائى كار
 كردنى نەمابوو ، ھەوسەلەى تورسىن نەبوو • ئەدنای خەونو خەيالدا
 دەژيا ، وردى بەر داوو ، سەعات بەسەعات دلى تاريكتر دەبوو ، ئىتر
 پۆژىشى نە دەدى •

نە دەى توانى دەردى دلى خۆى بكا ؟ نە لە بىر خۆى بەرىتەو •
 لەسەر لىو ە جۆگايەكە دانىشتبوو ، گوئى لە تەقەو ، پەمەو ، زرىنگەى
 شيو كوئى زنى گەپرەكى (گوبلن) گرتبوو ، دەنگى ئەو بالدارانەشى

دەبىست كە لەناو لەخو گەلای دارەكانى سەر سەرىدا هیلانەیان كرد
بوو ، هەل نیشتبوون و ورتەیان دەهات .

لەلایەك نەغمەى ئازادى و خۆش بەختى و لەلایەكى تر بىرى رەنج و
بەدبەختى تۆزىك هەستیان جوولاند بوو . لە چلە پۆبەى ئەو شەوقەدا
دەنگى ئاشناىەكى هاتە بەر گۆڤى دەنگۆت : ئاخ ، ئىرەيه ! كە سەرى
هەلبىرى كچەگەرەكەى (تەردىيە)بوو كە جارێك پێنج فېرانكى دابوێو
ناوى ابونین . لاوازتر و شتواوتر و بێخواس و پوت بوو ، بەلام
لەجاران جوانتر . هات لەبەرەمبەرى پراوەستاو گوتى : ئەى ئاخىرى
تۆم دۆزىهوه ، زۆرت بە دوادا گەپام ، نازانى ئەوه دوو هەفتەيه
لەبەندىخانەم ؟ بەر بووم . گوتى : دەزانم تۆش لەبەر ئەو كارەساتە
لەوێ پۆشتى ، ئىستا لە كوێ ؟ درێژەى پێداو گوتى : ئاخ خـو
كراسەكەت دپراوه ، بێتە با بۆت وەدروم . (ماريوس) وەلایى نەدايهوه .
لەپاشان كچەكە گوتى : من دەتوانم تۆ خۆشحال بكەم . گوتى :
چۆن ؟ ئەو قسە مەعنەى چیه ؟ هەناسىكى قوولى هەلكيشاو ووتى :
(ماريوس) تۆ جارەكان زۆر لەگەلم مېهرەباتر بووى ، گوتى : دەى باشە
مەنزورەت چیه ؟ (ابونین) گازێكى لەلباسەكەى گرت و كەوتە
گومانەوه و ئاخىرى گوتى : بەلێم بەدەيه بێ بكەنى ؟ پێم خۆشە پروو
خۆش و شادبى . خو تۆ بەلێت دابو چى داوابكەم بێ دڵم نەكەى .
گوتى : باشە بەلام قسە بكە بزانم .

ابونین تێهوه پاماو گوتى : دەزانم لە كوێيه . (ماريوس) پەنگى
سپى بوو كەوتە دڵە كۆتكەو گوتى : چوزانى ؟ كام نیشانه ؟ گوتى :
ئەوهى داوات لێ كردم ، ئەو ئادەرسەى كەخۆت باشتر دەزانى .
ئەوهى كە هەميشە بە دوايدا دەگەپراى و پياسەت دەكرد . هەميشە من

چاوم به دوا دا ده گیرای • (ماریوس) که و ته منجه منچو زمانی لال بوو
 کوتی : ئادره سی نهو ئافره ته ؟ (ابونین) هه ناسیکی هه لکیشاو (ماریوس)
 هه سنا دهستی گرتو به خویه وه گوئی و کوتی : ئاخ • زوو که نیشانم
 بده ، قسه بکه • هه رچی دلت ئارده زوو ده کا ئاماده م ! نهو نیشانه له
 کویسه ؟

کوتی : وهره له گه لم • خیابان و ژماره ی خانوه که یان به باشی
 نازانم ، به لام ده زانم که له و تریکا نه یه • خانوه که ده ناسمه وه وهره
 له گه لم • چه ند ههنگاوێک پویشن ابونین پاره ستا کوتی : زور له
 تریکی من ده پووی ، نه وه جوان نه یه بدن له یشه وه برۆم تو وهدوام
 که وه • وهك ریبوارێک • ئاخو بو گهنجیکی وهك تو جوان نه یه له گه ل
 ئافره تیکی وهك من بینن •

« خانوێکی نه هینی »

له ناوه پاستی سه ده ی دوایدا ، یه کێک له ئه ندامانی پار له مانی
 (پاریس) قه سربکی هاوینی له فور برگ سن ژرمن دا له لای خیابانه
 وێرانه که ی (پلومه دروست کرد ، دوو قات بوو ، باغیکی گه وری له بهر
 ده مدا بوو • ده روازه گه وری که ی بو خیابان ده کرایه وه • باغه که
 ده هزار مهتری چوار گوشه ده بوو • پیاوی پێر وه هه ئه و نه ده ی لی
 ده زانی ، به لام له و دبو خانوه که هه وشیکی بچووک بوو ، له ئاخیه وه
 له لای (سان جرمان) خانوێکی بچووکێ نزم دیار بوو دوو ژورو ژیر
 خایک بوو ، چۆل بوو ، دو ده رگای بوو ، ده رگایه کی ئاشکراو ،
 له پاشه وه ش ده رگایکی نه هینی بوو ، دواوه ی دالانیکی دورو درێژ
 بوو ، له وێوه ده جۆ ده رگایه کی ترو به قادی کدا ده جویه سه رخیابان •

له مانگی تشرینی یه کهمی سائی (۱۸۲۹) دا پیاوینکی به سالدا چوو ،
 جوو ئه و خانوه چۆله ی به کری گرت و دهستیکی پندا هیناو چۆ ناوی
 به خۆی و کچیک به ناوی (کهزیه) وه و بیوه ژتیک به ناوی (توسان) که
 له نه خۆشخانه و فهقیری رزگاری کردبوو خزمهتی خۆیانی پی ده کرد .
 ئه و پیاوه پیره هه مان (ژان و آلزان) بوو ناوی خۆی نابوو فوشلفان . یان
 (فوشلونت) . بی گومان خۆینه ره کان ده زانن که (ژان و آلزان) و باو که
 (مادلن) و فوشلونت و (لوبلانک) هه ر یه کیکه ، به لام بۆچی کلیسای
 (بنی ییکوس) ی به جی هیشتم و جی پوی دابوو ؟ هیچ . به لام هه ر
 وه که له به شه کانی ییشودا باسمان کرد (ژان و آلزان) له کلیسادا به خۆشی
 پای ده بوارد . چاوی له (کهزیه) بوو ، وای ده زانی هیچ شیک
 ناتوانی له یه کیان دور خاتوه مه گه ر مردن ؟ به لام زۆری نه خسایاند
 (ژان و آلزان) په ی به ئالۆزیه که برد ، له خۆی برسی : ئایا له به ر خاتری
 ئاسوده یی خۆم ، ئه وه خه بانهت و دزی نیه که خۆشی و زیانی ئه و کچه
 له و کلیسایه دا له به یین بجی ؟ ئه ویش حه قی زیانی نیه ؟ ئه گه ر به و
 به پراهیه تفوو له عه ته تی من نا کا ؟ ئاخری بریاری دا کلیسا به جی بێلێ ،
 له هه لیک ده گه رپا . تا باغه وانه پیره که مرد . (ژان و آلزان) چۆ لای
 مودیری کلیساو گوتی : چونکه کاکم که میکی میرات بو به جی هیشتم و م
 ده توانم به ئاسانی پی بریم ، هه ر وه ها له به ر ئه و وش که ماوه ی پینج ساله
 (کهزیه) لیره ده خوونی پینج هه زار فرانک بو کلیسا داده تیم . مودیره
 نیجازه ی دان و کلیسایان به جی هیشتم . به لام سندوقه لیک هه لگرت ،
 هه میشه لای خۆی دای ده ناو کلێله که شی هه ر به خۆی بوو .

له پاش ماوه یه که ئه و خانومه به کری گرت و چوونه ناوی ، ناوی
 خۆی نا اولیموس فوشلونت له هه مان کاتیشدا دوو خانوی تری به کری

لرتبۇر ، بۇ ئەۋەمى لەكەتتى پېۋىستى دا بېچىە وئى . خانۇەكان
 ھەريەكەيان لە كەپەكك بوون . جارو بار (كەزىيە) دەبرد يەك دوو
 مانگ دەچوونە ناويان ، بەلام (توسين)يان نە دەبرد .

(كەزىيە)و خزمەت كارەكە ھەر لە قەسرە كۆنەكەدا دەبوون ، بەلام
 ئەو لەزورى پىشتى ھەۋشەكەدا دەنووست . زورەكەى بەپىك و
 تەختىك و مېزىك و دوو كورسىيە شپو كۆزىك و چەند بەرئ كىتب
 لە گەل سىندۇفە بېچەكەكەى خۇى تېدا بوو . ھەر لە گەل (كەزىيە) ناننى
 دەخوارد . دەستى دەكرت و دەچوون بۇ كەپان ، دەچوون بۇ كلىسائى
 (سەنژانك) دوعايان دەكردو خىرى دەكرد ، دەچوو لە چاللاۋىك خۇى
 ئاۋى دىئا . لەپاستىدا (فوشلونىت) تەندامى ئاردى مىللى بوو
 (زانوالزان) لەخزمەتتى ھەسكەرى رزكارى نەبوو بوو ، سالى دۇ سى
 جار دەچوو لىياسى نىگابانانى نەبەر دەكردو بۇ شوپنە وونى ۋەزىفەكەى
 دەبىنى ، زۇرىشى پى خۇش بوو ، چونكە بەو ھۆيەۋە دەچۇ ناۋ خەلك .
 تەمەنى لەشېئىت سالى تى پەرى بوو ، بەلام دەنگوت : پەنجە
 سالى . خۇيان لەخەلك ئاشكرا نەدەكرد ، تەنانت خزمەتتى باغى ھەۋشە
 كەشيان نەدەكرد ، تاخەلك شىكان تەبائە سەر . سىندۇقى بەرىدىيان
 لاۋو ، قەت كاغەزىكىان تى نەداۋىشت .

« گۇرانی وینە »

كاتتى (كەزىيە) كلىسائى بەجى ھىشت تەمەنى چواردە سالى شىك
 بوو . خويندىنى ئاينى تداۋا كرىدبوو . (كەزىيە) دايكى خۇى نەدى
 بوو ، ھەر چەند (زانوالزان) زۇرى خۇش دەۋىست ، بەلام جىگائى

دایکى بۇ نەدە گرتەۋە • ئەۋمىندالى خۇي ۋەبىر نەدەھات ، ۋەئى خەۋن دەھاتەۋە خەيالى كە چۆتە لاي ېشەلەيتىك ۋ (زانۋالزان) بىردۈيەتەۋە • رۆژنىك گوتى : باۋكە لەخەۋمدا دايىكم دوو بالى گەۋرەى بوو ، پەنكە پرايىيەكى گەۋرە بوۋى ؟ (زانۋالزان) گوتى : بەلى پەنجى زۆر كىشا • رۆژنىك (كەزىيە) دەئاۋىنەى پروانى ۋ بەخۇى گوت : غەجايىب ! خۇى زۆرجوان ھاتە بەر چاۋو زۆرى ېىخۇش بوو • تا ئەۋكاتە خۇى ۋا بەجوانى نەدى بوو • ھەر لاي ۋابوو كچى ناۋ مالمەۋ جوان نەبوۋە • بەلام (زانۋالزان) ئەۋەى ېىناخۇش بوو •

(كەزىيە) ئەۋ شەۋە كە چۆ سەر جىگا خەۋى لى نەكەۋت دەيگوت : بەپاستى زۆرخۇش دەبوۋ جوان بوۋمايە !

ئەجا ئەۋ كچە جوانانەى كەۋتەۋە ياد كە لە كلىسادا ھاۋپىى بوۋن ۋ گوتى : تۆخەى ! ديارە ۋەك (سوشاۋن)ى ھاۋپىم جوان بووم ! بەشەۋ لەباش نان خواردن كەمىكى درومان دەكرد • شەۋىك لەكاتى درومان كىردندا سەرى ھەلپى باۋكى زۆر سەىر تەماشى دەكرد • جارىكىدى بەخىاباندا دەپۆيى گوتى لەكوپنىك بوۋ لە دوايەۋە دەيگوت : بەپاستى جوانە • بەلام خەيف بەرگى جوانى لەبەردا نە • پۆژىكى تر لەناۋ باغەكەدا ېياسەى دەكرد ، گوتى لە (توسنت)ى خىزمت كارىان بوۋ بە (زانۋالزان)ى دەگوت : ئاغا دەزانى (كەزىيە) زۆر جوان بوۋە ؟ كە ئەۋەى بىست گورچ چۆ زورەۋەۋ خۇى گەيانەۋ بەر ئاۋىنە ، لاي سەىر بوو • خۆ بەجوان ناسىن • جارىۋايە ۋەك لەسەرماۋ ھەۋرىكى سەختدا رۆژت لى دەركەۋىۋ وايە •

بەلام (زانۋالزان) بەجوان بوۋى (كەزىيە) ھەستى بەترىنىك دەكرد • چونكە دەيزانى جوان بوۋى (كەزىيە) پەردەبەك بەسەر

ئارەزوۋەكانى ئەودا دىنى و گۆرپاتىك بەسەر ئەو ژيانە خۆشەياندە دى .
ئەو ئەو ھەموو پەنجە و زەھمەت و ئاپەتتەيە لەبەر (كەزىيە) كىشىا
بوو . لە ھەموو ئەدا شەيتانىك بوو ، ئىستاقەشەيە ، تەنبا ئارەزوۋى
ئەو بوو (كەزىيە) لەبەر چاۋ بى و (كەزىيە) خۆشى بوى !

ھەر دەيگوت : كىچەكەم جەند جوان بوو ، دەيى ئاخىرى چى
بەسەر بى ؟ لىرەدا جىساۋازى بەينى خۆشەويستى دايك و يەكى تر
دەردەكەويى ، ئەو دى (زان والزان) يىنى ئاپەتتە بوو ، ئەگەر دايكىك
بەكچەكەي خۆيەو بەينى زۆرى بى خۆشى دەيى .

(كەزىيە) لەو پۆزەو ھە تەماشائى ئەينەكەي كىردو لاي واپوۋ جوان
بوو زىاتىر موبالائى بەجلو بەرگ دەكرد . ھەناسەي دوا رۆژ لەدلىدا
گەشەي كىردبوو . يەكىك لەو دوو گەوھەرەنەي پايەي ژيانى ئافرەت
يىك دىن : جىنى خۆي نە دلى (كەزىيە)دا كىردبوو . ديارە گەوھەري
دوۋەميان عىشقە . چۈنكە ئىمانى بەجۋانى خۆي ھىنا بوو ، ھەستى
ژانە لەدەرونيدا پەرەي ستاند بوو ، پقى لەجلو بەرگەكەي جارانى
ھەلدەستا . لەماۋەي كەمتر لە مانگىكدا نەك ھەر بوو بە جۋانترىن
ئافرەتى ئەو ناۋچەيە ؟ بەلكو بوو بەشيك پۆش ترىنى ئافرەتانى
(بارىس) يەكەم رۆژ كەكراسى تازەو كىلاۋى سىي لەسەر كىردو دەستى
(زان والزان)ى گىرتبوو ، چۈن بۆگەپان دەتگوت : يەكەم گولى
نەورۆزە ، ئەوئەدە گەش و دەم بەيىكەنەن بوو گوتى : باۋكە وئەي
مىت بى چۆنە ؟ (زان والزان) ۋەك ھەسوودى بى بەرى ووتى : زۆر
دلى پقىنە . ديار بوو يىنى ناخۆش بوو (كەزىيە) ئاۋا خۆي گۆپىۋە . كە
گەپانەو گوتى : (كەزىيە) واديارە تازە جىلەكانى جارانت ئاپۆشى ؟
گوتى : ئەو جىلو بەرگە كۆنە چى ؟ خەلك گالتەم يىدەكا . بۆ باۋكە

تازە دەت ھەوى چ بکەم ؟ ھەناسىكى ھەلکىشاو گوتى : تازە قەت ئەو
 جۆرە لىياسە دەبەر ناکەم • (زان وئالزان) ئاھىكى دىرىزى ھەلکىشاو
 دەنكى نە کرد • تا ئەوکاتە (کەزىيە) کەم و دەدەر دەگەوت ، بەلام
 ئىستا زۆرى کەيف لەگەپانە • لەپاستىدا فائىدە لە ناوچاوانى دىل پەنەرەو
 جلد و بەرگى شىکدا چىيە ؟ ئەگەر نیشان نە درىن ؟

« سەرەتاي جەنگ »

لەپاش تىيەر بوونى شەش مانگ دو بارە (کەزىيە) و (ماريوس) لە
 نۆيىن گەپان - (لوکزامبورگ) چاويان بەيە کتر کەوتەو •

(کەزىيە) و (ماريوس) لەبلىسەى ئاگرى عىشقدا دەسووتان •
 دەستى قەزاو قەدەر زۆر لەسەر خۆ ئەو دوو ھى لىك نزيك دە کردەو •
 رۆژ لەدوا رۆژ ئاگرى دەرونى ئەوانى زياتر خۆش دە کرد • لەو چاو
 يەكەوتەدا تىرى خۆشەويستى (ماريوس) لە دلى (کەزىيە) ھەلجەقى و
 (ماريوس) يش پەى پى برد کە خۆشەويستى کارى کردۆتە سەر ھەستى
 (کەزىيە) • تا ماو پەك وەك تەواوى کچان لەکاتىکدا بە ئاشکرا
 دەشويستىکەو پادەماز ، لەبەرە سەبرى (ماريوس) دە کرد • يەكەم
 رۆژ کە ئەو دووانە چاويان بەيە کتر کەوت ، ھەر دوکیان ھەستيان
 بەو کرد کە يەكەم نىگای بەو جۆرە ناوى عىشقەو زمانى نىگا بە نەھىنى
 زۆر قەسو پازو نیاز دەکاو دەردى دىل زۆر دەر دەپى !

ئەو رۆژە (کەزىيە) چۆ خانووەکەى خىيالى (اورست) کە
 (زان وئالزان) برىارى دابوو ناو بەناو بچىتە وى • (کەزىيە) لەبەر ئەو ھى
 ئەجوانى خۆى گەى بوو ، خۆى بەخاوەن چەك و خاوەن دەسلەلات و
 بەقوومەت دەزانى • لەيادمانە کە (ماريوس) جارێ چۆن دوو دىل دەبوو ،

چەند سەعات ئىگەردىڭىڭدا دادەنىشتە تۇتاي ھەستان چۈنە
پىشەنەنى ئىدەككەردۈ چۈن (كەزىيە) پۇقى لى ھەلەمەستا .

رۇزنىڭ (كەزىيە) بە (زانۋالزان) كۈت : باۋگە ۋەرە با ناۋىك
ئەۋلايە پىياسەنەك بىكەن . (كەزىيە) بۇيە دەچۇ ۋى ، چۈنكە دەى دى
كە (ماربوس) لەۋ نىزىكە دور ئاكەۋىتەۋە .

ئەۋ رۇژد نىڭا سىجراۋىيەكەى ، (ماربوس) دىۋانەككەردۈ
ئاڭاى لە خۇى ئەما . نىڭاى (ماربوس) ش (كەزىيە) خىستە دىلە
كۈتكىۋ لەرزىن . لەباشان (ماربوس) بەخاىرچەنى پۇششتە (كەزىيە)
بەنىگەرانيەۋە ماپەۋە . لەۋ رۇژد بە دواۋە يەكترىان دەپەرست (كەزىيە)
مەشائى كەلىمەنى عىشقى نە دەزانى ، چۈنكە قەت لاي ئەۋ ئەۋ كەلىمە
باس نەكراپۇر . بەۋەۋەۋە نەى دەزانى چ ناۋىك ئەۋەستە نى ؟

ئايا كەسنىك ناۋى خۇشى خۇى نەزانى لە نەخۇش كەترە ؟ نەى
دەزانى ئەۋ ھەستە چاكە يان خەرابە ؟ سوۋدى ھەيە يان زىان ؟
زەرۋرە ، يان پىكەۋتە ؟ ھەمىشەيە ، يان كاتى ؟ درۋستە ، يان
قەدەشەيە ؟

ئەۋغىشە سوۋدى بۇ پۇجى (كەزىيە) زۇرپۇر ، چۈنكە ئەۋ
پىۋىستى بەخۇشەۋىستى بوۋ . دەۋىست يەككە بەرستىۋ خۇشى
بوۋ ، ھەۋۋ رۇزنى زۇر بەپەلە لەكاتى دىارى كراۋدا دەچۇ
گەردىڭداۋ (ماربوس) دى دەۋىۋ زۇر كەيف خۇش دەۋۋ . رۇزنىڭ
خۇى بۇ پانەگىراۋ پازى دى خىسۋى لەزىۋ بەردەدا بە (زانۋالزان)
كۈت : - كۈتى : ئەۋباغەنى (لوكرامبورك) چەند جوانە . (ماربوس) ۋ
(كەزىيە) لەگەل يەك ۋەك غەرىبە ۋابوۋ ، قەيەن پىكەۋە ئىدەككەردۈ ،

ئېك تىرىك ئەدەبىيەتتە ، ۋەك ئەستىزەكانى ئاسمان ئېك دورى بوون ،
تەنيا دەئزان و يەككەريان دەينى .

« پەزىلەت »

ھەممەي ۋەزەو ھالەتتە ئەندازەي خۇي ھەيە . دايىكى پىرو
ئەبەدى سىرۇشت و تەبىئەت زۆر بەھىۋاشى (زان ۋالزان) ي لەككەري
(مەريوس) ئاگادار كەرد . بەھۇيەو پەك ۋ دەمەري (زان ۋالزان)
كەوتە لىدان ۋ دەلەرزىن ۋ فەككى گۇرا . ھەروەھا (مەريوس) ىش كەوتە
خۇو ، بەگۇيرەي يادىي كەورەي خىۋاۋ بەھۇي ھەمان دايىكى
تەبىئەتتە ، ئەوئەي لەتۋانەيدىۋو ، لەدەستى دەھات بۇ خۇشاردەو
لەباۋكى (كەزىيە) دەي كەرد .

بەلام (زان ۋالزان) ھەر چەند سەرنەجى دەدايە پەنئارى ، تەبىئى
ئەدەھاتە بەرچاۋ . ۋەك جارەن ئەدەپنۇلايان ۋ زۆر دور دادەنىشت .
بەزاهىرى كەتتەيىكى بەدەستەو دەگەرت ۋ خەرىكى مۇتالاي دەو .
جارەن بەكۇتە كۇتەكەو ، دەھاتە شۇيىن گەرانەكە ، بەلام ئىستە ھەر
زۆرە كۇتەكە نوئى نەبەردەكا . (زان ۋالزان) زۆرى لى پەست بوو .
تەتەبەتتە سەلىقەي (مەريوس) لەپۇشىنى كۇتە تازەداۋ لەلەبەر كەردنى
ئەو كراسە جۋانە بەنرەخانەي (كەزىيە) بە تەۋاۋى ئەويان نىگەرەن ۋ
نارەھەت كەردبوو . قەت بائى (مەريوس) ي لاي (كەزىيە) ئەدە كەرد .
تەنيا رۇزۇلك تەبىي خۇي بۇ پەرانەگىراۋ گۇتەي : ئاخ تەماشە ئەو گەنجە
بەكە ۋەتەيىكى چۇنى ھەيە ؟ بىۋاۋ نارەھەت دەكا ، ئەوئەدە خۇي
دەگەرت . ئەگەر (زان ۋالزان) ئەوئەي سائىك لەمەۋبەر يگوتە: (كەزىيە)
لەبەر ئەوئەي مىندال بوو ، لەۋلامدا دەيگوت : نە . گەنجىكى زۆر

سەرئىچ پاكىشە • ئەگەر دە سالل لەمەو دوا بىگوتايە دەبگوت : پراست
دەكەى زۆر دزىو ، نايەتە بەرچاو • لەبەر ئەوەى خۆشەويستى ئەوى
ئەدل چەقى بوو ، بەلام ئىستا لەو كاتەدا زۆر لەسەر خۆ گوتى : كامە ؟
ئەو گەنجە دەئىي ؟

دەتگوت : ئەو يەكەم جارە ئەو كوپە دەبىي • (زان وائزان) لە
قەسكەى خۆى پەنسا بۆو گوتى : تەمنا من چەند بى عەقلم ؟
دیارە ئەو بىتجارە ئەو كوپەى نەديو ؟ من خۆم نیشام دا •

(كەزىه) تەنسا كەپەتلك لەدەمى دەرچوو نىيىكى دركاند بوو
بەهوى سەرسامى باوكى • باوكى سى سەعات بوو لەگەل (كەزىه)
دانىشتبوو ، خەريك بوو هەستى ، (كەزىه) گوتى : باوكە وا زوو ؟

(زان وائزان) نەى دەتوانى كارىكى وابكا (كەزىه) تىي نەگا •
ئەواوى ئەو چەند سەعاتە كە لەژيانى دوو دلدارى خۆشەويستدا زۆر
خۆش ، بەتايەتى كاتى (كەزىه) لەبنەو زەردە خەندەى بۆ (ماريوس)
دەكردو (ماريوس) وەى نەدەزانى ناو چاوانە فرىشتەيەكەى (كەزىه)
نەبى هېچ لەو دنيا پانو بەرىنەدا هەيەو هەر ئەوى دەدى • (زان وائزان)
بە چاويكى سەير لە (كەزىه)ى دەپوانى و بەچاو پىكەوتى (ماريوس)
زۆر توپە دەبوو • (ماريوس) ئارامى لى هەلگىرا بوو ، رۆژيك تا
خيابانى (لواووست) وەدوا (كەزىه) كەوت • رۆژى دوايى چو
لەخاوەن خانووەكەى پىرسى ، خاوەن خانو چۆ لای (زان وائزان) و
گوتى : ئاغا ئەو كوپە گەنجە بۆچى ئەوەندە لە تىو دەپرسى ؟

(زان وائزان) رۆژى دوايى بەچاوى پى لەرقەو پىروانىيە
(ماريوس) و (ماريوس) هەستى پى كرد • (زان وائزان) بارى كردهو بۆ

قەسرەكەى خىيابانى (بىلومە) • (كەزىيە) ھەر چەند يېنى ناخۇش بوو ،
 بەلّام وەسەر خۇى نەھىتاو نەى گوت : بۇ بار دەكەى ؟ (زان وائزان)
 لەبەر ئەومى خۇى دەردى عىشقى نەدى بوو ، پەى بەدەردى دلى
 (كەزىيە) نەدەبرد • ھەر ئەومەندى دەزانى كە (كەزىيە) ناپەحەت و
 غەبار دىتە بەر چاۋ • تا رۇزىك لە (كەزىيە) ى پىرسى گوتى : يىت
 خۇشە بىچىنە گەردىشگى (لوكرامبورك) ؟ (كەزىيە) بە ناپەحەتەو
 گوتى • نەخەير !

(زان وائزان) بەكرى (كەزىيە) زۇر ناپەحەت بوو • (كەزىيە) بۆيە
 واى وەلّامى باوكى دايەو ، لاي وابوو كە ھەستى ژانەى خۇى بەر
 شىۋە دەر بېرىۋ وا نىشان بدا كە چورن و نەجوۋنى لا وەك بەك بى ،
 باوكى جارىكى تىر يىنى دەلّتەو •

بەلّام چەند مانگ تى پەرىن تا چوونەو گەردىشگاۋ زۇر درەنگ
 بېو • (ماريوس) لەوئى نەما بوو • زۇرى پەرۇش بوو ، رۇز بەرۇز
 پەرىشاتر دەبوو ، نەى دەزانى زىستانە ، يان پايزە ، ھەتاو ، يان باران
 دەبارى ، ھەورە ، يان ساو ؟ تەير دەخوئىن ، يان نا ؟ نە بېرى لەھىچ
 دەكرەو ، نە ھىچى دەدى • تەنبا ئەومى دەزانى چاۋ دەجىگايەكەو
 بېرى • لەگەل ئەو شىدا ھەر كارىكى واى نە دەكرە كە (زان وائزان) بە
 تەواۋى تىيى بگا • ئەوباۋك و فرزەندە كەتا دوئىيە كىريان زۇر
 خۇش دەويست ، ئىستاخفەت لەيەكتر دەخۇن ، بەلّام وەسەر خۇيان
 ناھىن و باسى ناكەن •

« بىرىنى دەروو شىفای ژوور »

ئىتر (كەزىيە) و (زان وائزان) خويان دابۇ نان دان بەرسيان و

جل کردن بۆ پروت و هه‌زاران و دلی خسویان به‌وه خوش کرد بوو .
خه‌میان له‌ددا نه‌ده‌ما .

روژێك به‌جوته‌ چوونه‌ عه‌نده‌تی (ژوندرت) كاتی گه‌پانه‌وه
(زان‌والزان) چۆ كاوله‌ خانوه‌كه‌ی پستی هه‌وشه‌كه‌وه‌و بآلی پروت كرده‌ .
(كه‌زیه) نه‌ماشای كرد بریتكی گه‌وره‌ی قوولی به‌قوله‌وه‌یه‌ ده‌نگوت :
سووتاووه‌ پده‌ش بۆته‌وه‌ ، ماوه‌ی مانگێك له‌جیدا بۆی كه‌وت ، به‌هیچ
جۆری پازی نه‌ ده‌بوو دوكتوری بۆبانگ كهن ، ده‌نگوت : پیویستم
به‌دوكتۆر نیه‌ ، به‌لام (كه‌زیه) وه‌ك كیچكی زۆر دلسۆز شه‌وو روژ
ده‌رمانی ده‌كرد . زۆریشی پێ خوش بوو كه‌ ده‌توانی خزمه‌تی بكا .

(زان‌والزان) خوی له‌جاران به‌خوش به‌خت‌تر ده‌زانی كه‌
(كه‌زیه) ئاوا به‌پروخۆشی خزمه‌تی ده‌كا . جار جبار له‌ (كه‌زیه)ی
ده‌پوانی و ده‌نگوت : ئاخ برینی باش ! ئاخ دلی میهره‌بان ! (كه‌زیه)
به‌هوی نه‌خۆشی باوكیه‌وه‌ نه‌ده‌چۆ ده‌ره‌وه‌ ، هه‌ر له‌مال ده‌بوو ، كشی
بۆ باوكی ده‌خوینده‌وه‌ . (زان‌والزان) له‌خۆشیانی وه‌ی ده‌زانی تازه‌
له‌دايك بووه‌ ، كوپه‌ گه‌نجه‌كه‌و گه‌ردشكای (لوگزامبورك)ی له‌بیرچوو
بوونه‌وه‌ . (كه‌زیه)ش هاتبوووه‌ سه‌رخۆ . (زان‌والزان) به‌خۆی ده‌نگوت :
به‌آلی من له‌ئهووه‌له‌وه‌ به‌سه‌هو چووم ، وانه‌بوو .

ئهو‌نده‌ی خو به‌خوش به‌خت ده‌زانی خێلی (تساردیه) و
شه‌په‌كه‌ی له‌بیرچوو بۆوه‌ ، هه‌ر له‌وان ده‌ترساو ، به‌لام ده‌نگوت : تازه‌
ئهو‌ان له‌به‌ندیخانه‌دان و له‌دوا روژیشدا ناتوانن هیچ بکه‌ن . ده‌نگوت :
به‌لام به‌پراستی عائیلتكی به‌د به‌ختن ؟

به‌هار داهاات . باغو ده‌شت و گوآزار ئهو‌نده‌ جوان بوون . پری

کردە (كەزىيە) و گوتى : ئەو بۆ ناچىيە ناو باغ و پىياسەيك ناكەسى :
 زۆرم پىخۆشە • (كەزىيە) بى دلى نەكردو چۆ ناو باغ دەستى كرد بە
 قەدەم لىدان •

برىنى باوكى وردە وردە سارتىز بۆو • (كەزىيە) زۆرى پى
 خۆش بوو • مانگى (مارس) بوو ، زستان بارگەى پىچا بۆو ، غەم و
 بەزارەى باركردبوو ، دنيا دنيايەكى تر بوو •

مانگى (نيسان) داهاى • لەو مانگەدا رۆژ بەئاسمانەو تىشكى
 زۆر خۆشە ، ھەر وەك مندالى ساوا دەگرى ، درەخت و باغ و گول و
 مېرك و مېرغوزار شىوھى سەر زەوى دەگۆپن • (كەزىيە) زۆرجوان
 بوو ، بەتايەتى بەھاران غەم لەدلاندا كەم دەبى و زوربەى خەلك زۆر
 واىە دەگۆپى • (كەزىيە) ش فەرقى كردبوو •

سەعات دەى بەيانى دوا نانخواردن باوكى ھەلنا ، كە لەگەلى
 بچى بۆ گەپان ، بالى باوكى گرت و وردە وردە وەدەر كەوتن • باى
 بەھار غونچە گولى ماچ دەكردن و ھەوا زۆر فېك بوو • (كەزىيە)
 ئەو نەدە كەيف خۆش بوو ، ئاگای لەخۆى نەبوو ، بە ئارەزوى خۆى
 پى دەكەنى • (ژان و آلژان) زۆرى پىخۆش بوو ، وەى دەزانى گولى
 پايزى ، بەھارى لى ھاتوو • برىنى باسكى گۆشتە زونەى ھىنا بۆو و
 شەوانە دە چوو دەگەپا و پىاسەى دەكرد •

« دىك لەبن بەردىكدا »

ژان و آلژان عادەتى وابوو ، جار جار دوو سى رۆژ دەچوو بۆ
 سەفەر ، لەمانگى (نيسان) ى ئەو سالتەدا خوا خافىزى لە (كەزىيە) كردو

به کاره کهره که ی گوت : ناگات له (کهزیه) بی .

له باغه که دا ، له نزیك دەر وازه کون کونه که که دهی پروانیه سهر
خیا بان سه کویه کی به ردین بوو ، بهری تهماشا کردنی چاوی خه لکی
بیکاره ی گرتبوو که به قهستی تهماشا ناو باغ بکه ن ، مه گهر له قه لشتی
دهروازه وه تهماشایان بسکردایه . لهو مانگی نیسانه دا (ژان و الزان)
روژنیک چۆ دهره وه و (کهزیه) له دوا روژ ناوا بوون چوو له سهر شهو
سه کویه دانیشت . له دوا ماوه بهک ههستا له ناو باغه که دا دهستی کرد
به گهرپان و دوباره هاته وه سهر سه کویه که . که تهماشای کرد بهردیک
له سهر چینگاکه ی دانراوه ، که له پشدا لهو ئی نه بوو . زوری لاسه ییر
بوو ددیگوت : ده بی شهو بهرده مه عنای چ بی ؟ کئی لهو ئی دانابی ؟ چۆن
هاتیته ژوره وه ؟ مه گهر له قه لشتی شیشه ئاسنه کانی دهر وازه که وه دهستی
هینایتیه ژوره وه ؟ ئاوړیکی دایه وه به ترسه وه چو وه ژوره وه ،
دهرگای سالتونه که ی تووند داخست و قفلای دا . ئهجا له خزمهت
کاره که ی پرسی گوتی : باوکم هاتوته وه ؟ ووتی : نه خیر . (کهزیه)
گوتی : نه ی تو هه میسه دهرگاو په نجه ره دادمه خه ی ؟ به تاییه تی کیلونی
دهروازه که قایم ده که ی ؟ گوتی : به ئی مه ترسه . (کهزیه) باشی ده زانی
که شهو خزمهت کاره یان قهت خیانهت ناکا ، به لام له وه دهرسا چونکه
خانوه که یان له ئاوه دانی زۆر دوور بوو . خزمهت کاره که گوتی :
پاست ده که ی ده بی زۆر وریا بین . به تاییه تی خوئاغاش له گهل تیه
لیره ناخه وی ، به لام هیچ مه ترسه ، ته وای دهرگاو په نجه ره داخستوه
ده ئی قه لاتی قایمه . (کهزیه) گوتی : بی دنگ به وه وه
په نجه ره کان قایم که . (کهزیه) به قهسه کانی خزمهت کاره که واتیک چوو
ته نانهت توانای نه وه شی نه بوو بلای : بیچۆ تهماشا شهو بهرده بکه که

له سەر سه کۆکه یه • له وه ده ترسا که ده روازه که بکاته وه یه کیک بێته
 ژوره وه • هه رچه ند ده رگا و یه نجه ره داخرا بوون ، به لام
 خزمه ن کزه که ی وادار کرد بچی هه موو کون و قوژینی خانوه که بکه پتی
 له دوایه (که زیه) چۆ ژوره که ی و سه رنجی ژیر قه رمو پله که ی داو ئه و
 سه وه زۆر به نا په حته ی نووست • له گه ل گه ردی به یانی خاسیه تی
 رۆژ بوونه وه ئه وه یه ، که خه و له پیا و ده زپینێ و ، خه نده دینیه سهر
 لیوان • هه ر که پۆژ بووه (که زیه) شه وی پابر دوی که وه نه وه یادو
 به شه رمه نده ییه وه گوتی : ئه یا پۆ ، ئه وه چ خه و نیکم دی ؟

تیشکی پۆژ که له درزی په نجه ره وه ده هاته ژورو سینه ری
 په رده کانی ئه رخه وانی په نکت ده کرد ، (که زیه) ی وا گه شانه وه
 کاره ساتی شه وی پابر دوی له بیر برده وه به خۆی گوت : خۆ سه ر
 سه کۆکه هه یج به ردی لێ نه بوو ، ئه وه خه ون بوو دیم • لیاسی گۆپی و
 پۆیی بۆ نیو باغ و پای کرد بۆلای سه کۆکه • له نکاو هه ستی
 به ئاره قیکی سارد کرد به نا وچا وانی دا هاته خوارێ ، چونکه به رده که ی
 دی له وی بوو •

به لام ئه و جاره پونا ک بوو ، وه ک شه و نه ترسا گوتی : ئای بابزانم
 ئه وه چیه ؟ به رده که ی هه لبری کاغه زیکی له ژیر دا بوو ، گورج
 پا که ته که ی هه لچیری نامه که ی ده ره ئنا ، زۆرجوان نو سرا بوو ، به لام
 ناو و ئیمزای که سی پێوه نه بوو ، گوتی : ده بی بۆ کێ نو سرا بی ؟

سه ری وه رگێرا ته ماشا ئاسمان و خیاان و کۆتره کانی کرد که له ده و ره ی
 به ملا و ئه ولادا ده فپین و هاته سه ر ئه وه ی وه ی خۆینی • له کاتی کدا
 خه ریکی خۆینده وه ی نامه که بوو ، ورده ورده بۆی پۆن ده بووه ،
 وای هه ست ده کرد که به ده ستیککی له رزۆک نو سرا وه • له به نزه

دېرېښکدا مهره که به که ی توڅه و ، له هېندېک جېدا کاله ، وای ده گه یاند
 که به چنډ روژ نه و نامه نوو سراجې . نه و نامه یه پر بوو له هسه ستی
 عه لاقه و خوښه و سستی و ، ټاگري نه وینی ئې ده باری . (که زیه) تا نه و کاته
 قهت شتی وای نه خویند بووه . ده یگوت : نه و خه ته جوانه چیه ؟
 نامه یه کی بی ناو و نیشان ؟ بی ټیمزا ؟ نامه یه کی پر له نه وین ده تگوت :
 فرشته یه ک هیناویه تی و کچېک ده ی خوینته وه . نامه یه کی عاشقانه ،
 نوو سهر ته وای پرازو نیاز ی خو ی نوو سی وه . جا کئی نوو سیویه تی و
 بو کئی نوو سراوه و بو کئی ناردووه خوا ده زانی ؟ به لام (که زیه) زو و
 گوتی : دیاره خو یه تی ، ههر نه و کوپمیه ! گورج بو مال گه پرایه وه و
 چو هو ده که ی خو ی و ده رگای له سهر خو ی پوه داو ده ستی کرد
 به خویند نه و ی نامه که . نه و نه و ی خوینده وه هه مووی له بهر کرد .
 له پاشان ماچی کردو به سینگیه وه نا .

ټیر هه موو شتیک ته و او ببوو . (که زیه) به به حری نه ویندا
 چوو بو خوارې . ده روازی خو شی لی کرا بووه . نه و پوژم ی زور به
 خو شی برده سهر . شه وئ (زان و آلزان) چو ده ره وه (که زیه) هه ستا
 زولفی به شان ه کردو ، کراسیکی ټیخه دا براوی له بهر کرد ، گهر دنه
 بلورینه که ی تپرا دیار بوو . ههر به و تاریکه شه وه چو ناو باغو ده ستی
 کرد به گه پرازو ده ست دا هینان به له خه داره کاند ا . چو سهر سه کو که .
 به رده که ههر له وئ بوو . دانېشت و ده سته سپه کانی به به رده که دا
 دینا ده تگوت : سپاسی ده کا .

له نکاوېک موچر کیکې پيدا هات و ناوړوی دایه وه . زانی که
 به کیک له و تاریکه شه وه دا له و یی ه . هه ستاو له بهر په شوکارایانی بی

دەنگ پادەستا ، زۆر پەرىشان بوو ، پاشەو پاش گەپراپەو ، پالى دا بە
دارىكەو دەنا دەكەوت .

لەنكاو گوتى لە دەنگى نەناسراوئىك بوو ، ئەوئەندە لەسەرخۆ
دەهات دەنگوت : دوو بەلكە گەلا وئىك دەكەونو دەنگيان لىو دى .
گوتى : لىم ببوورە كە لە خۆو هاتم : ئاگام لەخۆم نەماووخۆم
پانەدەگرت ، بۆيە هاتم . ئايا ئەوئى لىرم دانابوو خويئەتەو ؟ ئايا دەم
ناسى ؟ ئايا لەبىرتە ئەو رۆژە چۆت تەماشى كردم ؟ پىگام بەدە جار جار
بىمە تىرە ، لەغەبەو پىيان گوتم : دەزانم دەمرم . تۆ فرىشتەئى منى .
خۆزگە دەت زانى چەندم خۆش دەوئى ؟

بەلام ببوورە ، تۆرە مەبە ، ئاگام لەخۆم نە ، بوومە هۆى ناپەحەتى
تۆ . (كەزىيە) لەقولا بى دڵەو هەناسىكى هەلكىشاو گوتى : ئاخ دايسە
گيان . لەپاشان لەجىگای خۆى دانىشت ئاگای لەخۆى نەبوو ، خەرىك
بوو بەلادا بىكەوى ، كۆپە كە گورچ هات باوئى پىدا كردو بەخۆيەو
گوشى . (كەزىيە) دەستى گرتو لەسەر دلى دانا ، دەستى وە نامەكە
كەوت كە لەسەر دلى دانابوو ، بەزمان لاليسەو گوتى : دەلىئى منت
خۆش دەوئى ؟ (كەزىيە) لەسەرخۆ ووتى : خۆت دەزانى ؟ لەپاش
ماوئەيكە (كەزىيە) گوتى : ناوت چى ؟ لەوئەلامدا گوتى : (ماريوس) ئەى
تۆ ناوت چى ؟ ووتى : (كەزىيە) .

« ناوو نىشانى دا بە كەزىيە »

قەت ئاسمان ئاوا پى ئەئستىرەو ، درەخت ئاوا گەشاوئەو ، گول
گولزار ئاوا بۆن خۆشو ، يالئە ئاوا بى دەنگ نە ببوون ؟ (ماريوس)

لەتەمەنى خۆیدا ئاوا خۆشحاڵ نەبوو • بەلام (كەزىه) زۆر غەمبار
بوو • ئىنى پىرسى كەزىه ھۆى غەمبارىيە كەت چىيە ؟

ووتى : باوكم ئىمرۆ گوتى : خۆت حازر كە ، لەوانەيە بچىن بۆ
سەفەر • (ماريوس) زۆر ناپەمەت بوو زمانى لال بوو نوتقى نەما •

(كەزىه) وەدەنگ ھات گوتى : ئەو چىيە ؟ لەو ئەمدا ووتى :
نازانم چىت ووت ؟ گوتى : بۆ نازانى ؟ لەوانەيە بچىن بۆ (ئىنگلتەرە) •
بەلام فكريكى باشم كردوو • جىگاگەى خۇمانت پى دەلىم : تۆش
ودەرە ! گوتى : (كەزىه) ئەو دەلىنى چى ؟ من پياويكى ھەزارم ، تۆ
ھەر بە شەو من دەينى ، ئەگەر بەرۆز چاوت پى بكم خىرم پى
دەكەى ! پارەى پەساپۆرتەم لە كوئى بوو ؟

بەلام با ناو نىشانى خۆت پى دەلىم : مەبادا شىك پى بەدا ؟ ھەر
قەلەم دادەرەكەى دەر ھىناو بە تىفەكەى لە ديوارەكەى ھەلگەند
- پلاكى شازدە - خىابانى (دولاورى) • (كەزىه) تە ھاشاى كردو
گوتى : چىت لەدەدايە پىم بلى ! گوتى : خوا ليكمان دور نەخاتەو دە
بەيانى چاوەپوانم بە •

« بۆ گۆى دەچىن »

ھەر ئەو رۆژە ، دەورو بەرى سەعات چوارى باش نيوە پۆيە ،
(زانزان) بە تاقى تەننى لەسەر كورسى گەردشگای (شازدومارس)
دايشتبوو بەبەحرى فكردا چووبۆ خوارى • رۆژىكى دى ئە كاتىكدا
لە ناو باغو دەورەى خىابان پياسەى دەكرد ، چارى بە ئاغای (تەاردىيە)
كەوت • زانى كە لەزىندان ئازاد بوو • بەلام لەبەر ئەو

(زان و آلزان) خۆی گۆپى بوو ئەو ئەى ناسىيەو •

سەرەپاي ئەوئش ئەو پۆژانە (پارىس) ئەوئندە نارام نەبوو ،
دەنگ و باسو بگرو بەردەى سىاسى بوو بەهۆى ئەو پۆلىس ورياتر
وئبن و دەستيان كرد بەسەرنج دانى كارتى خەلك •

جا لەبەر ئەوئى (زان و آلزان) لەزبانيدا زۆر شتى بەنەهتتى
كردبوو ، مەترسى زياتر بوو ، ئەى دەتوانى خۆى بشارتەوئەو ئاشكرا
نەبى ؟ بىريارى دابوو ئەك هەر لە (پارىس) • بەلكو لە فەرەنسادا
نەمىتى و بپروا بۆ (ئىنگلەتەرە) • رۆژنىك بە (كەزىيە)ى گوت : بپريارىكى
وامداوئە خۆت حازر بكە ، تا حەفتىكى كە لىرە دەپۆين •

ئاخرى ، سەرەپاي ئەوئش پوداوتىكى تر پوى دا ، ئەوئندەى
دیشى تىن بۆهات • ئەو پۆژە بەيانى زوو هەستا لەناوباغەكەدا دەستى
بە پياسە كردن كرد • ئاخىرى هانە سەر قادرمەكان ، چاوى بەدیرنىك
كەوت لەدیوارەكە بە هەلكەندراوى نووسرا بوو • پەقەمى شماره
شازدە - خيابانى دولاورىرى ئەو وتانە تازە نووسرا بوون
واديار بوو ئەو شەو نووسرا بوو • گوتى : دەبى ئەو مەعنای چى بى ؟
پەمزو نیشانەيەكە بۆ خەلك ؟ ئاگادار كردنەوئى منە ؟ هەر چى بى ،
ديارە يەكنىك هاتۆتە ناو ئەو باغەو • بەهەر حال ووتمان : ئەو رۆژە
(زان و آلزان) لە گەردشگای (مارس) لەسەر كورسى يەك دانىشتبوو ،
لەنكاو سىيەرى زەلامىكى دى ، زانى يەكنىك نەپاشىيەو پراوئەستاو •
لەو كاتەدا كە خەرىك بوو ئاورو وەداو هەستى ، كاغەزىكى نوشتازەو
كەوتە بەر پى • واديار بوو دەستىك لەپاشەوئەرا بەسەر سەريدا
بەردايەو • كاغەزەكەى بەپەشو كاوى هەلگرتەو ، نووسرا بوو -
جىگايەكەت بگۆرە • (زان و آلزان) بەپەلە لەجىي خۆى هەسا ، بەلام

كەسى نەدى ، تەماشايىكى ولاتى كىرد ، كوپىكى تازە بى گەشتو
چاكەتىكى پەنك خاكى لەبەردا بوو ، شالوارىكى مەخمەرى پەنكى
لەيدا بوو ، لەسەر نىردىوانى باغەكەوۋە خۆى ھەلدايە ئەودى وو وون
بوو . (زان والزان) غەرقى بىر كىردنەوۋە بوو ، گورج گەپايەوۋە بو
مال . ئەو پۇرە تائىۋارە بى مەبەست ھەر ھات و چۆى كىرد . باران لە
سەرخۆ دەبارى ، بەلام گۆى نەدەدايە . نايىكى بو تىۋارنى كىرى
دەباخەلى نا . كەچى ئەۋىشى لەبىر چۆۋە . ئەۋەندەى بىر كىردەوۋە ،
لەۋانەبوو بىكەۋىتە ناو چۆمى (سىن) ەۋەو دەست بىكا بەمەنە ، بى
ئەزەى ئاگاي لەخۆى بى .

زۆر بەبى سەبرى چاۋەپۋانى داھانى شەۋى دە كىرد . تەنبا بىرى
لەۋە دە كىردەۋە كەسەعات نۆى شەۋ چاۋى بە (كەزىيە) بىكەۋى . كە
ئەۋەش خۆش بەختى شىرازەى ژيانى ئەۋى يىك دىنا . جار جار كە لە
چۆلتىرىنى خىيانەكانى (پارىس) دا ياسەى دە كىرد . لە دورەۋە سەرو
سەدايىكى غەجايى دەھاتە بەرگۆى ، لەبەر ئەۋە سەرى بەرز كىردەۋە لە
خۆى پىسى ئەۋە لە (پارىس) دا شەپە ؟

« بۆ گۆى ؟ »

لەۋ دوايىنەدا (زان والزان) (كەزىيە) دىلخۆشى دايەۋە كە لەگەل
خۆى بەرى بۆ گەپان . رۆژىك لەناۋ باغىكى چۆلدا دانىشتىبوو بىرى نە
(تەناردىيە) دە كىردەۋە زۆرى لائەجايى بوو ، زۆر دەترسا ، بەتايىيەتى
ھالەتى طۋارى لە (پارىس) پراگەندىراۋو بىريارى دا نەك ھەر لە
(پارىس) بەلكو لە (فەرەنسا) بىروا بۆ (ئىنگىلتەرە) و چوۋ بە (كەزىيە)ى
پراگەيانە بەتايىيەتى زۆر لەۋ نووسراۋە ترسا كە لەسەر دىۋارە كە نووسرا

بوو ، ناو و نیشانی (ماریوس) بوو ، وهی زانی تهره ده بیه هوی
هه پره شه لهوو ناپره هه تی (کهزیه) •

هر که شه و داهات پاست سهات نو که یسته خیابانی (پلومه) •
نه چاو یی که وه تی باغه که هه موو شتیکی نه بیر چوو • چلو ههشت
سهات بوو له گهل (کهزیه) یه کریان نه دی بوو • نهو مولاقاته هه موو
شتیکی له بیر بر دبووه ، زور دل خوش بوو ، چوسر دیواره کهو خوی
هه لدايه ناو باغه که وه ، به لام (کهزیه) له جیی جارانی نه بوو ، به باغه که
تی په پی و گه یه لای پلکانه کانی خانوه که گوتی : بی گومان له ماله وه
چاوه پروانیم ده کا • به لام (کهزیه) له ویش نه بوو •

سهری بهرز کرده وه ، به نجه ره کان پیوه درابوون • له باغه که دا
که پا که سی لی نه بوو ، گه پرایه وه ، ئیمانی لانه ما بوو • وه که ئاغایه که
بیته وه مال له ده رگا بیدا ده قوالابی کرد ، چهند جار له ده رگای دا ،
چاوه پروانی نه وه بوو • به نجه ره یه که بکریته وه و ناو چاوانی گرزی باوکی
(کهزیه) ده رکه وی و پر سیاری لی بکا - بلتی • کپی و چ کاریکت هه یه ؟
کهس وه لای نه دایه وه • دوباره به تووندی کوتایه وه و به ده نگی بهرز
هاواری کرد (کهزیه) - (کهزیه) • وه لام نه بوو • دلی پوخا • نه
له باغو نه له ماله وه کهس دیار نه بوو ، نه سر قادر میک له داخان خوی
به ره زید اداو گوتی : له یاش (کهزیه) مردن بومن باشتره •

« ماریوس هات »

له نکاویت له ناو داره کانی باغه که دا ده نگیکی هاته بهر گوتی ،
هاواری ده کرد ئاغای (ماریوس) ! به په شوکاوی پاست بووه گوتی :

ئەو كىيە ؟ دەنگە كە لەپاش دارە كەنەو گوتى : ئاغاي (ماريوس)
 ھاوئەلەكان لە سەنگەرى خىيابانى (شانوروى)دا چاۋە پروايت دەكەن .
 ھەورى خاۋەنى دەنگە كەى ناسى ، چونكە وەك دەنگە تووزاۋىيەكەى
 (ابونىن)ى كىچە گەورەكەى (تارديە) دەچوو .

بەپەنە پاى كرد بۆ لاى دەروازەى باغەكەو كوردىەو ھە سەرى
 بىردە دەروەو ، لەو كاتەدا پياۋىكى دى وەك كورنىكى گەنج دەچوو لەو
 سەرى خىابان پۇشت وون بوو .

« سۆرگىپەكان »

چاۋاچاكە سەرىك لەسەنگەرى شۆرشگىپەكان
 بەدەين و بزايسن ئەو پىتە مەنئاي چى و مەوزوع چچۆرە ؟
 ئە سەنگەرىكى بچوكدا شۆرش گىپەكان چرايەكيان ھەل كىرد بوو ،
 لەسەنگەرى گەورەشدا پوناكى ديار بوو . پوناكى يەكە لەشتىكى وەك
 قەفەزدا بوو ، سى لاى بەبەرد ھەل چىندرابوو ، تا (با) نەى كورئىتتەو .
 واش بوو ، پوناكى بەتەواۋى لەعەلمەكە دەدرا .

سەرو بەندى شۆرشى ئەورەى فەپەنسا بوو . خىابان و سەنگەر
 خامۇش و بى دەنگ بوون . ھىچ ديار نەبوو غەيرەز عەلمەى سوورنەبى ،
 شەۋىكى ئارام بوو ، ھىچ دەنگ نەدەھات . تەنبا جار جار لەدورەو
 دەنگى تەقىنەو دەھات ، واديار بوو ئىستا ھىزى دەۋلەتى دەست بەكار
 نەبوو ، خەرىكى خۆ ئامادە كىردن بوو . لەسەنگەرى خىيابانى
 (شانوروى) دا بەنجا كەس بەھالەتى ئامادەباش دانىشتىبون ،
 چاۋە پروانى شەصت ھەزار كەسيان دەكرد . فەرماندە كەيان نازى
 (انرولراس) بوو زۆر بەبى سەبرى قەدەمى لى دەدان .

ئەوانى دى ۋە كو (كورفى راك) ۋ (بوسوت) ۋ (زولى) (كامبىر)
 لەشتى سەنگەرە كەدا دانىشتى بون ۋ كورىكىش بەناۋى (گاوروش)
 لەزىر زەمىنىكى بەرامبەر سەنگەرە كەدا خەرىكى تەنگەت پەكرەنە ۋە بوۋ
 نەرمەندە كە چۆ زىر زەمىنە كە ۋە (گاوروش)ى كوت : تۆ زۆر
 بېچولۇ ۋە چالاكى ۋە كەس ناتىنى ؟ ھەستە بە ۋە كۆلەنەدا بېچۆ چاۋىك بە
 خىيالىدا بېچۆ ۋە بزانە شەپە ؟ يانا ؟ (گاوروش) ھەستە پۇشت • بېچە
 دەقىقە بى دەنگى باقى بەسەر سەنگەردا ھىناز (گاوروش) ھاتە ۋە ،
 پوي كوردە فەرماندە كە ۋە گوتى : ئەو پادى كە لە خىيالىدا لە نىزىك
 سەنگەرە كە پادىستە ۋە پىۋارىك نى ، بەلكە جاسوس ۋە مەن دەى ناسم •
 نەرمەندە گوتى : بەراستە ؟ ۋە گوتى : بەلى ! سەر دەستە كەيان بە پەلە
 لەزىر زەمىنە كە ھاتە دەروۋى ۋە چوۋ چەند ۋە تەپكىكى بەگوتى ھالۋاۋىك دا
 چىپاند • كېرا ھەستە چۆ لاي ئەۋانى ترو لەپاش داۋەدەكى كەم چوار
 نەفەر ھەستان چوۋون بۆ لاي ئەۋ پىۋە كەلە خىيالىدا قەدە بى لى دەدان ،
 بەخۇۋى نەزائى تا لەپاشە ۋە توند گرتىن ۋە ھىنايە زىر زەمىنە كە ۋە لە
 كۆلەكىيان بەست •

(ئىترو لاس) لى نىزىك بوۋە گوتى : ئاغا تۆ جاسوسى ؟ گوتى :
 مەن خاۋەن مەقەلىكى ۋە لاتم : پى گوت : نائى چىپە ؟ گوتى : ناوم
 (زاۋر) • فەرماندە ئىشاپەدى كورد باخەلىان پىشكىنى ، كارتىكى بېچوۋىكى
 لە باخەلدا بوۋ ، لەدېۋىكى مۆرى فەرەنسەى ئىدرا بوۋ ، لەدېۋە كەى تىرى
 نوۋوسرا بوۋ (زاۋر) پىشكىنەرى پولىس تەمەن پەنجاۋو دوو سالى • لە
 ئاخىرە ۋە ئىمزاى رەئىسى پولىسى ئەۋكاتەى بەناۋى مىسو (زىكوت) پىۋە
 بوۋ • (ئىترو لاس) پوي كوردە رەقىقە كانى ۋە گوتى : ئەۋ پىۋە
 جاسوسە • لەپاشان پوي كوردە (زاۋر) ۋە گوتى : تا دە دەقىقەى تو تۆ

تېرە باران دە كړئى . له كوچه ې بلومه بۇ خيابانې (سن ديس) . ئهو دنگه ې له دلى تاريكدهات (ماريوس) ې بانگ كړد كه خۇى به قهرار گاي خيابانې (شانوروى) بناسينى ، لاي واپوو دنگه قهزاقه دهره . ئهو ده ې ويست بىرى و ئوو ههلهش لهخووه ههلكهوتوو . (ماريوس) دروازى باغه كسى پيو داو گوتى : باش وايه بىروم ! (ماريوس) ددرگاي گوپى ده كوتاو دهستك له تاريكيدا كلىلى ئهو ددرتايه ې بۇ پاگر تبوو . ئيراده ې وهك ئى مروفىكى بىي ئوميد واپوو ، بانگيان كړدوو ، دهوو ههر بچى . زور بهوريابى خۇى له قهرمولان دهپاراست . كوچه به كوچه پويى تا چو خيابانې (بىسى) و چو بازار .

له قولينچكى كوچه ې (بوردونى) يدهو چرا نه ما ، خۇى له وه زىكى زور سام ئاوه ردا دى . له وئ به دواوه نه سهرباز ديار بوو ، نه خهك . نه چرايهك داپسا ؟ نه زه لايك ددينرا . بى دنگه ې ، تەنبايى و ، شهو ، ههر سىكيان دهستان دهملى يه كتر ودرتيا بوو . چوونه ناو ئهو بىرو خه يالانه وه وهك ئه وه واپوو ، بچيه ناو تاريكى ژبو زه مينيكه وه . بدهو پيشه وه دريژده ې به پوين داو چو بازار .

بى دنگه ې بالى پردى به سهر بازاريشدا كيشا بوو ، له خيابانه كانى ديش دنگيك نه دهات . نوورينكى پىنگ سوور له خانويكى دوروه . ديار بوو . له سىنگه رى (كوريت) دهو دهات به ره وئ پويشت ، له پاشان چوو بۇ كوچه ې (برشبورز) تيشك گرى شوپش گيره كان بىي نه زانى . له وئوه چو بۇ كوچه ې (موندور) . له وئرا زور به ئاسانى ده كرا بچيته سىنگه رى شوپش گيره كان . سىنگه ره كه له بهر خانوان ديار نه بوو . چو پيشه وه گوتى له دنگه ې شوپش گيره كان بوو له ناو سىنگه ره كه دا دهات .

« يەكەم ھەنگاۋ ئالا »

ئېتىنا ھەۋائىك بەيدىنا نەبۈۋ • سەعاتى كەۋرەي (سەن مەرى) سەعات دەي شەۋى پراگە ياند • (ئىترو لاس) • (كۆمبەر) بە تەنگەۋە لەنزىك زالكى سەنگەرە كە پراۋەستا برون دەنگيان نە دەكرد ، ئويان ھەلخىستېۋ • لەنكاۋىك نە ناۋەراستى ئەۋ تارامى ۋ بى دەنگىدا دەنگىكى سافو دلىگر ھاتە بەرگوى ، ۋادىار بوۋ لە ناخرى خىيابانى (سەن دىس) دەھات ، بە دەنگىكى زۆر ھەزىن شىعرى دەخوئىندەۋە •

(ئىترو لاس) پوي كرده ھاۋدەكەي ۋ بە پەشۋىيەۋە گوتى : (گاۋرۋش) • بەئى دەي ھەۋى بەۋ ھۆپەۋە ئىعلامى خەتەر بىكا • لەۋ كاتەدا (گاۋرۋش) بە ھەلەداۋان نەسەر خىيابان دەركەۋت ۋ بەھەناسە بىر كى خۆي گەياندە كوچەۋ گوتى : كۋا تەنگەكەم ؟ خەرىكن دىن • لەپاش چەند لەھزە دەنگى پىي كۆمەلىك بى دەنگى شەۋى شكاند • ئەۋ دەنگە لەلاي (سەن لئە) دەھات ، لەپىشدا زۆر ھىۋاش بوۋ ، بەلام ۋردە ۋردە بىلدتر بۆرەۋ ھاتە پىشەۋە •

شۆپىش گىرەكان چاۋيان لەتارىكى كوچەكەۋە پىرى بوۋ ، بەلام نەيان توانى ئەۋانەي دەنگەكەيان نىزىك دەبۆۋە بىيىن • تەنىيا بىرىقەي سەرەنئەۋە لولەي تەنگەيان دەي • فەۋرى زانىان كە كۆمەلىك سەربازى چەكدار بۆسەر كوت كوردنەۋەيان ۋ لىك بالاۋ كوردنى ئەۋان لەۋ ناۋچەيە نىزىك دەبنەۋە • كەمىك بى دەنگى پەيدا بوۋ دەتگوت : ھەر دولايان جاۋەپروانى يەلاماردانى لايەكەي تر دەكا •

لەپى لەقوۋلايى سىيەردا دەنگىكى زۆر شوم ۋ ترسانك بەرز بۆۋە ، لەبەر ئەۋەي خاۋەن دەنگ دىار نەبوۋ دەتگوت : لەغەپەۋە نىسدايان بۆ ھاتۆتە خوارەۋە •

فەرماندەى سەربازەكان بەدەنگىكى بەرز گوتى : كى لەويە ؟
 « بەرز بەدوا ئەودا قىرچەى چەخماخ پاكىشان بەرز بۆۈ . (اشرولراس)
 ئەودا ئەمىدا بەتوۋندى گوتى : شوپىشى فەرەسا ! - ئاتەش ، بىلىسەيك
 كوچەى پوناك كەردەۋە ، وەك دەركاى كورەى ئاگر بىكرىتەۋە بىيەۋە
 دەيەۋە ، دەنگى تەقىنەۋەيك هات ، گوتى ئىنسانى كەپ دەكرد ،
 بارانى گوللە بەسەر سەنگەرى شوپىش گىرەكاندا بارى . ئالاي پەنگ
 سوور سىقوتى كەرد . پەلامارىكى زۆر لەنكاۋ مەرگ بار بوو .
 (كورفى راك) پوى كەردە دۆستەكانى و ھاۋارى كەرد . ھاۋەلان فېشەك
 بەخۇپاى ماۋىن ، لىيان گەپىن با بەتەۋارى بىتە خىابانى ، ئەۋكانە
 دەسرىيان لىيەكەن . دەنگى پاكىشانى چەخماخ هات . سەربازەكان
 تەنگەكانيان پىر دەكەردەۋە .

لەتەۋارى ئەۋماۋدا (گاۋرۈش)ى بىچۈك و وريا لەشۋىنى ئىشك
 گرتى لە شوپىشكەرەكان دور نەكەردەۋە . كە سەرنىچىدا كۆمەتلىك
 سەرباز بەدزى و لەسەرخۇ لەسەنگەرەكەيان نىزىك دەپنەۋە ، ھاۋارى
 كەرد گوتى : ئاكانان لەخۇتان بى !

(كورفى راك) (اشرولراس) و (كوبىر) و (زولى) و (باھول) و
 (بوسوت) تىكرا لەزىر زەمىنەكە ھاتنەدەرەۋە . كۆمەتلىك سەرباز بە
 تەنگ و سەرەنيزەۋە ھىرشىيان ھىنا بۆ سەر سەنگەرەكە ، كاتىكى زۆر
 ناسك بوو . ھەۋو ئاتىك مەترى گرتى سەنگەرەكە دىكرا . (باھول)
 لەنكاۋ پەلامارى داپە سەر سەربازىك و كوشى ، بەلام سەربازىكى تر
 ئەۋى كوشى . يەكى تر پەلامارى (كورفى راكى) داۋ ، سەربازىكى
 قەلەۋىش بەسەرەنيزە ھەملەى بۆ (گاۋرۈش) بىرد ، بەلام لەشۋىش
 ئەۋەدا سەرەنيزەكەى بىگاتە (گاۋرۈش) تەنگەكەى لەدەست كەۋتە

خواری ، چونکه فیشه کیك هات پاست وه ناوچاوانی كهوت و كوشتی .
گولله ییكي تریش هات نهو سهربازهی كوشت كه پهلاماری (كورفی راك)ی
دابوو .

نهوی نهو دوو سهربازهی كوشت (ماریوس) بوو كه تازه هاتبو
كوچه . (ماریوس) له پیش نهو دا بیچه ناو شوپشگیره كان و همه
دهست پی بكا ، به دو دلی لهسهر كوژانه كه پاوهستا بوو ، بهلام
لهناخریدا بریاریداو بههر دوو دماچه كانی دهستی كرد به تهقه و ،
بهیه كم دهست پژی گیانی (گاوریوش) و (كورفی راك)ی نه مهرگت رزگار
كرد . بهلام دماچه كانی فیشه کیان تیدا نه داو چه کی تریشی پی نه بوو ،
خدریك بوو بچی بو لای زالکی سهنگه ره كهو لهنكاو سهربازيك تهنگی
لی پاكشاو دهستی لهسهر بهله پتكه دانا خهريك بوو بكوژی ، بهلام
له پاشه و دپا دهستك هاتو لولهی تهنه كهی گرتو نرمی كرده وه ، نهو
دهسته دهستی كریكارینی شوپشگیر بوو ، بهلام به داخوه تهنه كه
دهرچوو وه دهستی نهو كهوت و كونی كردوو له بشتی دهرچوو .

(ماریوس) چونكه تازه دهچو سهنگه ره كه ، نهوی به تهواوی
نه زانی . شوپشگیره كان كه له همه لهی لهنكاوی سهربازه كان واقیان
ورپا بوو ، پاشه كشه یان كرد .

انرولراس) له ترسی نهوی له پوی نه ناسینه وه تهقه بكن گوتی :
ئاگاتان له خوتان پی له خوپا تهقه نه كن .

زور به یان چوو بوونه قاتی دوو موه له به نجه ره كهانه وه دهر پژیان
ده كرد . سهرباز خویان گه یانده خانوه كهو تهقه له نریكه وه دهستی
پی كردو دهسته و تیخه تيكه ل بوون . لهو بگروه بهرده دا لهنكاو يك
به كيك بانگی كردو گوتی : زوكه ن پرۆن ده نا سهنگه ره كه ده ته قینه وه

دۆست و دوژمن بىھۆى ئەو دىنگەۋە ئاۋرۇى دايەۋ • لەو كاتەدا
(ماريوس) چو بۇ قاتى خوارەۋە بەرمىلىكى پىر لە دەرمان بەلادا خىستبۇۋ،
لەسى لاۋە ئاگرى كىردىۋە • تەۋاۋى فەرماندەۋ سەربازە كان بەۋاق
ۋېرمانەۋە سەپىرىان دە كىرد • (ماريوس) دوبارە گوتى : زورۇ پىرۋىنە
دەرەۋە تا نەم تەقاندۇتەۋە ! فەرماندىك بانگى كىرد گوتى : ئاخىر خۇشت
لەبەين دەچى ! گوتى : قەى ناكە • ھەر ھات دەستە چىلىكى ئاگر ھىناۋ
خەرىك بوۋ ئاگرى بىدا ، بەلام لەپىش ئەۋەدا فەرماندەۋ سەربازە كان
كوژراۋۋ بىرىندارە كانيان بەجى ھىشت پرايان كىرد •

« پەنجى مەردن دىۋا پەنجى ژيان »

سەنگەر كەۋتەۋە دەست شۇپشگىرە كانۋ ھەموۋيان ھاتىن
دەۋرەى (ماريوس) يان گىرت • (ماريوس) گوتى : فەرماندە كەتان
لە كۆپىيە ؟ (ئىرولراس) گوتى : تۆ فەرماندەى •

يەككە لەسيفەتە چاكە كانى ئەو جۆرە بەلاماردانانە ئەۋەيە كە
ھەمىشە ھىرش ھىنەر ھەملە دەكاۋ رىگا ناگۇپى • چالەبەر ئەۋە
شۇپشگىرە كان بەزۋرى پارىزگارى سەنگەرە گەۋرە كەيان دە كىرد ،
چونكە دوبارە مەترى ھىرشىيان ھەبوۋ •

بەلام (ماريوس) چونكە كىرا بەفەرماندەى ئەو كۆمەلە
شۇپشگىرە ، كەۋتە يادى سەنگەرە بچوۋكە كەۋ بەرەۋ ۋى پىۋىشت •

ئەو سەنگەرە زۆر نەھىتى بوۋ ، جىرايەكى لەسەر ھەلگىرا بوۋ ، بە
كەلەك دەۋرەى ھەلجىندرابوۋ • لەكاتىكدا (ماريوس) بەسەرەۋە دەگەپا،
دەنگىكى زەئىفى ھاتە بىن گوتىۋ دەى گوت : ئاغاي (ماريوس) ! (ماريوس)

واقى و پرما ، چونسكه دهنگه كهى ناسيه وه . ههر نهو دهنگه بوو كه دور
 ساعات له مه و بهر له كوچهى (بلومه) دابانگى كرد بچيته لاي دۆسته كانى .
 سهرنجيكي دورو بهرى دا كهسى نه دى . دهنگه كه هاته وهو گوتى :
 ئاغاي (ماريوس) . دوباره كس ديار نه بوو ، گوتى : له بهر پيتان !
 (ماريوس) داهاته وه ، له تاريكي دا دى يه كيك خوى بولاي نهو ده خزينى .
 پروناكى مانگ زه لاميكى پاتوۆل دپاوى بى خواسى له ناو چوگه له خوينيكا
 نيشاندا . كابراي كه وتوو سهرى بو لاي (ماريوس) بهرز كرده وه پرسى :
 تايا من ده ناسى ؟ گوتى : نه خير . گوتى : من (ابونين) م . (ماريوس)
 گورج داهاته وه سهرنجى دا ، نه وه (ابونين) . لياسى پياوانى له بهر
 كردوو . گوتى : نهو چوون بوو هاتيه ئيره ؟ چ پوى داوه ؟ (ابونين)
 له سهرخو گوتى : خهريكم ده مرم .

(ماريوس) هه ناسيكى هه لكيشاو گوتى : نهو بريندار بووى ؟
 سهبركه ئيستا ده تبه م برينه كهت ده زمان بكه . - چونت هه لگرم
 ناپه حهت . نه بى ؟ كوئيت بريندار بووه ؟ ويستى پشتينده كهى بگرى ،
 دهستى وه دهستى كهوت . (ابونين) نالاندى ، (ماريوس) گوتى : نه وه
 ته زيه تم داى ؟ گوتى : كه ميك . (ماريوس) گوتى : خو ههر دهستم وه
 دهست كهوت . (ابونين) دهستى بلند كردو له پيش چاوى (ماريوس) ي
 پاگرت . (ماريوس) كونيكى په شى دى به دهستيه وه گوتى : نه وه
 دهست بو وايه ؟ گوتى : كون بووه ؟ گوتى : كون بووه ؟ به لى : گوتى .
 بو كون بووه ؟ گوتى : به فيشهك . گوتى : چوون ؟ گوتى :

ئاگاكت لى بوو سهر بازليك خهريك بوو تو بكوژى و دهستىك له
 باشه وه پرا لولهى تفهنگه كهى گرت ؟ نهو دهستى من بوو . (ماريوس)
 له زرى و گوتى : ئاى چهند ئهحمه قى به دبهخت ، به لام خو نهو برينه

زۆر نيه ؟ لېم گەپنى بابت بېم ، مەرف بەر جۆرە بىر ئىنە نەرى . (ابونىن)
ئالاندى و لەسەر خۇ گوتى : ئاخىر گوللە كە لە دەستىم تى پەپى لە پىتم
دايە . بزاوتم سوودى نيه . ئىستايىت بلىم : كەچۇن لە دوكتۇر باشتىر
دەتوانى يارمەتىم بەدى ؟ وەرە لەسەر ئەو بەردە لەلام دانىشە .

(ماريوس) دانىشتو (ابونىن) دەستى لەسەر ئىژنۇى (ماريوس)
داناو بى ئەوئە تەماشاي بكا گوتى : ئاخ چەند جوانە ؟ چەند پو خۇشە ؟
بەلى ئىتر هېچ خەفەت ناخۇم :

لەباشان سەرى بەرز كەردەو لە (ماريوس) پامار گوتى : ئاغساي
(ماريوس) دەزانى من زۆر ئاپەت دەبووم كە دەپوويە ئاۋ باغ ؟ ئەو
من بووم ئەوئەم بەتۇ نىشاندا . دە بوو ھەر ئەو كاتە بىزايە كە : قىسە كەى
بىرى و پىسى لەپىش چاۋى تۇ ئاشىرىنم ؟ گوتى : بزانە ئىو ھەووتان
لەبەين دەچن . ئىستا كەس ئاتوانى لە سەنگەر بچىتە دەرى .

ئەوە من بووم تىرم بەتۇ نىشاندا ! دەزانم تۇ ئىرە دە كۆزى .
بەلام كاتى دىم ئەو سەربازە خەرىك بوو بىكۆزى دەستىم لەسەر لولەى
تەنگە كەى دانا .

چەند جىي پىكەنىنە ! ئەوە لەبەر ئەوە كەرد ، چۈنكە دەم وىست
لەپىش تۇدا بىرم .

لەكاتى ئەو قىسانەدا دەستە بىرىندارە كەى لەسەر بىرىنى سىنگى دانا
خوئىن كوفارەى دە كەرد .

(ماريوس) زۆر بەبەرۇشەو تەماشاي كەرد . لەكە پەنگى
(ابونىن) تىك چو ، دەستى لەچاكە تەكەى داۋو گوتى : ئاخ ، دۇبارە
ھاتەو ، وەختە گيانم دەرجى .

(ماریوس) به شوکاو کچه جوانه که در یزه ی پیداو هه ناسینکی هه لکیشاو گوتی : به جیم مه هیله زور نازیم • له سهر جینگای خوئی دابشت و ده کوخی • ناخسری گوتی : گوئی بگره ، نام هه وئی فریوت بدهم : نامه یه کم له باخه لدايه بو تو نووسراوه ، له دویتیه له لاهه ، ووتیان بیخه پوسته وه ، به لام پامگرت ، چونکه نهم ده ویست به ده ست بگا • نازه هه رجی بوو پویشته ، نه وه ناخر دیدارمانه ، نامه که ت بگره • جمگه ی دهستی (ماریوس) ی به دهسته برینداره که ی خوئی وه نووساندو ده تگوت : له خوشیان دهردی لی نه ماوه • له پاشان دهستی (ماریوس) ی له باخه لی چاکه ته که ی نا ، دهستی وه کاغه زیک کهوت • کچه که گوتی : هه لی گره • (ماریوس) هینایه ده پی • (اپونین) به سیاوی گوتی : ده ئیستا به ئینم پی بده که ...

— که چی ؟

— به ئینم پی بده ؟

— زور باشه به ئین ددهم •

— به ئین بده که مردم ناوچاوانم ماچ که ی ، چونکه من ههستی پیده کهم • دهستی بهر بووه و چاوی له سهریک نان • (ماریوس) وه یزانی گیانی له بهردا نه ما • (اپونین) بی حه په که پاکشا بوو ، له وکاته دا که (ماریوس) لای وابوو نه ماوه ، چاوه کانی که مردیان لی نیشتبوو هه لیان و به جوریک ده تگوت : خوئی دنیا به کی دی دیوه ، گوتی : ئاغای (ماریوس) بزانه من تووم خووش ده ویست • زهرده خه ندیکی هاته سهر لیوان و بو هه تا هه تایه چاوی له سهریک نان •

(اپونین) مرد • (ماریوس) به ئینه که ی برده سهر • ناوچاوانی

اپونین ئاره قی ساردی له سهر کهوتبوو • په نگی زهردهبوو ، (ماریوس)

ماچى كرد • ئىجا زۆر بەناپەرەختى ھاتە سەر بىرى ھەلپچىنى كاغەزە كە ،
ئەوئەندە پەشۇكا بوو تواناى خوئىندەوئەى نەبوو • گەپرايەوئە چۆ ژىر
زەمىنە كەو لەبەر دەمى مۆمىك دانىشت و كاغەزە كەى كەردەوئە • ناوو
نیشانىك بەدەست خەتى ئافرەت بەوجۆرە نووسرا بوو • بۆ ئاغای
- ماریوس پونت مرسى - لەمە نزلئى - مسيو (كورفى راک) خىابانى وردى
- پلاكى - سازدە •

بەداخوئە باوكم دەى ھەوئى بەو زووانە سەفەر بكا • ئىمشەو
دەچىنە خانووى ژمارە - ھەوت - لە خىابانى - (ھوم آرمە) تا
ھەوتوئىكى دى دەچىن بۆ (ئىنگلەتەرە) • كەزىيە - چواری - حوزەيران •
پاك داوئىنى (ماریوس) بەجۆرىك بوو ، تەنانت دەست خەتى (كەزىيە) دى
نەناسى •

خوئەرى بەرئز - پەنگە باشتر وابئى ئەو كارەساتەت بەدريئزى لە
چەند دىرىكدا بۆباس كەم • لەپاش شەوى سىنەمى حوزەيران بىرىك
كەوتە خەيالئى (اوين) ھەو ، كە فەكرى ھاتە سەر ئەوئە دورى بختە بەينى
(ماریوس) و (كەزىيە) ھەو •

ھات لىياسەكانى خۆى داناو لىياسى كرىكارانەى لەبەر كەردو چوو لە
گەردشگا كەى (ماریوس) كاغەزىكى فەردايە بەر پىنى (زان و آلزان) •
لە كاغەزە كەدا تەنیا ئەوئەندە نووسرا بوو - جىگا كەت وە گوئزە • ئەوئە
بوو (زان و آلزان) ھەلى گرتەوئە ، خوئىندەوئە فەورى گەپرايەوئە بۆ
مالەوئە بە (كەزىيە) دى گوت : دەبئى ئىمشەو لىرە پۆئىن • لە گەل
(توسنت) دى خزمەت كار دەچىن بۆ خىابانى (آرمە) و لەپاش خەفەيەك
دەچىن بۆ (لەندەن) •

(كەزىيە) بەو ھەوئە لەنكاوئە زۆر ئىگەرەن بوو ، بەپەلە چەند

دېرىكى نووسى بۇ (ماريوس) بۇ ئەۋەي ئاڭدارى بكا ، بەلام
ئەيدەزانى چۆنى لەۋستەو بەرىد باۋى ؟

چونكى قەت بەتەنيا لەمال ئەدەچۇ دەردەۋە ، ئەگەر بېشى دابايە
بەكارە كەرەكە بيا ، ئەۋەدە ترسا بەمسيو (فشلونت) بلې . لەۋكاتەدا
(كەزىيە) تەماشاي كرد كوپىك لەبەردەمى باغەكەدا پياسە دەكا ، نەيزانى
ئەۋە (ابونىن)ە لىياسى يىۋانى لەبەر كردۈۋە ؟ بانگى كرد نامەكەۋ پېنج
فرانكى دايە گوتى : زۆرت سىياس دەكەم ئەۋ نامەم بۇ بەرە ئەۋ جىڭايە
كە لە پىشتى نامەكە نووسراۋە . (ابونىن) ۋەرى گرتو دەباخەلى نا .

رۆزى دوايى كە پېنجى مانگى حوزەيران بوو ھەستا چوو بۇ
مەنزلى (كورفى راك) تا ھەۋالى (ماريوس) بزانى ، بەلام لەبەر ئەۋە نا
نامەكەى بداتى ؟ بەلكو ھەر بۇ ئەۋەي چاۋى پى بىكەۋى . لەمەنزلى
(كورفى راك) چساۋەپوانى (ماريوس) ى دەكرد ، كە زانى ئەۋ شەۋە
شۆپش دەس پى دەكاۋ (كورفى راك) بە دۆستىكى گوت : شەۋ دەچىن
بۇ سەنگەر ، خەيالىكى بەرق ئاساي ھاتە سەردەۋە ، نەخشەيەكى
بۇخۇي كىشا ، كە خۇي پى خستە داۋى مەرگەۋە . بەلام دەۋى ويست
(ماريوس) بخاتە ناو شۆپش و شەپەۋە . بۆيە تاقىيى (كورفى راك) ى كرد
كاتى بەسەنگەرەكەى زانين ، گەپرايەۋە چوو بۇباغى كوچەى (بەلومە) .
ئەۋلىي پون بوو ، دەيگوت : چونكى (ماريوس) نامەى (كەزىيە) ى
دەست نەكەۋتوۋە ، ۋەك شەۋان لەكاتى خويىدا دەچىتە ۋى . (ماريوس)
چۆۋى (ابونىن) ۋەك زانيتان ناردى بۆسەنگەر بۇ لاي دۆستەكانى و
خۇشى دواى كەۋت ، بەلام خۇي بەداۋى مەرگەۋە بوو .

ھەسادەتىكى پى جى ، ھەسادەتىكى عاشقانى لەبەنى بىردو لەسەرە
مەرگىشدا لاي ۋابوو (ماريوس) دەكوزرى ، لەدلىدا گوتى : خۇ تازە

بۆكەس ئابىيۇ پەيۋەندى بەكەسەۋە ئابىيۇ • بەھەرھال با بگەپىنەۋە سەر
مەبەستەكە •

(ماريوس) كاغەزى (كەزىيە)ى ماچ كىردو گوتى : ديارە منى خۆش
دەۋى ، ئىتىر ئابىيۇ بىرم : لەپاشان بەخۆى گوت : ئاخىر ئىدو لىم
جىادەپىتەۋە ، باۋكى دەى با بۆ (ئىنگلەپە) ، باپىرىشم بەو زن خواسىتە
پازى نىە ، دەبىي بىرم ، چونكە لەمردن چاكتىر نىە •

لەپاشان بىرى كىردەۋە كە دەبىي لەپىش مردندە دوو شتى گىرىك
بگا • يەكەم (كەزىيە) لە مردنەكەى ئاگادار بكاو دوۋەم خىر حافىزى
لىي بكا • دەفتەرىكى لەباخەل دەرھىنا ، لاپەرىكى لىي كىردەۋە
نوۋسى يىك برانى من و تۆ مەھالە ، بىرسم بە باپىرم كىرد پازى نەبوو ،
من ئىتىر دوا پۆزىكم نىە تۆش ھەروا • چوۋمە مالتان تۆم نەدى •
لەبىرتە ئەو بەلىنەى پىم داي ؟ ھەر لەسەر قەۋلى خۆم ، من دەمرم ،
چونكە تۆم خۆش دەۋى ، كاتى ئەو نامە دەخوئىيەۋە گىانم لات دەبىيۇ
بە دەمتەۋە پىدەكەنى •

لەبەر ئەۋەى چەسپى لانەبوو ، نوشتاندىيەۋە لە پىشتەكەى نوۋسى
- مادمازل - كەزىيە - فوشلونت • مەنزلى فوشلونت ، كوچەى لوھوم
آرمە ، پلاكى پەقەم ھەوت •

نامەكەى بەدەستەۋە بوو ، خەيالى پۆبى ، لەپاشان ۋەدەقىكى تىرى
لە دەفتەرىكە كىردەۋە چوار دىرى تىرى بەو جۆرە لىي نوۋسى دەتگوت :
ۋەسىيەت نامەيە - ناۋم ماريوس پونت مرسىيە • جەنازەكەم لە مالى
باۋكە گەۋرەم - موسيو زىل نورماند ، خىيالى كالور ، ژمارە شەش لە
(مارائى) لاۋەرى • لەپاشان دەفتەرىكەى دەباخەلىي نايەۋە بانگى

(گاوروش) ی کرد • (گاوروش) ی گه نجی ٲٲشکچی به یستی ده نکه که ی زور به یی خوش حالیه وه هاته ٲٲشه وه •

(ماریوس) گوتی : ئایا کار ٲسکم بو ده که ی ؟ (گاوروش) گوتی : مهرچی بت هه وی ؟ نه گهر تو نه بو ویتایه من ٲٲستا زیندو نه ده بووم • نه و نامه یه ده ینی ؟

— به لٲی •

— مهر ٲٲستا نه سه نگر وهره ده روو نه و نامه نه گهل خوت به ره و به یانی زوو بیده به مادموزال (که زیه) ، به و ناوو نیشانه ی نه ٲشته که م نووسی وه ، بیگه ٲٲته •

(گاوروش) گوتی خوی خوراندو گوتی : زور باشه • (ماریوس) سیاسی کردو (گاوروش) ٲوٲی •

(گاوروش) شٲٲکی به خه یالدا هات ، به لام نه ی توانی به (ماریوس) ی بلٲی : ده یگوت : ٲٲستا نیوه شه و نه بووه و خیابانی (آرمه) ش لٲره وه زور دورنیه • که واته مهر ٲٲستا ده ی به م و نه ٲٲش نه وه ی حکومه نی یزامسی ٲابگه بندری ده گه ٲٲنمه وه ، ٲٲویست ناکا تابه یانی ٲاده ستم •

« جاده ی ٲیماوه چه کداره که »

روژ ٲٲکی توف و باران بو ، که (زان و آلزان) ویستی له روژی ٲٲنجی مانگی (خوزه ٲیران) دا بیٲٲه خانوه تازه که ی له شاریعی ٲٲساوه چه کداره که ، که به سه ره ٲٲکی وون چاوه ٲروانی ده کرد • بوٲیه که م جار (که زیه) توژ ٲک نابه دلٲی نیشاندا ، به لام که زانی فائیده ی زیه حازر بو • (زان و آلزان) له گهل (که زیه) و کاره که ره که یان گواستیانه وه بو

ئەو خانوۋى كە لە كوۋچەى (آرمە)دا بەكرىيان گرىبوو .

لەو مائ گواستەو دا كە زۆر تر وەك ھەلەن دەچوو زۆر شتى
لە گەل خۆى نەبرد . شەو كەچوونە خانوۋ تازە كەوە بى ھەست نووستن ،
نەنات ھەرمەسى خانوۋ كەش ھەستى بى نە كردن . ئەو شەو
(زان والزان) زۆر بەرپە ھەستى نووستو بەيانى بە خۆشەو ھەستەو
ھەستاو دەستى كرد بەرپە خەستى ئەشيا . بەلام (كەزىيە) ئەو پۆرە
لەزور نەھاتەدەر . تا كاتى شەو داھات . دەورى سەعات پىنجى دوا
بەپۆرە كارە كەرە كە سفرىكى سې ھىتا لەسەر مېزە كە بلاۋى
كردەو ھەو نائى ئىوارەيان خوارد . (كەزىيە) سەرى زۆر دىشا ، ھەستا
شەو بائى لە زان والزان كردو چۆو ھەو زورە كەى خۆى .

لە سەر نان خواردن خەزمەت كارە كە گوتى : قوربان . دەلەن : لە
(بارىس) شوپش دەستى بى كردو ھەو شەپە ؟ (زان والزان) ھەستا
دەستى كرد بەقەدەم لىدانو زۆرى بى خۆش بوو . لەو كاتەدا لە نكاو
چاۋى بەشتىك كەوت ، بى ئىختيار لەجىگای خۆى وشك بوو ، پەنكى
پوانى بەپى .

لەبەرەمبەر ئەو ئاۋىنەى كە لەسەر دۆلابە كە ھەلاۋە سىرا بوو پراو ھەستا
چاۋى بىرەنە وىنەى ئەو نووسراۋەى كە لە ئاۋىنە كەپرا دىار بوو ،
خوئىدەو ھەو - نووسرا بوو .

عەشقى من ، زۆر بەداخەو ھەو ھەوئ بەو زووانە بىرە .
ئەو شەو دەچىنە خانوۋى ژمارە ھەوت لە خىابانى (ھوم آرمە) تا
خەفتە بەكى تر دەچىن بۆ (ئىنگلەزە) . (كەزىيە) چوارى - حوزەيران .
(زان والزان) بى ھەپتە كەو بەبەشو كاۋى لەوئ پراو ھەستا . كەچوو

بوونه ئو خانووه (كهزیه) ئو وەرەقەى مەرەكەب وشك كەرەوهى
لەسەر دۆلەبەكه دانابوو كه نامەكهى (ماريوس)ى بىي وشك كەردبووه
وئەى ووتەكانى هەلگرتبوو لەئاوینەكهدا بەجوانى دەخویندرانەوه .
(زانوالزان) لە ئاوتنەكه نزیکتر بووه دووبارە خویندیەوه . باوەپى
نەدەکرد ، لای وابوو چاوى پەشكەو پێشكە دەکا .

تا زۆرتى تەماشایەكردایە زیاترى بۆ پون دەبووه . ناخى
لەرزى و لەسەر كورسىیەك دانىشت و بەدەریای خەیاڵدا دەستى کرد
بەمەله .

ئێتر هەموو شتێك تەواو ببوو ، (كهزیه) یەردەى پەشى بەسەر
هەموو شتێكدا هێناوو .

لەكانى ئو پوداوەدا ئیستا (ماريوس) كەغەزەكهى (كهزیه)ى
دەست نەكەوتبوو ، دەستى قەزاوو قەدەر وىستى ئو نەهێنە وەك
نەهێنى خایێك ئاشكرا بكا .

(زانوالزان) هەرگیز تا ئو ئەندازە بەهیچ پوداویك تێك
نەچوو بوو . لەزانییدا زۆر دادگاو ، مەحكەمەو ، ئەشكەنجەو ،
نارەحتى دى بوو ، بەلام بەو ئەندازە نەپوخابوو .

هەموو گیانى لەرزى و زانى كه (كهزیه) ئو نامەى بۆ ئو كۆپە
گەنجە نووسیوه ، كه وەخت و بى وەخت . دەهاتە گەردشگاكه ، ناوى
كۆپەكهى نەدەزانی ، بەلام بەدیمن دەى ناسى .

(لەواكەدا (توسنت) هاتە زۆرەوه ، (زانوالزان) لەبەرى هەستاو
گوتى : لە (باریس) شوپشەو شەربووه ؟

(توسنت) هەناسێكى هەلكشاو گوتى : بەئى ئاغا لەلای (سەمەدى)

دەستی پێ کردوو .

بە عەزە هەستیک پێ بەلگە ژاڵ دەبن بەسەر ئێساندا .
(ژان و آلژان) لەدوا پێنج دەقیقە چۆ دەروووە بەسەری پوتی لەسەر
سەکوێکە بەردەرگا دانێشت و گوێی هەلخست .

« وێڵ گەردی دوژمنی پوناکی »

خیابان چۆل و هۆڵ بوو . کۆمەڵیکی کەم لەدەوڵەمەندە سەر لی
شیواکان کە زۆر بەپەله دەچوونەووە مائەووە چاویان پێ کەوت .
چراوەلگری شارەوانی وەك هەمیشە هات چرای سەر کۆلانی ژمارە
هەشتی هەلکردو گەپایەووە .

هەر کەستیک لەو حالەتەدا (ژان و آلژان) ی بەدایە نە ی دەزانی
ئەو هەیکەله ؟ یا گیان لەبەرە . دەنگی تیرەندازی ناو بەناو دەهاتە
بن گوێ ، (پاریس) شینت ببوو . خرۆشبوو ، هاواری دەکرد . سەعاتی
گەورە (سنیل) یازدە ی شەوی پڕاگەیاندا . بە زۆری دەنگی تەقەو
نەقینەووە لەلای بازار دەهات ، دیاربوو دەنگی ئەو شەپە بوو کە لە
خیابانی (شانوردی) دەستی پێ کردبوو کە لە پێشەووە باسمان کرد .

(ژان و آلژان) سەری بەردابوو . بیری دەکردهووە ، کە دەنگیک
دەهات سەری بەرز دەکردهووە . لەنکاو تەماشای بەرامبەری خۆی کرد ،
پەیکێک دیاربوو ، دەنگی پێانی دەهات ، کەتێک بۆو کۆپێکی
بالا کورتی ، لیباس شیری ، پەنگ گۆپاوبوو . هاتە پێشەووە ،
(گاوروش) بوو تازە هاتبو خیابانی (آرمە) .

سەری بەرز کردەووە لە ئادەمسی مالانی دەپوانی . دەتگوت : لە

باليك ده كه پي . هر چهند (زان و الزان) ي دي ، به لام موبالاني
 پي نه كرد . (زان و الزان) كه تا نه و كاته نه قسه ي نه گهل كهس ده كردو ،
 نه وه لامي كهسي ده دايه وه ، زوري پي خوش بوو قسه له گهل نه و كوپه
 هر ك دپاوه به دبه خته بكا ، ته ماشايه كي كردو گوتي : كوپه نه وه
 چ ده كه ي ؟ (گاوروش) گوتي : برسيه .

(زان و الزان) ده ستي ده باخه لي ناو پيښج فرانكي دهره ي ناو خسته
 ده ستي و له به رخويه وه گوتي : ته ي بي نه واي برسي به سته زمان .
 (گاوروش) لروتي به رز كرده وه به چاو پيښكوتني ته و پيښج فرانكي
 واقعي وپما ، برديه به ر پوناكي چراكه ، تاجوان تبي فكري ، چونكه ما
 نه و كاته هر ناوي پيښج فرانكي بيسبوو ، به لام به خزمه تي نه
 كه ي بوو . گوتي : ناغا دياره تو بياويكي زور گه وري .

ياره كه ي ده باخه لي ناو به دل ناسوده يه وه برسي - تو له و
 كه په كه ي ؟

- به لي بو ؟

- ده كرځ خانووي زماره خدوتم نيشان بده ي ؟

- چ كارښكته به خانووي زماره خه و ته ؟

- كه و ته گومانه وه سوري خو ي خوراندو گوتي : هيچ هيچ .

له نكاو فكريك كه و ته ميشكي (زان و الزان) پوي كرده كوپه كه
 گوتي : نه و نامه ي جاوه پروانم ده كرد هيناو ته ؟

(گاوروش) به سهر سوپمانه وه گوتي : نامه ؟ خو تو نافرته ني ؟

(زان و الزان) گوتي : مه گهر بو مادموازل (كه زيه) نه ؟ (گاوروش)

به بن تيو وه وه لامي دايه وه - (كه زيه) به لي وايه .

- زۆر باشە بىدەئى تا بۆى بىدەم •

گوتى : كەۋاتە تۆ دەزانى كە منيان لەسەنگەرپا ئاردوۋە ، دەستى دەباخەل ئاۋ كاغەزە كەى دەرھىتاۋ گوتى : فەرموو ، بەلام پەلە بىكە ، چونكە ئەو ئافرەتە زۆرىيەن سەبرى چاۋدەروانى دەكا • (زان والزان) نامە كەى ۋەرگرت و چۆۋە مائى • بەقادىرە كاندا سەركەوت و گوتى پاكىرت (كەزىيە) ۋ (توسنت) خەوتبۈۈن • چراى ھەلكرىۋ دەستى كرد بەخوتىدەنەۋەى •

نامە كەى خوتىدەۋە ، بەلام چەند كەلىمە سەرنجى زۆر پاكىشاۋ •

- مەن دەم ھەۋى بىرم • كاتى ئەو نامە دەخوتىدەۋە پىۋىم لەلات

دەبىئى •••

ماۋەيەك تىي فەكرى ۋ ئەو ۋوتانە لەيشىن جاۋى دەھاتىۋ دەچۈۈن • ياد داشە كەى (مارىوس)ى زۆر بەسەرساىيەۋە تەمانشا كرد • لەپاشان ھەستا خىزمەت كارە كەى ھەستاندە سەعاتىك دوا ئەۋە بەلىياسى پاسەۋانى گەلەۋە تەنكىكى پرو ھەگبەيەكى فېشەك ھەلگىرت و چۈۋ بۆ بازار •

« مردن بۆ منە بۆ تۆ نىيە »

(انشورلراس) بەتۈرپەيەۋە بانكىي كرد - ھاۋشاىرە كان جەمھورى ئواناى زۆرى نىيە ، ئەگەر يىۋىستى بەھىزى زىاتىرېئى دەبىي تىۋە گىيانى خۇتان فېدا بىكەن • تىمە لىرەدا كەۋتۈيە داۋەۋە ، بەو زوۋانە دەگۈزىن •

دەبىي ھىندىكتان گىيانى خۇتان نەجات بىدەن تا بىتۈانن بچەن گەل

سەرەکی شوپش گیرەکان • یەکیك لەناویاندا بە دەنگی بەرز گوتی :
ئێستا نیوە شەو زیاترەو حکومەت نیزامی یە ، ھەر لەسەنگەر بچینە
دەری تووشی قەرەوڵەکان دەبین و دەمان ناسن و دەس پێژمان لێ دەکەن .

(ئەرولراس) گوتی : زۆر باشە ئێستا بە دەبەرکردنی ئێشەو
لیاسانەو دەتوانن خۆتان رزگار بکەن ، کەس بەرگریان ناکا • ئێشە
جیمھوری خوازین ، دەمان ھەوێ پێشمان سەلتەنەتی لەبەین بچێ ، کێ
حازرە پروا ، بێتە پێشەو ؟ ئیمە لێرە بەتەڵەوود بروین ، ھەر کەس داو
تەلەبە خۆی نەجات بداتو بچێ یارمەتی جیمھوری خواکان بدات ، پێشە
پێشەو •

پنج کەس جوونە پێشەو داوتەلەبی جوونە دەر لە سەنگەر و
رزگاردانی گیانی خۆیان بوون • (ماریوس) تەماشای کردو گوتی : ئێو
پنج نەفەر و لیاسەکان جوارن ، ھەمووانیان گوتیان : راست دەکەو ،
دەبێ یەکیك وەمینی • بەلام ھەرکەسە دەوێست ئێو وەمینی تەو •
یەکیان بەوێ تەنیشتی خۆی گوت : تۆ زەنگەت خۆشی دەوێ وەمینی •

- تۆ دایکێکی پیرت ھەیە وەمینی •

- تۆ نەباوکت ھەیە • نە دایک ، ئەگەر شیکت بەسەر بێ ئەو سێ
برا فەقیرەت چ بکەن ؟ تۆ وەمینی •

- تۆ باوکی پنج مندالی تۆ وەمینی •

- تۆ تەمەنت ھەفدە ساڵە ئێستا کاتی مردنت نەھاتوو تۆ وەمینی •
ھەر کەس دەوێست ریفقەکەو پروا و خۆی وەمینی • (کورفی راک) یە
تووندی گوتی : پەلە بکەن ، کاتەکەمان بەفیرۆ دەپروا • یەکیان
پروێ کردە (ماریوس) و گوتی : دەخۆت یەکیك دیاری بکە با وەمینی ،

(ماریوس) که گهواره سدر دهستان بوو که وته ئه مری واقیعه وه ، نهی
، زانی چی بکاو کامه یان وه گپری ؟

لهو کاته دا یه کیک هات ، قاتیکی تری لیاسی سدر بازی له سدر چوار
دهسته که ی تر دانا • (ماریوس) سه مری بهر زکرده وه چاوی به مسیو
- فوشلونت - زان و آلزان کهوت •

له بهر ئه وه ی به خیابانی (مونده تور) دا هاتوو ، له پشته
سه نگه ره که وه ، نه شوپش گیره کان دی بوویان ، نه قهره وله کان ، کاتی
که یشته وی ، له بهر ئه وه ی لهو کاته دا هه موان ته ماشا جله سدر بازی به
کانیان ده کرد ، کهس نه ی زانی • بی دهنگی یه کی وای بآلی به سدر دا هیتان
به زمان و قه له م به یان نا کر تی •

- (باسوت) برسی ئه و بیا وه کیه ؟

(کامبفر) گوتی : ئه وه مرو فیکه گیانی مرو فیکه نه جات داوه •
(ماریوس) گوتی : من ده ی ناسم و ئه وه بوو به خوی دل ئارامی و ،
(اترولراس) پوی کرده (زان و آلزان) و گوتی : هه مشاری به خیر
هاتی • دیاره ده زانی که تیمه لیره ده مرین •

(زان و آلزان) بی ئه وه ی وه لایمیک بدانه وه ، خه ریک بوو یه رگه
سه ربازی که ی ده بهر نه قهری پینجهم ده کرد •

به ره به ره دنیا پوناک ده بووه ، به لام نه ده رگایه ک که وته سه
پشت و ، نه په نجه ره یه ک کرایه وه • ده ی خیابان بر بوو نه سه رباز
دباروو وه زع دالوزا •

سه نگه ره که یان قایم تر کردوو • چاره پروانی شوپش گیره کان
زوری نه خیاند که ده ستیک سه ربازی چه کدار ده ر کهوتن •

(باسوت) پوی کرده چه کداره کان و هاواری کرد : بوو به تهقه ،
 له هر دوو لا گولله ده بارین • دوکهل دنیای تاریک کرد ، ده تگوت :
 روژی چه شره • هیندیک له شوپش گیره کان حمله یان کرده سهر
 سهربازه کان • (گاوروش) لونهی تفهنگه کهی کرده سهربازیک و
 کوشتی ، به لام له بر فیشه کیک هات و له جاوی داو ، به لاداهات •
 (ماریوس) له سهنگر دهر به پی و داهاتهوه ، تهرمی (گاوروش)
 دهربازکا • گولله یه که به لای سهریدا ویزاندی و ، سهری پوشاند ،
 به لام گوئی نه دایه ، تا (کورفی راک) له سهنگره که دا بوئی دهرمان کرده .

« که لاک خور ده بیته مهر »

له نکاو ، له ناوه پاستی نهو بگره و بهرده دا نافووسی (کلیسا)
 دهستی کرد به پراگه یاندنی سعات دوازده و (کامبفر) گوتی : نیسه
 پویه • ئیستا زه ننگه که دوازدهی تهواو نه کرد بوو که (انشورلر اس)
 دهر به پی و جو سهر سهنگره که هاواری کرد - هیندیک بهرد بیته
 زوره وهو له پشت به نهجره کانه وه دایان نین زوو کهن •

تا چاو له سهریک ده نیتی نهو کاره کراو ده می سهنگر گیسراو
 (انشورلر اس) پوی کرده (ماریوس) و گوتی : من و تو دوو فهرمانده یین •
 دهستورانی داخلی به حه والهی من و ، توش بچو دهر وه تاگات له
 نه فهره کان بی • (ماریوس) له گوشه یه که دانیشته دهستی کرد
 به سهرنج دان •

دوا نه وهی (انشورلر اس) کاره کانی خوی تهواو کرد ، پوی کرده
 (زاویر) که له کوله که یه که به ستر ابوو گوتی : تو من له بیر نه جو ته وه •

دهماچه که ی له سهر میزمه که داناو گوتی : نهوی له ناخریدا دهچینه دهر
میشکی نهو جاسوسه بپړژینی .

یه کیك پرسی : ههر لیره ؟ گوتی : لیره نا ، بیهنه سهنګهرو له
وئ بیکوژن : لهو کاته دا (ژانوالژان) که بهرګی شوپس ګیری له بهر
کردبوو ، چسو ژیر زه مینه که ووه ، له (انثرو لراس) پرسی : ټایا تو
فرماندهی ؟

- به ټی .

- ټایا منت بانګ کردووه ؟

- به ټی به ناوی جمهوری . سهنګه ره که مسان دوو رزگار که ری

هه یه . یه که مسیو پونت ، رسی و دوووم تو .

- تو لات وایه که من لایقی نهو پاداشتم ؟

- به ټی تو فیدا کاریکی زور گه ورت کرد ، که یه که م گیانی

خوت خسته خه تهره ، دوووم گیانی یه کی توت رزگار کردو له وانه یه
نهو پینچ که سه هنزی یارمه تی بینو تو پاداشت وهرگری .

- که واته ئیجازه بده خوم پاداشتی خوم دیاری بکه م .

- ئیجازه م بده من میشکی نهو پیاوه پیر ژیم : (ژاور) سهری

به رز کرده ووهو چاوی به (ژانوالژان) کهوت . (انثرو لراس) تفه نګه که ی

پر کرد له فیشه که تهماشای دهورو به ری کردو گوتی : زور باشه که س

به رگریت ناکا جاسوس بکوژی .

کاتی که ههر (ژانوالژان) و (ژاور) مانه ووه به (ژاور) ی گوت :

هسته (ژاور) هستایه سهر پی ، به زه رده خه نده ووه . (ژانوالژان) به خه ی

گرت و وەك حەيوانێك بەدوا خۆیدا پاكیشتایە دەرهووە لە ژێر زەمێنە كە •
 دەماچەیی بەدەستەووە گرت و بردی بۆ سەنگەر • شوپشگێڕەكان
 چاوەپوانی ھێرشیان دەكرد ، رووان لەولا بوو • (ماربوس) نە بێ كەس
 نەى دین • (زان و آلزان) بەمەترسیەووە (زاوری) گەیانە كوچەى
 (موندەتور) و چوونە سەر دیواری سەنگەرە كە تۆزێك نەدیو بوو ، كەس
 چاوی لێ نە بوون •

دەماچەكەى دەباخەلێ ناو و چاوی دە (زاوری) وە بڕین ، چاوە تێ
 بڕینیك بەزمانی بێزمانی گوتی : (زاوری) ئەوە منم •
 تەرمی كوژراوی زۆر لەو دیو كەتوو • (زاوری) گوتی : تۆلەى
 خۆت بكەو (زان و آلزان) كێردیكى لەباخەل دەرهێنا • (زاوری)
 وەى زانی بەو كێردە سەرى دەبڕی ، گوتی : مەرگى بەعەزابو
 ئەشكەنجە ؟ بەلێ ئەوە شایانی منە •

(زان و آلزان) بەكێردە كە پەتەكى ملی (زاوری) ھەلبێرى و دەست و
 قاچى كردهووە گوتی : ئیستا تۆ ئازادى •

(زاوری) پیاویك بوو ھەلكەوتوو ، بەدەگمەن دەپەشووكا •
 (زان و آلزان) درێژەى بەقسەكان داو گوتی : من بەزیندویى لێرە رزگار
 نايم ، ئەگەر خوا كوشتمى ، ناو و نیشانەى مائەكەمان ئەوێە - خیابانى
 (آرمە) • ژمارە ھەوت ناوم (فوشلونت) •

(زاوری) وە دەنگ ھات و لەسەرخۆ گوتی : تییى بکە زوو بڕۆ
 پرسی گوت : فوشلونت - خیابانى آرمە ؟ ئەوێ دواژە كردهووە سەرى
 بەردایەووە لەسەرخۆ چۆ خیابان و دوركەوتەووە • (زان و آلزان) تا ئاوا
 بوو تەماشای كرد • لەباشان فیشەكێكى ھەل تۆقاندو ھاتەووە گوتی :
 ئەواو بوو •

« قارەمانان »

لەنكاو تەبلى ھېرش بردن لىدرا ، جەملە وەك تۆفان ھەستا .
 دەستەيەك لەبيادە پەوى نىزامى لەگەل گاردى مىللى و گاردى شارەوانى
 پڑانە خىابانەو . تەبلى و شەپوور لىدرا و سەرە نىزە لەتفەنگان دران و ،
 وەك تۆفان لەسەنگەرى شۆپش گىرەكان نزيك بوونەو . ھېرش لەسەر
 ھېرش دەكراو ھەر دەھات و نزيك دەبوو و وەزە ئالۆزتر دەبوو . دو
 جار لەسەنگەر نزيك بوونەو و زۆريان پوخاند ، بەلام بۆيان نەگىرا .
 (بوسوت) و (فئولى) و (كورفىراك) و (كامبفر) كۆژران .
 (ماريوس) بە برىندارى ھەر شەپى دەکرد . سەرى برىندار بوو ، گيانى
 لەخۆيندا شالال بوو . (اترولراس) و (ماريوس) نەبى ، سەر دەستەكان
 ھەموو كۆژران . ئاخىرىن ھېرشيان كرده سەر سەنگەرە كەيان
 شۆپش گىرەكان شكان . سەرباز سەنگەرە كەيان تىك و پىكدا . گوللەيەك
 سەرشانى (ماريوس) ى شكاندبوو ، خەريك بوو بى ھۆش بکەوى .
 لەنكاو دەستىك ھات و گرتى : (ماريوس) ئاگای لەخۆى نەبوو . لەپىش
 ئەویدا تىستا بەتەواوى بى ھۆش بى (كەزىه) ى ھەر لەياد بوو ، لەبن
 ئىوانەو گوتى : من ئەسىرم و تىرەبارانم دەكەن .

« ئەسىر »

لەواقىدا (ماريوس) ئەسىر بوو ، بەلام ئەسىرى دەستى (زان و آلزان)
 لەو ئاگروو دوکەلەدا (زان و آلزان) چاوى نە (ماريوس) نە گواستبۆو .
 کاتىجى برىندار دەبى وەك بەورى بەيان پەلامارى دەداو دورى دەخاتەو .
 لەوکاتەدا زوربەى ھېرش لەسەر دەورو بەرى دەروازەى خانووە

بوو ، كه (اشرولراس) و كۆمه ئىك لەشۆپشگىرە كان بەر ھەلستيان لىو .
 دەكرد . لەبەر ئەو كاتى (ماريوس)ى بە بەردەمى سەنگەرە كەدا بىرد
 كەس نەى دى . كه گەيشتە بشتى ئەو خانووى لەئاخرى كوچە كە بوو
 (ماريوس)ى دانائو پاوەستا . ئىنجا چۆ پەنا دىوارە كەو تەماشايە كى ئەملاو
 ئەولای كرد . وەزە زۆر ئالۆز بوو .

تەماشا خانووى بەرامبەرى و سەنگەرە كەى تەنیشتى كردو لە
 ەرزە كەو پاما . وای دەنواند - دەتگوت : دەى ھەوى لەو كاتە نا
 ئومىدىدەدا چاللىك ، زىرايىك پەچاوكا . خۆى تىدا ھەشار بەدەن . لەنكاو
 لەچەند ھەنگاو دورتر ، لەتەنشت دىوارى كوچە كە ، لەناو چەند
 بەردى گەورەدا سەر پۆشكى ئاسى كۆن كۆنى چوار كۆشەى دى ،
 ديار بوو ئىستا سەرە كەى قايم نەكرا بوو . لە كەلىنى شىشە كانىەو پوانى
 دەمى پۆپىكى گەورە ديار بوو . گورج پەلامارى دا ، بەردە كسانى
 لابردنو سەرپۆشە كەى ھەلدايەو ، شانسى خۆيان ، چالەكە زۆر قوول
 نەبوو . (زان و الزان) ھات ، وەك ھەلۆ داھاتە (ماريوس)و لە ماوەى چەند
 چركە سەعاتدا بردىە ناو چالەكەو ، سەر پۆشە كەى دادايەو . لەویدا
 بى دەنگى فەرمان پەوا بوو ، گوئيان لەھىچ سەرو سەدايەك نە بوو .
 بۆ ئارامى وەك ئەو كاتەى دەھاتە بەرچاوان كە (كەزىە)ى بردە كلىسا .

« زىراى پاریس »

ئەوچالە زىراى (پاریس) بوو . لەباش ماوەیەك چاوانى خوویان
 بەتارىكەو گرت . پوناكىكى زۆركز لەكەلىنى شىشەى سەرپۆشە
 كەو دەھاتە ژورەو . لە لای سەرەو مەترسى گەورەو ، لە
 بخوارەو مەترسى چوونە ناو ئەو كەسافەتەو ھەپەشەى لى دەكردن ،

به لّام هیچ چاره نه بوو • (ماریوس) ی له کۆل کردو دهستی کرد به
 پوشتن به ناو زیرابه که دا ، به دهستیکی هەر دوو دهستی (ماریوس) ی
 له گهردنی خۆی قایم گرتبوو ، دهسته که ی تریشی له دیواری زیرابه که
 ده کوتاو به ره و پشه وه ده پۆیی • خۆینی برینی (ماریوس) به سهرو
 چاویدا ده هاته خواری ، به لّام له بهر ئه وه ی گونی له هه ناسه ی (ماریوس) بوو
 ده بهست نه بوو •

له پاش ماوه به که ههستی پێ کرد که له پاستی سه نگه ره کان تپه پروه
 گه یوه ته پاستی ئه و جیگایه له شار که ئارامه •

گونی هه له خست دهنگی دو چه رخه وه عه ره بانه ده هات که هاتوو
 چۆیان ده کرد • تا ده هات زیرابه که تاریکتر ده بوو ، سه ره وه شی نه ویت
 ده بوو ، به لّام ئه و هه ر پانه وه ستا ، خۆی داده نه واند تا سه ری (ماریوس) ی
 لێ نه درێ •

سه عات سنێ دوا نیوه پۆ گه یشته ناوه پاستی زیرابه که ، له وێرا
 زیرابه که پان و بهرز بووه • زۆر ماندو بوو ، بشوینکی دا • له هه واکیشی
 پاستی خیا بانی (دوانزو) وه وه پوناکی ده هاته ناو زیرابه که وه •
 (ماریوس) ی دانا ته ماشای کرد پهنگی ده تگوت : پهنگی مردووه له
 ناو گوپردا ، چاوی له سه ره به که نابوون • مووه کانی له خۆیندا شه لّال ببوون ،
 خۆینی مه یوی ده ی داپۆشی بوو • (زان و الزان) کراسه که ی خۆی
 دا که ندو دای دپی و برینه کانی پێ بهست تا خۆین پێ زیه که ی بوهستی •

باخه لّی (ماریوس) ی بشکنی نانیکێ په قو و ده فته ریکێ یاد داشتی
 هێنا به ده ری • نانه که ی خواردو سه یری ده فته ره که ی کرد له لاپه په ی
 به که به ی وه که وه سیهت نامه - به و جو ره ی نووسی بوو - ناوم ماریوس

یونت مرسی • تهرمه کهم بهرنه وه بۆ مالی بابە گهورم - مسیو ژیل
نورماند ، له خیا بانی (کارلو) ژماره شەش له (مارائیس) • دهفته ره کهی
خسته وه باخه لی (ماریوس) و له کۆلی کرده وه درێزه ی به پۆین دایه وه •

له پاش به یینک (زان و آلزان) ههستی به وه کرد که به ری پۆده چی ،
که وته ناو قوړوو لته ی زیرابه که وه وهك باتلاغیک ئینسانی پێدا ده چۆ
خواری • به لām ده بوو هه ر پړوا چاره ی نه بوو ، نه ده کرا بۆ دواوه
وه گه پێ •

گه یشته شوینک ناو ده هاته ئه ژنویانی • (ماریوس) ی به هه ر دوو
ده ست به رز کرده وه ، ناو گه یشته ژیر چه ناگه ی ، سه ری بۆ دواوه
به رز کرده وه تا ناو نه چیتته ده میه وه ، له و سه ر به رز کرده وه دا چاوی به
پهنگی به پیری (ماریوس) که وت ، هه ناسینکی قوولی هه لکینشاو درێزه ی
به پۆین دا •

پێی وه په قایی که وت و ورده ورده ناو کهم بۆ وه گه یشته وشکی ،
له سه ر به ردیک دانیشته و سپاسی خوا ی کرد •

ئاخری به سه رماو له رزین و قوړپاوه یه وه هه ستاو (ماریوس) ی له
کۆل کرد • له و کاته دا هه ناسینکی درێزی هه لکینشا ، به لām پوچی نورینکی
زۆر غه ریب و عه جایب پوناکی کرد بۆ وه •

« گه یشته وشکی »

دوباره که وته وه پێ • زۆر به ناو میدی و به په له ده پۆیی • سه ت
ههنگاوینک پۆی بوو ، سه ری به رز نه کرد بۆ وه ، له نکلو سه ری وه دیوار
که وت • گه ی بۆ گو شه ی زیرابه که ، چونکه سه ری نه وی ببوو

له دیواره گه‌ی دابوو • که سه‌ری هه‌لپری له‌ئاخری کونه‌گه‌ی پروانی
پروناک‌یه‌کی سپی دیار بوو ، پو‌شنایی پو‌ژ بوو •

گه‌یسته‌ی زالکی کونه‌که‌ی پراوه‌ستا ، هه‌رچه‌ند زالك بوو ، به‌لام پنی
پیدا چوونه‌ی ده‌ری نه‌بوو • ده‌ر گاهه‌کی ئاسنی ژه‌نگاوی داخراوی پی‌وه
بوو • له‌که‌لینی شیانه‌که‌ی پرا‌قفل و ئالقه‌پیزه‌که‌ی دی ، چوو به‌هه‌ر دوو
ده‌ست پرای‌وه‌شاند ، میله‌کانی ته‌کاندا ، نه‌جور‌لان • پستی پی‌وه‌ ناو سه‌ری
وه‌ئه‌ژنویان کرد • له‌وکاته‌ی ناسکه‌دا بیری له‌ (که‌زیه) ده‌کرده‌وه •

له‌ ناوه‌ی پاستی ئه‌وه‌ هه‌موو گ‌رفتاریه‌دا ، ده‌ستیک له‌نکاوه‌هاته‌ سه‌ر
شانی و ده‌نگیک له‌سه‌رخو گوتی : شه‌ریکین • سه‌ری هه‌لپری زه‌لامتیک
چاکه‌تیک‌ی کونی له‌به‌ردایه‌وه‌ ، پی‌لاوه‌کانی ده‌بن هه‌نگلی گ‌رتووه‌وه‌ ، به‌سه
پی‌خواسی له‌به‌رامبه‌ری پراوه‌ستاوه • له‌به‌ر ئه‌وه‌ی به‌پنی به‌تی هه‌سبوو
هه‌ستی پی نه‌کرد بوو •

دیتنی ئه‌وه‌ پیاوه‌ی له‌وه‌ ژیرابه‌دا زو‌ر لاسه‌یر بوو ، فه‌وری ناسی که
ئاغای (تاردیه) به‌ ، به‌لام ئه‌وه‌ ئه‌می نه‌ناسی •

چه‌ند چرکه‌ی سه‌عاتیک تیک‌پامان ، ئاخ‌ری (تاردیه) پی ده‌نگی
شکاندو گوتی : چو‌ن لیره‌ ده‌چه‌ ده‌ر ؟ (زان‌والزان) وه‌لامی نه‌دایه‌وه‌ •
(تاردیه) درێزه‌ی پیدا - قایل‌یه‌ ده‌رگا بک‌ریته‌وه‌ ، به‌لام ده‌توانی پ‌ساره
به‌ده‌ی و بی‌چه‌ ده‌ر •

- زو‌ر باشه •

- که‌واته‌ ده‌ینه‌ شه‌ریک •

- مه‌به‌ست چیه‌ ؟

- (تاردیه) ئیشاره‌ی بو به‌یکه‌ری (ماربوس) کردو گوتی : تو ئه‌وه‌

پیاووت کوشتوو • من کللی دەرگا کهم لایه ، من تو ناناسم ، بهلام
پیم خو شه یارمه تیت بدهم • بئی گومان تو دوستی •

(زان و الزان) زانی که (تاردیه) وه ده زانی (ماربوس) ی کوشتوو •
(تاردیه) گوتی : گویی بگره پره فیق ، تو ئه و پیاووت به خو پایی نه کوشتوو ؟
زانیوته شتیکی ده باخه لدایه • ئه وه ی ده ست که وتوو له گه لم به شکه تا
دهرگا که بکه مه وه •

له پاشان کللی له باخه ل دهره ئاو گوتی : ئه وه ئی ئه و دهرگایه •
ئاماده شیم ئالو گوپی که له گه ل پۆینه کانت بکه م • (زان و الزان)
به سه زسامیه وه تیی فکری و (تاردیه) به تکیکی له ژیر چاکه ته که ی دهره ئاو
دای به (زان و الزان) و گوتی : ئه وه بگره و پۆینه کانت بده یه •

- باشه چ له و په تکه بکه م ؟

- تو بیجگه له و په تکه بهردیکیشته ده وی ، بهلام بهرد له وی زوړن •

- بهر د بوچی ؟

- ئه حه ق ، تو خو ت ناتوانی ئه و تهرمه لیره به جی بیلی ؟

ده بی ئه و په تکه ی تیخه ی توو ، بهردیکی پیو هه لاوه سی و بیخه به
ئاو چۆمه وه • ئه گهر وانه که ی سه ر ئاو ده بی • (زان و الزان) په تکه که ی
هه لگرت و (تاردیه) گوتی : زوړ باشه ئیستا باممه له که مان ته و او بکه ی و
ئه وه ی هه لت گرتوو به شی بکه ی و ، خو کلله که ت دی ؟ ده یاره که
ئاشکرا بکه • (زان و الزان) ده ستی بو باخه ل برد • وه که ده زانی عاده تی
وابوو هه میسه یاره ی پی بوو ، بهلام ئه و جاره نه کاتی گوپی نی لیا سه کانی دا
دای نابوو • چاکه ته که ی هه لته کاند دوو فرانک و یه که لووی لی
که وته خو اوه وه •

(تارديه) ليوي خواره وهى هه لقرچاندو ملي باداو گوتى : نهو پياوهت
 ههر له بهر نهو نهخته بوو له نه كوشتوو .

باخه لي ههر دو كياني يشكى ، (زان والزان) پشتى له پروناكي بوو
 بهر گري نه كرد ، له گيرفاني (ماريوس) (سي) فپانكي دهرهينا ،
 (زان والزان) چاوى لي نه بوو ، (تارديه) كيرديكي له باخه ل دهرهيناو
 پارچينكي له چاكه ته كهى (ماريوس) كرده وهو ده باخه لي نا . له پاشان
 گوتى : به لي پاسته به دوو كهس سي فپانك و زياتر بي نيه ؟ بي شه وهى
 عه مهل به قسه كهى خوى بسكا هه مووى ده باخه لي ناو گوتى : زور باشه
 گرنگ نيه ، من له به ياييه وه تا ئيستا ئيشكم گرتوو ، چونكه نهو پوزانه دا
 خه لك خويان ده كه يينه نهو زيرابه وه پاده كهن ، به لام هه رباشه چاره نيه .
 ئنجا كيله كهى هيناو گوتى : ئيستا ده توانى بچيه دهره وه ، حه قى خوت
 داوه . (زان والزان) له سه رخو (ماريوس) هه لگرت و (تارديه) دهر گاي
 كرده وهو چوونه دهر . (تارديه) دوباره دهر گاكهى داخسته وهو بي دهنك
 بو كاسيه كهى دانيشته وه ، چاوه پروانى يه كي تر بوو . (زان والزان) خوى
 له دهره وه دى .

« زاور لاي وايه ماريوس مردوو »

مه وان گه يشتبوونه قه راغ چومه كه . (زان والزان) (ماريوس) ي
 بي هوشى داناو ، داها ته وه ده ستى كرد به ئاو پيدا كردن به دهم و چاوى
 (ماريوس) دا . هه رچه ند چاوى له سه ريك نابوون ، به لام توژيك ده مى
 ليك كرد بووه و نه فه سى مه داو هه ناسه ي ده هات . (زان والزان) سهو له نوئى
 ده ستى گه يانده وه ئاوه كه ، كه چى له بر هه ستى به زه لاميك كرد
 له پشتى يه وه پراوه ستا . ئاو پى دايه وه پاست بوو ، ناسى ، (زاور) بوو .

لهچائیک رزگاری بوو ، بهلام کهوته جائیکی قوولترهوه . یه کهم جار
 (زاور) نهوی نه ناسی ، چونکه وای خو گۆپی بوو ، وهك خۆی نه ده جوو .
 (زاور) دار حه یزه رایتیکی به دهسته وه بوو هه لئی ده سوپاند پرسی تو کیتی ؟
 وتی منم . - کیتی ؟ - (زان و الزان) . (زاور) به پقه وه حه یزه رانه کهی
 به ددان گرت و داهاته وه دهستی له سه رشانی (زان و الزان) داناو دهستی کرد
 به ته ماشا کردنی ، ئاخری ناسیه وه . (زان و الزان) بئی نهوی ته کائیک بدا
 گوئی : (زاور) تو منت دیه وه ، بیجگه له وهش له به یاینه وه ده مزانی ده به
 نه سیری دهستی تو ، بویه ئادرسه خۆم نه دا به تو تا پابکه من بگره ،
 بهلام پیاوه تی یه کم له گه ل بکه . دیار بوو (زاور) گوئی له و ووتانه نه بوو ،
 چساوی ده (زان و الزان) وه بری بوو . ئاخری شانی بهرداو تووند
 حه یزه رانه کهی به دهسته وه گرت و پرسی لیره چه ده کهی و نهو پیاوه کییه ؟
 (زان و الزان) گوئی : ئاخسر من سه بارهت بهو پیاوه ویستم قسه
 بکه ، چونت بئی خو شه ئاوا له گه ل من رفتار بکه ، بهلام جاسری
 یارمه تیم بده با بی بهینه وه مائی ، داوای من له تو هه ر نه وه یه . (زاور)
 پهنگی گۆپا ، ده سربکی له باخه ل ده رهتیا داهاته وه ته پری کردو ده و
 چاوی خو ئناوی (ماریوس) ی پاک کرده وه له به رخویه وه گوئی : دباره
 نه وه نهو پیاوه یه که له سه نگه ره که دا به (ماریوس) ناویان ده برد ؟
 (زان و الزان) سه ری پاوه شان دو (زاور) نه زمی دهستی (ماریوس) ی گرت .
 (زان و الزان) گوئی : برینداره .

- ده لئی مردووه ؟

- کهواته له سه نگه رپا هیناوته بو ئیره ؟ (زان و الزان) گوئی :

- نهو له ماریس - خیابانی کالور - له مائی باوکه گه وره ی که

ناوه کهم له بیر چۆته وه ده ژیا .

له پاشان دهفته ره کسې (ماريوس) ی له باخه له دهره ټټاو دای به
 (ژاور) • (ژاور) وهری گرت و دور که و ته وه • زوری پی نه چوو جووت
 ته سپی به که نریک بو وه • (ماريوس) یان له سهر لایه که داناو (ژاور)
 له لای (ژان والزان) سوار بوو پوښتن •

« گه پانه وهی کوپه دهر کر او ه که »

نیوه شهو دره نگر بوو ، عهره بانه گه ښته بهر دهر گای خانووی
 ژماره شش له خیابانی کالور • دانیشنوایی خانووه که نوو سټوون •
 (ژان والزان) و سایقه که (ماريوس) یان هټیا به خواروو (ژاور) له
 دهر گای دا ، دهر که وان هاته دهر وه ، (ژاور) پرسې : تیره مالی مسیو
 ژیل نورمانده ؟

گوتی : به ای • چ کاریکت پی به ؟

- کوپه مان هټا وه ته وه •

- دهر که وان به سهر سوپرمانه وه گوتی : کوپه که ؟

- گوتی : به ای مردو وه •

(ژان والزان) که به به شوی له ښت سهری (ژاور) پاوه ستا بوو به
 ټټاره ی سهر دهر که وانه که ی ټټاره کرد ، که وانه نه مردو وه • به لام
 نه له قسې (ژاور) حالی بوو ، نه له ټټاره که ی ټم گه ښت •
 به سهر سوپرمانه وه چوو خرمه ت کاره که ی هه ستاندو ټویش (نیکولت) و
 ټویش پووری ژیل نورماندی هه ستاند • به لام ژیل نورماندیان ټاگادار
 نه کرده وه •

(ماريوس) یان برده قاتی به که مو نه سهر ته خټیک پایان کټشا •

خزمەت کاره که چوو به دوا دوکتوردا • (زان و آلزان) همستی کرد که
 (زاور) دهمستی له شانی دا معنای وایه پرۆ دهر • له پیش (زاور) دا هاته
 خوارو به جووته سواری عهره بانه که بوون • (زان و آلزان) گوتی :
 ئاغای (زاور) بیاوه تینکم له گهڵ بکه ، (زاور) به توپریسه وه پرسی : جی :

- ئیم گه پڕی • بچمه وه مأل و له دوايه له ئیختیاری ئودا دهم •
 (زاور) چهند چرکه سهعات بێ دهنگ بوو ، له یاشان یه خهی بالتۆ که ی
 خوی مه لکشاو سهری له عهره بانه که هتایه دهر و به سایقه که ی گوت :
 ئیخوپه بوخیابانی آرمه ژماره ههوت • کاتی گه یشته خیابانی (آرمه)
 عهره بانه پاوه ستاو (زاور) و (زان و آلزان) دابه زین • کوجه وهك هه میسه
 ئارام و بێ دهنگ بوو • (زاور) به دوا (زان و آلزان) دا ده پرۆیشت •

کاتی گه یشته بهر دهر گای ژماره ههوت (زان و آلزان) له
 جهره سی دا دهرگا کرایه وه ، (زاور) گوتی : زۆر باشه بچۆ ژوره وه ،
 به لام من لیره چاوه پواتم : (زان و آلزان) نهوی له (زاور) به دور
 ده زانی ته ماشایه کی کرد چۆ ژوره وه ، خزمەت کاره که ی هه ستاند
 گوتی : مه ترسه منم :

که گه یشته قاتی یه کهم هه لو یستکی کرد • په نجه ره ی دالانه که
 کرایوه • به مه ر نیازێک بوو چۆ بن په نجه ره که و سه ری پرده
 دهر وه ، ته ماشایه کی خیابانی کرد ، زۆری لا سه یر بوو • خیابان چۆل
 بوو • ته نانهت (زاور) یش له وی ته ما بوو •

« باپيرو نهوه »

قهره واش و خاوهن خانوه كه پهلماړي (ماريوس) ي بې هوشيان داو برديان بو سالون دايانا . دوكتور هات دهمتي كرد به موغايه نه ي . پوړي ژيل نورماند وه خه بهر هات و هات . دوكتور بريڼه كاني دهرمان كړدو له سهر قهره ويټل كيشا . شاني زور به خه را يي شكابوو . كاتي دوكتور له ته داوي بووه ، له نكاو دهرگسا كرايه وه ، بياويكي په نك په پوي بالا بهرز وژور كهوت . باوكه گه وري (ماريوس) بو . چاوي به نه وه كه ي كهوت ، له سهر قهره ويټله دريز كراوه په نكي زهر دهلگه پاره و له خوينا شلا ل بووه . له تاواني له رزي و نه ژنوي دوولا هاته وه ، وه كه گه چي سبي سبي بو ، به دهلگيكي له رزاويه وه گوتي : (ماريوس) ؟

كازه كره كه به منجه منجه وه گوتي : ناغا ناغا هره ټيستا هنيان ، له سه نگر بووه . . .

بايري به دهلگيكي مهزون گوتي : مردوه ؟
دوكتور سهر ي بهر دا بووه دهلگيكي نه ده كرد .

بايري لوي له رزين و له بهر خويه وه له بهر خوا پارايه وه . له و كاته دا (ماريوس) له سهر خو يټلوه چاوه كاني بهر ز كړنه وه ته ماشاي كرد به كزيه وه چاوي ده بايري به وه برين .

بايري گوتي : (ماريوس) كوپي خو شه ويستم ! چاوت هه لئاوه ؟ ته ماشا من ده كه ي ؟ نه وه زيندوي ؟ توخه ي سته شوكر بوخوا . نه وه ي گوت و بې هوش كهوت و بهلادا هات .

« چاۋ پۆشى (زاۋر) »

(زاۋر) لەسەرخۆ لەخىيابانى (آرمە) ۋە رەدبۈۋ ، سەرى بەردابۈۋ ،
 ۋەردە ۋەردە دەپۆشت ، بۇ يەكەم جار لەزىياندا دەستى دەپاش خۆۋە
 گرتبۈۋ . بەۋ پىڭا تىزىكەدا پۆشت كەدەچۆ سەر چۆمى (سىن) .
 كاتى گەشتەۋى ، ئەنىشكى خستە سەر موخەجەرى پردەكەۋ چاۋى
 دە شەپۆلى ئاۋەكەۋە پرى . نازاندرى لەچ حالەتدا بوۋ ؟ ۋەزىفەكەى لە
 پىناۋى ھەستى شەخسيدا كىردبۈۋ بەقوربانى ۋە دەستى لەتاقىيى (زان ۋالزان)
 ھەلگرتبۈۋ .

شىتەك زۆر سەير بېۋ بەھۋى سەر سورپمانى ، ئەۋىش ئەۋە بوۋ
 كە چۆن (زان ۋالزان) لەسەنگەرى شۆپشگىرە كاندا ئەۋى بەختى ۋە لە
 مەرگ رىزگارى كىرد ؟ ئىستاپىۋىستى سەر شاپەتەنى ئەۋ قەرزەى
 بەداتەۋە ۋە (زان ۋالزان) بەختى .

لەكۆى بوۋ ؟ خۆى دەدى ، بەلام دەستى نەدەكەۋت . ھەر ۋەك
 گوتىم : (زاۋر) لەسەربردى (سىن) سەرى شۆر كىردبۈۋە تەماشىا
 ئاۋەكەى دەكىرد . دىنا تارىك بوۋ ، ھىچ دىار نەبوۋ ، ھەستى بەسەرماۋ
 ساردى كىرد . بايىكى زۆر ساردى ھەلگىردو چۆم غەزەبى گىرتو
 شەپۆلى دەدان . چەند دەقىقەيەك بەۋ حالە لەۋى مایەۋە .

- كىردەۋەى خەراپى خۆى ...

- زىيانى پاپىردوۋ ...

- چۆن بېۋ بە ياعىسى لەبەين بردى زىيانى چەند كەس .

- ھەموۋى ھاتتەۋە ياد .

غەمبەكى قوۋل دلى گوتىۋ لەنكاۋ ھەموۋ شىتەك لەبەرچاۋى ،

پەنگى بەدبەختى پىسى ، نەنگ و تەنيابى پى نىشت . كالاۋە كەي لە
 گۆشك دانا . لەباش بەيىك بەيكەرىكى بەرزو بۆر لەدورەو دەنگوت :
 شەبەحى زەلامە ھاتە سەر مەخجەرى پرە كەو پوانىيە چۆمە كە .
 لەباشان كەوتە ناو ئاۋە كە . چۆم شالاۋى ھىناو قوربانى خۆى قووتداو
 ھىواش بۆۋە .

(ماريوس) ماۋەيەكى زۆر لەبەينى مەرگت و ژياندا بەلە قازەى
 كرد ، تا چەند ھەفتە لەئاگرى لەرزو تادا سووتتاو ، بزرگاندى و ، ناۋى
 (كەزىيە) لەكاتى بى ھۆشيدا دوويات دەكرەو .

تەننەت دوكتۇرىش لىي كەوتبۆ شكەوۋە چاۋەپوانى خەراترى
 لى دەكرد . ھەموو رۆژى ، جارى وابو رۆژى دوو جار پياۋىكى
 بەرگت و لىياس جوانى مو سى دەھات ئەھسالى (ماريوس) ي
 لەخانەوانە كە دەبرىو بەستىكى بۆ بەستىن و پاك كەرنەۋەى برىنەكەى
 بەجى دىشت .

سەرەنجام لەھەوتى مانگى كانوونى يەكەمدا پاست چوار مانگ
 دوا ئەۋەى ھىنايانە مالى بايىرى ، دوكتۇر گوتى : خالى بەرەو باشى
 دەپوا . بەلام دەبوو ھەر لەسەر جىگائى ، دوو مانگى خاياتد تاشانى
 گرتىۋەو چاك بۆۋە . كاتى چاك بۆۋە ، دوبارە كەوتەۋە يادى پابردوي ،
 غەمەكانى ھاتەۋە يادو ، كەوتەۋە يادى باۋكى پونت مرسى و ، بايىرى
 مسو زىل نورماندو دەيگوت : چونكە بايرىم ئەۋەندەى باۋكم ناپەھەت
 كەردوۋە جىي ھىوانىو ، بىتى پى ناپەستىرى . (ماريوس) بەنەھىتى خۆى
 بۆ موبارەزە ئامادە دەكرد ، كەلەۋانە بوو زوو توۋشى بىي .

لەۋانە بوو ئەگەر بەئارەزۋى وەلام نەدەنەۋە برىنەكانى بىكەتەۋە
 لەۋى پروا يان دەبوو (كەزىيە) بۆ ئەۋىي ، بايىرى .

رۆژنىك مىسۇ زىل نورماند لەكاتىدا كچەكەى لەچىشت خانەدا
خەرىكى قاپو قاچاغ بوو • لە (ماريوس) نزيك بۆۋە زۆرپە
مېھرەبانى و لەسەرخۆ گوتى : چاوت لىيە كوپم • ئەگەر من بوومايە لە
جىيى تۆ ، لەباتى ماسى گۆشتم دەخوارد • ئىتر ئىستا كاتى ئەۋە ھاتوۋە
ھەستى و پىاسە بىكەيت و باي بالى خۆت بەدى •

(ماريوس) ھەستا لەسەو تەختەكەى دانىشت و لەبايىرى پوانى و
گوتى : دەم ھەۋى شىكت يى بلىم :

- چ شتىك ؟

- خەيالى ژن ھىنانم ھەيە •

- بايىرى قاقا يىكەنى و گوتى : يىش بىنىم دەکرد •

- چۆنت دەزانى ؟

- بەلى دەمزانى دەسگىرانەكەت دەبىنى •

(ماريوس) كە زۆرى لاسەير بوو ، لەخۆشيان خەرىك بوو بال بگرى
گوتى : ئاخ باوكە !

بايىرى گوتى : ئوخەى منت خۆش دەۋى ! تۆزىك يى دەنگ بوون •

ئىنجا گوتى : زۆر باشە ئەۋ سەھۆلە شكا يىي و وتم باوكە •

(ماريوس) سەرى بەرزكردەۋە و گوتى : باوكە ئىستا چاك بوومەۋە ،

يىم خۆشە بىنىم •

- گوتى : ئەۋەشم يىش بىنى كردوۋە ، بەيانى دەى بىنى •

- ئەى بۆ ئەۋ پۆ نەى يىنم ؟

- بۆ ئەۋ پۆ ئەۋەندە بەسە ، يىت گوتم : باوكە • ئەۋە نرخی زۆرە •

- دلت ئاسودە يى بەيانى خۆشەۋىستەكەت دەبىنى دىتە ئىرە •

(که‌زیه) و (ماریوس) دوباره به‌کتریان دیه‌وه • له‌دوا (که‌زیه) وه
 پیاویکی پیری به‌عاده‌یی سه‌رسپی زه‌رده خه‌نده‌ی له‌سه‌ر لیوان بوو ،
 ده‌تگوت : غه‌ربه‌یه هات له‌یتش ده‌رگای ژوری (ماریوس) وه‌ستا •
 نه‌و پیاوه مسیو (فوشلونت) بوو - (ژان‌والزان) بوو شتیکی گه‌وره‌ی له‌بن
 باخه‌لدا بوو ، ده‌تگوت : کتیبه ؟

ژیل نورماند ژوری پق له‌کتیب بوو ، له‌خزمت کاره‌که‌ی پرسی
 نه‌و ئاغایه هه‌میشه کتیبه له‌باخه‌لدا یه ؟ گوتی : به‌لێ ئاخ‌ر مامۆستایه ،
 له‌باشان ژیل‌نورماند چۆوه به‌رده‌می مسیو فوشلونت گوتی : ژور
 شانازی ده‌که‌م به‌وه که (که‌زیه) به‌دی به (ماریوس) ی کو‌رم • مسیو
 فوشلونت گوتی : نه‌وا دامنی •

ژیل نورماند به‌خۆش حالیه‌وه هاته‌وه لای (که‌زیه) و (ماریوس) و
 گوتی : ته‌واو بوو • ئومیده‌وارم خۆش به‌خت‌بن و بی‌که‌وه پیر و خه‌پرو
 بن • خۆشی بوو به‌حاکم له‌زوره‌که‌دا • ژیل نورماندی نه‌وت سآله ،
 وه‌ك کو‌رپنکی جواره سآله هه‌لده سو‌راو گوتی : ئای چه‌ند له‌ده‌سگیرانی
 کو‌ره‌که‌م پازیم ؟ چه‌ند جوان و مبه‌ره‌بانه •

ئنجا ووتی : پۆله‌کانم هه‌میشه یه‌کترتان خۆش‌بۆی ، ئاخ هه‌رچی
 هه‌مه‌ملکه‌و هه‌جی ترم نیه ، تا نه‌رم و نه‌ی‌فرۆشن باره‌تان نابێ •

(ژان‌والزان) گوتی : کچی من شه‌ش سه‌ت هه‌زار فرانکی
 جیهازی بیه • (ژیل‌نورماند) چاوی ده‌ربه‌پاندن و گوتی : شه‌ش
 سه‌ت هه‌زار فرانک ؟ گوتی : به‌لێ جواره پازده فرانک که‌تر •

(ژان‌والزان) هه‌ره‌ستا ، به‌سته‌که‌ی باخه‌لی ده‌ره‌ینا ،
 که‌ژیل‌نورماند لای وابوو کتیبه ، له‌سه‌ر میزه‌که‌ی داناو کو‌رده‌وه یه‌نج
 سه‌ت و هه‌شتاو جوار هه‌زار فرانک بوو •

ژیل نورماند پښکهنی و گوتی : چهند کښینکی باشه ، بهلام لهو
ماوهیه دا (کهزیه) و (ماریوس) هه ر تهماشا یه کریان ده کرد .

بی گومان خوینهره بهریزه کان له یادیانه که (زان والزان) نهو
بارانهی چۆن ددهست کهوت ؟ کاتې بوو بهره ئیسی شارهوانی شماری
(سورمر) له پاش کاره ساتی (شامب ماتیو) چۆوه (باریس) و پاره کانی
له بانقی (لافیت) هینایه دهره له گهل شه معدانه کانی ئوسقوفی (دین) ی
له سندو قیکی داردا له جهنگه لی (مونت فرمیل) دا شاردنیه وه . کاتې پاره شی
پنویست ده بوو ، ده چوو لئی دهر دینا . تا کاتې (ماریوس) بریندار بوو ،
زانی که (کهزیه) ده خوازی ، چوو هینایه و دو پنیج سته و ههشتاو چوار
ههزاری دا به وان پنیج سه تیشی بو خوی هه لگرت و له دلی خویدا گوتی :
بو له مه و دواش خوا که ریمه . . له چنگ (زاور) یش رزگاری بسوو ،
چونکه روژنامه ی (مونی تور) نووسی بووی (زاور) له جۆمی (سین) دا
خنکاوه و تهرمه که یان له نریک (بونت دوشان) دۆزیوه نه وه .

« هه ر دو پیره (کهزیه) یان خۆش ده ویست »

نه وه ی پنویستی زن گواسته وه بوو ئاماده کرا ، بهلام دوکتور
گوتی : باش وایه تا چهند ههفته به کی تر سه بر بگرن . (زان والزان)
هه موو شتیکی حازر کرد . وه چونکه ماوه یه که ره ئیسی شارهوانی بوو
ده یزانی چ ده کسا . هات له قهید و نفوسدا (کهزیه) ی کرده برازی
خوی و کردی به کچی (فوشلون) ی مه شهوور که باغهوانی کلیسای
(تی بیکوس) بوو . پاره کهشی کرده ئی خزیکی و گوتی : کاتی خوی
لای منیان داناوه ، تا که هه ر کاتې (کهزیه) گه وره بوو بیده می .

(كهزیه) تا ئه و كاته ههر وهی ده زانی كچی (زان و الزان) ، ئه گهر
زوتر بیزانییه زۆر ئاچه حهت ده بوو ، به لآم له و كاته خو شه دا ده ریه ست
نه بوو ، ههر به باو كهی ناو ده برد .

برپاریاندا كه (ماريوس) ههر ئه مانی بایری دای و بایری
زوره كهی خوی زۆر جوان بو پازانده وه . له بهر ئه وهی (ماريوس)
له دانشگای حقوق ده رچوو بوو به به ئێنده رو له زوره كهی بایری دا
دهستی كرد به كار كردن .

« نائومیی تیکه لاو به شادی »

ئهو دو دلداره هه موو روژی به کریان ده دی و (كهزیه) زۆر له
گه ل (فوشلونت) ده چۆ مالی ژیل نورماند . (ماريوس) ههر بی
لی ده کرده وه و نهی ده توانی باوه پکا كه ئایا ئهو بیر هین و به ئه ده به
ئه وه به كه چهند مانگ له مه و بهر له سه نگه ردا دیو به تی ، یانا ؟ تا روژیک
سه ری قسه ی دامه زراندو گوئی : ئه ری به پاستی قهت چوو به خیابانی
(شانوری) ؟ مسیو (فوشلونت) سه ری پاره شانددو گوئی : باوه پناکه م ،
ته نیا ههر ناوم بیستوه . (ماريوس) بی ده نگ بوو گوئی : من چهند بی
ئه قلم ؟ ئه وهی له سه نگه ر بوو ، ههر وهك ئه مه ده چوو ، چهند پیاوینکی
نازه نین بوو ؟

« ئهو دو پیاوهی ون بوون »

ههر له و پۆژانه دا كه ته داره کی ژن هینان ده گرت (ماريوس)
دهستی دایه کاریکی تر . ئاخه ئهو قه رزدار بوو ... هه م له لایه ن

باوکیه و ، هم له لایه خویه و • له لایه باوکیه و قهرزداري
(تارديه) بو ، هه وه هاش دهی و یست نه و پیاوهی له سەنگەر رزگاری
کردو هینابووی بۆی بدۆزیته و •

ته نیا ئاره زوی دۆزینه و ده دووه بوو ، چەند کەسکی به کری
گرتبوو نه و دوانه ی بۆ وه دۆزن ، کەس نه یزانی کین و له کۆین ؟ ته نیا
سایقی عه ره بانه ی چووت نه سی به کیان پهیدا کرد گوتی : به لئ پۆزیک
پولیسک منی برده قه راغ چۆم و له وئ پیره مه ردیک په یکه ری
برینداریکی گەنجی له کۆل بوو ، له کونی زیرابه کوه هاتبو ده ر ،
سواری عه ره بانه کم کردن و کورپه گەنجه که یان هینایه نه و خانوه و ،
له پاشان پۆلیس و پیره مێرده ده که چوونه خانووک له خیابانی (آرمه) •

پیره مێرد چۆ ژوره وه و پۆلیسه که به یاده یی پوشت ، له و
پۆژه وه نه م دیونه ته وه •

(ماربوس) سه رسام ببوو ، ده یگوت : ده یی نه و پۆلیسه کئ بووی ؟
نه ی نه و پیره مه رده کییه ؟

پۆزیک لای (زان و الزان) و (که زیه) کاره ساته که ی شی کردوه و
گوتی : نه و پیاوه گه وره نه بهر خاتری من گیانی خۆی خسته خه ته ره و •
می له ژیر ئاگری گولله دا هه لگرت و سه نگه ری به جئ هینشت و له پینگای
کونی ژیر ته ره وه پای کرد • نه و وه ک فریشته ی نه جات بوو ، به لام
حه یف ون بوو نه م ناسی ؟

ئاخ نه گه ر نه و شه ش سه ت هه زار فرانسکه ی (که زیه) م ده بوو ؟
(زان و الزان) قسه ی بریو گوتی : بۆ تو ؟ - به لئ هه وه ووم ده دایه نه و
که سه ی نه و پیاوم بۆ وه دۆزی • (زان و الزان) ده نگي نه کرد •

« ماره برین »

شهوۍ شازدهۍ مانگی فهوریبه سالی (۱۸۳۳) شهویکی زور
پروژ بوو . ئاسمان پیده کهنی ، تهستیره تروسکهۍ چاوانیان دههات ،
شهوۍ ماره کردنو بوووکو زاوایی (کهزیه)و (ماریوس) بوو . شهوی
پیشوو (زانوالزان) به ئاگاداری (ژیل نور ماند) پنجصهت و ههشتاو
چوار ههزار فرانکه کهۍ دهیختیاری (ماریوس) نابوو ، چهند پروژ
لههوبهر (زانوالزان) قامکی کوتراوو پهمش ههنگهرا بوو ، بهلام
موبالاتی پی نه کردو لای کهم ئاشکرای نه کرد . تهانهت نهشی بهست .

بهلام لهئاخریدا وای تین بو هینا ناچار بوو دهرمانی لیتی و ههلی
بهستی .

جا لهبهر شهو ، شهو شهو نهیتوانی دهفتهری مارکردنه کهۍ
(کهزیه) ئیمزا : کا . (ژیل نور ماند) لهجیاتی شهو ئیمزای کرد .
(کهزیه) لهوهختی ماره کردنه کهیدا زور خوشحال بوو ، له پیسته کهیدا
نده گونجا . لهدوا پهمس و یاسای ماره کردنو ئیمزای دهفتهری (کلیسا)و
شارهوانی (ماریوس) بهرگینکی پهمشی تاریک و ، (کهزیه) کراسینکی سپی
لهبهردا بوو ، له (کلیسا) هاتهدهرو سواری عهره بانه بوون ، له کاتیکدا
دهچوونهوه مالهوه دهیان چاو بهواق و پهمانهوه تهماشایان ده کردن ، شهونده
جوان بوون . (ژیل نور ماند)و (زانوالزان) لهعهره بانه کهدا ، لهبهرامبهر
بوووکو زاوادا سوار پیوون . (کهزیه) خوۍ دهبن دهستی زاوا
ههلهزاندهو گوتی : پاسته من بووم بهخانمی (ماریوس) ؟

مهوان گهپانهوه بو خیابانی (کالور)و دهستی یه کریان گرتبوو ،

بە قادىرمەكاندا سەركەوتىن ، باۋكى بوۋىك زىۋاش لەملاۋ ئەۋلايان
دەپۋىشتىن •

لەسالىۋنى گەۋرەدا مىۋاندازى يەكى زۆربان كىرد بوۋ •
(زانۋالزان) لەنزىك دەرگا لەسەر كورسىەك دانىشت • (كەزىيە)
بەيىكەنىنەۋە لىنى نىزىك بۆۋە زۆر بەئەدەبەۋە پۆز باشى لى كىردو پىرسى :
باۋكە گيان پىخۇشخالى ؟

(زانۋالزان) گوتى : بەلى زۆرم پىخۇشە •

گوتى : كەۋانە بىيىكەنە • (زانۋالزان) دەستى كىرد بەيىكەنىن •
مىۋانەكان يەك لەدۋا يەك ھاتىن دانىشتىن • دوو كورسى لە پاستو چەپى
بوۋىك دانرا بوۋىك ، يەك بۆ ئىل نۇرماندو يەك بۆ (زانۋالزان) •
ئىل نۇرماند ھات دانىشت ، بەلام (زانۋالزان) دىار نەبوۋ •

ھەموو چاۋيان لە (زانۋالزان) دەگىرا دىار نەبوۋ • ئىل نۇرماند
خىزمەت كارەكەى بانگ كىرد پىرسى ئەۋە مىۋىو (فوشلونى) لە كۆيە ؟
لەۋەلامدا ۋوتى : قوربان بەمنى گوت : كەغەرزىت بىكەم ، كە دەستى
زان دەكاۋ ناتۋاننى پى ناتان لەگەل بخۋا ، بى بەخىش ، گوتى : بەيانى
زۋو دىمە لانان •

باۋكى زىۋا گوتى : زۆر چىاكى كىردۋە بائىسپراحتە بىكا •
(مارىوس) ھەستە ۋەرە سەر كورسى مىۋىو (فوشلونى) دانىشە •

(كەزىيە) ش غەمى نەھاتىنى باۋكى لەبىرچۆۋە لەپاش چەند دەقىقە
يىكەنىن و شاپى دەستى پى كىرد ، جىنگاى مىۋىو (فوشلونى) خالى ••

« نەوەى لە بىر ئاچىتەو »

(زان والزان) چۆۋە مالىيە مۆمىكى ھەل كىردى لەقادر مەكان سەر كەوت . مال چۆل و ھۆل بوو ، دەنگى دەدايەو ، ھەموو سىندوق دۆلەت كرا بوونەو ، يەكسەرە چۆ زورەكەى (كەزىيە) جىڭى خالى بوو ، ئاخىرى چۆ زورەكەى خۆى ، مۆمەكەى لەسەر مېزەكە دانائ دەستەكەى كىردەو دەستى كىرد بەئىش كىردن دەتگوت : ھەر دەستىش بىرىندار نىيە ؟ لەجىڭاكەى نىزىك بۆۋە چاۋى بەو جاتتايەكەوت كە ھەمىشە ھەلى دەگرتو (كەزىيە) ھەسادەتى پىچ دەبرد . ئەو جاتتايە بوو كە لە رۆزى چاۋى حوزەيراندا كە ھاتە ئەو خانو ، لەوئىي ھىتابو . ھەلى گرتو لەسەر خۆ كراسىكى دەرھىئا كە دەسال لەمەبەر ، كاتى (كەزىيە) لەشارى (فونت فرمىل) پۇشت بە بۆنەى مردى باۋكى دابوۋى بە (كەزىيە) كاتى چوۋ بوۋە كىلىسەى (پىكوس) (كەزىيە) داي نابوو ، ئەو بۆ يادگار خىستبۆيە ئەو جاتتايەو . كە نەوەى دى ، كەوتە بىر كىردەوۋە يادى پابردو ، ئەو زىستانە ساردەى كەوتەوۋە ياد ، ئەو پۇزە كە (كەزىيە) مىندال بوو ، پىخواس بوو ، لەسەرمان ھەلدە لەرزى ، ئەو كراسەى دايە تا لەبەرى كا .

• شتى ناو جاتتاكەى بىلاۋ كىردەو ، چەند دەقىقە تىيان فەكرى .
 • كەوتەوۋە يادى ئەو كاتە كە ئەو لىياسانە پىر بەبەرى (كەزىيە) بوۋن .
 • (كەزىيە) پىدەكەنى ، دەستى دەگرت لەو دىنبايەدا ئەو نەبى كەسى نەبوو .

لە نكاۋ سەرى ۋەپالە بىشتەكەى كەوت . دلى شكاۋ ناۋچاۋانى گۆپراۋ دەستى كىرد بەگىران . فرمىسكى ۋەك دانەى مروارى لەچاۋان دەبارىن .

دهیگوت : تازه (کسه زیه) و (ماریوس) هموو شتیک و دارایی و
سهره تیان ههیه ، هممووشی بههوی منهوه .

جا ئیستا دهیی چ بکا ؟ ده کری بجی له لای (کسه زیه) ژیان
به ریشه سهر ؟

ئهو شهوه تا به یانی له شهوی دریزی سهرمای زستاندا بهو
خه یالانهوه تلایهوه ، ئه گهر له بهر ئهوه نه بوایه جار جار سهری ده برده
پیش و تماشای جله کانی ده کرد و مت ده زانی مردووه .

« ئیعتیراف »

پۆزی دوا ژن هیتان هه میسه موخته رهنه ، بوولک و زاوا پیزی
خۆش به ختی خۆیان زۆر ده گرت :

به یانی رۆزی حه فدهی مانگی فهوریه تازه خزمهت کاره که
ولاتی گهسک ده دا ، له ده رگایاندا . چوو ده رگای کردهوه جیاوی به
مسیو (فوشلونت) کهوت برده زوری میوانان ده تگوت : مهیدانی
مه خمه رو مهیدانی شه پره . (ژان و آلزان) پرسى :
ئاغا هه ستاوه ؟

— کام ئاغا ؟ ئاغای کۆن ، یان ئاغای تازه ؟

— مسیو پنت مرسی .

— بابیچم بزاتم هه ستاوه ده ئیم : ئاغا (فوشلونت) ته شریفی هاتوووه .

— نه مه ئی ئه و هاتوووه بلی به کیک دهی ههوی به تایبه تی قسه ت

نه گه ل بکا ، ناوی کهس مه به .

— ئه ی به چاوان جو ده ره وه .

دەنگى كۈندەمى دەرگا ھات • (ژانوالژان) سەرى ھەلپى
(ماريوس) ۋەژور كەوت • زەردە خەندەمى لەسەر لىۋان بوو ، ديار بوو
ئەۋىش ئەو شەۋە نەخەو تېۋو •

بە چاۋ پىكەۋتى (ژانوالژان) گوتى : ئەۋە تۆى باۋكە ! ئەۋ
خەمدەت كارە ئەخمەقە قەت پاستى شت ئالتى بەلام تۆزىك زوو
ھاتوۋى ، ئىستا سەعات نبوى پاش نبوۋپۆيە (كەزىيە) لەخەو دايە •
دەل ساردىكى لەبەينى ئەۋ دوانەدا بوو بە ۋوتەى باۋكە لە
لايەن (ماريوس) ۋە لەبەين چوۋ •

(ماريوس) گوتى : نازانى شەۋى دى جىكات چەند خالى بوو ؟
بەپاستى دەستەكەت چۆنە ؟ (كەزىيە) زۆرى باس دەكردى ، زۆرى
خۆش دەۋتى • باشە بۆنايە ئىرە پىكەۋە ژيان بەرىنە سەر ؟
(ژانوالژان) گوتى : ئاغا دەم ھەۋى پىت بلىم : مە بەندى يەكى پىرى
ئاسراوم بىرىنى دەستەكەى كۈدەۋە نىشانى (ماريوس) دى داۋ گوتى :
دەستم قەت پرىندار نەبوۋە ، ھەر پىۋىست بوو لە رۆژى زەماندە كەتاندە
ھازر نەبم ، لەقەستى گوتم : دەستم دىشى ، تا بەدروۋ دەفتەرى
مارە كۈندە كەتەن ئىمزا تەكەم •

(ماريوس) زمانى لال بوو گوتى : مەبەست جىيە ؟
- مەبەستم ئەۋەيە كەمەن زوۋ زىندانى بووم •
- تۆ خەرىكى مەن شىت كەى •
- ئاغاى پونت مرسى مەن نوزدە سال لەسەر دزى گىرام دوبارە
ھەر بەھۋى دزىۋە مەحكوم بەخەپسى ئەبەد بووم •
(ماريوس) لەۋانە نەبوۋ شتى واقىقى قېۋل نە كا ؟

بەلّام لەنكاو پيريك پەشۆكاندى و گوتى : بلى : بلى : كە
باوكى (كەزىه) ى !

(زان و آلزان) گوتى : ئاغا ھەر چەند باوہ پ بە سویندى يەكى وەك
من ناكرى ، بەلّام باوہ پ كە ھەموو قسە كانم پاستن •

لەخزور خوادا سویند دەخۆم كەمن باوكى (كەزىه) نیم ، من
خەلكى ئاوايى (فارولز)م و بەگۆل بەختو كردن دەزیام ، ناوم
(فوشلونت) نیه ، ناوم (زان و آلزان)و ھىچ پەيوەندىم بە (كەزىه)
وەنیه •

(ماریوس) ھەنگاويك ھاتە دواوہ پرسی : كى ئەوہم بۆ پون
دەكسانوہ ؟

- من خۆم دەئیم :

(ماریوس) بۆى دەرکەوت كە درۆ ئاوا ئارام و لەسەرخۆ ناگوتى
و گوتى : باوہ پرت یى دەكەم • (زان و آلزان) سەرى لەقاندو گوتى : من
پەيوەندى يەكەم بە (كەزىه)و ھەيە ، تا دەسالى لەمەوبەر ھەر نەمدەزانى
وجودیشى ھەيە ، بەلّام خۆشم دەوى ، يياوى پیر ھەر عادەت وایە خۆى
بەباوكى منداڵ دەزانى • (كەزىه) نەباوكى بوو ، نە دايك ، پيويستى
بەن بوو ، بەلّام ئیستا بۆتە خانمى پونت مرسى و سەرپەرشتى كەرى
گۆپاوە • پارەكەشم لە پریگای خەلألەوہ بەیدا کردووە • لەدوا
ئەوہ دە (ماریوس) فکرى و (ماریوس)وا پەشۆکاوو ، چەند جار دەمى
دەکردهوہ قسە بكاو یى دەنگ دەبوو • ئاخىرى پرسی بۆ ئەوقسانە
بۆ من دەكەى ؟

چى بۆتە ھوى ئەوہ دان بەوہ دانیى ؟ ئەوہ ھەر لەدلى خۆت

دایې ، نه کهس تاقیت ده کاته ووو ، نه تلوانباری • من زورم لاسهیره ،
له بهرچې رازی خوټ ناشکرا ده که ی ؟

(زان و آلزان) لەسەر خۆ گوتی : لەبەرچی ؟ بەلێ هۆیەکی
سەیرە ، لەبەر شەپەرە . دەم توانی درۆبکەم و تێوە فریو بدم و
هەر مسیو (فوشلونت) بێ . وەختی خۆی لەبەر خاتری (کەزێه)
درۆم دەکرد ، بەلام ئیستا پێویست ناکا . تۆ دەلێی لەبەرچی ئاشکرای
دەکەي ؟ وێژ دانم قبول ناکا . زەمانێک بو ژيان نانیکم دەدزی ، بەلام
ئیمپرو بو ژيان ناویک نادزم . (ماريوس) قسەکەي پێ پرێو گوتی :
ژيان ؟ تۆ بو ژيان پێویستت بەو ناردە .

هه ناسیکی هه لکیناو گوتی : ده زانم ، به لām ئاغای (ماريوس) نهوا
 نهو پرستی بهم نه گوت و هه (فوشلونت) بووم و به یانیان نه عله کهم به سهو
 پیوه کردو بو ناشتا خواردن هاتمه سائون و شهو سی به سی چووینه
 گه پان بو باغی (توبلری) و لهنگاو به کیک بانکی کردم (زان و آلزان) •
 نهو کاته پۆلیسی نه هینی ده مگرن و ئاشکرا دهیم • تو ده ئیی چی ؟
 بێ دهنگی (ماريوس) وه لāmی نهو پرسیاره بوو • (زان و آلزان) گوتی :
 ئستا زانست بۆچی پازی دلی خۆم ئاشکرا کرد ؟

ئومىدەۋارم ھەمىشە خۇش بەختى ، بەللام بەۋە ناپرچەت مەبە
 كە زىندانىدەكى بەدبەخت دەرگىلى دىلى خۇي لەلەي تۆ كرىدۆندەۋ
 ۋە زىفەي خۇي ئەنجام داۋە .

ئاغاى (ماريوس) ئەو يياۋى لەبەرەمبەر تۆۋەن سەۋەبىدە ئۆزىنى
بەدەبەختە • (ماريوس) دەستى گىرەگەتتى : باۋكى گەۋرەم مەن
ھاۋرىم ئۆزى ئەۋرىغەۋوت بۆۋە دەگىم :

- سوودی نیه ، ئەوان من بە مردو دەزانن ، ئەو بەسە .
 (ماریوس) لەدەرگا پتووە دراوە کە ی پوانی و لە ژێر لێووە گوتی :
 (کەزێه) ئی بیچارە ئەگەر ئەو دەزانی ؟ ئەو قسە تەواوی گیانی
 (زان و الزان) ی خستە لەرزین و پوی کردە (ماریوس) گوتی : ئاخ !
 ئە ئی خەریکی (کەزێه) حالی بکە ؟ ئاغا تکیە هیچ لەو بێبەتەووە
 بە (کەزێه) مەلێ . هەناسیکی هەلکێشاو دەستی کرد بە گریان و
 گوتی : بریا بمردەمایە .

(ماریوس) گوتی : ئارام بگرە من پازی تۆ ئاشکرا ناکەم .
 (زان و الزان) گوتی : زۆر سپاست دەکەم ، زۆر باشە ئێتر هەموو شتێک
 تەواو بوو ، تەنیا کاریک ماوێ - چ کاریک ؟ لەسەر خۆ گوتی : ئایا ئێستا
 تۆ کە ئە مەوزووعە کە حالی بووی و بووی بە خاوەنی (کەزێه) لات
 دایە ئێتر نابێ بیینم ؟

(ماریوس) بەساردی وەلامی دایەووە بە ئی نە ی بینی باشترە ، چۆن
 ناپەرەحت دەبێ ، نابێ ئەووە بزانی .

(زان و الزان) چۆ لای دەرگا کەو لە بن تێوانەووە گوتی : کەواتە
 ئێتر نابێ بیینم ، دەرگا کە ی کردەووە گەپایەووە بۆ لای (ماریوس) و
 گوتی : ئاغا حەقتە نابێ هیچ بە (کەزێه) بێنم : بەلام دەکرێ جار جار
 بەشەو بێمە لای ؟

گوتی : هەموو شەوێک هەر سەعاتێک ویست وەرە (کەزێه)
 بە تەنیا چاوێ پوانیت دەکا .

- ئاغا تۆ زۆر بوزورگەواری . بەخوشحالیووە دەرگای
 کردەووە و پۆشت .

« دئۆپەي عەزاب »

(ماریوس) قامکی حیرەتی بەدەدان گەزتو بە دەریای خەیاڵدا
چۆخواری • لەپەفتارو کرداری ئەو (فوشلونت)ەدا حالەتیکە عەجیبو
غەریب خۆی مەڵاسدا بوو •

– کەواتە ئەو مرۆفە ناوی (زان وائزان)ە ؟

– کەشفی پازیکە سامناک لەو بەپی خوشی و خوش بەختیدا ،
وەک دۆزینەوەی دوپشک وایە لە هیلانەیی کۆتردا •

– ئایا ژیان و خوش بەختی (ماریوس) و (کەزیه) لێرە بەدواوە
بەپوێندی بەسەر نویشتی ئەو پیاوێکە ؟

ئێستا مەبە ستیکی تر بۆ (ماریوس) پون بۆتەووە زانیویەتی ئەو
ئەو کەسە یە کەواتە سەنگەر و چۆ گەڵ شۆرشگیرەکان ، بەلام تەقەیی
نەدەکرد • کەواتە بۆچی هات بۆ سەنگەر ؟

لەسکاو (ماریوس) (زاوری) کەوتەووە یاد کە لای شۆرشگیرەکان
ئەسیر بوو ، (زان وائزان) گوتی : من دەیکۆزم : دیارە پقیان لە یەکتەر
بوو و هەر لەبەر ئەو هاتبۆ سەنگەر • جا کەواتە (زان وائزان) بەعەمەدی
(زاوری) کوشتوو ؟ دەیان پرسایری بۆ وەلامی وایە هاتە خەیاڵ دانی
(ماریوس)ەو •

روژی دوایی کاتێ پۆز نازە ئاوا دەبوو ، (زان وائزان) لە زەنگی
مالی (ژیل نورماند)یداو خزمەت چێکەیان دەرگای کردووە ، بەچاؤ
پێکەوتنی وی گوتی : ئاغا ویستی لیت پرسم داخوا یێت خوێشە بجێی
قاتی سەرەو ؟ یان لێرە جاوێ پوانی دەکەیی ؟

- ئىرە چاۋەپروانى دەپ :

خزمەت چى سەرى لەقاندو گوتى : كەۋاتە ھاتتى تۆ بەخسانم دەلىم : ئەو زورمى كە (زان والزان) چاۋەپروانى تىدا دەكرد لەخوارەوۋە دوو كورسى لەنزىك مېزىكەوۋە تىدا دانرا بوو ، فەپشىكى لى پاخىرا بوو ، زورىكى تابەتتى بوو .

خزمەت چى چوۋ مۇنىكى نەپىش زۇپاكە دانائو چۆ دەردەوۋە .
(زان والزان) سەرى بەر دابوۋە ، لەنكاو سەرى بەرزكردەوۋە (كەزىيە) لەپشت سەرىدەوۋە وەستا بوو .

زۆرى تىفكرى • (كەزىيە) بەخۇشخالىدەوۋە گوتى : ئەي باوكە جەند چاكت كرد ھاتى ؟ (ماريوس) گوتى : خۆت پىت خۇش بوۋە ئىرە پىمە لات ؟

- بەلى پاستە ، - ئاخ تۆ ناخۇشتىن زورت بو چاۋ پىكەوتتى
- من ديارى كردوۋە .

- دەزانى خانم ، من ئەو شۇيىنانەم زۆرتى پى خۇشە (كەزىيە) دەستە ناسكە بىچو كەكانى لىكدائو گوتى : خانم ؟ مەبەستت چىيە ؟
(زان والزان) زەردە خەندىكى ھاتى و گوتى : تۆ خۆت پىست خۇش بوۋە بىيە خانم ، بوۋشى .

- بەلام نەك بەنىسەت تۆۋە باوكە .

- ئىر پىم مەلى : باوك .

- چى ؟

- يان بلى زان - يامسيو زان .

(كەزىيە) بەسەرسانىدەوۋە گوتى : من ھىچ تى ناگەم ئەو قسانە

يەنى چى ؟ مەگەر تاپەت بووى ؟ مەگەر خۇش بەختى مەنت يى
خۇش نىھ ؟

پەنگى (زان و آلزان) پەرى و ماو يەك وەلامى نەدايەو ، ئىجى
وەك لەگەل خۇي قەسە بىكا لەن لىوۋ گوتى : (كەزىيە) تۆ بەسەعادەتى
خۇت گەشتى و ئارەزوى مىنىش ھەر ئەو بوو .

(كەزىيە) گوتى : تۇخەي ئاخىرى بە (كەزىيە) ئاوت بىردىم . لەپاشان
دەستى لەملى (زان و آلزان) كىردو (زان و آلزان) گوتى : خانم مەن بەجىت
دېلىم : چۈنكى خىزمەتكان چاۋە پىوانىت دەكەن . چوۋ بۆ لاي دەرگاگەو
گەپايەو گوتى . بانگم كىردى (كەزىيە) بەلام بەمىردەكەت بىلى : كە
ئەو جارىكى دى دوۋىات نايىتەو لىم بىو رە .

(زان و آلزان) چۆ دەردەردو (كەزىيە) بەمەت و بەشۆكاۋى بەجى
هېشت .

« چەند ھەنگاۋ بۆ دواۋە »

پۇزى دوايى دوبارە لەمەمان سەعادىدا (زان و آلزان) چوۋ بۆ لاي
(كەزىيە) . يەلام (كەزىيە) نە بە باوك ، نە بە مىسۇ زان ئاۋى نەبىرد ،
گوتى گرتىوۋ تاپىرە مىرد ھەرچى نە دلى دايە بىلى . لە وانەش بىوۋ
(ماريوس) مەوزوۋەكەي يى گوتى .

پىاۋ ھەروا بە ئاستانى ناتوانى ھىزى ئەوين شەرح بىكا .
(زان و آلزان) ھەموو شەۋىك لەكاتى خۇيدا دەچوۋ بۆلاي .

(ماريوس) كارىكى ۋاى كىرد بوو ، كە لەكاتى ھاتى ئەودا ئە
مال نەبى ، چەند ھەفتە ئاۋا تى پەپىن .

(كەزىيە) بېنى نابۇ ژبايتكى تازەوۈ • خرمى تازەوۈ عەيادەتو
 ئىشى ناو مالو سەياحەت سەرگەرميان كوردبوو ، لەو ژبايە زۆر پازى
 بوو • خولاسەى ھەموو خوشبەكەنىشى ئەوۈ بوو ئەگەل (ماريوس) بېنى •
 (ژانوالژان) توانى دالى (كەزىيە) سارد بىكەتەوۈ ، بەلام (كەزىيە)
 ھەر خوشى دەويست •

« سەرنىچ پاكىشان »

لە مانىگەكانى ئاخىرى بەھارو ئەوۈۈلى ھاۋىنى سالى (۱۷۳۳)دا
 دراۋىسكىنى (ماريوس) ھەمىشە پىرە مەردىكيان دەدى ، لىياسى پەنى
 پۇشى بوو ، ھەموو شەۋيك لەكاتى دىارى كراودا لەخيابانى (آرمە)وۈ ،
 سەر بەر دەداتەوۈۈ ، بەغەم پەژارەوۈ دىتە خىابانى (كالور) • بەلام كە
 دەگاتەوۈ پەنى دەگۆرپىۈ گەش دەيتەوۈ • حالەتلىكى زۆر غەرىپى
 بوو دەتگوت : ھەمىشە تەسە لەگەل خۆى دەكا ، لىۋى ھەر دەجوۈلا •
 كاتى دەگەيشە پىش مالى (زىلنورماند) پادەوۈستەۈ چەند فرمىسكىنى
 ھەلدەۈەراندن • وردە وردە لەچوۈن بۇ مالى زىلنورماند كەمى
 كەردەوۈ ، تەنبا دەيان دى كە تا نىۋدى خىسابان دىۈ تەماشى مالى
 (زىلنورماند) دەكاۈ دەگرى •

ژنى گەپرەك وەيان دەزانى شىتە • پۇۋى بارانە چەتەرى پىۈ نەبوو ،
 نەبارانۈ ، نە سەرمەۈ گەرمانەيان توانى پىنى تەرك بىكەن • مىندال
 بەيىكەنەوۈ دواى دەكەوتن •

ھەر وەك ووتەم : (ماريوس) لەپىش مازە كەردنى (كەزىيە) دا ھىچ
 بىر سبازىكى دەر باردى مىسۈ (فوشلونت) نەكەردو لەدوا مازە كەردىشى

دوباره لهوه زعی (ژان والزان) ی نه کوښهوه .

ته نیا نهو ندهی له توانای دابوو ههولی ددها له هاتنی (ژان والزان)
بو دالان بهرگری بکاء په یوه ندی نیوان نهوو (که زیه) پېچړی و بو
بکړی یادی (ژان والزان) له سهری (که زیه) دا نه هیآی . (ماریوس)
له درکردنی به نه دده بانهی (ژان والزان) دا چهند به لگهی به دده سته وه بو .
نهی دده ویست هاوسه ره که ی په یوه ندی به و مرؤفه جینایهت کارو دزه وه
بی و بیته هو ی نه نگ و پړسواپی خانه واده ی .

پوژیک (ژان والزان) چوو له سهر نهو سه کوښه دانېشت که له
پوژي پتجی مانگی حوزه یران له سهری راوستاوو ، چاری به
(گاوروش) کهوت چهند ده قهیه که لهو ی دایه وه ، تنجا ههستا چووه
ماله وه . پوژي دواپی له ژور نه هاته دهره وه ، پوژي دواپی تر
ههروا ... ده قهیه که پوژيشت نه هاته دهر .

تېستا هر له جیگادا بوو ، سهر داره که به ژنه که ی ووت : نهو
پاوه میهره بانهی قاتی سهره وه نه له ژور دتیه دهره و ، نه هیچ ده خوا ،
فه قیره به و زووانه دهری ، وایز انم له دوری کچه که ی ناپه حهته ؟
ژنه که ی وه لامي دایه وه گوتی : نهو کړی چیه پاره ی هیه ، با
دوکتور بیتی ، نه گینا بوخوی دهری .

له وکاته دا چه قویه کی به دده سته وه بوو ، له ناو باغچه که یاندا له
به رخویه وه ده یگوت : حه یف چهند پیریکي میهره بان بوو .

سهری بهر زکرده وه چاوی به دوکتوری گپه که که یان کهوت :
بانگی کردو بردی بو لای (ژان والزان) . دوکتور مو عایه نهی کردو
چهند که لیمه قسه ی له گه ل کردو هاته خواره وه . ژنی سهر داره که

پرسی گوتی : دوکتور چۆنە ؟ گوتی : خالى زۆر خەراپە ، گوتى :
چاوەپوانى چى لى دەكەى ؟ - چاوەپوانى ھەموو شتەك و ھىچ شتەك ،
واديارە ئەر بياو دۆستىكى زۆر خۆشەويستى لەدەست داوہ . ئەوئەش
نە خۆشى يەكە خەك يى دەرئ .

- دوکتور چى بەتو گوت ؟ ئايا تو دەگەپتەوہ ؟
- بەلى ، بەلام يەكى تریشم لەگەل دى .

شەويك (ژانوالژان) زۆر بەزەحمەت ھەستايە سەرقوونو
جىگەى دەستى چەيى خۆى گرت ھەستى بەلئدانى دەستى نەکرد .
ھەناسەى بەزەحمەت دەھاتەدەر ، زانى كە لەجاران زەعيفتر بووہ ،
ھەر چۆتيك بوو ھەستا اياسەكانى دەبەرکرد ، بەلام تا لەبەرى كردن
چەند جار پشوویدا .

جا كە پۆژ بۆوہ جاتاكەى كردەوہ كراسى (كەزىيە) دەر ھىنا
بلاوى كردەوہ . شەمەدانەكانى (ئوسقوف) لەيش زۇپاكە بوون ، دوو
مۆمى ھىنان خستىيە شەمەدانەكانو ھەلى كردن .

ھەر چەند پۆژى ھاوین بوو زۆر پوناك بوو ، تەنانت ھەر لە
زورىكدا باوبوو كە بەرۆژ مۆم ھەلكرى كە جەنازەى تىدایى . ھەر
ھەنگاونكى داويشت ھەناسە بركىى وئ دەكەوت ، ناچار دەبوو
دانیشى ، چوو لەسەر ئەوكورسى يە دانىشت كە لەبەرامبە ئاوتنەكە
بوو ، ئەو ئاوتنەى كە ھەوالى مردنى ئەوو ، بەيامى شادى بۆ (ماريوس)
ھىنا . ئەو ئاوتنەى نامەكەى (كەزىيە) لە خۆى دا نیشاندا .

خۆى لەئاوتنەكەدا دى ، بەلام خۆى نەناسى يەوہ ، تازن ھىناسى
(ماريوس) كەس نەى دەگوت : تەمەنى لەپەنجا زيارە ، بەلام بەسالىك

تەمەنى سىي سالى چۆ پېشەۋە چۆ تەمەنى واقىيى خۇيەۋە .

كەشەۋ داھات زۆر بەزە ھەت مىزىكى پاكىشاھ بەر زۇپاكەۋ
قەلەم ۋە ۋاتىكى ئەسەر دانا . لەپاشان بىي ھۆش كەۋت . كاتى
ۋە ھۆش ھاتەۋە ھەستى بەتىنۋايەتتى كەرد ، لەبەر ئەۋدى نەي تۋانى
گۆزە كە بەرز كاتەۋە ، خۋارى كەردەۋە سەرى پىۋە نا . لەپاشان
تەماشايەككى كراسە پەشەكەي (كەزىدە) كەرد . لەنكاۋ تەزۋىكى
بەلەشيدا ھات ھەستى بە ساردو سەرما كەرد . داھاتەۋە قەلەمەكەي
ھەلگەرت ، بەلام لەبەر ئەۋدى زۆر لەمىزۋو پىيان نەنۋوسراۋو
نۋو كەكەي بەپشتدا خۋاربۋوۋە مەرەكە بەكەش وشك بېۋوۋە ، ناچار
بۋو ئاۋى تىكا ، تا ھەستا چەند دۆۋبەي ئاۋ تىكەرد سى چۋار جىار
پشۋىداۋ ناچار بۋو بەپشتى نۋو كى قەلەمەكە بىۋوسى .

زو زو ناۋچاۋانى ئارەقى دەكەردو دەستى . دەستى دەلەرزى
زۆر لەسەر خۇ ئەۋ چەند دىرەي خۋاردەۋەي نۋوسى .

— (كەزىدە) دوغات دەگەيىم : بابۇت نىيەكەمەۋە . مىردەكەت
ھەقى بۋو بەئەدەبەۋە پىم سەملىتى كە ناپى پىمە دالى ئىۋە ، بەلام لە
پىرىك مەۋزۋەشدا سەھو بۋو .

مىردەكەت پىاۋىكى باشە . لەدۋا مىردىم زۆرت خۇش بۋى .
(كەزىدە) ؟ دەزانم ئەۋ نامەت دەست دەكەۋى ، بزانە . . . لىردا
(زان ۋالزان) پراۋەستاۋ قەلەمەكەي لەدەست كەۋتە خۋارو بىي ئىختىار
دەستى كەرد بەگىيان . ھەر خوا ئاگادار بۋو ، گۈتى : ئىتر ھەمۋو شىك
تەۋاو بۋو ، تازە ناي بىم : خۇزگە دەقىقەيەك : چىر كە سەعاتىك دەمەيۋ
گۈيەم لەدەنگى دەبۋو ، ئىتجا دەمەردم ؟ لەۋ كاتەدا لەدەرگاياندا .

هه‌مان‌روژ ، له‌وکاته‌دا که (ماریوس) له‌بشت می‌ژه که هه‌ستاو
خه‌ریکی بشوو دان بوو ، خزمه‌ت کاره‌که‌سه نامه‌یه‌کی دایه‌و گوتی :
نووسه‌ری نامه له‌زوری چاو‌ه‌پوانی چاو‌ه‌پوانه • (ماریوس) به‌په‌له
زه‌رفه‌که‌ی دپی و خویندیه‌وه نووسرا بوو •

ئاغای (ماریوس) باپون ، ئه‌گه‌ر خوا‌ه‌زی بک‌ردایه ئیستا منیش
باپون بووم و بانگیان ده‌کردم باپون تاردیه ، به‌لام خوا نه‌ی کردو
مروفتیکی به‌ده‌بخت زیاتر نیم : پارێکی زۆر گه‌وره‌م ئاگاییه ،
به‌یوه‌ندی به‌خیزانی تۆوه‌یه ، ئه‌گه‌ر ئاشکرای بکه‌م : عارو نه‌نگی
خانه‌واده‌ی تۆ ده‌سپێته‌وه‌و پاجیع به‌له‌دایک بوون و زیانی که‌زیه‌خانه
وه‌یه • چاو‌ه‌پوانی ئه‌م‌ری به‌پێرتان له‌گه‌ل ریزو خو‌پمه‌ت • ئیم‌زا
(تاردیه) (ماریوس) به‌خزمه‌ت کاره‌که‌ی گوت : ئه‌و پیاوه‌ بێنه‌ زوره‌وه
چوو هینای • کابرا سه‌ری دانه‌واندو گوتی : چاو‌م له‌هیچ پاداشتی‌ک نه‌یه
ته‌نیا له‌ به‌ر خزمه‌ت به‌تۆ ئه‌وه‌ ده‌که‌م •

– قوربان دزوو پیاو کوزیک له‌مائی تۆدا ده‌زی • (ماریوس)
به‌شو‌کاو گوتی : له‌مائی من ؟ شتی وانیه •

کابرا کلاوه‌که‌ی له‌سه‌ر کرده‌وه‌و به‌فه‌قیانه‌که‌ی پاکی کرده‌وه‌و
گوتی : به‌ئێ دزو پیاو کوز •

– من سه‌باره‌ت به‌ پابردو قسه‌ ده‌که‌م ، له‌ کاره‌ساتیک ده‌دویم که
له‌ دادگه‌ری شاراو‌یه •

ئه‌و پیاوه‌ به‌ درۆ ، به‌ناوی نه‌هینی خۆی کردووه‌ به‌یه‌کی‌ک له‌
خێلی ئیوه ، بێ ئه‌وه‌ی چاره‌پوانی هیچ یم با ناوه‌ ئه‌سله‌که‌ت بێ بائیم :
ده‌ی گویم پراگرتووه •

• ناوی (ژانوالژان) •

• ئەو دەزانم •

• دوباره ئامادم بۆ چاوه‌پوانی پاداشت بۆم : چ کارمە •

• باشە قە بکە •

• ئەو پیاو زو حوکم دراو •

• ئەو دوش دەزانم •

• ئیستا کە من گوتم : زانیت ؟

• نە لەپیشدا دەزانم •

ئارامی (ماریوس) کابرای توپە کردو بەسەر سوپەمانەو گوتی :
من فریو ناخۆم : ئاگاداریم لەسەر نەهێنی ئەو کابرایە زۆرە ، من نەبۆ
کەس ئاگادارنە ، پەيوەندیان بە داھانووی خێزانی تۆویم •

ئامادم ئەو پوداوانە بە بیست هەزار فڕانک ئاشکرا بکەم •
(ماریوس) گوتی : خۆشم دەیانزانم : کابرا گوتی : زەرەد ناکە
دوو هەزار فڕانک بەد •

(ماریوس) گوتی : نە ئەوێ تۆ دەیزانی منیش دەیزانم •

• بەلام دەبێ ئیمپۆ من نان بخۆم ، ئەو نە هێنی بەکی تایبەتیە •

ئاغای بارپون دەبێ ئەو پازە ئاشکرا بکەم بیست هەزار فڕانک
بەسە • (ماریوس) لێی ورد بۆووە گوتی : ئەو پازە تۆ وەک نازی
(ژانوالژان) دەزانم و ناوی تۆش دەزانم :

- ناوی من ؟

- بەلێ ناوی تۆ •

- ئەوێ کارێکی گرانگ نیە ، ناوی خۆم لەنامە کەدا نووسی بوو •

- دیە •

- چی ؟

- تەناردیە کێه ؟

(ماریوس) گوتی : ئەوێ بوو گوتم : ئیستاش پازە کە بێم ؟ دەبینی
لە تۆ ئاگادارترم : پاستە (زان وائزان) دزێ پیاو کوژە ، بەو مەعنایە
دزە کە کارخانە ی دەوڵەتە نەتەیکە بە ناوی مسیو (مادلن) فەرھود
کردو نابووێ کرد • پیاو کوژیشە ، چونکە (زاور) ی کوشت •

(تەناردیە) خێسە یەکی لێ کردو ، لەپاشان زەرەدە ، خەندیکە هاتیو
گوتی : ئاغای بارپون چەرت ئەپۆی • (ماریوس) بەتوندی گوتی : چی ؟
بۆ وانە ؟ ئەو قسەمان پاستن ؟

- ئاغای بارپون ئاگاداریە کە ی تۆ پاست نیە ، ئیستاش نابێ حەقیقەت و
عەدالەت ژێر بێ بخاێ من بێم خۆش نیە خەلک بە ناحەق تازانبار
بکری • ئاغای بارپون •

(زان وائزان) ھەرگیز مائی مسیو (مادلن) ی نە دزیووە و (زاور) ی
نە کوشتووە •

- تۆ زۆر بەخاترجەمی قسە دەکە ی لەکۆی دەزانی ؟ (تەناردیە)
گوتی : بۆ بە درۆخستەوێ قسە ی تۆ دوو بەلگەم بەدەستەوێ •
- ئەو بەلگەنە چین ؟ بیان لێ •

تارديە مەناسىكى ھەلگىشاو گوتى : يەكەم (ئانۋالزان) دى
 لەمىسو (مادلن) نەكردوۋە ، چونكە خۆى مىسو (مادلن) بو .
 (ماربوس) زۆرى لاسەير بوو گوتى :

ئەو مەنئى چى ؟

– دوۋەم ئەو (زاور) نەكۈشت ، چونكە (زاور) خۇدكۈشى
 كىرد .

– مەن سەرم لەو دەر ناچى ؟ بەتۈپىيەۋە گوتى : پونى بىكەۋە ،
 پونى بىكەۋە . (تارديە) پاكەتلىكى گەۋرەى لە باخەل دەرھىشاو گوتى :
 بەلگەم ھەيە .

دوۋ رۆژ نامەى زەردى قەراغ دىراۋى لە پاكەتەكە ھىئانە دەرئىو
 بىلاۋى كىردنەۋە گوتى :

ئەوانە بەلگەى قەى مەن .

يەكەمىان لەبەرۋارى بىستۈ پىنجى حوزەيرانى (۱۸۲۳)دا ، ھەۋالى
 (ئانۋالزان)و (مادلن)ى بىلاۋ كىردىۋەدو ، دوۋە مىشيان پۆژ نامەى
 (مونىتور)ى يازدەى حوزەيرانى (۱۸۳۲) بو ، خەبەرى مەرگى
 (زاۋر)و بەسەرھاتى (زاۋر)ى تىدا بو ، نوۋسى بوۋى .

(زاۋر) بە پۇلىسى پراگەياندوۋە كە دەستەيەك لە شۇرش گىرەكانى
 گەپەكى (شاۋرى) دەستگىريان كىردو ، خەزىك بوۋى بى كوژن . بەلام
 بەكىك لەشۋپش گىرەكان گىسانى كىرپەتەۋە ، بەناۋى كۈشتەۋە
 بىرۋىيەنى بۇ پىشتى سەنگەرو ، لەۋى دەستۈ قاچى كىردۈتەۋە ،
 ئازادى كىردوۋە ، بۇ ئەۋەى وابزانن كە كۈشتۈيەتى ، تەنەگىكى
 بەھەۋادا ھەلۋەفاندوۋە .

(ماریوس) که نهوهی خویندهوه نهپ هه موو شتیکی بو پون بووه و زانی که به کهم نهوه پوژه (زان و آلزان) له سهنگه ری (شاندروی) دا (زاور) ی نه کوشتووه و چه ند پوژ له دوا نهوه تهرمی (زاور) یان له چومی (سین) دا روژیژه ، خود کوشتی کردبوو ، خنکابوو ، کهواته دیاره که (زان و آلزان) نهی کوشتووه .

له بابته حقیقه تی مسیو (دادلن) و (زان و آلزان) یشموه به دورو دریزی نووسرا بوو ، پاستی قسه کهی تاردیهی ئاشکرا ده کرد .

(ماریوس) به زانیی نهوه پازه ئاکی له خوی نهما ، هه ستاو به خۆشیهوه هاواری کرد - ئاخ کهواته نهوه پیاوه بیچاره پیاوکی عه جیه . نهوه هه مان مسیو (دادلن) ی سهروکی شاره وانی خۆشه وسته ! (زان و آلزان) ی رزگار کهری (زاور) - قاره مانه - فریشته یه !

(تاردیه) هه ناسکی هه لکشاو گوتی : نه قاره مانه و ، نه فریشته ، دزوو پیاو کوژه .

وشه ی دزوو پیاو کوژ وهك ئاوێك ههستی (ماریوس) یان سارد کرده ووه گوتی : دوباره ؟

تاردیه) گوتی : به ئی پاسته دزی له مسیو (دادلن) نه کردووه ، به لام هه ر دزه . پاسته (زاور) ی نه کوشتووه ، به لام هه رپیاو کوژه .

(ماریوس) زوور به بی سه بری گوتی : مه به ست پی دزی نهو تیکه نانه ی چل سال له مه و به ره ؟

- نه خه بر سه باره ت به پوداوی نهوه دوایه قسه ده کهم : نهوه ی تپتا ئاشکرای ده کهم زوور نه خینه .

- ئاغاي (باپون) روژى شەشى حوزەيرانى (۱۸۳۲) راست سائىك
لەمەوبەر پياويك لەكونى زىرايى (پارىس)دا لە نزيك ئەو جىگايەوہ كە
دەچىتە ناو (سین)ەوہ ، خۆى شارە بووہ .

لەنسكاو (ماريوس) كورسىيەكەى بىردە پىشمەوہ ، (تئاردىيە) چاوى
ئى بوو ، ھەستى ئى كرد كەمەوزووعەكە پەيوەندى بە (ماريوس)و
(كەزىيە)وہىيە ، بەپەلە درىژەى پىداو گوتى : ئەو پياوہ لەبەر چەند
ھۆى سىياسى ئەو ژىرزمىنەى كردبوو بە پەنا گاو پوژزانى ئاشوب لەو پىدا
درىژەى بە ژيان دەداو كىلىلى زالكى كونەكەشى ئى بوو .

- دوپاتى دەكەمەوہ ، كە ئەو كاردساتە لەسەتات ھەشتى شەزى
شەشى مانگى حوزەيراندا پوى داوہ .

ئەو پياوہ بەتاقى تەننى لەو كونە سائىكە سىفەدا دانىشتبوو ،
لەنسكاو دەنگىكى لەزىرا بەكەدا بىست ، زۆر بەپەشو كاويەوہ خۆى
پەناداو گوئى ھەلخست ، دەنگى زەلامىكى ھاە بەرگوئى ، بەھۆى
پوناكى زانكى كونەكەوہ زانى كە يەكەك بەرەو پوى دىو ناسى كە
ئەوہ پياويكى پىرە ، شتىكى لەكوئە ، شتى چەماندوئەوہ ، ئەو پياوہ
پىرەش مەحكومىكى لەمىژىنە بوو ، كوئەكەشى جەنژەيەك بووہ .

زۆرباش ئەوہ پون بووہ كە پياو كوز بووہ .

با بگەپىنەوہ بو سەر دزىەكەى . ئىنسان لە خۆپا پياو ناكوزى ،
دەى ويست بىخاتە ئاوہكەوہ ، چونكە نەدەكرا لە كونەكەدا بەجىي
بىلئى ، ئاشكرا دەبوو .

- من سەرم لەوہ سورماوہ كە چۆن توانى بەو كوئە گرانەوہ
گيان بەسەلامەتى لەو كونە دەر بەرى ؟

(ماریوس) کورسی یه کە ی زیاتر برده پێشهوه • (تئاردیه) تۆزیک
پشووی داو گوتی : ئاغای بارون ، بههەر حال ئه و پیاوه پیره به کابرای
ناو کونه که ده ئی : ته ماشا چم له کۆله ؟ کلێله کهم بده ری با بچمه
• دهره وه •

ئه و پیره ئاقه تیکی خه رق ولعاده ی بوو ، نه ده کرا له ژ جیگا
چۆله دا قسه ی پرده بکریته وه ، کابرای کلێل به ده ست ده ی ویست بی
خافلیتی ، چوو ته ماشا جه نازه کە ی کردو ، بی ئه وه ی کۆژه ر بزانی به
چه قۆ پارچیکی له کۆتی کۆژراوه که کرده وه ده گیرفانی نا •

ئه و پارچه ی بۆ به لگه هه لگرت • له داو ئه وه ی دهر کا که کرایه وه
پیره ، ته رمه که ی هه لگرت و رویشت • کابرای کلێل داریش به
ترسه وه دهر گا که ی له زوره وه پا داخت بۆ ئه وه ی که خسته ئاوه که وه
چاوی لی نه بی •

به ئی ئه و پیاو کۆژه (زان و الزان) بوو ، خاوه ن کلێله که ش ئه وه تا
قسه ت له گه ل ده کاو ئه وه ش پارچه ی کۆتی کۆژراوه که یه ، ده ستی
ده گیرفانی ناو پارچیکی خوێناوی هینایه دهر • (ماریوس) په نگی پروانی
به پری و هه ناسه ی وه ستاو چاوی ده پارچه که وه بپری و به ژ حال ته
کشایه وه دوا وه گه نجینه که ی کرده وه •

(تئاردیه) پارچه که ی ههر به ده سته وه بوو گوتی : به ئی جه ناب
و وتم : بی گومان پوولی زۆری پچ بووه ، بویه (زان و الزان)
کوشویه تی ؟ ئه و پیاوه ی کچه که ت ماره کردوه دزه ، پیاو کۆژه ،
ئه وه ی عه رزم کردی گرنگ نه بوو ؟ ئه ی پاداشته که ی ؟

(ماریوس) کۆتیکی په نخی له گه نجینه که دهر هیناو هاواری کرد -

كوژراوه كه من بووم ، نهودش نهو كوټهيه كه تو پارچه كهت
نئى كرده وه . بهتووندى پارچه كهى له ددست (تارديه) فپاندو بهجئى
پراوه كهى كرت به نهندازهى وى بوو . (تارديه) حه بهساو لهجئىكائى
خوى وشك بوو . .

(ماريوس) هه راسان بوو دهله رزى ، ددستى ده باخه ن ناو به
توپه بيه وه . بۆ لاي تارديه پويشت و ههزار فپانكى بۆ هه لداو گوتى :
تو پياوئىكى حوقه بازى ، دزو بهستى ، تو هاتى نهو پياوه شهريفه عهيب
دار كهى ، به لام گوناچه كانت سپينه وه .

دهت ويست نهو به خهراپ لهقه نه م دهى ، به لام گهورهت كرد .
نه وه توئى دزو پياو كوژى . (تارديه) . من تو م له پهرنجهره پياو چاو لئى
بوو ، كه له گه ل كو م نه ئيك پياو خهراپ خهريك بوون (زان والزان)
بكوژى ، نه وه نه دم به لگه له سه ر خهراپى تو به دهسته وه به دهتوانم :
فهورى به گرئتت بدم .

بگه به ده به ختى فئلباز نهو ههزار فپانكه وه له پئش چاوم ون
به وه پړۆ .

ده بئى به يانئى زو پړۆى بۆ نه وه ريكا ، نه گه ل كچه چوو كه كهت و
زنه كهت ، چونكه كچه گهوره كهت مردو وه ، نهى دزى دهغه لباز من
خوم سوارى كه شتيت ده كه مويست ههزار فپانكت بۆ نه دم .
(تارديه) سپاسى كردو گوتى : جه نايئى (ارون) به قهت يهك دنيا
مه منونم : ئاره قئى كردبوو چۆ دهره وه .

له پاش دوو پړۆ چۆ زورى كچه كهى - (آرلما) به ناوى نه هئيتى و
به چاو ديئى (ماريوس) سوارى كه شتى بوو ، بيست ههزار فپانكه كهى

وەرگرت و بەرەو (نیویورک) کەوتنە پێی • بەلام ئەو رۆژە کە ئەرپۆشت
(ماریوس) بەهەلەداوان چوو هاواری کرد - (کەزیه) - (کەزیه) ! زو
کە وەرە پرۆین •

(کەزیه) لای وابوو تووشی ماخولیا بوو ، بەلام بێ نەووی
قەسەیکە کێ لە دەم دەرجێ بە قەسە ی کرد •

- ئادە ی (باسکو) عەرەباتێک حازر بکە • (کەزیه) وەرە ! ئەو
خوای گەرە ! ئەو ئەو بوو گیانی منی رزگار کرد ! (کەزیه) زو کە
با پرۆین ! عەرەبانە لە بەردەرگا حازر بوو ، سوار بوون و بە عەرەبانە چي
گوت : زو پرۆ بۆ خیاانی ژمارە حدوت ، کابرا پێی پێوە نا •

(کەزیه) بە خوشحالی گوتی : ئۆخە ی چ سەعەدەتیکە ، خیاانی
(آرمە) ؟ من نەم دەتوانی لەو بابەتەو قەسەت لەگەڵ بکەم : ئۆخە ی
ئەو دەچین بۆ لای مسیو ژان ؟

نەخەبر (کەزیه) ئەو دەچین بۆ لای باوکت • ئیستا حەقیقەتم بۆ
پون بۆ تەو • تۆ گوت : ئەو نامە ی بە (گاوروش) دا بۆم ناردی
هەرگیز پێم نەگەییو ، بێ گومان و دەست باوکت کەو تێو •

(کەزیه) گیان ئەو پێو سەنگەر تا گیانی من رزگار بکا • ئەو
ئەریشە بوو • (زاوری) رزگار کرد • منی لەزاری مەرگ رزگار
کرد ، من بێ هۆش بووم ، ئەو گیانی خۆی خستبو مەترسی یەو ، من
لەو گاتەدا نەهیچم ئەدی ، نەهیچم دەویست ، بەلام زۆرم خەراپە
لەگەڵ باوکت کرد ، پوی ناخۆشم نیشانداو پێم لەو ماله بێی •

ئیستا دەچین دە ی هێنن بۆ لای خۆمان • (کەزیه) - (کەزیه)

خۆزگە وەمان دىيە ؟ تامام ئاڭدارىم دەکردو دەت يېنى چۆنى
دەپەرىستم ؟

« شەوان پۇڭيان ئە دوايە »

(زانوالزان) گۆنى لە دەنگى دەرگا بوو ، بەھىوانى گۆنى :
وەرنە ژورەو • دەرگا كرايەو (كەزىه) و (ماريوس) و ژور كەوتن •
(كەزىه) چۆ پېشەو (ماريوس) پالى بە دەرگا كەو •
(زانوالزان) لەخۆشيان چاوى پوناك بوونەو ، ويستى لەجىگا كى پېتە
دەرەو وەستى دانىشى ، بە دەنگى كزە ئۆكانەو گۆنى : (كەزىه) !
(كەزىه) خۆى دەباو شەپى ھاويشتو گۆنى : باوكە ! (زانوالزان)
بە لەرزىنەو گۆنى : (كەزىه) ! ئەو تۆى ؟ خانم ؟ (كەزىه) تۆى ؟ ئەى
خوای من ! كەواتە لېم خۆش بووى ؟

(ماريوس) لەترسى فرمىسك ھەلەواندن چاوى لەسەريك نابوو ،
لە نكاو چۆ پېشەو بە گريانەو گۆنى : باوكە !

(زانوالزان) گۆتى : تۆش ھەفووت كردم ؟ (ماريوس) تواناي
وہلام دانەوہى نەبوو (زانوالزان) گۆتى : سېاست دەكەم : (كەزىه)
بەچۆكدا ھاتو دەستى كرد بەماچ كردنى مووہ سېپەكانى •

(زانوالزان) لەبەر خۆيەو دەيگوت : چەند بى عەقڵ بووم ،
وہمەزانى ئېتر ناى پېنەوہ ؟

ھەر بەجاو پېكەوتى كراسەكەى دلم خۆش بوو •
(كەزىه) سەرى بەردايەو گۆتى : چەند ناخۆش بوو بەجىت
ھېشتىن ! لەو داوہدا لەكۆى بووى ؟

ئاخ ئەو باۋكە بېچارەم نەخۇش بوۋە ئېمە نەمان زانىسۇ .
(ماريوس) ۋەرە دەستى بگرە چەند سارده ؟

(زان ۋالزان) دوبارە گوتى : (ماريوس) تۆش ھاتى ؟ منت عەفوۋ
کرد ؟ (ماريوس) پويى كرده . (كەزىيە) ۋ گوتى : گویت لى بوو ؟ ئاى
چ باۋكەكت ھەبە ؟

ئەو ھەموو چاكەى لەگەل كرددوم ، ئەو تۆى دابە من ، ئەو
گيانى منى نەجات دا ، ئەو خۆى كرده قوربانى . (كەزىيە) ئەو باۋكەت
فرىشتەيكە !

پويى كرده (زان ۋالزان) ۋ گوتى : ئاخىر تۆ بۆ بەمنت نەگووت :
خۇشت تاوانبارى ، ئەۋەى لەدلت دابە ناى دركىنى . (زان ۋالزان)
گوتى : پاستىم گوتوۋە .

– نە تۆ پاستىت نەۋوت ، تۆ مىسو (دادان) بوۋى ، بىھ منت
نەگوت : گيانى (زاۋر) ت رزگار كرد ، دەنگت نەكرد ، گيانى من
قەرزدارى تۆيە ، ۋەپوت نەھىتام ئاخىر بۆ ؟

ھەناسىكى ھەلگىشاۋ گوتى : ئاخىر ئەگەر كارەسانى زىراپەكام
باس بگردايە دەنگوت : دەبى لەلای ئېمە ۋەمىنى ۋ دەۋومە باعىنى
نەنگى ئېسۇە .

– ئاخ بەسە ، ئىتر دەت بەينە لای خۆمان ، ھەر تا بەيانى لىرەى .
(زان ۋالزان) گوتى : بەيانى نە لىرە دەبم و ، نە لەمالى ئېسۇە .
(ماريوس) پرسى مەبەست چيە ؟ لەۋە زياتر نا ھىلېن لىمان جياۋەبى .

لەنكاۋ (كەزىيە) ھاۋارى كرد – باۋكە دەست سارتىر بوون ، ئەۋە
حالت باش نىە ؟ ناپەھەتى ؟

نەم زۆر باشم ، بەلام . بىي دەنگ بوو . (كەزىه) پىرسى بەلام
چى ؟ ناچەند دەقىقەى تر دەمرم .

(كەزىه) و (ماريوس) لەرزىن و (ماريوس) لەبەرخۆيەو گوتى :
دەمرى ؟ - بەلى بەلام گىرنگ نە .

- باوكە ! باوكە تۆ نامرى دەبى پى . (زان و آلزان) دە (كەزىه)
پاماو گوتى : ناخ مەهتەلە بىرم : كى دەزانى ؟ بەلكو بەقسەت بىكم ...
كاتى ھاتىە ژورەو ە خەرىك بوو بىرم .

(ماريوس) گوتى : زۆر باشى ، لات وايە موقوف ناوا دەمرى ؟ لەنكا
دەرگای ژورە كە كرايەو ە دوكتۆر ەاتە ژورەو ە ، دەستى گرت و
پوى كرده (كەزىه) و (ماريوس) گوتى : پىوستى بە ئىو ە .

دوكتۆر سەرى بىرە بىن گوبى (ماريوس) گوتى : بەلام زۆر
دەنگ ھاتن : (زان و آلزان) تەماشای كردن و لە نكاو ەستا . زۆر
جارى وايە لەكاتى ، دىندا ەو ەزە دىتەو ە بەر ئىسان .

بى ئەو ە بىللى دەستى بگىر ھات بۆلاى دىوارە كەو ، (سەلىك)
بەدىوارە كەو ە بوو لىي كردهو ەو زۆر بە پىخۆشچالى بۆ لای تەختە كەى
خۆى گەپرايەو ەو دانىشت و ، دە (سەلىه) كەو ە پاما .

لە نكاو سەرى بەپىشەو ەدا بەر بۆو ەو ە خەرىكى گيان دان بوو .
دوبارە ھاتەو ە سەرخۆو سەرى بىكردو ە فەقائەتە كەى (كەزىه)
ماچ كرد .

دوكتۆر چۆ پىشەو ەو پىرسى پىتخۆشە قەشە بانگ كەين ؟
ئىشارەى بۆ ئاسمان كردو گوتى : مەن (قەشەم) ھەبە ، نەو كاتەدا

قەشەى لەسەر سەرى خۆى دەدى • لەوانە بوو ، وابزانى (تۆسقوف)
لەتەنىشتى پراوەستووە •

(كەزىيە) بە ئارامى بالىچىكى لەبەش پىشتى دانا ، ھەر دەھات و
زەئىف تر دەبوو • ھەناسەى تەنگ تر دەبوو • بەدەست ئىشارەى کرد -
نزىك وەىن و گوتى : پۆلەكانم زۆرم خۆش دەوین • (كەزىيە) چەندىت
مىھەربانى نوآند ؟ ئەو پىشتى بەت لەپشت دانا • (كەزىيە)ى جوان ، كە
مردم زۆر مەگرى ، باغەمگىن نەبى • دوو شەھەمدان لەپىش كورە كەن بۆ
تۆ ، ھەر چەند زون ، بەلام لاى من ئالتون • ئەلەسن • نازانم ئەوەى
دانى بە من لەناسمان لىم پازىيە ؟ يان نا ؟ خۆ من ئەوەى لەتوانامدا بوو
كردم • پۆلەكانم : لەبىرتان نەچى ، من پياويكى ھەزارم ، لەفەقىرتەين
شوين كەمردم بەئىزن و كىلەم بۆدانىن ، بەلام ھىچى لى ئەنووسن •

ئەگەر جار جار پىتە سەر گۆرە كەم دلم بى خۆش دەبى •
(ماريوس) (كەزىيە) بەتۆ دەسبىرم • لاجازگە جوانەكانى گەزەھەرى
دەلخۆشى من بوون • كە گەش نەدەبوون غەمبار دەبووم • پىنج ھەزار
فراڤانك لەگەنجىنە كەدايە ، دەستم لى نەداو ، پۆلەكانم پىشە خۆش
بەخت بووین •

من ناچمە ئىوتىكى دوور ھەر دەتان پىنم : (كەزىيە) وەختى ئەو
ھاتوو ناوى داىكت بلىم : ناوى (فانتىن) بوو ، كە ناوى داىكت ھاتە
سەر زار ، بەچو كداو وەو سوجدە بەرە ، ئەو نەدى ئەو بەدەخت بوو ،
تۆ ئەو نەدە خۆش بەختى •

پۆلەكانم : وەرە پىشەو بەدەستو بەسەردا پىنم : (كەزىيە) و
(ماريوس) بەچۆندا ھاتن و وەك دوو فرمىسكىان بەچاواندا دەھاتەخوار •
ھەريەكەى دەستىكى (زان و آلزان) يان گرتوو ، ماچيان دەكردو مرد •

له گۆپستانی (برلاشتر) دور له گۆپی پازاوه • له گۆشیکێ دور
 له نزیک دیواره کۆنه که ، له زیر سهوزه گیای جرو پر: بهردیکه نهو
 بهرده وهك ههموو بهردی گۆپه کانی تر بهیکهویکی دا ، وشووه ، ههوا
 پهشی کردووه ، ئاو سهوزی هه لگنپراوه • جادهی لێ نزیکه ، بهلام خهلك
 ناچێ ، چونکه گیاکه بهرزو بلیندو پر به پێ تهپ ده کا • که پوژ ههلات
 ،ارمیلکه ، دینه ده ری ، له تهواوی نهو دهورو پشته دهنگی لیکدانی لهخه
 دارو گه لا دینه بهر گوی • له به هاردا بولبول له سهر دره کان دهست
 ده کهن به نهغه خوانی • بهرده که له سهری نه نووسراوه • هتیدیک
 ده لێن : نووسرا بوو ، بهلام پهش بۆنهوه •

((کۆتای))

لاڻهڙه	دٿر	ههڙه	راست
۱۵	۲۰	چو	چوه
۱۹	۵	حوکماڻي	ده کرد حوڪمي ده کرد
۳۴	۲	له نگاو	له نگاو
۴۲	۱۹	غلهضبه	غلهضبه غهآبه غهآب
۴۹	۱۳	رين	راين
۵۰	۹	کيلي	کيلي
۵۰	۱۷	واو	وا
۵۵	۶	يهخر	يهخر
۵۷	۲	دوه	دوه
۶۴	۵	کر	کرد
۶۸	۲۲	سه	سهر
۶۹	۱۹	داو	دا
۷۲	۱	ماوه يهڪ	پاش ماوه يهڪ
۷۴	۱۷	نا	تا
۷۹	۱	يو	يو
۸۰	۳	به	يه
۸۵	۱۰	بکنو	بکاو
۸۷	۱۸	نه	به
۹۵	۱۳	نرار	نررا
۱۱۵	۱۸	بيست	بيست
۱۴۰	۷	سوڙ	شورپش
۱۴۶	۱	و	وه
۱۵۳	۱۲	ده	دهوه
۱۶۲	۱۰	رهو	رهوه
۱۶۹	۵	نا	تا
۱۷۰	۱۱	کيله	کيله
۱۷۹	۴	با	يا
۱۸۶	۱۶	ته	نه
۱۹۴	۱۴	و	وه
۱۹۵	۱۷	مبه	مبه

رقم الايداع في المكتبة الوطنية ببغداد ٥٠١ لسنة ١٩٨٨

ژیانی فکتور هوگو

- گه وره ترين شاعیری فەرهەسی بوو لەسەدهی نۆزدهدا .
- لەشاری (بیزنسون) لەساڵی (۱۸۰۲) دا لە دایک بووه .
- یه کهم بهرهمی کۆمهله شیریک بوو به ناوی سرود لەساڵی (۱۸۲۲) دا پلاوی کردوه .
- لەساڵی (۱۸۴۱) دا کرا به ئەندامی ئەکادیمی یه فەرهەسا .
- لەپاش مردنی لەساڵی (۱۸۸۵) دا لاشه کهیان برده (اتیون) تالە
- گەل پیاوه گه وره ناوێاره کان به یه کچاری سهرو و نێ .
- به ناوبانگترینی نوسراوهی (بێ نه وایان) و (نوتردام) و (کریکاره کانی به حیره) .
- به لām به تابهتی بهرهمی شیعری پله و پایهی زیار بهرز کردهوه و
- بردی یه ریزی ئەدیبه و شاعیره به ناوبانگه کانی دناوه .
- له بهرهمی شیعری یهتی (گه لای یان) و (بیر کرد نه وه) و چیرۆکی قه رنه کان .